University of Alberta Library
0 1620 2352 5452

Календар-Альманах

УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ

НА 1962 РІК

Факти про ВЗАЇМНУ ПОМІЧ

ВЗАЇМНА ПОМІЧ:

- має наймодерніші пляни життєвої асекурації як для дорослих, так і для дітей.
- має нижчі вкладки (премії) від багатьох інших асекураційних компаній і товариств.
- дає різні додаткові бенефіси своїм членам, як допомога на випадок слабости, подвійне відшкодування внаслідок наглої смерти члена, канцеляція вкладок у випадку непрацездатности, канцеляція вкладок в дитячій асекурації, коли батько дитини помре.
- дає $21.00 тижневої допомоги своїм членам, коли вони захворіють і не можуть працювати.
- діє під строгою контролею асекураційних законів Канади і тому ваш гріш у Взаїмній Помочі є вповні забезпечений.
- обезпечує своїх членів на суму від $500.00 до $50,000.00 і вище.
- є під контролею і власністю її членів.
- не є імпортована з-поза Канади. Її заснували канадійські українці для обслуги українського загалу в Канаді, керуючись кличем: „українці собі і для себе".
- була заснована для того, щоб українці не тинялись попід чужими тинами, а обслуговували себе самі у своїй українській інституції.

Стаючи членом ВЗАЇМНОЇ ПОМОЧІ, ви в першій мірі помагаєте собі і своїй родині, а рівночасно помагаєте розбудовувати українську асекураційну інституцію, яка має велике значення для нашого народу в Канаді.

UKRAINIAN FRATERNAL SOCIETY
OF CANADA

BOX 3512, STA. B, WINNIPEG 4, MANITOBA, CANADA.

КАЛЕНДАР - АЛЬМАНАХ"
„УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ"

Calendar-Almanac of Ukrainian Voice

FOR THE YEAR

1962

Published and Printed by

TRIDENT PRESS LTD.

210 - 216 Dufferin Ave., Winnipeg 4, Manitoba, Canada

Календар-Альманах Українського Голосу

НА РІК

1962

Накладом і друком
ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ ТРИЗУБ
210-216 Даффeрин Аве., Вінніпеґ 4, Мані оба, Канада

UNIVERSITY LIBRARY
UNIVERSITY OF ALBERTA

Пам'ятник Тарасові Шевченкові в Вінніпеґу, побудований українцями Канади на площі Манітобської Леґіслятури. Пам'ятник відслонив у неділю, 9 липня 1961 року, Вис. Дост. Джан Діфенбейкер — премієр Канади.

UNIVERSITY LIBRARY
UNIVERSITY OF ALBERTA

НАПИС НА ПАМ'ЯТНИКОВІ

в українській мові:

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

9. III. 1814 — 10. III. 1861

ПОЕТ УКРАЇНИ, АПОСТОЛ ПРАВДИ,
СПРАВЕДЛИВОСТИ І СВОБОДИ

ВОСКРЕСНУ НИНІ, РАДИ ЇХ,
ЛЮДЕЙ ЗАКОВАНИХ МОЇХ,
УБОГИХ, НИЩИХ . . . ВОЗВЕЛИЧУ
МАЛИХ ОТИХ РАБІВ НІМИХ!
Я НА СТОРОЖІ КОЛО ЇХ
ПОСТАВЛЮ СЛОВО.

В англійській мові:

TARAS SHEVCHENKO

3. 9. 1814 — 3. 10. 1861

NATIONAL POET OF UKRAINE, CHAMPION
OF JUSTICE AND FREEDOM FOR ALL

HE REVIVED AND INSPIRED A NATION
DOWNTRODDEN BY OPPRESSION
AND HIS FEARLESS APPEAL TO RIGHT AND TRUTH
SPEAKS AS ELOQUENTLY IN OUR TIME
AS IT DID IN HIS

СІЧЕНЬ - JANUARY

1962 — має 31 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	П	19	**Грудень 1961.** Преп. Іллі Печ., Преп. Ігнатія печ.
2	В	20	Свщмч. Ігнатія Богон., Філогена Антіохійського
3	С	21	Муч. Юліянії Никомидійської, Св. Прокопія
4	Ч	22	Влмч. Анаст., Теодитії, Евода, Хризонта, мч. Зоїла
5	П	23	10 муч. в Критії, Павла Єп. Новокес., Преп. Теок.
6	С	24	Святий Вечір. (Навеч. Різдва). Муч. Євгенії, Васил.
7	Н	25	РІЗДВО ІСУСА ХРИСТА
8	П	26	СОБОР ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
9	В	27	СТЕПАНА, Преп. Теодора Архиєп. Царгородського
10	С	28	Св. 20,000 мучеників у Никомидії, муч. Петра
11	Ч	29	14,000 дітей убитих Іродом, Преп. Івана Печ.
12	П	30	Муч. Анисії, Преп. Теодора Царгородського
13	С	31	Преп. Меланії Римлянки, Преп. Теласія
14	Н	1	**Січень 1962.** НОВИЙ РІК. Василія, Григорія, Івана
15	П	2	Преп. Сильвестра Печ., Свщм. Теогена, Теодотії
16	В	3	Пророка Мелахія, муч. Гордія
17	С	4	Собор 70-ти Апостолів: Марка, Луки й інших
18	Ч	5	Щедрий Вечір. (Піст). Преп. Сави Освящ.
19	П	6	ЙОРДАН - БОГОЯВЛЕННЯ ГОСПОДНЄ ВОДОХР.
20	С	7	Собор Івана Хрестителя. Муч. Атанасія Аталійськ.
21	Н	8	Неділя по Йордані. Преп. Григорія Печ., Преп. Геор.
22	П	9	Муч. Полієвкта і Неарха, Петра Єп. Севастійського
23	В	10	Григорія Єп. Ниського, Преп. Дометіяна, Маркіяна
24	С	11	Преп. Теодосія Вел., Михаїла Клоп., Теод. Антиох.
25	Ч	12	Сави Архиєп. Серб., муч. Татіяни, муч. Мертія
26	П	13	Муч. Ермила і Стратоника, Якова Єп. Нізійського
27	С	14	Св. Отців убитих у Синаї і Раїфі, Преп. Степана
28	Н	15	Преп. Павла Тиверського, Преп. Івана Кущника
29	П	16	Поклін кайданам Ап. Петра, Леоніли і внуків її
30	В	17	Преп. Антонія Вел., Архила Ісповід., Антонія рим.
31	С	18	Св. Атанасія і Кирила Арх. Олекс., Максима серб.

7. Різдво Христа. УЄ Мат. І: 18-25. Літ. Вас. Вел. Ап. Гал. 4: 4-7. Єв. Мат. 2: 1-12.
8. Собор Богородиці. Літ. Ап. Жид. 2: 11-18, Єв. Мат. 2: 13-23.
9. Степана. Літ. Ап. Дії 6: 8-15, 7: 1-5, 47-60, Єв. Мат. 21: 33-42.
14. Новий Рік — Василія. Гол. 8, УЄ 11. Літ. Вас. Вел. Ап. 2, Тим. 4: 5-8; Кол. 2: 8-12. Єв. Марка 1: 1-8; Луки 2: 20-21, 40-52.
19. Йордан. УЄ Марка 1:9-11. Літ. Івана Зол. Ап. Тита 2: 11-14, 3: 4-7, Єв. Матея 3: 13-17.
20. Собор Івана Хрестителя. Літ. Ап. Єфес. 4: 10-17, Дії 19: 1-8. Єв. Матея 4: 1-11 і Івана 1: 29-34.
21. Неділя по Йордані. Гол. 1. УЄ 1. Літ. Ап. Єфес. 4: 7-13, Єв. Матея 4: 12.17.
28. Неділя 30 по Зел. Святах. Гол. 2. УЄ 2. Літ. Ап. Кол. 3: 12-16. Єв. Луки 17: 12-19.

ЗАПИСКИ НА СІЧЕНЬ

Кожна українська громада повинна відзначити роковини Державности і Соборности України, що припадають на день 22 січня.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

Рік 1962 є роком звичайним і числить 365 днів.

Календарна весна починається 21-го березня — тоді маємо весняне зрівнання дня з ніччю.

Літо починається 22 червня; літна перемога дня над ніччю.

Осінь починається 23 вересня — тут приходить осінне зрівнання дня з ніччю.

Зима приходить 22 грудня — зимова перемога ночі над днем.

РІЖНІ СПОСОБИ ЧИСЛЕННЯ ЧАСУ

Християнська рахуба починається від народження Христа — тепер маємо 1962-ий рік.

Від охрещення Українського Народу Володимиром Великим 988 року маємо тепер 974 роки.

Грецька Церква числить за Біблією Старого Завіту ,отже тепер маємо 7472-ий рік.

Жидівський рік, що почався в осени 1961 року, є 5723 роком.

Календар протестантів є назагал той самий, що в римо-католиків щодо свят, які ще в протестантів є.

Жиди починають свій календар від 7-го вересня, 3761-го року перед Христом. Отже щоб знати, який в жидів рік, то треба додати до християнської рахуби 3761. Їх рік захоплює вчасти наші два роки, бо починається восени.

Магометани (турки) числять рік по оборотах місяця, отже їх рік коротший від нашого і тому їх Новий Рік кожного року посувається 11 днів назад. Так, що з зими вертається до літа, а там знов до зими.

ЛЮТИЙ–FEBRUARY

1962 — має 28 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	Ч	19	**Січень 1962** Преп. Макарія, Лаврентія, Евтимія Печ.
2	П	20	† Преп. Евтимія Великого, муч. Інни, Пімми
3	С	21	Преп. Максима Іспов., муч. Анастасії, Неофіта, Євгена
4	Н	22	Преп. Анастасія Печ., Ап. Тимотея, муч. Мануїла
5	П	23	Свщм. Климента Єп. Анк., мч. Агафангела
6	В	24	Преп. Ксенії, муч. Вавили, Тимотея, Агапія
7	С	25	† Григорія Бог. Архиєпископа Царгородського
8	Ч	26	Преп. Ксенофонта й Марії та їх синів, Аркадія, Ів.
9	П	27	Перенесення мощів Св. Ів. Золот., Преп. Тита Печ.
10	С	28	Преп. Ефрема Печ., Митр. Переясл., Ефрема Сир.
11	Н	29	Перенесення мощів Ігнатія Богон., Лаврентія Печ.
12	П	30	ТРЬОХ СВЯТИХ: Василія Вел., Григ. Бог., Івана З.
13	В	31	Св. Кирила й Івана, мч. Вікторина, Віктора
14	С	1	**Лютий.** М-ці Перпетуї, мч. Сатира, мч. Трифона
15	Ч	2	СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ. Муч. Йордана, Гавриїла
16	П	3	Симеона Богоприїмця і прав. Анни. Прор. Азарія
17	С	4	Преп. Ісидора Пелусіота, Миколая Іспов. Георг. Вел.
18	Н	5	Неділя Мит. і Фарисея. Муч. Агафії, Теодосія
19	П	6	Вукули Єп. См., мч. Доротеї, Христ. Калісти
20	В	7	Партемія Єп. Ламс., Преп. Луки Аклад.
21	С	8	Влкм. Теодора Стратилата. Захарії, Сави Архиєп.
22	Ч	9	Преп. Панкратія затвор. Печер., мч. Никифора
23	П	10	Преп. Прохора Печер., мч. Харлампія, мч. Порф.
24	С	11	Свщмч. Власія Єп. Севаст., Св. Федори цариці
25	Н	12	Нед. Блудного Сина. Мелетія Єп. Ант., Антонія Патр.
26	П	13	Преп. Мартиніяна, Зої й Фотини, Евлогія
27	В	14	Рівноап. Кирила учит. словян, Ісаакія Печерського
28	С	15	Преп. Пафнутія Печер., Ап. Онисима, Евсевія

4. Неділя. Гол. 3. УЄ 3. Літ. Ап. 1. Тим. 1: 15-17. Є. Луки 18: 35-43.

11. Неділя. Гол. 4. УЄ 4. Літ. Ап. 1 Тим. 4: 9-15. Єв. Луки 19: 1-10.

12. Понеділок. Трьох Святих. УЄ Івана 10: 9-16. Літ. Ап. Жид. 13: 7-16. Єван. Мат. 5: 14-19.

15. Четвер. Стрітення Господнє. УЄ Луки 2: 25-32. Літ. Ап. Жид. 7: 7-17. Єван. Луки 2: 22-40. Свячення Свічок Громовиць.

18. Неділя Митаря і Фарисея. Гол. 5. УЄ 5. Літ. Ап. 2 Тим. 3: 10-15. Єван. Луки 18: 10-14.

25. Неділя Блудного Сина. Гол. 6. УЄ 6. Літ. Ап. 1 Кор. 6: 12-20. Єван. Луки 15: 11-32.

ЗАПИСКИ НА ЛЮТИЙ

Святим обовязком українських батьків є виховувати своїх дітей в дусі української культури. Бути двомовним народом у Канаді, тобто знати добре українську і державну мову — це найважніше культурне завдання нашого народу в Канаді.

КАЛЕНДАРНІ СПРАВИ НА 1962 РІК

Різдво 7-го січня в неділю.
Український Новий Рік 14-го січня в неділю.
Йордан 19-го січня в пятницю.
Мясниць від Різдва до Мясоп. неділі, 8 тижнів.
Мясне пущення 4 березня.
Трьох Святих 12-го лютого в понеділок.
Стрітення 15-го лютого в четвер.
Сирне пущення 11-го березня.
Початок Вел. Посту 12-го березня.
Поклони 11-го квітня в середу.
Благовіщення 7-го квітня в суботу.
Великдень 29-го квітня.
Вознесення 7 червня в четвер.
Зелені Свята 17-го червня.
Петра і Павла 12-го липня в четвер.
Св. Володимира Великого, князя України — 28 липня в суботу.
Преображення Господнє — 19-го серпня в неділю.
Успення Пресв. Богородиці — 28 серпня у вівторок.
Різдво Пресв. Богородиці — 21 вересня в пятницю.
Воздвиження Чесного Хреста — 27-го вересня в четвер.
Вмч. Димитрія — 8 листопада в четвер.
Архистрага Михаїла — 21-го листопада в середу.
Введення в храм Пресв. Богородиці — 4 грудня в вівторок.
Апостола Андрея Первозванного — 13-го грудня в четвер.
Миколая Чудотворця — 19 грудня в середу.
Зачаття Пр. Богородиці — 22 грудня в суботу.

БЕРЕЗЕНЬ – MARCH

1962 — має 31 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	Ч	16	**Лютий.** Памфила, Валента, Флавіяна, Павла, Порф.
2	П	17	Преп. Теодора Мовчн. Печ., влкмч. Теодора Тирона
3	С	18	Агапита Єп. Синад., Льва Єп. Рим., Флав. Патр. Ц.
4	Н	19	Неділя Мясопусна. Архипа Єп., Филимона, Апфії
5	П	20	Льва Єп., Преп. Агатона Чудотворця Печерського
6	В	21	Преп. Тимотея, Евстратія Арх. Антіохійського
7	С	22	Муч. Маврикія, Федора, Пилипа, Преп. Атан. Ісп.
8	Ч	23	Свщмч. Полікарпа, Преп. Івана, Антіоха, Мойсея
9	П	24	† Перше і друге знайдення голови Івана Хрестит.
10	С	25	Тарасія Архиєпископа Царгородського
11	Н	26	Неділя Сиропусна. Преп. Порфирія Єп. Гаського
12	П	27	Початок Великого Посту. Преп. Тита Печерського
13	В	28	Преп. Василія Ісповідника, Марини і Кира
14	С	1	**Березень.** Прмч. Евдокії, муч. Нестора і Привімія
15	Ч	2	Свщм. Теодота Єп. Киринейського, муч. Евфалії
16	П	3	Свщмч. Евтропія, Клеоніка і Василиска, Піями
17	С	4	Преп. Герасима, мч. Павла і сестри Юліянії
18	Н	5	Нед. 1 Посту. Конона, Преп. Марка Постника
19	П	6	Аморейських 42-ох мучеників, Милисена, Теодора
20	В	7	Свщмч. Хереонських Єп. Власія, Ефрема, Євгенія
21	С	8	Преп. Теофілакта Ісповід., свщмч. Теодорита
22	Ч	9	† 40 мучеників Севастійських, Акакія, Олекс., Домни
23	П	10	Муч. Кондрата і з ним Кипріяна, Діонисія, Павла
24	С	11	Софронія Єп. Єрусалимського, свщмч. Піонія
25	Н	12	Нед. 2 Посту. Теофана Ісповідника, Григ. Двоєсл.
26	П	13	Никифора Патр. Царгородського, муч. Африкана
27	В	14	Ростислава Князя Київського, Преп. Теоґноста
28	С	15	Муч. Агапія, Пуплія, Тимолая, Ромила, Никандра
29	Ч	16	Серапіона Єп. Новгор., муч. Трохима, Ап. Аристов.
30	П	17	† Преп. Олексія Чол. Божого, Преп. Павла Кипр.
31	С	18	Кирила Арх. Єрусал., муч. Теофима і Евкратія

4. Неділя Мясопустна. Гол. 7. УЄ 7. Літ. Ап. 1 Кор. 8: 8-13; 1-2. Єван. Мат. 25: 31-46.

11. Неділя Сиропустна. Гол. 8. УЄ 8. Літ. Ап. Рим. 13: 11-14; 1-4. Єван. Мат. 6: 14-21.

18. Неділя 1 Посту. Гол. 1. УЄ 9. Літ. Св. Василія Великого, Ап. Жид. 11: 24-26, 32-40, 12: 1-2. Єван. Івана 1: 43-51.

25. Неділя 2 Посту. Гол. 2. УЄ 10. Літ. Ап. Жид. 1: 10-14, 2: 1-3. Єван. Марка 2: 1-12.

ЗАПИСКИ НА БЕРЕЗЕНЬ

Кожна українська громада повинна відзначити відповідною програмою роковини найбільшого поета України — Тараса Григоровича Шевченка.

ПОСТИ

1. На Святий Вечер Різдва Христового.

2. На Святий Вечер Йорданський.

3. Великий Піст від понеділка по неділі Сиропустній до суботи перед Великоднем. В 1962 році від понеділка 12 березня до суботи 28 квітня.

4. Петрівка від понеділка по Неділі Всіх Святих (1-ій по Зелених Святах) до передодня свята Петра і Павла. (В 1962 році від 25 червня до 11-го липня).

5. Спасівка завсіди від 14 серпня до 27 серпня отже до передодня Успення Прес. Богородиці.

6. В день памяти Усічення Голови Івана Хрестителя 11 вересня.

7. В день свята Воздвиження Чесного Хреста 27 вересня в четвер.

8. Пилипівка, завсіди від 28 (15 цер.) листопада, отже від дня по Пилипі — до передодня (до Навечерія, Св. Вечера) Різдва Христового.

9. В Сирний тиждень до Неділі Сиропустної з набілом.

ЗАГАЛЬНИЦІ

1. Від Різдва до Богоявлення (Йордану) крім Йорданського Святого Вечера.

2. Від Неділі Митаря і Фарисея до неділі Блудного Сина.

3. Від Великодня до Неділі Томиної.

4. Від Зелених Свят до Неділі Всіх Святих.

КВІТЕНЬ-APRIL

1962 — має 30 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	Н	19	**Березень.** Нед. 3 Посту. Хризанта, Дарії й Іларії
2	П	20	Отців Івана, Сергія, Панкратія
3	В	21	Ап. Якова, Хоми Патріярха Царгородського
4	С	22	Свщмч. Василія пресв. Анкерського, мч. Дросиди
5	Ч	23	Преп. Никона Печ., свщмч Никона і 200 учеників
6	П	24	Преп. Артемона Єпископа Сек. Якова
7	С	25	БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
8	Н	26	Нед. 4 Посту. Собор Арх. Гавриїла, Преп. Вас. Нов.
9	П	27	Матрони Солунської, Преп. Івана Прозорливого
10	В	28	Преп. Евстратія Постника Печерського
11	С	29	Поклони. Преп. Марка Єп. Аретусійського
12	Ч	30	Преп. Івана Ліствичника, мч. Захарії, Преп. Зосима
13	П	31	Преп. Іпатія цілителя Печ. Йони Митр. Київського
14	С	1	**Квітень.** Марії Єгипетської, Преп. Геронтія Печер.
15	Н	2	Нед. 5 Посту. Преп. Тита, мч. Амфіяна, Едесія
16	П	3	Преп. Никити Ісповідника Іліріка
17	В	4	Преп. Йосифа Многоболізного, Йосифа Піснопівця
18	С	5	Муч. Агатопада і Тедули, Преп. Марка
19	Ч	6	Евтихія Арх. Конст., Методія — учителя словян
20	П	7	Преп. Юрія Єп. Мелит., Преп. Серапіона і Данила
21	С	8	Ап. Іродіона, Агава, Руфа, Асинкрита, Флогонта
22	Н	9	Неділя Цвітна. Муч. Евпсихія та інших 270 муч.
23	П	10	Муч. Терентія, Африкана, Максима
24	В	11	Свщмч. Антипи Єп. Перґамського, Преп. Пармуфія
25	С	12	Василя Ісповідника Парійського, Преп. Атанасії
26	Ч	13	Страсти — Страстний Четвер. Преп. Артемона
27	П	14	Велика Пятниця. Мартина Ісповідника, муч. Антонія
28	С	15	Велика Субота. Ап. Аристарха, Трофима, мч. Сави
29	Н	16	ВЕЛИКДЕНЬ — ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ
30	П	17	СВІТЛИЙ ПОНЕДІЛОК. Смч. Симеона Єп. Печер.

1. **Неділя 3 Посту.** Гол. 3. УЄ 11. Літ. Ап. Жид. 4: 14-16, 5: 1-6. Єван. Марка 8: 34-38, 9: 1.
7. **Субота. Благовіщення.** УЄ Лука 1: 39-49, 56. Літ. Івана Золотоустого. Ап. Жид. 2: 11-18. Єван. Луки 1: 24-38.
8. **Неділя 4 Посту.** Гол. 4. УЄ 1. Літ. Ап. Жид. 6: 13-20, Єв. Марка 9: 17-31.
15. **Неділя 5 Посту.** Гол. 5. УЄ 2. Літ. Ап. Жид. 9: 11-14. Єв. Марка 10: 32-45.
22. **Неділя Цвітна.** УЄ Мат. 21: 1-11, 15-17. Літ. Ів. Зол. Ап. Филип. 4: 4-9. Єв. Івана 12: 1-18.
29. **Великдень.** Літ. Івана Золотоустого. Ап. Дії 1: 1-8. Єван. Івана 1: 1-17. На Вечірні Єван. Івана 20:19-25.
30. **Світлий Понеділок.** Літ. Ап. Дії 1: 12-17, 21-26. Єван. Івана 1: 18-28.

ЗАПИСКИ НА КВІТЕНЬ

Кожний свідомий українець повинен передплачувати і читати „Український Голос". Поширюйте „Український Голос" між своїми сусідами і знайомими.

ЗАБОРОНЕНИЙ ЧАС ВЕСІЛЬ І ЗАБАВ

1. Всі середи і пятниці крім загальниць.
2. Від початку Пилипівки до Богоявлення.
3. Від понеділка по Неділі Мясопустній до Неділі Томиної.
4. В Петрівку.
5. В Спасівку.
6. В день памяти Усічення Голови Івана Хрестителя.
7. В день Воздвиження Чесного Хреста.

ДЕРЖАВНІ СВЯТА В КАНАДІ

День Нового Року — 1 січня.
Велика Пятниця (латинська).
Вікторія Дей — 24 травня.
Домініон Дей — 1 липня.
День Праці (Лейбор Дей), перший понеділок у вересні.
День Подяки (Тенксґівінґ), другий понеділок у жовтні.
День Замирення (Армистис Дей) — 11 листопада.
Різдво Христове (латинське) — 25 грудня.

ТРАВЕНЬ-МАУ

1962 — має 31 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	В	18	СВІТЛИЙ ВІВТОРОК Преп. Івана Ісп. Косми Єп. Х.
2	С	19	Преп. Івана, Юрія, Трифона Патр., Талалея
3	Ч	20	Муч. Гавриїла отрока, Преп. Теодора, Анаст. ігум.
4	П	12	Свщмч. Теодора і мати його Филипії, муч. Діоскора
5	С	22	Теодора Сикеота, Віталії, Ап. Натанаїла, Луки
6	Н	23	Неділя Томина — Провідна. Влкмч. Юрія Побід.
7	П	24	Преп. Сави Печерського, муч. Стратилата
8	В	25	Ап. Марка, Македонія Патріярха Царгородського
9	С	26	Свщмч. Василія Єп. Амасійського, Св. Глафіри діви
10	Ч	27	Ап. Симеона, Св. Степана, Преп. Симеона
11	П	28	Ап. з 70-ти: Ясона і Сотипатра, муч. Макс., Євгенія
12	С	29	Муч. 9 у Кизиці, Теогніда, Рута, Антипатра, Теот.
13	Н	30	Неділя Мироносиць. Ап. Якова Зав, Никити Новг.
14	П	1	**Травень.** Макарія Митрополита Київського
15	В	2	Перенесення мощів Бориса і Гліба, Атанасія Олекс.
16	С	3	† Смерть Преп. Теодосія Ігум. Печер., муч. Тимотея
17	Ч	4	Палагії діви, смч. Сильвана, Еразма, Никифора
18	П	5	Влкмч. Ірини, муч. Неофіта, Гоя, Гаяна
19	С	6	Преп. Йова многострад., Йова Почаївськ. Чудотв.
20	Н	7	Нед. Розслабленого. З'явлення Чесн. Хреста в Єр.
21	П	8	† Ап. Івана Богосл., Арсенія Печер., Арсенія Вел.
22	В	9	Перенесення мощів Св. Миколая Чудотв. Прор. Ісаї
23	С	10	Ап. Симона Зилота, Преп. Ісидора, блаж. Таїсії
24	Ч	11	Рівноап. Кирила і Методія, Преп. Софронія Печер.
25	П	12	Епіфанія Єп. Кипру, Германа Патріярха Царгор.
26	С	13	Муч. Гликерії, Лаодикія, Юрія, Преп. Іоана
27	Н	14	Нед. Самарянки. Никити Затвор. Печерського
28	П	15	Ісаї Єп. Ростовського, Ісаї Печерського
29	В	16	Преп. Теодора, Освяч., муч. Віта Модеста
30	С	17	Ап. Андроника з 70-ти, Юнії, Степана Арх. Конст.
31	Ч	18	Муч. Дів: Олександри, Текуси, Фаїни, Клавд., Юлії

3. Світлий Вівторок. Літ. Ап. Дії 2: 14-21, Єв. Луки 24: 12-35.

6. Неділя Томина. Проводи. Великомученика Юрія. Гол. 1. УЄ 1. Літ. Ап. Дії 5: 12-20, Дії 12: 1-11, Єван. Івана 20: 19-31; Івана 15: 17-27, 16: 1-2.

13. Неділя Мироносиць. Гол. 2. УЄ 3. Літ. Ап. Дії 6: 1-7. Марка 15: 43-47, 16: 1-8.

20. Неділя Розслабленого. Гол. 3. УЄ 4. Літ. Дії 9: 32-42, Івана 5: 1-15.

27. Неділя Самарянки. Гол. 4. УЄ 7. Літ. Дії 11: 19-26, 29-30, Ів. 4: 5-42.

ЗАПИСКИ НА ТРАВЕНЬ

У вересні цього року почнеться навчання української мови в середніх школах Манітоби. Поведіть усвідомлюючу акцію, щоб на предмет української мови вписалося якнайбільше студентів.

ЛАТИНСЬКІ СВЯТА В 1962 РОЦІ

Новий Рік — 1 січня в понеділок.
Трьох Царів — 6 січня в суботу.
Попелець — 14 березня в середу
Благовіщення — 25 березня в неділю.
Великдень — 22 квітня.
Вознесення — 31 травня в четвер.
Зелені Свята — 10 червня в неділю.
Неділя св. Тройці — 17 червня.
Божого Тіла — 21 червня в четвер.
Петра і Павла — 28 червня в четвер.
Успення Пресв. Богородиці — 14 серпня в вівторок.
Різдво Богородиці 7 вересня в пятницю.
Всіх Святих — 1 листопада в четвер.
Непорочне Зачаття — 8 грудня в суботу.
Різдво Христа — 25 грудня в вівторок.

ГОЛОСИ — РЯДОВІ НЕДІЛІ — РЯДОВІ УТРЕННІ ЄВАНГЕЛІЇ

Рядові Голоси — „Голос" в церковнім Богослуженню, це мельодія, або кілька мельодій, що на якусь одну неділю припадають. Таких Голосів, або голосових ґруп є 8, і бересь їх по черзі одної неділі один Голос, другої другй і т. д. Коли скінчиться 8-ий, то дальша неділя має знов 1-ий Голос.

Тому, що Голоси беруться чергою один за другим, вони звуться Голоси Рядові. Перший рядовий Голос в році починається завсіди від 2-ої Неділі по Зелених Святах і так голоси йдуть, повторяючись аж до 5-ої Неділі Великого Посту.

(Продовження на 17 стор.).

ЧЕРВЕНЬ-JUNE

1962 — має 30 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	П	19	**Травень.** Свщмч. Патрикія Єп., муч. Акакія, Менандра
2	С	20	Муч. Талалея, Александра, Никити, Івана, Йосифа
3	Н	21	Неділя Сліпородженого. † Рівноап. Констант. і Єл.
4	П	22	Муч. Василиска, Маркела, Кодра, Софії
5	В	23	Преп. муч. Михаїла Чорноризця, Леонтія Єп.
6	С	24	Преп. Симеона Дивногорця, Микити Стовпника
7	Ч	25	ВОЗНЕСЕННЯ. Третє знайдення голови Івана Хрест.
8	П	26	Ап. Карпа й Алфея з 70-ти, муч. Аверкія і Єлени
9	С	27	Свщмч. Терапонта Серб., Преп. Нила, муч. Теодори
10	Н	28	Нед. Св. Отців Ник. Собору 325 р. Преп. Ник. Ісп.
11	П	29	Преп. Теодосії діви, Олександра
12	В	30	Преп. Ісаакія, муч. Наталії
13	С	31	Ап. Ерма з 70-ти, муч. Ермея воїна, муч. Маґа вол.
14	Ч	1	**Червень.** Муч. Юстина філософа, Преп. Агапита
15	П	2	Івана Сучавського. Никифора Ісп. Патр. Царгород.
16	С	3	Муч. Лукіяна і з ним Клавдія, Ігнатія, Павла
17	Н	4	ЗЕЛЕНІ СВЯТА. Митрофана Патр. Царгородського
18	П	5	ДЕНЬ СВЯТОГО ДУХА. Блаж. Конст. Митр. Київ.
19	В	6	Висаріона Єгипетського, Преп. Іларіона
20	С	7	Муч. Теодота Анкирського, муч. Киріякії, Калерії
21	Ч	8	Ефрема Патр. Антіох., Єп. Теодора, муч. Теофана
22	П	9	Кирила Арх. Олександ., муч. Теклі, Марти і Марії
23	С	10	Преп. Силуана Схимонаха Печерського, Тимофія
24	Н	11	Нед. 1 по Зел. Святах. Всіх Святих. † Ап. Вартолом.
25	П	12	Преп. Онуфрія Великого, Петра Атонського
26	В	13	Св. мч. Акилини, Преп. Анни і сина Івана
27	С	14	Смерть князя Мстислава, Прор. Єлисея, Метод. Патр.
28	Ч	15	Прор. Амоса, муч. Віта, Модеста, Преп. Крискентії
29	П	16	Преп. Тихона, муч. Тигрія пресвитера, Евтропія
30	С	17	Муч. Мануїла, Савела й Ізмаїла

3. Неділя Сліпородженого. Гол. 5. УЄ 8. Літ. Дії 16: 16-34. Ів. 9. 1-38.

7. Четвер. Вознесення. УЄ Марка 16: 9-20. Літ. Дії. 1: 1-12. Лука 24: 36-53.

10. Неділя Св. Отців. Гол. 6. УЄ 10. Літ. Дії 20: 16-18, 28-36. Єв. Івана 17: 1-13.

15. Пятниця. Івана Сучавського. УЄ Ів. 20: 1-10. Літ. 2 Петра 3: 1-18. Івана 19: 25-27, 21: 24-25.

17. Зелені Свята. УЄ Ів. 20: 19-23. Ап. Дії 2: 1-11. Єв. Ів. 7: 37-52 і 8: 12.

18. Понеділок. День Св. Духа. Літ. Ап. Ефесян 5: 9-19. Єв. Мат. 18: 10-20.

24. Неділя. Всіх Святих. Гол. 8. УЄ 1. Літ. Жид. 11: 33-40, 12: 1-2. Єв. Мат. 10: 32-33, 37-38, 19: 27-30.

Посилайте своїх дітей на літні курси українознавства, що починаються в місяці липні на літніх оселях та в Інститутах. Це буде для них добра наука, а заразом і відпочинок після трудів у державних школах.

ГОЛОСИ — РЯДОВІ НЕДІЛІ — РЯДОВІ УТРЕННІ ЄВАНГЕЛІЇ

(Продовження з 15 стор.).

Рядові Неділі — Перша неділя по Зелених Святах називається Першою Рядовою Неділею і від неї числяться всі дальші. З Рядовими Голосами й Утренними Євангеліями вони йдуть аж до пятої неділі Великого Посту, а з Апостолами і Євангеліями Служби Божої до послідних неділь перед Різдвом, а з деякими змінами до неділі перед неділею Митаря і Фарисея. Отже при кожній неділі зазначено, яка це чергова неділя, який тоді Голос (Гол. або Г.), яке Утреннє Євангеліє (Утр. Єв., або УЄ), та який Апостол і Євангеліє на Службі Божій.

Утренні Євангелії — Кожна неділя посвячена памяти Христового Воскресення, отже на недільній Утрени завсіди читається Євангеліє про Воскресення Христа (Воскресне Євангеліє). Таких Євангелій є 11. Вони також звуться Рядовими Утренними, чи Воскресними Євангеліями. Перше з них припадає завсіди на 1-шу Рядову Неділю, отже на Неділю Всіх Святх, що зараз по Зелених Святах. На 11-ту Рядову Неділю припадає 11-те Утренне Євангеліє, а на 12-ту знов 1-ше. Впарі з Утренними Євангеліями йдуть Євангельські Стихири на Утрени перед Славословієм.

Свята. — Свята мають свій окремий лад, отже можуть мати своє окреме Утренне Євангеліє, свій Апостол і Євангеліє на Службі Божій. Коли свято випаде в неділю, то деколи береться Апостол та Євангеліє і Неділі і Свята.

Окремий лад поза Рядовим маємо від Неділі Митаря і Фарисея до Зелених Свят.

ЛИПЕНЬ - JULY

1962 — має 31 днів — 1962

Звич. Кал. н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	Н	18	**Червень.** Нед. 2 по Зел. Святах. Преп. Леонтія Кан.
2	П	19	† Ап. Юди брата Господнього, Преп. Паїсії Велик.
3	В	20	Свщмч. Методія, Угодники Волинської Землі
4	С	21	Муч. Юліяна Тарсійського, Преп. Юлія пресвитера
5	Ч	22	Свщмч. Евсенія, муч. Гелактіона, муч. Юліянії
6	П	23	Муч. Агрипини, муч. Евстахія, Гая, Урбана
7	С	24	РІЗДВО ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ. Муч. Орентія
8	Н	25	Нед. 3 по Зел. Святах. Преп. Февронії, Леоніди
9	П	26	Преп. Давида Солунського, Івана Єп. Ґот.
10	В	27	Преп. Самсона страннноприємця, блаж. Мартина
11	С	28	Преп. Сергія і Гермона, Преп. Івана Дамаскина
12	Ч	29	ПЕТРА І ПАВЛА — АПОСТОЛІВ
13	П	30	Собор 12 Апостолів, муч. Михаїла, Мелітона, Петра
14	С	1	**Липень.** Св. Косми і Демяна Безср., Антонія рим.
15	Н	2	Нед. 4 по Зел. Святах. Положення Чесної Ризи Діви
16	П	3	Муч. Акинта, Марка, Преп. Анатитолія Затв. Печер.
17	В	4	Андрея Арх. Критського, муч. Теодота і Теодотії
18	С	5	† Преп. Атанасія Атон., Преп. Лампада, муч. Анни
19	Ч	6	Преп. Сисоя Схим. Печер., муч. Лукії, муч. Ісавра
20	П	7	Преп. Томи Малеїна, Акакія Синай., муч. Германа
21	С	8	Влкмч. Прокопія, Св. Теодосії
22	Н	9	Нед. 5 по Зел. Святах. Свщмч. Панкратія Єп.
23	П	10	† Преп. Антонія Печерського, муч. Леонтія
24	В	11	† Смерть української княгині Ольги, муч. Евфимії
25	С	12	Муч. Прокла й Іларія, Преп. Михаїла, Св. Вероніки
26	Ч	13	Собор Архан. Гавриїла, Преп. Степана Саваїта
27	П	14	Ап. Акили з 70-ти і дружини Прискили, муч. Онис.
28	С	15	† Володимира Великого, князя України
29	Н	16	Нед. 6 по Зел. Святах. Свщмч. Антиног. муч. Юлії
30	П	17	Влкмч. Марини, Преп. Леоніда, мч. Сперата
31	В	18	Івана і Павми Затв. Печерських, мч. Еміліяна

1. **Нед. 2 по Зел. Святах.** Гол. 1. УЄ 2. Літ. Ап. Рим. 12: 10-16. Єв. Мат. 4: 18-23.
2. **Різдво Івана Хрестителя.** УЄ Луки 1: 24-25. 57-68, 76-80. Літ. Рим. 13: 11-14, 14: 1-4. Луки 1: 1-25, 57-68, 76-80.
8. **Нед. 3 по Зел. Святах.** Гол. 2 УЄ 3 Літ. Рим. 5: 1-10. Мат. 6: 22-23.
12. **Петра і Павла — Апостолів.** УЄ Ів. 21: 15-25, Літ. 2 Кор. 11: 21-33, 12: 1-9. Мат. 16: 13-19.
15. **Нед. 4 по Зел. Святах.** Гол. 3 УЄ 4. Літ. Рим. 6: 18-23, Мат. 8: 5-13.
22. **Нед. 5 по Зел. Святах.** Гол. 4. УЄ 5. Літ. Рим. 10: 1-10. Мат. 8: 28-34, 9: 1.
28. **Володимира Великого.** УЄ Ів. 10: 9-16. Літ. Ап. Гал. 1: 11-19. Єв. Ів. 10: 1-9.
29. **Нед. 6 по Зел. Святах.** Гол. 5. УЄ 6. Літ. Рим. 12: 6-14. Мат. 9: 1-8.

ЗАПИСКИ НА ЛИПЕНЬ

Візьміть участь у Конґресі Українців Канади, що його скликає Комітет Українців Канади та який відбудеться в Вінніпеґу в місяці липні.

ЄВАНГЕЛІЇ Й АПОСТОЛИ НА ВАЖНІШІ ПОТРЕБИ

На Хрещенню — Мат. 28: 16—20; Рим. 6: 3—11.

На Вінчанню — Ів. 2: 1—11: Ефес. 5.

На Похороні старших — Ів. 5: 24—30. Сол. 4: 13—17.

На Похороні дітей — Ів. 6: 35—39, 1 Корин. 15: 39—45.

На освяченню церкви — Ів. 10: 22—28; Жид. 3: 1—4.

В посуху — Мат. 16: 1—6; Яков 5: 7—9, 17—18.

В слоту — Мат. 7: 7—11; Рим. 8: 22—27.

В слабостях — Луки 4: 37—44, Жид. 12: 6—13.

На всяке прошення — Мат. 7: 7—11, Филип. 4: 4—9 (те саме, що на Цвітну Неділю).

Над слабим — Мат. 8: 28—34, або 17: 14—18, або Мар. 5: 1—20, або 9: 17—31, або Луки 9: 37—43.

Мале освячення води — Ів. 5: 1—4, Жид. 2: 11—18.

Освячення води на Йордан — Мар. 1: 9—11; 1 Кор. 10: 1—4. Тоді ж читання (Парамеї); 1) Ісаії 35: 1—10, 2) Ісаії 55: 1—13. 3) Ісаії 12: 3—6.

СЕРПЕНЬ–AUGUST

1962 — має 31 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	С	19	**Липень.** Преп. Макрини, сестри Василія Великого
2	Ч	20	† Іллі Пророка. Знайдення мощів Атанасія іг. Бер.
3	П	21	Преп. Симеона і Івана, Преп. Онуфрія й Онисима
4	С	22	Рівноапост. Марії Магдалини, свщмч. Фоки
5	Н	23	Нед. 7 по Зел. Святах. Муч. Трохима, Теоф. й 13-ти
6	П	24	† Муч. Бориса і Гліба, Преп. Полікарпа Архим.
7	В	25	Успіння правед. Анни, Олимпіяди діяконеси
8	С	26	Преп. Мойсея Чудотворця Печер., свщмч. Ермолая
9	Ч	27	Влмч. Пантелеймона, Преп. Наума, Анфіси ігумені
10	П	28	Ап. з 70-ти: Прохора, Ніканора, Тимона, Пармена
11	С	29	Муч. Калиника, Серафини Діви
12	Н	30	Нед. 8 по Зел. Святах. Ап. з 70-ти: Сили, Силуана
13	П	31	Прав. Евдокима Кап., мч. Уліти, Прав. Йосифа
14	В	1	**Серпень.** Хрещення України. Початок Спасівки
15	С	2	Перенесення мощів первмч. Степана, блаж. Василія
16	Ч	3	Преп. Ісаакія, Далмата, Фавста, Преп. Косми
17	П	4	Сім молодців в Ефезі, Мартиніяна
18	С	5	Муч. Евсигнія, Кандидія, Василиска
19	Н	6	Нед. 9 по Зел. Святах. ПРЕОБРАЖЕННЯ - СПАСА
20	П	7	Прпмч. Дометія, Преп. Пімена, Преп. Потапія
21	В	8	Преп. Григорія Іконописця Печерського, Еміліяна
22	С	9	† Ап. Матея, муч. Юліяна, Івана, Маркіяна, Фотія
23	Ч	10	Муч. архід. Лаврентія, Сикста Єп., муч. Романа
24	П	11	Прмч. Василія і Теодора Печер., Преп. Федора
25	С	12	Муч. Фотія, Памфила, Капитана, Аникити
26	Н	13	Нед. 10 по Зел. Святах Преп. Максима Іспов.
27	П	14	Перенесення мощів Преп. Теодосія Печерського
28	В	15	УСПЕННЯ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ. Преп. Харистона
29	С	16	† Нерукотв. Образ Ісуса Христа, муч. Діомида
30	Ч	17	Преп. Алипія, Іконописця Печерського, муч. Мирона
31	П	18	Муч. Флора і Лавра, муч. Юліянії, муч. Серапіона

2. **Іллі Пророка.** УЄ Луки 3: 22-30. Літ. Ап. Якова 5: 10-20. Луки 4: 22-30.

5. **Нед. 7 по Зел. Святах.** Гол. 6. УЄ 7. Літ. Рим. 15: 1-7. Мат. 9: 27-35.

12. **Нед. 8 по Зел. Святах.** Гол. 7. УЄ 8. Літ. 1 Кор. 1: 10-18. Мат. 14: 14-22.

19. **Нед. 9 по Зел Святах. Преображення Господнє. Спаса.** УЄ Луки 9: 28-36. Літ. Ап. 2 Петра 1: 10-19. Єв. Матея 17: 1-9.

26. **Неділя 10 по Зел. Святах.** Гол. 1. УЄ 10. Літ. 1 Кор. 4: 9-16, Мат. 17: 14-23.

28. **Успення Богородиці.** УЄ Луки 1: 39-49, 56. Літ. Ап. Фил. 2: 5-11, Єв. Луки 10: 38-42, 11: 27-28.

ЗАПИСКИ НА СЕРПЕНЬ

Кожний свідомий українець повинен звертатися зі своїми асекураційними потребами до Українського Товариства Взаїмної Помочі в Канаді, яке має найкращі пляни життєвого обезпечення. Обезпечуйте добробут своєї родини в українській інституції, яка є під контролею тих самих асекураційних законів Канади, що й всі інші Асекураційні Компанії. Піддержуючи Взаїмну Поміч, ви тим самим помагаєте розбудовувати економічну силу нашого народу в Канаді. Взаїмна Поміч виплачує дивіденди своїм членам і дає їм інші корисні бенефіси.

ЗАГАЛЬНІ АПОСТОЛИ СВЯТИМ

Богородиці — Филип. 2: 5—11.
Ангелам — Жид. 2: 2—10.
Апостолам — 1 Кор. 4: 9—16.
Пророкам — 1 Кор. 14: 20—25.
Святителям — Жид. 13: 17—21.
Преподобним — Галат. 5: 22—6, 2.
Мученикам — 2 Тим. 2: 1—10.
Ісповідникам — Єфес. 6: 10—17.

ЄВАНГЕЛІЇ РЯДОВІ НА УТРЕНИ

(Воскресні), які при неділях зазначені лише числами.

1. Матея 28: 16—20.
2. Марка 16: 1—8.
3. Марка 16: 9—20.
4. Луки 24: 1—12.
5. Луки 24: 12—35.
6. Луки 24: 36—53.
7. Івана 20: 1—10.
8. Івана 20: 11—18.
9. Івана 20: 19—31.
10. Івана 21: 1—14.
11. Івана 21: 15—25.

ВЕРЕСЕНЬ – SEPTEMBER

1962 — має 30 днів — 1962

Звич. Кал. н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	С	19	**Серпень.** Муч. Андрея Стратилата і з ним 2593 муч.
2	Н	20	Нед. 11 по Зел. Святах. Прор. Самуїла, муч. Севіра
3	П	21	Преп. Аврамія, Ап. Тадея з 70-ти, муч. Васси
4	В	22	Муч. Агатоника, Затика, Теопремія, Акиндини
5	С	23	Свщмч. Іринея Єп. Ліон., Калиника Патр. Цар.
6	Ч	24	Перенесення мощів Петра Митрополита Київського
7	П	25	Ап. Тита з 70-ти, Ісповідника Вариса й Евлогія
8	С	26	Муч. Адріяни і Наталії, Преп. Тифоя
9	Н	27	Нед. 12 по Зел. Святах. Преп. Пімена Постника Печ.
10	П	28	† Знайдення мощів Іова Почаївського, Преп. Мойсея
11	В	29	Усічення голови Івана Хрестителя, муч. Анастасії
12	С	30	Св. Олександра, Івана і Павла Патр. Царг.
13	Ч	31	Полож. пояса Богородиці, Івана Митр. Київського
14	П	1	**Вересень.** Початок церков. року. Преп. Симеона
15	С	2	Муч. Мамонта, Івана Постника Патр. Царг.
16	Н	3	Нед. 13 по Зел. Святах. Свщмч. Антипа Єп. Ником.
17	П	4	Свщмч. Вавили Єп. Антіохійського, Прор. Мойсея
18	В	5	Прав. Захарії і Єлисавети, муч. Раїси, Атанасія
19	С	6	Чудо Архистр. Михаїла в Хонах, Преп. Архипа, Дав.
20	Ч	7	Передпразн. Різдва Богородиці. Муч. Макарія Канів.
21	П	8	РІЗДВО ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ. Муч. Руфа
22	С	9	Богоот. Якима й Анни, муч. Северіяна, Теодосія
23	Н	10	Нед. 14 по Зел. Святах. Муч. Минодори, Митродори
24	П	11	Преп. Теодори Олекс., муч. Серапіона, Кронида
25	В	12	Свщмч. Автонома, муч. Юліянії, Преп. Атанасія
26	С	13	Передпразн. Воздвиж. Чесного Хреста, свщмч. Кор.
27	Ч	14	ВОЗДВИЖ. ЧЕСНОГО ХРЕСТА ГОСПОДНЬОГО
28	П	15	Влкмч. Никити, муч. Порфирія, Максима, і Федота
29	С	16	Влкмч. Евтимії, Кипріяна митр. Состена, Віктора
30	Н	17	Нед. 15 по Зел. Святах. Муч. Віри, Надії і Любови

2. **Нед. 11 по Зел. Святах.** Гол. 2. УЄ 11. Літ. 1 Кор. 9: 2-12. Мат. 18: 25-35.
9. **Нед. 12 по Зел. Святах.** Гол. 3. УЄ 1. Літ. 1 Кор. 15: 1-11. Мат. 19: 16-26.
16. **Нед. 13 по Зел. Святах.** Гол. 4. УЄ 2. Літ. 1 Кор. 16: 13-24. Мат. 21: 33-42.
21. **Різдво Богородиці:** УЄ Луки 1: 34-49, 56 Літ. Фил. 2: 5-11. Луки 10: 38-42, 11: 27-28.
23. **Нед. 14 по Зел. Святах.** Гол. 5. УЄ 3. Літ. Галат. 6: 11-18 і 2. Кор. 1: 21-24, 2: 1-4, Єв. Ів. 3: 13-17 Мат. 22: 1-14.
27. **Воздвиження Чесного Хреста.** УЄ Івана 12: 28-36. Літ. Ап. 1 Кор. 1: 18-24. Івана 19: 6-11, 13-20, 25-28, 30-35.
30. **Нед. 15 по Зел. Святах.** Гол. 6. УЄ 4. Літ. Гал. 2: 16-20 і 2 Кор. 4: 6-15. Марка 8: 34-38, 9: 1. Мат. 22: 35-46.

В освіті — наша будучність! Посилайте своїх дітей до середніх шкіл та університетів. Заохочуйте їх вписуватись на українські курси всюди, де такі курси існують. Це дуже важне для збереження української культури в Канаді.

ЄВАНГЕЛІЇ НА СТРАСТЯХ В СТРАСТНИЙ ЧЕТВЕР

1. Івана 13: 31 до 18: 1.
2. Івана 18: 1—28.
3. Матея 26: 57—75.
4. Івана 18: 28—19: 1—16.
5. Матея 27: 3—32.
6. Марка 15: 16—32.
7. Матея 27: 34—54.
8. Луки 23: 32—49.
9. Івана 19: 25—37.
10. Марка 15: 43—47.
11. Івана 19: 38—42.
12. Матея 27: 62—66.

ЗА УПОКОЙ ЄВАНГЕЛІЯ Й АПОСТОЛИ

В понеділок — Ів. 5: 17—24; Рим. 14: 6—9.

Вівторок — Ів. 5: 24—30; 1 Кор. 15: 39—45.

Середу — Ів. 6: 35—39; 2 Кор. 5: 1—10.

Четвер — Ів. 6: 40—44; 1 Кор. 15: 20—28.

Пятницю — Ів. 6: 48—54; 1 Кор. 15: 47—57.

Суботу — Ів. 5: 24—30; 1 Солун. 4: 13—17.

ЖОВТЕНЬ-ОСТОВЕР

1962 — має 31 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	П	18	**Вересень.** Евменія Єп., муч. Кастора Аріядни
2	В	19	Муч. Трохима, Саватія і Доримедонта, муч. Зосима
3	С	20	Влкмч. Евстафія Плакиди, з ним Теопістії, Агапія
4	Ч	21	Ап. Кондрата з 70-ти, Преп. Даниїла, муч. Іпатія
5	П	22	Преп. Отців у печерах Антонія, свщмч. Фоки
6	С	23	† Зачаття Івана Хрестителя, муч. Андрея і Ксантипи
7	Н	24	Нед. 16 по Зел. Святах. Рівноап. Теклі, Копрія
8	П	25	Преп. Евфрозини, муч. Пафнутія, Павла
9	В	26	† Івана Богослова, муч. Хири, прав. Гедона
10	С	27	Муч. Калістрата і 49 воїнів, Преп. Саватія
11	Ч	28	† Преп. Харитона, муч. Марка, Олександра, Алфея
12	П	29	Преп. Киріяка і Теофана Милостив., муч. Петронії
13	С	30	Михайла Митрополита Київського, смч. Григ. Вірм.
14	Н	1	**Жовтень.** Нед. 17 по Зел. Святах. Покров Богор.
15	П	2	Андрея Христа ради Юрод., смч. Кипріяна
16	В	3	Преп. Діонисія Затв. Печерського, свщмч. Діонисія
17	С	4	Свщмч. Еротея, Володимира Новг., Преп. Еладія
18	Ч	5	Муч. Харитини, Преп. Даміяна Печерського
19	П	6	Ап. Томи з 70-ти, муч. Макарія, муч. Еротиїди
20	С	7	Муч. Сергія і Вакла, Преп. Сергія Печерського
21	Н	8	Нед. 18 по Зел. Святах. Преп. Пелагії Антіох.
22	П	9	† Ап. Якова Алфеєвого з 12-ти, Преп. Андроника
23	В	10	Муч. Евлампія й Евлампії, Собор Угодників Вол.
24	С	11	Ап. Филипа з 70-ти, Теофана постн. Печерського
25	Ч	12	Муч. Прова, Тараса, Косми, Андроника
26	П	13	Муч. Карпа, Преп. Венямина, Преп. Никити Ісп.
27	С	14	Преп. Параскевії Сербс., Миколая Печерського
28	Н	15	Нед. 19 по Зел. Святах. Преп. Евтимія
29	П	16	Муч. Лонгина сотника, Леонтія, Лонгина Печерс.
30	В	17	Память Отців 7 Всел. Соб., Прор. Осії, Андрея Кр.
31	С	18	Ап. Луки з 70-ти, Преп. Юліяна пуст., Йосифа Іг.

7. **Нед. 16 по Зел. Святах.** Гол. 7. УЄ 5. Літ. 2. Кор. 6: 1-10. Мат. 25. 14-30

14. **Нед. 17 по Зел. Святах. Покров Богородиці.** Гол. 8. УЄ 6. Літ. Ап. 2 Кор. 6: 16-18, 7: І. Жид. 9: 1-7. Єв. Мат. 15: 21-28. Луки 10: 38-42 і 11: 27-28.

21. **Нед. 18 по Зел. Святах.** Гол. 1. УЄ 7. Літ. Ап. 2 Кор. 9: 6-11. Єв. Луки 5: 1-11.

28. **Нед. 19 по Зел. Святах.** Гол. 2. УЄ 8. Літ. 2 Кор. 11: 31-33, 12: 1-9. Луки 6: 31-36.

ЗАПИСКИ НА ЖОВТЕНЬ

Добірна домашня бібліотека це — ознака культурної родини. В місяці жовтні, що вважається серед українців місяцем української книжки і преси, збагатіть свою бібліотеку новими книжками. Вишліть передплату на „Український Голос". Придбайте до своєї бібліотеки чотиритомовий „Кобзар" Т. Шевченка та Шевченкознавчу літературу.

ЧИТАННЯ З СТАРОГО ЗАВІТУ НА ВСЕНОЧНІМ (Парамеї)

На Всеночнім на більші свята бувають Читання (Паремії, Парамеї) з Старого Завіту, отже тут подаємо, які коли береться.

Та поки що треба зробити такі уваги:

В Старім Завіті, що є старо-словянською мовою, перші пять книг звуться: 1. **Битіє,** 2. **Ісход,** 3. **Левит,** 4. **Числа,** 5. **Второзаконіє.** А в Біблії виданій українською мовою (Видання Брит. Т-ва) ті самі книги зовуться: 1-ша книга Мойсея, 2-га книга Мойсея, 3-та книга Мойсея, 4-та книга Мойсея і 5-та книга Мойсея. Отже і в зазначуванню Парамей будемо звати ті книги Книгами Мойсеєвими.

Старословянський біблійний поділ має також **Чотири Книги Царства,** а в українській мові ті чотири Книги зовуться: Перва Книга Самуїлова, Друга Книга Самуїлова, Перва Книга Царів, Друга Книга Царів. Коротко взявши, то в церк.-слов. є: 1-ша Книга Царств, 2-га Царств, 3-та Царств і 4-та Царств. А в українськім тексті те саме має заголовки: 1-ша Самуїла, 2-га Самуїла, 1-ша Царств, 2-га Царств. Цего послідного ми також будемо держатись в зазначуванню.

Ще кілька уваг щодо скороченв:

1М, 2М, 3М — це Перша Книга Мойсея, Друга і т. д.

Іс. — Ісаія, Єр. Єремія, Ез. — Езекиїл, Прип. — Приповістки Соломона, Ек. — Екклезіяст і др. подібно.

Отже хто уважно перегляне заголовки Старого Завіту, той буде знати, до чого скорочення відноситься.

Рожд. Пресв. Богор. — 1) 1М 28: 10—17. 2) Ез. 43: 27; 44: 1—4. 3) Прип. 9: 1—11.

Воздв. Ч. Хр. — 1) 2М 15: 22—27, 16: 1. 2) Прип. 3: 11—18. 3) Іс. 60: 11—16.

Покров Пр. Богор. — як на Рожд. Пресв. Богородиці.

Димитрія — 1) Іс. 63: 15—19; 64: 1—5, 8—9. 2) Єр. 2: 2—12. 3) Прем. 4: 7—15.

Михаїла — 1) Іс. Навина 5: 13—15. 2) Суд. 6: 2—7, 11—24. 3) Іс. 14: 7—20.

(Продовження на 27 стор.).

ЛИСТОПАД – NOVEMBER

1962 — має 30 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	Ч	19	**Жовтень.** Блаж. Клеопатри і Івана, Евсевія дияк.
2	П	20	Влкмч. Артемія, Преп. Матрони, муч. Евора
3	С	21	Преп. Іларіона Великого, Іларіона Печерського
4	Н	22	Нед. 20 по Зел. Святах. Рівноап. Аверкія Єп. Ер.
5	П	23	Ап. Якова Брата Госп. з 70-ти, Св. Ігнатія Патр.
6	В	24	Преп. Арети, Сисоя і Теофіла Печерського
7	С	25	Муч. Маркіяна і Мартирія, Св. Таїти, муч. Анастас.
8	Ч	26	ДИМИТРІЯ ВЕЛИКОМУЧЕНИКА. Преп. Теофіли
9	П	27	Нестора українського літописця, Св. Димитрія Рост.
10	С	28	Муч. Терентія й Неоніли та дітей їх, муч. Параскеви
11	Н	29	Нед. 21 по Зел. Святах. Прмч. Анастасії Римлянки
12	П	30	Муч. Зиновія і Зиновії, муч. Анастасії, Св. Йосифа
13	В	31	Преп. Спиридона і Никодима Печерс., Ап. Стахія
14	С	1	**Листопад.** Косми і Даміяна і матері Теодотії
15	Ч	2	Муч. Акиндина, Пигасія Печер., Преп. Маркіяна
16	П	3	Муч. Акепсима Єп., Йосифа Пресвіт., Преп. Іллі
17	С	4	Преп. Йоаникія Великого, Ахили Печерського
18	Н	5	Нед. 22 по Зел. Святах. Муч. Гелактіона, Гая
19	П	6	Павла Архиєп. Царгородського, муч. Тукесси
20	В	7	35 мучеників у Мелітині, Ісихія, Єрона
21	С	8	СОБОР АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА й інших Ангелів
22	Ч	9	Онисифора Ісповідника Печерського, Матрони Царг.
23	П	10	Ап. з 70-ти: Ераста Єп., Олимпа, Радіона
24	С	11	Муч. Мини, Преп. Теодора Студита, Степаніди
25	Н	12	Нед. 23 по Зел. Святах. Св. Івана Милостивого
26	П	13	† Івана Золотоустого, Арх. Царгородського
27	В	14	Ап. Филипа з 12-ти, Григорія Палами
28	С	15	Початок Пилипівки. Муч. Гурія, Самона й Авіва
29	Ч	16	Ап. і Євангелиста Матея, Левія з 12-ти
30	П	17	Григорія Єп. і Чудотворця Неокесарії

4. **Нед. 20 по Зел. Святах.** Гол. 3. УЄ 9. Літ. Гал. 1: 11-19. Луки 7: 11-16.

8. **Димитрія Великомученика.** УЄ Мат. 10: 16-22. Літ. 2. Тим. 2: 1-10. Івана 15: 17-27 і 16: 1-2.

11. **Нед. 21 по Зел. Святах.** Гол. 4. УЄ 10. Літ. Гал. 2 16-20. Луки 8: 5-15.

18. **Нед. 22 по Зел. Святах.** Гол. 5. УЄ 11. Літ. Гал. 6: 11-18. Луки 16: 19-31.

21. **Собор Архистратига Михаїла.** УЄ Мат. 13: 24-30. Літ. Жид. 2: 2-10. Луки 10: 16-21.

25. **Нед. 23 по Зел. Святах.** Гол. 6. УЄ 1. Літ. Єф. 2: 4-10. Луки 8: 26-39.

ЗАПИСКИ НА ЛИСТОПАД

У листопаді звичайно відбуваються провінціяльні з'їзди Союзу Українців Самостійників і його складових організацій та виховавчих інституцій. Беріть участь у цих з'їздах і поширюйте ідеологію СУС.

ЧИТАННЯ З СТАРОГО ЗАВІТУ НА ВСЕНОЧНІМ (Парамеї)

(Продовження з 25 стор.).

Введення — 1) 2М 40: 1—5, 9—10, 16, 34—35. 2) 1 Цар. 7: 51; 8: 1, 3—7, 9—11, 3) Ез. 43: 27; 44: 1—4.

Николая — 1) Прип. 10: 7, 6, 3: 13—16; 8: 34—35. 2) Прип. 10: 31—32; 11: 1—2, 4, 3, 5—12. 3) Прем. 4: 7—15.

Нед. пер. Рожд. — 1) 1М 14: 14—20. 2) 5М 1: 8—11, 15—17. 3) 5М 10: 14—21.

Нов. Рік Вас. — 1) 1М 7: 1—2, 4—8, 3, 9—12, 14. 2) Прип. 8: 22—30. 3) Прип. 10: 31—32; 11: 1—2, 4, 3, 5—12.

Йордан, Водосвяття — 1) Іс. 35: 1—10. 2) Іс. 55: 1—13. 3) Іс. 12: 3—6. Тоді ж Апостол 1 Кор. 10: 1—4. Єв. Мар. 1: 9—11.

Трох Святих — 1) 5М 1: 8—11, 15—17. 2) 5М 10: 14—21. 3) Прем. Солом. 3: 1—9.

Стрітення — 1) 2М 13: 1—16. 2) Іс. 6: 1—13. 3) Іс. 19: 1—21.

Благовіщення (на Вечірни) — 1) 1М 28: 10—17. 2) Ез. 43: 27; 44: 1—4. 3) Прип. 9: 1—11. На Літ. 1) 2М 3: 1—8. 2) Прип. 8: 22—30.

Юрія — 1) Іс. 43: 9—14. 2) Прем. 3: 1—9. 3) Прем. 4: 7—15.

Рожд. Ів. Хрест. — 1) 1М 21: 1—8. 2) Суд. 13: 1—21. 3) Мал. 4: 1—6.

Ілії — 1) Цар. 17: 1—16. 2) 1 Цар. 18: 1—21. 3) 1 Цар. 19: 4—16.

Преображення — 1) 2М 24: 12—18. 2) 2М 33: 11—23; 34: 4—6, 8. 3) 1 Цар. 19: 3—9, 11—13, 15—16.

Усп. Богор. — 1) 1М 28: 10—17. 2) Ез. 43: 27: 44: 1—4. 3) Прип. 9: 1—11.

Зел. Свята — 1) 4М 11: 16—17, 24—29. 2) Йоіль 2: 23—32 (до „спасеться"). 3) Ез. 36: 24—28.

Петра і Павла — 1) 1 Посл. ап. Петра (Нов. Завіт.) 1: 3—9. 2) 1 Посл. Ап. Петра 1: 13—19. 3) 1 Посл. Ап. Петра 2: 11—24 (до „правдою жили").

(Продовження на 29 стор.).

ГРУДЕНЬ-DECEMBER

1962 — має 30 днів — 1962

Звич. Кал.н.с.	Дні тижня	Церк. Кал.	УКРАЇНСЬКІ СВЯТА
1	С	18	**Листопад.** Муч. Платона, Романа, Вакула
2	Н	19	Нед. 24 по Зел. Святах. Прор. Авдія, Преп. Варл.
3	П	20	Преп. Григорія Декаполита, Прокла, Евстахія
4	В	21	УВЕДЕННЯ В ХРАМ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
5	С	22	Ап. Филимона і з ним Архипа та муч. Апфії і Кик.
6	Ч	23	Амфілога Єп. Інокійського, Єп. Теодора Антіохії
7	П	24	Влкмч. Катерини і з нею Августи, Порфирія
8	С	25	Климента Єп. Риму, Мартиніяна диякона
9	Н	26	Нед. 25 по Зел. Святах. Преп. Якова Пустн.
10	П	27	Муч. Якова Перського, Преп. Паладія
11	В	28	Прмч. Степана Нового, муч. Іринарха, Василія
12	С	29	Муч. Парамона і з ним 270, Преп. Нектарія Печ.
13	Ч	30	† Ап. Андрея Первозванного, Основоп. Укр. Церкви
14	П	1	**Грудень.** Прор. Наума, Филарета Милостивого
15	С	2	Прор. Аввакума, Атанасія Затвор. Печерського
16	Н	3	Нед. 26 по Зел. Святах. Прор. Софонії, Сави
17	П	4	Влкмч. Варвари і з нею Юліянії, Преп. Ів. Дамас.
18	В	5	† Преп. Сави Освящ., Гурія Арх., муч. Філотея
19	С	6	МИКОЛАЯ ЧУДОТВОРЦЯ. Блаж. Максима
20	Ч	7	Амвросія Єп. Медіоляну, Івана Печерського, Павла
21	П	8	Преп. Потапія Ап. з 70-ти, Состена, Аполоса
22	П	9	ЗАЧАТТЯ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ ВІД СВ. АННИ
23	Н	10	Нед. 27 по Зел. Святах. Муч. Мини, Ермогена
24	П	11	Преп. Даниїла Стовпн., Луки, Леонтія, Варави
25	В	12	Спиридона Чудотв., Олександра Єрусалимського
26	С	13	Муч. Авксентія, Евстпатія, Євгена й Ореста
27	Ч	14	Муч. Тирса, Левкія, Калиника, Аріяни і Теотиха
28	П	15	Свщмч. Елевтерія й Апфії, Преп. Павла, Степана
29	С	16	Прор. Аггея, блаж. Теофанії, муч. Марина
30	Н	17	Неділя Праотців. Прор. Даниїла й Ананії
31	П	18	Муч. Севастіяна і воїнів його, Модеста Арх. Єр.

2. Нед. 24 по Зел. Святах. Гол. 7. УЄ 2. Літ. Єф. 2: 14-22, Луки 8: 41-56.
4. Уведення Богородиці у Храм. УЄ Луки 1: 39-49. Літ. Ап. Жид. 9: 1-7. Єв. Луки 10: 38-42, 11: 27-28.
9. Нед. 25 по Зел. Святах. Гол. 8. УЄ 3. Літ. Єф. 4: 1-6. Луки 10: 25-37.
13. Ап. Андрея Первозванного УЄ Мат. 4: 18-23. Літ. Ап. 1 Кор. 4: 9-16. Єв. Івана 1: 35-51.
16. Нед. 26 по Зел. Святах. Гол. 1. УЄ 4. Літ. Єф. 5: 9-19. Луки 12: 16-21.
19. Миколая Чудотворця. УЄ. Ів. 10: 9-16. Літ. Жид. 13: 17-21. Єв. Луки 6: 17-23.
22. Зачаття Богородиці. Літ. Гал. 4: 22-31. Луки 8: 16-21.
23. Нед. 27 по Зел. Святах. Гол. 2. УЄ 5. Літ. Єф. 6. 10-17, Луки 13: 10-17.
30. Нед. Праотців. Гол. 3. УЄ 6. Літ. Кор. 3: 4-11. Луки 14: 16-24.

ЗАПИСКИ НА ГРУДЕНЬ

Бережіть і шануйте святочні традиції нашого народу. Наші святочні звичаї це важна частина нашої багатої народної культури.

ЧИТАННЯ З СТАРОГО ЗАВІТУ НА ВСЕНОЧНІМ (Парамеї)

(Продовження з 27 стор.).

Цвіт. Неділя — 1) 1М 49: 1—2, 8—12. 2) Соф. 3: 14—19. 3) Зах. 9: 9—15.

Вознесення — 1) Іс. 2: 2—3 (до „стежками" Його). 2) Іс. 62: 10—63: 1—9. 3) Зах. 14: 1 (до: „Господень") — 4 (до: „на схід сонця"), 8—11.

ПОЯСНЕННЯ СКОРОЧЕНЬ

що приходять при означуванню Голосів Недільних Євангелій, Апостола та Євангелій на Службі Божій і др.

Гол. або Г. — Голос.

Утр. Єв., або УЄ — Утренне Євангеліє.

Літ. — Літургія або Литургія, отже Служба Божа.

Ап. — Апостол.

Діян. або Ді. — Діяння Апостолів.

Жи. — Жидів.

Рим. — Римлян.

1 Кор. — Перше до Коринтян.

2. Кор. — Друге до Коринтян.

Гал. — Галат і т. п.

Євангелисти: Мат., або Мт. — Матей: Мар., або Мр. — Марко; Лу. — Лука: Ів. — Іван.

Вишукування Апостолів і Євангелії:

Мт. 2: 1—12 значить: Матея 2-га Голова, а в ній читається від 1-го до 12-го стиха. Гал. 4: 4—7 значить: Послання до Галат Голова 4-та, а стихи в ній читається від 4-го до 7-го. Окремо звернемо увагу на таке означення: 1 Кор. 12: 27—13: 8. Це так розуміється: Перше до Коринтян, Голова 12-та, стихи від 27-го аж до слідуючої (13-тої) Голови, а дальше з Голови 13-ої до 8-го стиха. Себто читається в 12-ій Голові від 27-го стиха до кінця Голови, та дальше з Голови 13-ої до стиха 8-го.

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

СІЧЕНЬ

1. 1. 1919. Закон У. Н. Р. про Автокефалію Української Православної Церкви.
6. 1. 1742. Помер гетьман Пилип Орлик.
6. 1. 1846. У Києві засновано Кирило Методіївське Братство.
6. 1. 1834. Народився поет Степан Руданський.
11. 1. 1647. Помер Київський Митрополит Петро Могила.
11. 1. 1888. Помер співець Буковини Юрій Федькович.
11. 1. 1916. Помер письменник Лесь Мартович.
13. 1. 1906. У Києві почав виходити перший український щоденник „Громадська Думка".
13. 1. 1667. Андрусівська умова, що поділила Україну між Польщу і Московщину.
14. 1. 1649. Тріюмфальний в'їзд Богдана Хмельницького до Києва після перемоги над поляками.
18. 1. 1654. Переяславська умова Богдана Хмельницького з Московщиною.
21. 1. 1919. Карпатська Україна схвалила прилучитися до Української Народної Республіки.
22. 1. 1918. Проголошення IV. Універсалом Української Центральної Ради незалежности України.
22. 1. 1919. Проголошення соборности України.
22. 1. 1803. Помер останній гетьман України Кирило Розумовський.
22. 1. 1920. Померла письменниця і громадська діячка Наталія Кобринська.
23. 1. 1921. Від руки скритовбивця загинув композитор Микола Д. Леонтович.
27. 1. 1790. Народився письменник Петро Гулак-Артемовський.
28. 1. 1920. Помер письменник Панас Мирний.
29. 1. 1633. Помер Архиепископ Мелетій Смотрицький.
29. 1. 1918. Бій під Крутами.

ЛЮТИЙ

1. 2. 1897. Народився поет Євген Маланюк.
3. 2. 1812. Народився поет Євген Гребінка.
3. 2. 1864. Народився поет-сатирик Володимир Самійленко.
4. 2. 1793. Другий поділ Польщі. Волинь і Поділля прилучено до Росії.
4. 2. 1813. Народився С. С. Гулак-Артемовський — автор „Запорожця за Дунаєм".
6. 2. 1908. Згинув від багнетів австрійських жандармів у Коропці над Стрипою Марко Каганець.
7. 2. 1933. Помер артист Микола Садовський.
7. 2. 1942. Собор єпископів У. А. П. Ц. в Пінську організує У. А. П. Ц. на звільнених від большевизму українських землях.
8. 2. 1940. Помер в Чехословаччині письменник Спиридон Черкасенко.
9. 2. 1918. У Бересті підписано мировий договір між Україною і Центральними державами.
10. 2. 1900. Засновано в Україні першу політичну партію „РУП" (Революційна Українська Партія).
12. 2. 1939. Перші вибори до сойму Карпатської України.
12. 2. 1924. Згинула з рук польської поліції Ольга Басараб.
15. 2. 1897. Помер письменник Панько Куліш.
12. 2. 1871. Народився письменник Лесь Мартович.
20. 2. 1054. Помер Ярослав Мудрий, великий князь київський.
20. 2. 1905. Народився письменник Улас Самчук.

21. 2. 1942. Загинула в Києві з рук німецької поліції письменниця Олена Теліга.
22. 2. 1860. Народилась визначна українська театральна артистка Марія Заньковецька.
24. 2. 1574. Вийшла у Львові перша в Україні друкована книжка „Апостол".
25. 2. 1871. Народилась поетеса Леся Українка.
26. 2. 1608. Помер князь Костянтин Острожський.
26. 2. 1886. Народився визначний український графік Юрій Нарбут.
27. 2. 1664. Під Новгородом Сіверським поляки розстріляли козацького полковника Івана Богуна.
28. 2. 1734. Помер гетьман Данило Апостол.

БЕРЕЗЕНЬ

1. 3. 1386. Перша злука Литви з Польщею і тим самим литовсько-руські землі перший раз увійшли у сферу впливів Польщі.
3. 3. 1811. Народився галицький поет о. Антін Могильницький.
3. 3. 1947. Померла поетка Уляна Кравченко.
3. 3. 1827. Народився український байкар Леонід Глібів.
3. 3. 1947. Помер проф. Філарет Колесса, учений, композитор, етнограф.
4. 3. 1750. Графа Кирила Розумовського вибирають гетьманом України.
4. 3. 1861. Скасовано в Росії панщину.
6. 3. 1951. Помер письменник і політичний діяч Володимир Винниченко.
7. 3. 1917. Українські гвардійські полки Волинський, Преображенський і Ізмаїльський розпочали революцію в Петрограді від чого почалась велика російська революція.
8. 3. 1169. Суздальський князь Андрій Боголюбський зруйнував і зрабував столицю Руси-України Київ гірше татар.
9. 3. 1814. Народився Тарас Шевченко.
10. 3. 1861. Помер Тарас Шевченко.
14. 3. 1822. Перша вистава українською мовою в київському театрі.
14. 3. 1923. Рада амбасадорів в Парижі віддала Галичину Польщі.
15. 3. 1668. Дамян Многогрішний вибраний гетьманом України.
15. 3. 1939. Проголошено самостійність Карпатської України.
17. 3. 1917. Створено в Києві Українську Центральну Раду.
16. 3. 1910. Почав виходити у Вінніпеґу, Канада, часопис „Український Голос".
17. 3. 1919. Мирова Конфернеція в Парижі признала Закарпаття Чехо-Словацькій Республіці.
18. 3. 1918. Відбулись перші основуючі збори Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні.
18. 3. 1921. Підписано в Ризі польсько-совєтський мировий договір.
18. 3. 1913. У Львові відбулись основуючі збори парамілітарної організації „Українських Січових Стрільців" з якої повстав під час війни Леґіон УСС.
19. 3. 1669. Поляки розстріляли під Корсунем без суду на неправдивий донос польського шляхтича гетьмана Івана Виговського.
19. 3. 1864. Народився Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви Василь Липківський.
19. 3. 1895. Народився поет Максим Рильський.
21. 3. 1942. Померла письменниця Ольга Кобилянська.
22. 3. 1842. Народився композитор Микола В. Лисенко.
26. 3. 1909. Помер історик і композитор Микола Аркас.
27. 3. 1111. Князь Володимир Мономах розбив вщент половців над річкою Сальницею, (в околиці теперішнього Словянського).

КВІТЕНЬ

1. 4. 1917. Українська Центральна Рада організувала в Києві маніфестаційний похід, оголосивши це свято „Першим Днем Свободи України".
7. 4. 1340. Помер останній Галицько-Волинський король Юрій II. отруєний боярами.
9. 4. 1864. Народився поет Павло Грабовський.
10. 4. 1932. Хиротонія Архимандрита Полікарпа Сікорського (пізніше Митрополита У.А.П.Ц.) на єпископа.
10. 4. 1622. Помер у Києві гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний.
14. 4. 1768. Почалось повстання гайдамаків під проводом Максима Залізняка.
15. 4. 1918. Помер повістяр Іван Нечуй-Левицький.
18. 4. 1862. Народилася поетеса Уляна Кравченко.
19. 4. 1917. Почався в Києві Всеукраїнський Національний Конґрес.
20. 4. 1922. Помер композитор Кирило Стеценко.
20. 4. 1885. Помер історик Микола Костомарів.
21. 4. 1785. Катерина II. узаконила в Україні кріпацький устрій.
23. 4. 1185. Почався похід князя Ігора Святославича на половців.
25. 4. 1927. Помер письменник Марко Черемшина (Іван Семанюк).
25. 4. 1910. Помер письменник і драматичний артист Марко Кропивницький.
25. 4. 1913. Помер письменник Михайло Коцюбинський.
26. 4. 1890. Народився Микола Зеров, видатний поет і літературознавець.
26. 4. 1945. Помер гетьман Павло Скоропадський.
27. 4. 1904. Помер письменник Михайло Старицький.
28. 4. 1915. Бої Українських Січових Стрільців на Маківці.
29. 4. 1918. Проголошено генерала Павла Скоропадського гетьманом України. Фльота на Чорному морі підняла українські прапори.
29. 4. 1722. Заведено на Україні так звану „Малоросійську колегію".

ТРАВЕНЬ

2. 5. 1848. В Галичині створено перше українське політичне товариство „Головна Руська Рада".
4. 5. 1838. Викуп Т. Шевченка з кріпацтва.
5. 5. 1886. Народився буковинський поет і композитор Сидір Воробкевич.
6. 5. 1910. Помер письменник і громадський діяч Борис Грінченко.
7. 5. 1840. Народився драматург і актор Марко Кропивницький.
12. 5. 1947. Шестий Собор єпископів У.А.П.Ц. в Мінхені.
13. 5. 1849. Народився письменник Панас Мирний.
13. 5. 1933. Покінчив життя Самогубством письменник Микола Хвильовий.
14. 5. 1871. Народився письменник Василь Стефаник.
14. 5. 1856. Народився письменник Андрій Чайковський.
15. 5. 1848. Скасування Панщини в Галичині.
16. 5. 1817. Народився письменник і історик Микола Костомарів.
18. 5. 1861. Похорони Т. Шевченка на Чернечій горі під Каневом.
18. 5. 1917. У Києві почався Перший Всеукраїнський Військовий З'їзд.
20. 5. 1932. Помер письменник Степан Васильченко.
21. 5. 1648. Богдан Хмельницький розбив поляків на Жовтих Водах.
22. 5. 1920. Поляки замордували композитора Остапа Нижанківського.
23. 5. 1920. Помер видатний український графік Юрій Нарбут.
23. 5. 1938. Загинув від розриву бомби провідник Організації Українських Націоналістів полк. Євген Коновалець.
24. 5. 1125. Помер Великий Київський князь Володимир Мономах.
25. 5. 1926. Загинув в Парижні від кулі Шварцбарта Головний Отаман Симон Петлюра.
26. 5. 1648. Б. Хмельницький розбив поляків під Корсунем.

28. 5. 1916. Помер у Львові Іван Франко.
30. 5. 1876. Заборона українського друкованого слова царським урядом.
31. 5. 1224. Перша зустріч українських воїнів з татарами в бою над річкою Калкою.

ЧЕРВЕНЬ

2. 6. 1936. Помер письменник Андрій Чайковський.
4. 6. 1775. Друге зруйнування запорізької Січі.
5. 6. 1648. Б. Хмельницький розбив під Корсунем польське військо.
7. 6. 1843. Помер поет Маркіян Шашкевич.
7. 6. 1930. Помер маляр Петро Холодний.
8. 6. 1919. Українська Галицька Армія почала під Чортковом офензиву проти поляків.
9. 6. 1898. Помер поет Яків Щоголів.
10. 6. 1917. Перший Всеукраїнський З'їзд у Києві.
11. 6. 1931. Помер історик і політичний мислитель Вячеслав Липинський.
13. 6. 1944. З рук німецької поліції загинув поет Ольжич (Олег Кандиба).
19. 6. 1205. В бою з поляками під Завихостом згинув князь Роман Галицький.
20. 6. 1895. Помер учений і політичний діяч Михайло Драгоманів.
20. 6. 1920. Помер Український графік Юрій Нарбут.
20. 6. 1948. В Авґсбурзі, Німеччина, повстала Українська Національна Рада.
22. 6. 1929. Помер український громадський діяч і меценат Євген Чикаленко.
22. 6. 1941. Початок німецько-совєтської війни.
23. 6. 1917. Перший Універсал Української Центральної Ради.
23—25. 6. 1943. Перший Конґрес Українців Канади.
29. 6. 1849. Народилася письменниця Олена Пчілка.
29. 6. 1918. Помер проф. Хведір Вовк, світової слави вчений антрополог.
29. 6. 1933. Помер генерал Мирон Тарнавський, начальний вождь УГА.
30. 6. 1569. Люблинська Унія, якою прилучено до Польщі українські землі.

ЛИПЕНЬ

1. 7. 1910. Згинув у Львові український студент Адам Коцко в боротьбі за Український Університет.
7. 7. 1709. Нещасливий для України бій під Полтавою.
8. 7. 1919. Згинув у літунській катастрофі полковник Вітовський, організатор Листопадового Зриву і військовий міністер ЗУНР.
8. 7. 1659. Гетьман Іван Виговський розбив москалів під Конотопом.
8—9. 7. 1961. Всенародній Шевченківський Здвиг у Вінніпеґу з нагоди відкриття памятника Т. Шевченкові.
9. 7. 1961. Відкриття памятника Т. Шевченкові у Вінніпеґу.
9. 7. 1651. Бій під Берестечком.
11. 7. 969. Померла княгиня Ольга.
12. 7. 1580. Появилась друком „Острозька Біблія", перша друкована Біблія церковно-словянською мовою.
15. 7. 1015. В Берестові під Києвом помер князь Володимир Великий.
16—17. 7. 1919. Перехід УГА за Збруч.
17. 7. 1902. Почались рільні страйки в Галичині.
18—19. 7. 1918. Заснування Української Православної Церкви в Канаді.
18. 7. 1863. Таємний наказ царського міністра Валуєва цензурі не випускати друком жадної української книжки.
21. 7. 1941. Помер письменник Богдан Лепкий.
25. 7. 1687. Іван Мазепа став гетьманом України.
26. 7. 1874. Народився письменник Марко Черемшина.
26. 7. 1880. Народився письменник Володимир Винниченко.
27. 7. 1834. Засновано Київський Університет ім. св. Володимира.
30. 7. 1649. Згинув у бою під Лойовом наказний гетьман Михайло Кричевський.

СЕРПЕНЬ

1. 8. 1913. Померла славна українська письменниця Леся Українка.
4. 8. 1914. Засновано у Львові „Союз Визволення України".
4—5. 8. 1916. Відкрито в Саскатуні Інститут Петра Могили.
4—5. 8. 1916. Відбувся в Саскатуні Перший Український Народний З'їзд.
5. 8. 1911. Померла письменниця Ганна Барвінок.
6. 8. 1657. Помер в Чигирині гетьман Богдан Хмельницький.
8. 8. 1819. Народився письменник Пантелеймон Куліш.
8. 8. 1834. Народився буковинський поет Юрій Федькович.
10. 8. 1867. Народився письменник Осип Маковей.
10. 8. 1907. Померла письменниця Марко Вовчок.
11. 8. 1792. Перенесено Запорожців над ріку Кубань.
12. 8. 1925. Помер поет Володимир Самійленко.
13. 8. 1873. Помер галицький поет Антін Могильницький.
15. 8. 1856. Народився геніяльний український поет Іван Франко.
17. 8. 1772. Прилучено Галичину до Австрійської монархії.
18. 8. 1836. Народився письменник Олександер Кониський.
18. 8. 1649. Зборівська угода гетьмана Б. Хмельницького з Польщею, яка гарантувала козакам багато вольностей.
20. 8. 1843. Помер письменник Григорій Квітка Основяненко.
20. 8. 1921. Помер письменник А. Кащенко.
21. 8. 1627. Вийшов у Києві один із перших словників української мови „Лексикон Памви Беринди".
21. 8. 1925. Помер письменник Осип Маковей.
22. 8. 1709. Помер гетьман Іван Мазепа.
28. 8. 1921. Большевики розстріляли в Києві поета Григорія Чупринку.
29. 8. 1845. Народився драматург Іван Тобілевич (Карпенко-Карий).
29. 8. 1875. Народилась письменниця Людмила Старицька-Черняхівська.
31. 8. 1919. Злучені українські армії (УНР і УГА) зайняли Київ.

ВЕРЕСЕНЬ

1. 9. 1939. Початок другої світової війни.
1. 9. 1864. Народився письменник Михайло Коцюбинський.
7. 9. 1805. Народився письменник Олекса Стороженко.
9. 9. 1769. Народився Іван Котляревський батько нового українського письменства.
9. 9. 1914. Перший бій Українських Січових Стрільців під Сянками.
10. 9. 1910. Помер Василь Доманицький, видавець першого повного „Кобзаря".
12. 9. 1875. Народився Олександер Кошиць, композитор і диригент.
12. 9. 1903. У Полтаві відкрито памятник Іванові Котляревському.
15. 9. 1907. Помер драматург і артист Іван Тобілевич.
16. 9. 1659. Договір гетьмана Івана Виговського з Польщею в Гадячі.
18. 9. 1640. Собор в Києві приймає і одобрює „Ісповідання Православної Віри" Митрополита Петра Могили.
18. 9. 1940. Помер артист Опанас Саксаганський, брат Івана Тобілевича і Миколи Садовського.
18. 9. 1841. Народився Михайло Драгоманів.
19. 9. 1903. Помер буковинський поет і композитор Сидір Воробкевич.
21. 9. 1944. Помер у Вінніпеґу Олександер Кошиць.
22. 9. 1918. Відкрито в Києві Український Університет.
23. 9. 1648. Бій під Пилявцями — найбільша перемога Б. Хмельницького над поляками.
29. 9. 1866. Народився історик Михайло Грушевський.

ЖОВТЕНЬ

1. 10. 1187. Помер Галицький князь Ярослав Осмомисл.
1. 10. 1877. Помер український учений О. Бодянський.
1. 10. 1929. Масові арешти в Україні у звязку з процесом Союзу Визволення України.
3. 10. 1930. Померла письменниця Олена Пчілка, мати Лесі Українки.
4. 10. 1891. Народився поет Юрій Клен.
4. 10. 1930. Померла визначна українська артистка Марія Заньковецька.
7. 10. 1926. Помер український етнограф Володимир Гнатюк.
9. 10. 1596. Проголошення Церковної Унії в Бересті.
10. 10. 1893. Помер байкар Леонід Глібів.
11. 10. 1835. Згинув ватажок подільських розбійників Устим Кармелюк.
13. 10. 1866. Помер письменник Петро Гулак-Артемовський.
14. 10. 1921. Почався в Києві Перший Всеукраїнський Собор Української Автокефальної Православної Церкви.
18. 10. 1876. Народився український учений, історик літератури і літературознавець Сергій Єфремов.
18. 10. 1918. Скликано у Львові Українську Національну Раду.
22. 10. 1953. Помер в Парижі Митрополит УАПЦ Полікарп Сікорський.
28. 10. 1894. Помер перший історик української літератури Омелян Огоновський.
29. 10. 1794. Помер мандрівний філософ Григорій Сковорода.
30. 10. 1947. Помер поет Юрій Клен.
30. 10. 1930. В Едмонтоні вийшло 1-е число „Нового Шляху".

ЛИСТОПАД

1. 11. 1861. Народилася українська письменниця Дніпрова Чайка.
1. 11. 1889. Народився письменник-сатирик і гуморист Остап Вишня. (Павло Губенко).
1. 11. 1918. Листопадовий Зрив. Українські війська зайняли Львів.
3. 11. 1941. Зруйновано вибухом Успенську церкву Києво-Печерської Лаври.
3. 11. 1885. Помер галицький письменник Микола Устиянович.
4. 11. 1803. Помер Іван Кальнишевський, останній кошовий Запорізької Січі.
4. 11. 1921. Почався Другий Зимовий Похід під командою генерала Юрка Тютюнника.
6. 11. 1912. Помер Микола Лисенко, великий український композитор.
6. 11. 1811. Народився поет Маркіян Шашкевич, що відродив українську літературу в Галичині.
7. 11. 1940. В Канаді постає „Комітет Українців Канади".
9. 11. 1872. Народився письменник Богдан Лепкий.
10. 11. 1708. Москалі здобули і зруйнували Батурин, тодішню столицю Гетьманщини.
10. 11. 1838. Помер батько новітньої української літератури Іван Котляревський.
14. 11. 1918. У Києві засновано Всеукраїнську Академію Наук.
14. 11. 1918. Гетьман Павло Скоропадський проголосив Федерацію України з Росією.
15. 11. 1918. Початок повстання проти гетьмана Скоропадського.
15. 11. 1945. Була заснована в Авґсбурґу, Німеччина, Українська Вільна Академія Наук.
16. 11. 1863. Народилася письменниця Ольга Кобилянська.
17. 11. 1828. Народилася письменниця Ганна Барвінок.
18. 11. 1804. Засновано університет в Харкові.
19. 11. 1698. Помер гетьман Петро Дорошенко.
20. 11. 1917. Появився Третій Універсал Української Центральної Ради про самостійність української держави.

21. 11. 1921. Большевики розстріляли під Базаром на Волині 359 українських вояків.
21. 11. 1943. Засновано в Канаді „Осередок Української Культури і Освіти".
23. 11. 1873. Помер український учений Михайло Максимович.
23. 11. 1919. Помер видатний український критик Микола Євшан (М. Федюшка).
24. 11. 1934. Помер славний український історик Михайло Грушевський.
25. 11. 1838. Народився письменник Іван Нечуй-Левицький.
29. 11. 1778. Народився письменник Григорій Квітка-Основяненко.
29. 11. 1902. Помер на засланні український поет-революціонер Павло Грабовський.

ГРУДЕНЬ

1. 12. 1893. Народився письменник Микола Хвильовий.
2. 12. 1874. Помер письменник Олекса Стороженко.
2. 12. 1919. Початок Першого Зимового Походу під командою генерала Омеляновича Павленка.
2. 12. 1938. Проголошено автономію Карпатської України.
4. 12. 1803. Помер на Соловках останній Кошовий Запорізької Січі Петро Кальнишевський.
5. 12. 1878. Народився поет О. Олесь.
5. 12. 1917. Відкрито в Києві Українську Академію Наук.
7. 12. 1936. Помер письменник Василь Стефаник.
7. 12. 1811. Народився галицький письменник Микола Устиянович.
8. 12. 1868. Засновано у Львові Товариство „Просвіта".
11. 12. 1840. Народився письменник Михайло Старицький.
11. 12. 1891. Помер визначний український мовознавець О. Потебня.
12. 12. 1871. Народився письменник Анатоль Свидницький.
12. 12. 1900. Помер письменник Олександер Кониський.
14. 12. 1918. Війська Директорії Української Народної Республіки зайняли Київ. Гетьман П. Скоропадський зрікся влади.
15. 12. 1848. Помер письменник Євген Гребінка.
15. 12. 1934. Большевицький таємний суд засудив до страти 28 українців, а між ними письменників: О. Влизька, В. Мисика, Д. Фальківського, М. Терещенка, Гр. Косинку, І. Крушельницького, М. Лебединця, Костя Буревія, Романа Шевченка.
17. 12. 1939. В копальнях Камчатки загинув поет і літературознавець М. Драй-Хмара.
18. 12. 1856. Народився великий український театральний артист Микола Садовський.
18. 12. 1871. Народився поет Микола Вороний.
19. 12. 1918. Директорія У.Н.Р. в'їхала до Києва — відновилася Українська Народна Республіка.
21. 12. 1764. Москва скасувала Гетьманщину.
22. 12. 1834. Народилась письменниця Марко Вовчок.
23. 12. 1873. Засновано у Львові Наукове Товариство ім. Шевченка.
25. 12. 1848. У Львівському Університеті засновано катедру української мови.
25—26. 12. 1927. Оформлення організації Союзу Українців Самостійників у Саскатуні.
26—27. 12. 1926. Оформлення організації Союзу Українок Канади на З'їзді в Саскатуні.
27. 12. 1879. Народився письменник С. В. Васильченко (Панасенко).
29. 12. 1724. У Петропавловській вязниці помер наказний Гетьман Павло Полуботок.
В 1931 р. в місяці грудні — оформлення організації „Союз Української Молоді Канади".

———x———

ПОШТОВА ТАРИФА

ЛИСТИ:

Місцеві листи — 4 ц. за першу унцію, по 2 ц. за кожну дальшу унцію. Канада: 5 ц. за першу унцію, 3 ц. за кожну дальшу унцію.

З а в в а г а: всі листи, надані в Канаді для доручення в Канаді, висилаються літунською поштою, якщо не перевищають 8 унцій. За надвишку тягару обов'язує тарифа літунської пошти.

Велика Британія і вся Британська Імперія, ЗДА, всі американські країни, Франція й Еспанія — 5 ц. за першу унцію, 3 ц. за кожну дальшу унцію.

Інші країни — 6 ц. за першу унцію, 4 ц. за кожну дальшу унцію.

Всі доплати рахуються подвійно від звич. тарифи, якщо посилка була не оплачена або недостаточно оплачена.

КАРТКИ:

Канада й усі країни світу — 4 ц.

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ:

В Канаді і до всіх країн світу в незаклеєній коверті — 2 ц.

ЛІТУНСЬКА ПОШТА:

1. Канада, ЗДА, Гаваї і всі країни Північної Америки, не згадані в групі 3—7 ц. перша унція, 5 ц. кожна дальша унція.
2. Велика Британія, Північна Ірляндія, Республіка Ірляндія і вся Европа — 15 ц. за кожну ½ унцію.
3. Бермуди, Центральна Америка, Куба, Мексіко, Західні Індії, Південна Америка — 10 ц. за кожну ½ унцію.
4. Африка, Азія, Австралія й Океанія — 25 ц. за кожну ½ унцію.

З а в в а г а: Спеціяльні листи т. зв. „Кенада Ейр Леттерс" можна висилати літунською поштою за 15 ц. до Англії і всієї Европи. На літунських листах повинна бути наліпка „AIR MAIL" або такий самий надпис, найкраще червонилом.

ДРУКОВАНІ ПОСИЛКИ:

Книжки й друки в Канаді та в цілому світі: 2 ц. за перші дві унції, 1 ц. за кожні дальші дві унції.

Один пакет друкованих посилок не може перевищати в Канаді і заграницею — 6 фунтів і 9 унцій, книжки до 11 фунтів.

Часописи й ін. періодичні видання, газет і журналів видавані в Канаді, бо за друки є інша оплата

а) в Канаді й до країн брит. спільноти народів, — 2 ц. за перші 4 унції, 1 ц. за кожні наступні 4 унції.

б) до всіх інших країн світу — 2 ц. за перші 2 унції та 1 ц. за кожні наступні 2 унції.

Дозволена вага до 6 фунтів і 9 унцій.

СПЕЦІЯЛЬНІ ОПЛАТИ

Всі ці посилки можна висилати реґістровано (поручено) за доплатою 20 центів.

За поспішні листи „Special Dilevery" доплата виносить 10 ц.

За поспішні інші посилки доплата 20 ц.

ВИСИЛКА ПАКЕТІВ

В кожнім випадку найкраще засягнути ближчих інформацій в поштовому уряді.

В Канаді можна висилати пакети не тяжчі, як 25 фунтів. Оплата різна, залежно від місця віддалення.

Пакети до Америки не можуть перевищати 15 фунтів, зате можна висилати багато пакетів нараз.

Пачки до Европи не можуть бути тяжчі, як 20 фунтів. Висота оплати залежить від країни, до якої висилається.

ТЕЛЕГРАМИ

Телеграми надаються через залізничні компанії СіПіаР або СіеНар, (C. P. R., C. N. R.). Оплата різна до окремих провінцій, її висота залежить від віддалення місця призначення.

МІРИ Й ВАГИ

I. МІРИ ДОВЖИНИ

а) канадійські:

1 геогр. ступінь = 69½ милі.
1 геогр. ступінь = 60 геогр. миль.
1 миля = 1,760 ярдів = 5,280 стіп.
1 сажень = 6 стіп.
1 ярд = 3 стопи = 36 цалів.
1 стопа = 12 цалів.

б) европейські:

1 морська миля = 1,852 метрів.
1 геогр. миля = 7,420 м.
1 кілометр = 1,000 м.
1 метр = 100 центиметрів.
1 центиметр = 10 міліметрів.

II. МІРИ ПОВЕРХНІ

а) канадійські:

1 кв. миля = 640 акрів.
1 фарма = 160 акрів.
1 акер = 4,840 квадратних ярдів.
1 квадратний ярд = 9 квадратних стіп.
1 квадратна стопа = 144 квадратні цалі (інчі).

б) европейські:

1 гектар = 10,000 квадратних метрів.
1 морґ = 5,754.6 квадратних метрів.
1 квадратний метр = 1,000 квадратних центиметрів.
1 квадратний центиметр = 100 квадратних міліметрів.

III. МІРИ ВАГИ

а) в Канаді:

1 тонна = 2,240 фунтів.
1 тонна ам. = 2,000 фунтів.
1 сотнар = 100 фунтів.
1 фунт = 16 унцій.
1 унція = 16 драм.

б) в Европі:

1 тонна = 10 сотнарів.
1 сотнар = 100 кілограмів.
1 кілограм = 100 декаграмів.
1 декаграм = 10 грамів.

IV. МІРИ ОБ'ЄМУ

а) в Канаді:

Дещо інакші тут міри плинних тіл, а інакші міри на тіла сипкі.

Міри тіл плинних:

1 ґальон = 4 кварти.
1 кварта = 2 півкварти або пайнти.
1 пайнт = 4 джіл.
2 ложки = 1 унція.
1 ложка = 4 чаєві ложечки.

Міри тіл сипких:

1 бушель = 4 пеки.
1 пек = 2 ґальони.
1 ґальон = 4 кварти.
1 кварта = 2 півкварти або пайнти.

б) в Европі:

1 гектолітер = 100 літрів.
1 літра = 100 центилітрів.

А. МІРИ ЕВРОПЕЙСЬКІ В ПЕРЕМІНІ НА КАНАДІЙСЬКІ

МІРИ ДОВЖИНИ:

1 міліметр = .03937 цаля (інча).
1 центиметр = .3937 цаля.
1 дециметр = 3.937 цаля (інча).
1 метр = 39.3707 інча = 3.271 стопи (фут) = 1.0936 ярда.
1 кілометр = 1093.6 ярди.

МІРИ ПОВЕРХНІ:

1 кв. міліметр = 00.155 кв. цаля (інча).
1 центиметр кв. = .155 царя цаля (інча).
1 кв. дециметр = 15.5 цаля (інча).
1 кв. метр = 1550 кв. цалям (інчам) = 10.764 кв. стопам (футам) = 1.196 кв. ярдам.
1 ар = 100 кв. метрам = 119.6 кв. ярдам.
1 гектар = 2.471 акрів = 11.960 ярдів.

МІРИ ОБЄМУ:

1 куб. міліметр = .000061 куб. цаля (інча).
1 куб. центиметр = 0.061025 куб. цаля (інча).
1 куб. дециметр = 61.0254 куб. цаля (інча).
1 куб. метр = 61.025 куб. цалів (інчів) = 35.3156 куб. стопи (фут) = 1.308 куб. ярд.
1 літр = 1 куб. дециметр = 1.0567 амер. кварти.

МІРИ І ВАГИ В КАНАДІ

Канадійські:

1 миля — 1,760 ярдів — 5,280 стіп.
1 ярд — 3 стопи — 36 цалів.
1 стопа — 12 цалів.

Европейські:

1 кілометер — 1,000 метрів.
1 метр — 100 сантиметрів.
1 сантиметер — 10 міліметрів.

Або при переміні канадійських мір на европейські і навпаки:

1 миля — 1.60935 кілометра — 1.609.35 метрів.
1 ярд — 0.9144 метра — 91.44 сантиметрів — 914.4 міліметрів.
1 стопа — 30.48 сантиметрів — 304.8 міліметрів.
1 кілометр — 0.62137 милі — 1,093.61 ярдів — 3,280.84 цалів.
1 метер — 1,09361 ярда — 3,28084 стопи — 39,3701 цалів.
1 сантиметер — 0.3937 цаля.

МІРИ ПОВЕРХНІ

Канадійські:

1 фарма — 160 акрів.
1 акер — 4,840 квадр. ярдів.
1 кв. ярд — 9 квадратових стіп.
1 кв. стопа — 144 квадратних цалі.

Европейські:

1 гектар — 10,000 кв. метрів.
1 морґ — 5,754.6 кв. метрів.
1 кв. метер — 1,000 кв. сантиметрів.
1 кв. сантиметер — 100 кв. міліметрів.

Або при переміні европ. на канадські:

1 гектар — 2.471 акрів — 11,960 кв. ярдів.
1морґ — 2.397 акрів — 6,752.5 кв. ярдів — 60,772.5 кв. стіп.
1 кв. метер —1.196 кв. ярда — 10,764 кв. стіп — 1,550.416 кв. цалів.
1 кв. сантиметер — 0,155 кв. цаля.

Переміна канадських на европейські міри поверхні:

1 фарма — 64.75 гектарів — 112.5 морґів.
1 акер — 0.404 гектара — 0.703 морґа — 4,047 кв. метрів.
1 кв. ярд — 0.83613 кв. метра.
1 кв. стопа — 929.03 кв. сантиментрів.
1 кв. цаль — 6.41516 кв. сантиметрів.

МІРИ ВАГИ

В Европі:

1 тонна — 10 сотнарів.
1 сотнар — 100 кілограмів.
1 кілограм — 100 декаграмів.
1 декаграм — 10 грамів.

В Канаді:

1 сотнар — 100 фунтів.
1 фунт — 16 унцій.
1 унція — 16 грам.

Або при переміні канадських на европейські:

1 тонна (европ.) — 0.907 тонни (канад.) — 9,07185 сотнарів — 907.185 кілограмів.
1 сотнар (канад.) — 0.453 сотнара (европ.) — 45.359 кілограмів.
1 фунт — 0.45359 кілограма — 45.359 декаграмів.
1 унція — 2.835 декаграмів — 28.35 грамів.
1 драм — 1.77 грамів.

МІРИ ОБ'ЄМУ

Міри плинних тіл

Канада:	**Европа:**	
1 ґальон — 4 кварти	рівняється	4.456 літри
1 кварта—2 півкварти або пайнти	рівняється	1.1365 літри
1 кварта — 2 півкварти або пайнти	рівняється	1.1365 літри

Міри сипких тіл:

1 бушель — 4 пеки	рівняється	35.648 літри
1 пек — 2 ґальони	рівняється	8.912 літри
1 ґальон — 4 кварти	рівняється	4.456 літри
1 кварта — 2 півкварти або пайнти	рівняється	1.1365 літри

***

1 канад. миля рівняється 1.609 кілометра
1 кілометр рівняється — 0.621 милі
1 кілограм рівняється 2.2046 канад. фунта

Збіжжя в Канаді міряють звичайно бушлями, в Европі натомість в більшості на вагу.

Для порівняння подаємо вагу бушля, і так:

1	бушель	пшениці	важить	60	фунтів	канад.,	або	кругло	27.21 кг.
1	”	жита	”	58	”	”	”	”	26.30 ”
1	”	ячменю	”	48	”	”	”	”	21.77 ”
1	”	вівса	”	34	”	”	”	”	15.42 ”
1	”	гречки	”	50	”	”	”	”	22.67 ”
1	”	картоплі	”	60	”	”	”	”	27.21 ”
1	”	гороху	”	64	”	”	”	”	29.02 ”
1	”	цибулі	”	50	”	”	”	”	22.67 ”

———o-—o———

МІРИ І ВАГИ В УКРАЇНІ

Тепер уведено в Україні метричну систему в мірах і вагах таку саму, яку вживають в Европі. Колись в Україні, головно в тій частині, що була під російською окупацією вживали іншої системи. В українській літературі і публіцистиці XIX і початку XX століття зустрічаємось часто зі старими назвами мір і ваг, та ще й сьогодні старші люди про них згадують. Отож не від речі буде познайомитись з ними й пригадати собі їх.

МІРИ НА ДОВЖИНУ

Довжину міряли колись в Україні милями, верствами, сажнями, аршинами, ліктями і вершками. На милю складалось 7 верстов, а народня миля становила 10 верстов. Одна верства рівняється 1.06 кілометра, або 500 сажням.

В Галичині одна миля становила 7 і пів кілометра.

Один сажень це давня міра довжини. Старий український сажень дорівнював трьом ліктям або аршинам (1.75 метра). В новіших часах його довжина становила 1.89 метра.

Один лікоть або аршин ділився на 16 вершків і становить 0.71 метра, тобто 71 сантиметрів.

Один вершок це 16 частина ліктя і становить 4.44 сантиметра.

МІРА НА ЗЕМЛЮ

Орну землю і сіножаті міряли гонами, морґами, десятинами і різами.

Гони, це стара українська міра довжини. Добрі гони мали 120 сажнів (біля 255 і пів метра); середні гони мали 80 сажнів (біля 170 і пів метра); малі гони мали 60 сажнів (біля 127 метрів).

Морґ, це стара земельна одиниця, що з Німеччини, через Польщу прийшла в Україну. Морґ означав площу, що її можна було зорати, або скосити за день. Морґ трохи більший від акра і майже на половину менший від гектара (0.58 гектара). На один гектар йшло 1.72 морґа.

Десятина, це давня міра ґрунту. Вона рівнялась 2,400 квадратним сажням. На десятину йшло 1.89 галицького морґа. На один гектар йшло 0.91 десятини.

Різа, це теж стара міра на землю. В деяких околицях різа рівнялась двом десятинам, а в деяких пятьом.

МІРА НА СИПКЕ

Сипкі речі, як от зерно, міряли корцями, мірками і ґарцями.

На один корець йшло 100 кілограмів зерна, або 4 мірки, а мірка мала 8 ґарців. Ґарнець це давня словянська міра обєму плинних і сипких тіл.

На ґарнець йшло 3.23 літра. Ґарнець ділився на 4 кварти і 16 кватирок.

МІРА РІДИНИ

Рідкі речі міряли: відрами, оками (штофами) і квартами. Відро мало 10 штофів або ок, а око мало 2 кварти. Одна кварта це 1 літр, цебто приблизно канадійська кварта.

МІРА ВАГИ

В Галичині вживали метричної системи, тобто кілограмів, декаграмів і т. д. На Придніпрянщині вагу міряли берковцями, пудами і фунтами, при чому один пуд був рівний 40 російським фунтам (російський фунт мав 400 грамів). В переміні на метричну систему пуд має 16.38 кілограма. На берковець йшло 10 пудів а на тонну 62 пудів.

ПОЛОСИ ЧАСУ В КАНАДІ

В Канаді заведено 5 основних полос часу, з яких кожна має 15 ступнів географічної довжини з різницею одної години між смугами.

Атлантійська ..... від 60 до 75 геогр. довжини
Східня ..... від 75 до 90 геогр. довжини
Середня ..... від 90 до 105 геогр. довжини
Гірська ..... від 105 до 120 геогр. довжини
Тихоокеанська ..... від 120 і далі на захід.

Отже коли в Галифаксі 12 година, то в Оттаві 11, у Вінніпеґу 10, в Едмонтоні 9, а у Ванкувері 8.

УРЯДОВІ СВЯТА В КАНАДІ

Новий Рік, Велика П'ятниця, Великодній Понеділок, День Вікторії, День Домінії (Держави) 1-го липня, День Праці — 1-ий понеділок у вересні, День Подяки, День Замирення — 11-го листопада, Різдво — 25-го грудня.

У римо-католицькій провінції Квебек, святкують ще й ці свята: **Богоявлення, Попелева Середа, Вознесення, св. Івана Христителя, Всіх Святих, Непорочне Зачаття.**

ТЕПЛОМІРИ (термометри)

Температуру міряють тепломірами **Цельсія, Реоміра** або **Фаренгайта.** Ці три тепломіри ріжняться між собою тим, що коли в Цельсія від точки ростоплення льоду до точки киління води срібло в тепломірі пробіжить вверх на сто ступенів (градусів), то в Реоміра тільки на 80, а у Фаренгайта аж на 180. На перших двох тепломірах точка ростоплення льоду означається 0, а у Фаренгайта +32. Точка кипіння води у Цельсія буде показувати 100, у Реоміра 80, а у Фаренгайта 212 градусів. Ріжницю між терморетрами легко бачити по таблиці (+= тепла; — = холода):

Цельсій	Реомір	Фаренг.	Цельсій	Реомір	Фаренг.	Цельсій	Реомір	Фаренг.
—	—	—	—	—	+	+	+	+
40	32,0	40,0	11	8,8	12,2	18	14,4	64,4
39	31,2	38,2	10	8,0	14,0	19	15,2	66,2
38	30,4	36,4	9	7,2	15,8	20	16,0	68,0
37	39,6	34,6	8	6,4	17,9	21	16,8	69,8
36	28,8	32,8	7	5,6	19,4	22	17,6	71,6
35	28,0	31,0	6	4,8	21,2	23	18,4	73,4
34	27,2	29,2	5	4,0	22,0	24	19,2	75,2
33	26,4	27,4	4	3,2	24,8	25	20,0	77,0
32	25,6	25,6	3	2,4	26,6	26	20,8	78,8
31	24,8	23,8	2	6,1	28,4	27	21,6	80,6
30	24,0	22,0	—1	—0,8	30,2	28	22,4	82,4
29	23,2	20,2	+0	+0,0	32,0	29	23,2	84,2
28	22,4	18,4	1	0,8	34,8	30	24,0	86,0
27	21,6	16,6	2	1,6	35,6	31	24,8	87,8
26	20,8	14,8	3	2,4	37,4	32	25,6	89,6
25	20,0	13,0	4	3,2	39,2	33	26,4	91,4
24	29,2	11,2	5	4,0	41,0	34	27,2	93,2
23	18,4	9,4	6	4,8	42,8	35	28,0	95,0
22	17,6	7,6	7	5,6	44,6	36	28,8	96,8
21	16,8	5,8	8	6,4	46,4	37	29,4	98,6
20	16,0	4,0	9	7,2	48,2	38	30,4	100,4
19	15,2	2,2	10	8,0	50,0	39	31,2	102,2
18	14,4	—0,4	11	8,8	51,8	40	32,0	104,0
17	13,6	+1,4	12	9,6	53,6	41	32,8	105,8
16	12,8	3,2	13	10,4	55,4	42	33,6	107,6
15	12,0	5,0	14	11,2	57,2	43	34,4	109,4
14	11,2	6,8	15	12,0	59,0	44	35,2	111,2
13	10,4	8,6	16	12,8	60,8	45	36,0	113,0
12	9,6	10,4	17	13,6	62,6	+	+	+

В. Самійленко

УКРАЇНСЬКА МОВА

(Памяті Т. Г. Шевченка)

Діямант дорогий на дорозі лежав, —
Тим великим шляхом люд усякий минав,
І ніхто не пізнав діямента того.
Йшли багато людей і топтали його,
Але раз тим шляхом хтось чудовий ішов,
І в пилу на шляху діямант він найшов.
Камінець дорогий він одразу пізнав,
І додому приніс, і гарненько, як знав,
Обробив, обточив дивний той камінець,
І уставив його у коштовний вінець.
Сталось диво тоді: камінець засіяв,
І промінням ясним всіх людей здивував,
І палючим огнем кольористо блищить,
І проміння його усім очі сліпить.

Так в пилу на шляху наша мова була,
І мислива рука її з пилу взяла.
Полюбила її, обробила її,
Положила на ню усі сили свої,
І в народний вінець, як в оправу, ввела,
І, як зорю ясну, вище хмар піднесла.
І на злість ворогам засіяла вона,
Як алмаз дорогий, як та зоря ясна.
І сіятиме вік, поки сонце стоїть,
І лихим ворогам буде очі сліпить.
Хай же ті вороги поніміють скоріш,
Наша ж мова сія щогодини ясніш!
Хай коштовним добром вона буде у нас,
Щоб і сам здивувавсь у могилі Тарас,
Щоб, поглянувши сам на створіння своє,
Він побожно сказав: „Відкіля нам сіє?!”

Київ, 1885 р., 12 листопада.

С. Волинець

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ У КАНАДІ

Відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові на парляментарній площі у Вінніпеґу в дні 9 липня 1961 р., це подія, що знайшла широкий відгомін не тільки серед українських поселенців у Канаді і їх канадійських співгорожан, але й далеко поза границями Канади. Знайшла вона напевно широкий відгомін й серед наших братів і сестер в Україні, а свідчить про це хоча б зложення квітів у стіп того пам'ятника туристичною групою українських письменників, що

Многі тисячі українців з цілої Канади, серед яких було теж багато українців із З'єдинених Держав Америки, у стіп пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вінніпеґу зараз після того, як закінчилась офіційна частина його відкриття в неділю, 9 липня 1961 року.

побували у Вінніпеґу в липні 1961 року.

Поставлення того пам'ятника свідчить про велику громадську зрілість, високу національну свідомість, й про глибокий патріотизм українських поселенців у Канаді. Вони, хоч відірвані вже десятки років від рідного краю, хоч многі з них вже народжені в Канаді, хоч вони всі вже включились в життя своєї нової батьківщини Канади, що пригорнула їх до себе як рідних дітей, ще не забули країни своїх батьків, дідів та прадідів, а головне те, що не забули про найбільшого сина української землі, її найбільшого генія, Тараса Шевченка, про його велику духову спадщину, яку він залишив нам, і якою ми й перед чужинцями можемо гордитись.

Пам'ятники Шевченкові

Пам'ятники Шевченкові мають свою довгу й дивну історію.

Шевченко був полум'яним борцем проти московської царської тиранії, й тому царат не тільки забороняв друкувати найважніші його твори, але й забороняв, після його смерти, поставити йому пам'ятник. За перший пам'ятник, який поставлено Шевченкові і на який могла здобутись тодішня українська суспільність, можна вважати Шевченківську могилу на Чернечій Горі під Каневом, зі скромним дубовим хрестом. Цей хрест з часом підігнив і впав. Царська влада заборонила впорядкувати могилу і підтримувати її в належному стані. Тільки в 1884 р. вдалося дещо впорядкувати могилу. Тоді вона була обнесена огорожою, був на ній поставлений залізний хрест.

Як це не дивно виглядає, але перший правдивий пам'ятник, хоч і дуже скромний, у виді бюсту, поставили Шевченкові киргизи, на яких території Шевченко пережив своє заслання, і про якого вони зберегли добру пам'ять. Сталось це в 1887 році і це був перший пам'ятник Шевченкові на території тодішньої Росії.

В 1908 р. створено в Україні комітет по спорудженню пам'ятника Шевченкові в Києві. На цей пам'ятник, що мав бути побудований в соті роковини народження поета в 1914 році, зібрано тоді 130 тисяч карбованців. Царський уряд не дозволив поставити того пам'ятника.

В революційні роки і роки боротьби з Москвою, українська суспільність не мала можливости поставити пам'ятника свому національному генієві.

Большевицький уряд, встановлений Москвою в Україні, щойно на 15-ому році свого урядування й то під натиском української громадської опінії спромігся поставити перший монументальний пам'ятник Т. Шевченкові, в тодішній столиці Української ССР Харкові. Сталось це в 1935 р. Автором проєкту був ленінградський різьбар М. Г. Манізер.

Напередодні другої світової війни в 1939 р., з нагоди 125-ліття з дня народження поета, постав-

---

Багато людей вміє відважно вмирати, але мало людей вміє відважно жити.

лено йому великий пам'ятник в Києві. Цей пам'ятник находиться в парку, напроти Київського державного університету. Його святочне відкриття відбулось 6 березня 1939 р. Того ж самого року в дні 18 червня відкрито третій великий пам'ятник на могилі поета в Каневі, роботи автора Харківського пам'ятника М. Г. Манізера.

Поза тими трьома пам'ятниками, дійсно великими пам'ятниками, немає в Україні інших більших пам'ятників. В різних совєтських публікаціях згадуються або теж репродукуються пам'ятники Шевченкові, чи то у виді постатей, чи у виді скромних бюстів в таких місцевостях України: село Моринці (де народився Т. Шевченко), село Кирилівка — тепер Шевченкове (де він виростав), а дальше Полтава, Суми, Конотоп, Ромни, Шпола (на Київщині), Седнів (на Чернігівщині), Дніпропетровське, Корсунь — Шевченківський. Винники (коло Львова), Галич і Золочів.

Юний „шевченкознавець", учень Канівської сереньої школи, Василь Марута, підрахував, що в СССР поставлено 98 пам'ятників Шевченкові. Більшість з них находиться на території України, але скільки саме, Марута, на жаль, не подає.

За океаном, перший пам'ятник Шевченкові поставили українці Канади, своїм коштом, у Вінніпеґу (пам'ятник в Палєрмо поставлено коштами СССР з пропаґандивних зглядів). Збіраються поставити пам'ятники Шевченкові і американські українці у Вашінґтоді, бразилійські українці в Куритібі і арґентинські українці в Буенос Айресі.

Найкращий спосіб пімститись на тому хто вас обидив — це не йти за його приміром.

Перша згадка про побудову пам'ятника у Вінніпеґу

Вперше про 100-ті роковини смерти Т. Шевченка є згадка в протоколі зборів Президіяльної Ради КУК, з дня 7 вересня 1957 року. У висліді переведеної на тих зборах дискусії, рішено підготовити програму великих Шевченківських обходів та поробити конкретні заходи за місце під пам'ятник Шевченкові, перед провінціяльною леґіслятурою Манітоби.

Рішення уряду Манітоби

Цю справу представила тодішньому премієрові Манітоби Д. Л. Кемпбелові делеґація президії КУК в складі осіб: о. д-р В. Кушнір, о. д-р С. В. Савчук і ред. М. Погорецький.

Уряд поставився прихильно до прохання делеґації і кабінет міністрів вирішив це питання позитивно. Це рішення затвердив наступний уряд Манітоби Д. Роблина, і після цього в червні 1959 р. президія КУК проголосила мистецький конкурс, закликаючи українських мистців подати проєкти пам'ятника.

Вибір місця під пам'ятник

В дні 15 серпня 1958 р. група представників українських організацій міста Вінніпеґу, з головним архітектом при провінціяльному уряді, оглянула й намітила місце на площі перед парляментом Манітоби під пам'ятник Т. Шевченкові.

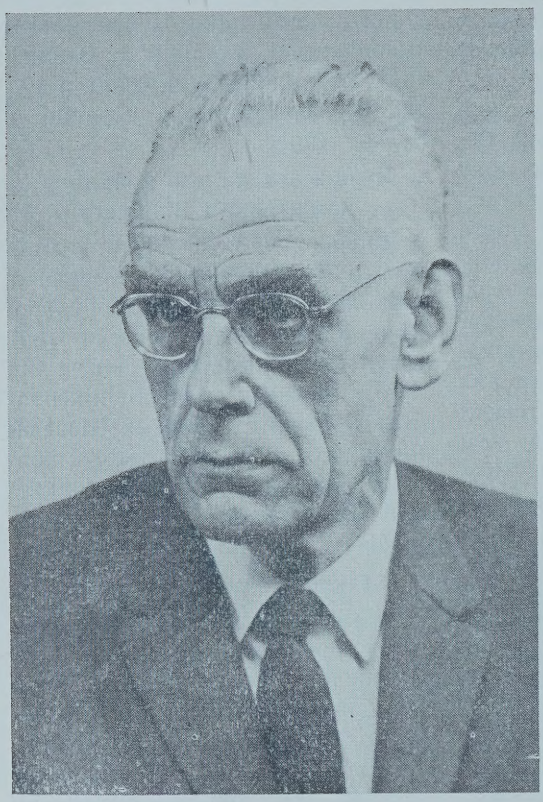

АНДРІЙ ДАРАГАН,

мистець - скульптор, творець памятника Т. Шевченкові у Вінніпеґу.

Ухвала Конґресу Українців Канади

Резолюція у справі будови пам'ятника була схвалена одноголосно на Шостому Конґресі Українців Канади в Вінніпеґу, в п'ятницю 10 липня 1959 р. Той Конґрес апробував дотогочасні заходи КУК у справі будови пам'ятника, між ними проголошення конкурсу на проєкт пам'ятника, призначення конкурсового жюрі, виготовлення кошторису на суму 150 тисяч долярів та офіційного відкриття збірки на пам'ятник в дні 1 березня 1959 р.

Рішення жюрі

Конкурсове жюрі було призначене в такому складі: о. д-р В. Кушнір, — президент КУК, о. д-р С. В. Савчук — колишній перший віцепрезидент КУК, проф. Сергій Литвиненко — заступник голови Товариства Українських Мистців Америки і мистець-скульптор з Ню Йорку, Джан Россел — професор архітектури на Манітобському університеті й член Канадійської Ради Культури, п. Ґилберт Парфіт —архітект при провінціяльнім уряді Манітоби, д-р Марина Рудницька — мистецтвозна-

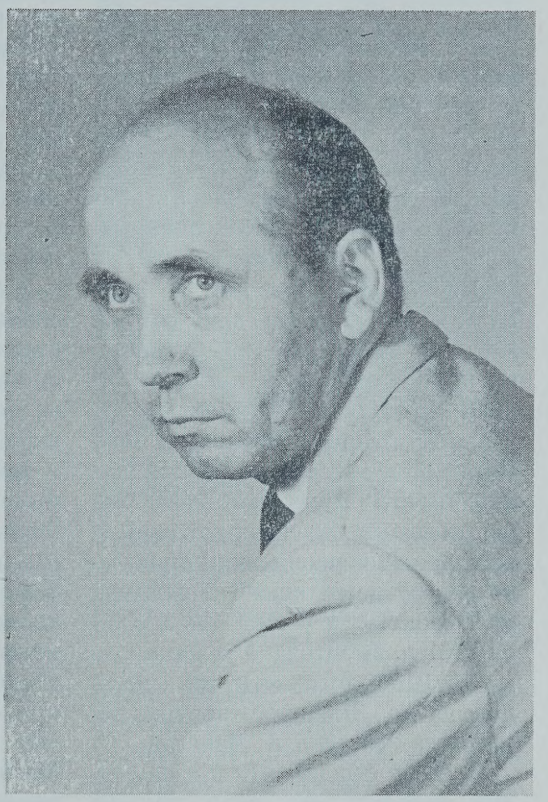

РОМАН КОВАЛЬ,

мистець - скульптор, помічник А. Дарагана в спорудженні памятника Т. Шевченкові у Вінніпеґу.

вець д-р Богдан Стебельський — голова Спілки Образотворчих Мистців з Торонта.

О. д-р В. Кушнір і о. д-р С. В. Савчук мали заступати погляди українського громадянства.

Моделі проєктів пам'ятника прислали такі мистці: С. Бобулевич, В. Борецький, А. Дараган (Америка), Н. Дмитренко (Америка), Р. Коваль (Вінніпеґ), Г. Крук (Мінхен), Макаренко, Леонід Молодожанин (Вінніпеґ), Р. Василишин, В. Воронюк, Ф. Ємець.

Збори жюрі відбулися 28 жовтня 1959 р., в домівці КУК. Предсідником жюрі вибрано одноголосно проф. Дж. Россела, а на секретаря покликано п. А. Загарійчука.

Шляхом тайного голосування вибрано одноголосно проєкт ч. 1., що його автором виявився мистець-скульптор Андрій Дараган з Бруклину — Н. Й., Америка.

Етапи праці над викінченням пам'ятника

В травні 1960 р., коли мистець А. Дараган привіз до Вінніпеґу свій викінчений вже робітний модель, списано з ним остаточно угоду. Фігура в глині мала бути викінчена до кінця 1960 року, і від-

дана до відливарні. На початку 1961 р. мистцеві А. Дараганові додано до помочі мистця Р. Коваля з Вінніпеґу, який виїхав з А. Дараганом до Ню Йорку. Праця над виготовленням пам'ятника відбулась в одному з приміщень Українського Літературно - Мистецького Клюбу в Ню-Йорку.

На початку січня 1961 р. фігура пам'ятника була вже готова. На початку лютого 1961 р. віддано гіпсові відливи з глиняної фігури до відливарні „Моденр Арт Фандрі" у Лонґ Айленд Сити (Ню Йорк). В дні 13 червня 1961 р. відлив постаті Шевченка з трьома барельєфами був вже готовий. У вівторок 20 червня вранці привезено фігуру пам'ятника і барельєфи до Вінніпеґу, а у вівторок 4 липня 1961 р. вмонтовано їх на постаменті. Щоб доглянути тих справ, прибув до Вінніпеґу творець пам'ятника мистець А. Дараган.

Будова фундаменту під пам'ятник почалась при кінці вересня 1960 р. Фундамент та залізобетонні роботи під ґраніт виконувала фірма „Лос Стон Лимитед" у Вінніпеґу. До її обов'язків належало теж вмонтування в ґранітові стіни пам'ятника бронзових барельєфів, поставити ґранітовий постамент і покласти на тому постаменті фігуру пам'ятника.

Шевченківський Діловий Комітет

На основі рішення Шостого Конґресу Українців Канади з дня 14 серпня 1959 р., президія КУК на свойому засіданні з дня 2 жовтня 1959 р. покликала Діловий Шевченківський Комітет. Цей Комітет діяв в характері постійної комісії, опрацьовував і представляв президії пропозиції в справі будови пам'ятника і обходів 100-ліття з дня смерти Т. Шевченка. Його головою був член президії КУК п. П. Башук, секретарем д-р Т. Михайлівський і постійними членами: пані В. Вавриков, пані О. Войценко, п. С. Волинець, п. І. Геврик, п. П. Крипякевич.

Розподіл праці був переведений в таких референтурах: П. Башук — організація, П. Юзик — програма, І. Глинка — англомовна інформація, С. Волинець — українська інформація, **І. Геврик** — дитячий сектор, П. Крипякевич — документація, Ю. Гнатюк — хори, В. Дудар — танки, Н. Маланчук — церемоніял коло Сенотафу, П. Окраїнець — похід і опіка над знатними гістьми, П. Карплюк — Арена, Р. Брик — церемоніял відкриття пам'ятника й протокол, О. Тарнавський — сектор молодечих організацій, М. Масняк — квартири й зовнішні звязки, Л. Молодожанин — декорація, І. Паньків — хроніка.

Живу й активну участь в праці Комітету й усіх референтур брав весь час екзекутивний директор КУК п. Володимир Кохан, даючи потрібні інформації і поради.

Всенародній Шевченківський Здвиг

Всенародній Шевченківський Здвиг, що відбувся у Вінніпеґу в днях 8 і 9 липня (субота і неділя) 1961 р. з нагоди відкриття пам'ят-

---

Гораціє! Є багато таких річей на світі, що про них не снилось нашим мудрецям.

(З драми Шекспіра „Гамлет").

ника Т. Шевченкові, перейде до історії, як найбільша українська маніфестація в Канаді. В цій маніфестації взяло участь коло 50 тисяч осіб. Перебіг Шевченківського Здвигу можна поділити на кілька окремих, але тісно повязаних зі собою імпрез.

Поляглим за волю

Імпрези почались в суботу 8 липня 1961 р. о год. 10:15 ранком збіркою українських комбатантських і молодечих організацій зі своїми прапорами і знаменами на площі Ст. Полс Каледж.

Похід до Сенотафу почався о год. 10.45. О год. 11.15 почалась урочистість зложення вінка у стіп Сенотафу, де д-р С. В. Савчук бувший капелян канадійської армії і довголітній перший заступник президента Комітету Українців Канади, відслужив Молебень за поляглих вояків.

Вступне слово виголосив президент Канадійського Леґіону відділу 141 у Вінніпеґу п. Н. Маланчук, а слово від президії КУК сказав інж. В. Коссар (другий заступник президента КУК). Коло Сенотафу разом із комбатантами було коло 3,000 осіб.

Українське вояцтво з часів визвольних змагань репрезентував генерал Михайло Садовський.

Молодь Шевченкові

У вечері, в суботу (8 липня) відбувся у величезному приміщенні Міської Арени, народній фестиваль „Українська Молодь Шевченкові". На програму того фестивалю склалось 13 точок, між ними виступи дитячого і збірного хорів, концерт духової орхестри з Шікаґо під орудою проф. І. Барабаша, народні танки і хороводи.

Українські ветерани складають в дні 8-го липня 1961 р. вінок у стіп Сенотафу. Коло Сенотафу стоїть о. д-р С. В. Савчук, капелян канадійської армії під час другої світової війни.

У фестивалі взяла участь молодь з таких молодечих організацій: СУМК, МУН, УКЮ, ОДУМ, Пласт і СУМ.

Вступне слово в українській і англійській мовах виголосив п. П. Крипякевич — голова вінніпезького відділу КУК. Кінцеве слово виголосив заступник президента КУК п. І. Іванчук.

Гостем-промовцем був Дост. Михайло Стар з Оттави, феде-

Будь завсігди правдомовний у відношенні до дитини: Виконай те що їй обіцюєш, інакше ти привчиш її до брехні.

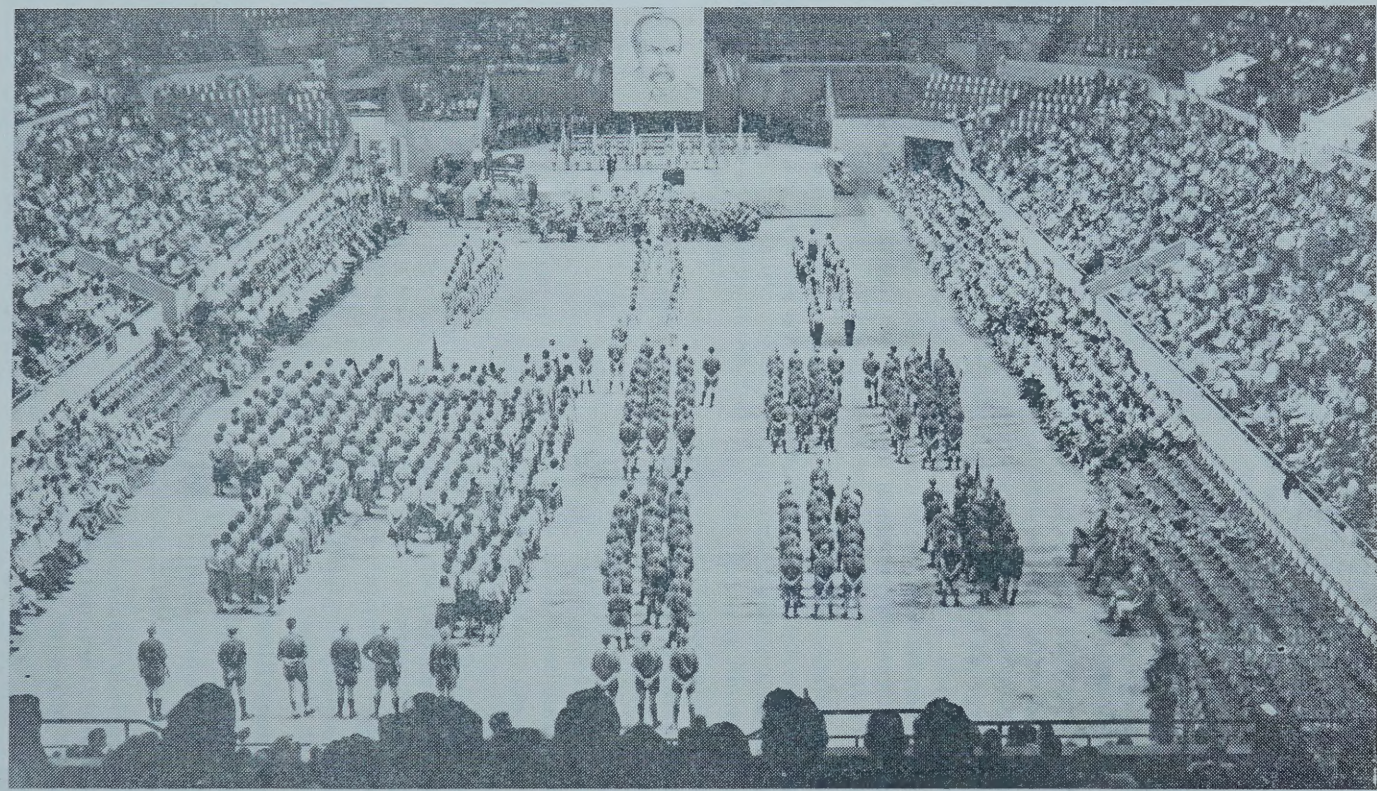

ВИД НА ВІННІПЕЗЬКУ АРЕНУ ПІД ЧАС ФЕСТИВАЛЮ „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ШЕВЧЕНКОВІ". ВИСТУПАЮТЬ ПЛАСТУНИ.

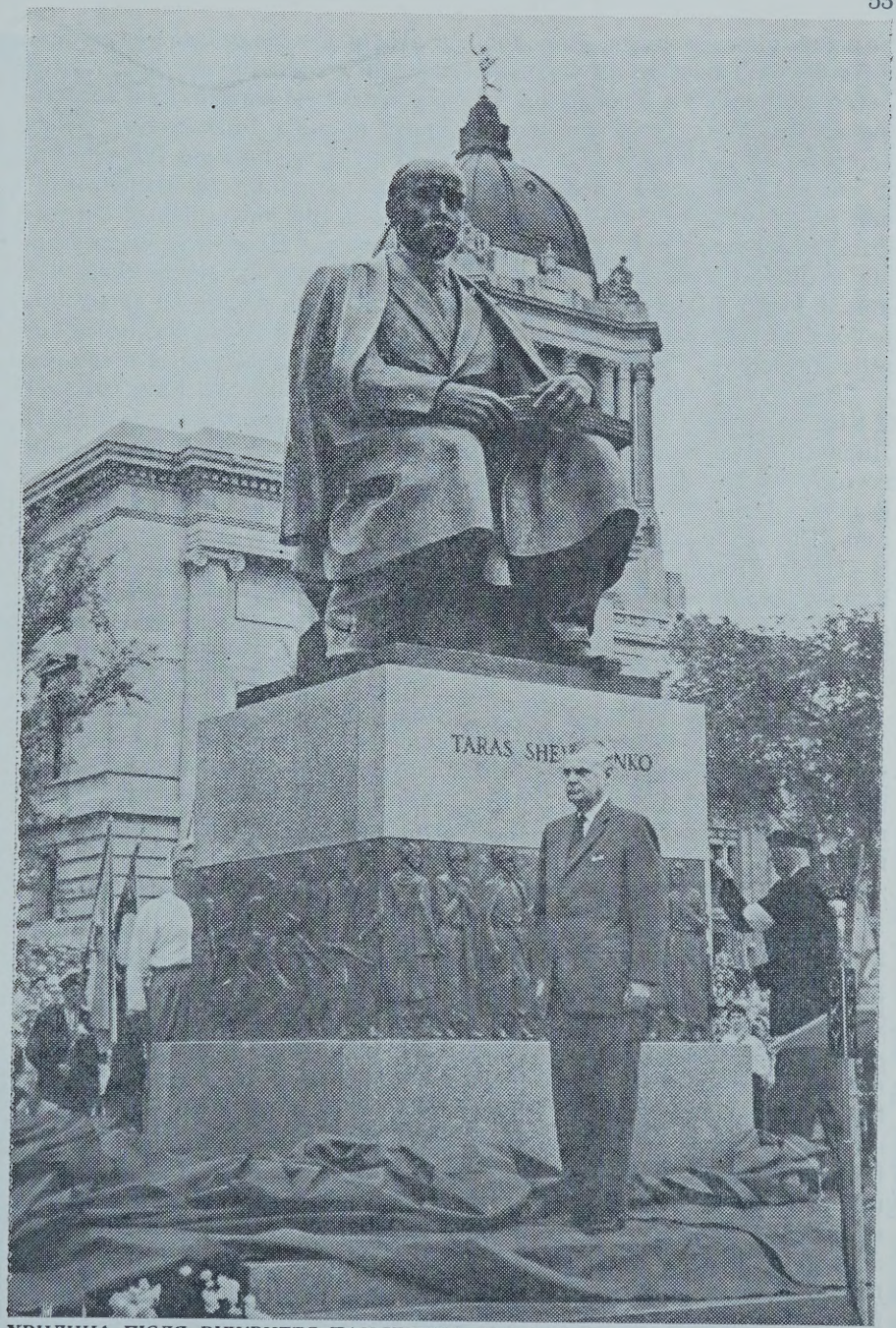

ХВИЛИНА ПІСЛЯ ВІДКРИТТЯ ПАМЯТНИКА. ПРЕМІЄР ДЖ. ДІФЕНБЕЙКЕР СТОЇТЬ НА СТРУНКО. НАРОД СПІВАЄ „ЗАПОВІТ".

ральний міністер праці. Володіючи добре українською мовою, він легко переходив з англійської на українську та з української на англійську мову. Промову від молоді виголосив пластун О. Кандиба, син поета Ольжича а внук поета О. Олеся і проф. Л. Білецького. На задній стіні сцени виднів великий образ Т. Шевченка, що його виконав вінніпезький мистець Л. Молодожанин.

Дириґентом духової орхестри з Шікаго був проф. І. Барабаш. Дириґентом дитячого і обєднаного хору був Ю. Гнатюк. Хор з Форт Вілліям підготовив Григорій Мигаль. Провідниками танків були: В. Дудар з Вінніпеґу і М. Куць з Едмонтону. Хореографію підготовив М. Лехів.

Богослуження в українських церквах

В неділю 9 липня 1961 р. у всіх українських церквах були відправлені Богослуження. В тих Богослуженнях взяли участь маси вірних так місцевих, як і приїзжих гостей.

Організований похід

Організований похід до пам'ятника із площі ст. Полс Каледж почався о год. 1.15 пополудні. Траса походу була така: від Ст. Полс Каледж на південь по Кеннеді Стріт до Портедж Евню, на захід по Портедж до Меморіял Бульвару, до Осборн-північ і до пам'ятника під парляментом. До маршу приґравали три оркестри: зразкова оркестра з Шікаґо, поліційна міська оркестра і оркестра імені Ля Верандрі із Сен Боніфасу.

На чолі походу їхала автоколона, що її зорганізував п. Д. Загарія. В автах їхали державні достойники: премієр Діфенбейкер, міністер М. Стар, премієр Роблин, сенатор Гнатишин, лефтенант-ґовернер Ерик Виллис, і дальше Митрополити двох Церков та члени президії Комітету Українців Канади.

У певній віддалі за автоколоною маршував похід. На чолі походу несено 22 прапори, а в самому поході було їх ще 10. Крім того несено різні організаційні знамена і транспаренти із Шевченківськими кличами.

Похід отвирали канадійські і українські ветерани. За ними маршували молодечі організації і шкільна молодь, а дальше територіяльні групи, такі як гості з Америки, Британська Колумбія, Алберта, Саскачеван, Манітоба, Онтеріо і Квебек. В організованому поході ішло понад шість тисяч осіб. На парляментарній площі під час відслонення пам'ятника враз з учасниками походу було зібраних коло 50 тисяч осіб.

Відкриття пам'ятника

Урочистість відкриття пам'ятника почалась коло години пів до третьої пополудні. Її програма складалась з таких точок: звернення від КУК — о. д-р В. Кушнір, президент КУК, проголошення від провінціяльного уряду — премієр Манітоби Дост. Д. Роблин, відкриття пам'ятника — голова уря-

---

Молитва матері із дна моря вирятує.

Немає нічого більш святішого і безкориснішого як любов матері.

ПРЕМІЄР КАНАДИ ДЖ. ДІФЕНБЕЙКЕР В ОТОЧЕННІ ПОЧЕСНИХ ГОСТЕЙ ПІСЛЯ ВІДКРИТТЯ ПАМЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВІННІПЕГУ. Праворуч премієра ВПреосв. Митрополит УГПЦК Іларіон, ліворуч ВПреосв. Митрополит Католицької Церкви Максим Германюк. По лівій стороні Митрополита Іларіона пані Діфенбейкер — дружина премієра Канади; коло неї премієр Манітоби — Даффернн Роблин.

ду Канади премієр Дост. Дж. Діфенбейкер, канадійський гимн і „Заповіт". Привіт уряду Канади — В. Дост. Дж. Діфенбейкер. Слово голови української Греко-Православної Церкви в Канаді — Митрополит Іларіон. Слово голови Української Католицької Церкви в Канаді — Митрополит Максим Германюк.

Перший зі вступною промовою виступив президент КУК о. д-р В. Кушнір. В піднеслих словах він з'ясував величність хвилини, яку ось тут у стіп пам'ятника найбільшого сина і генія українського народу переживаємо.

Пам'ятник цей здвигнутий пожертвами патріотичного українського загалу в Канаді і на вічну хвалу жертводавців, яких імена будуть зложені у металеву скриньку, що буде вмурована у стіп пам'ятника.

Після нього промовляв премієр Манітоби Дост. Даф Роблин. Його промова була переривана оплесками багато разів і перейшла в спонтанну овацію, коли він проголосив, що з початком нового шкільного року в 1962 році навчання української мови буде впроваджене в середні школи провінції.

Акту відслонення пам'ятника довершив премієр Діфенбейкер. Після відспівання „Заповіту", промовляв премієр Діфенбейкер, характеризуючи Шевченка, як вселюдського генія, що глибоко закарбував себе в пам'яті свого народу і своїми ідеалами став близький усім народам.

На закінчення тієї урочистости перед пам'ятником промовляли найвищі ієрархи двох Церков: Владика Іларіон-Митрополит Вінніпеґу і всієї Канади Української Греко - Православної Церкви, і Владика Максим Германюк — Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді.

Серед почесних гостей, крім премієра Канади і премієра Манітоби були: лефтенант-ґовернор Манітоби Дост. Е. Виллис з дружиною, федеральний міністер Чорчил, сенатор І. Гнатишин з дружиною, президент Манітобського Університету д-р Г. Сандерсон, єпископ Андрей із західної Епархії Української Православної Церкви, католицький єпископ Ніль Саварин з Едмонтону, католицький єпископ Андрій Роборецький зі Саскатуну, голови краєвих українських організацій, представники преси і інші.

На площі серед почесних гостей був теж творець пам'ятника, мистець - скульптор Андрій Дараган.

Шевченківська Академія

Після закінчення врочистостей коло пам'ятника, відбулася академія - концерт в Міській Авдиторії. Заля була вщерть виповнена народом. Програма складалась із восьми точок. В концертовій частині виступив великий збірний хор в силі понад 230 співачок і співаків, та велика вінніпезька симфонічна оркестра в силі 50 музикантів. Хором в супроводі ор-

---

Стати смішним, це значить програти свою справу.

Страх і надія можуть переконати людину в чому ви захочете.

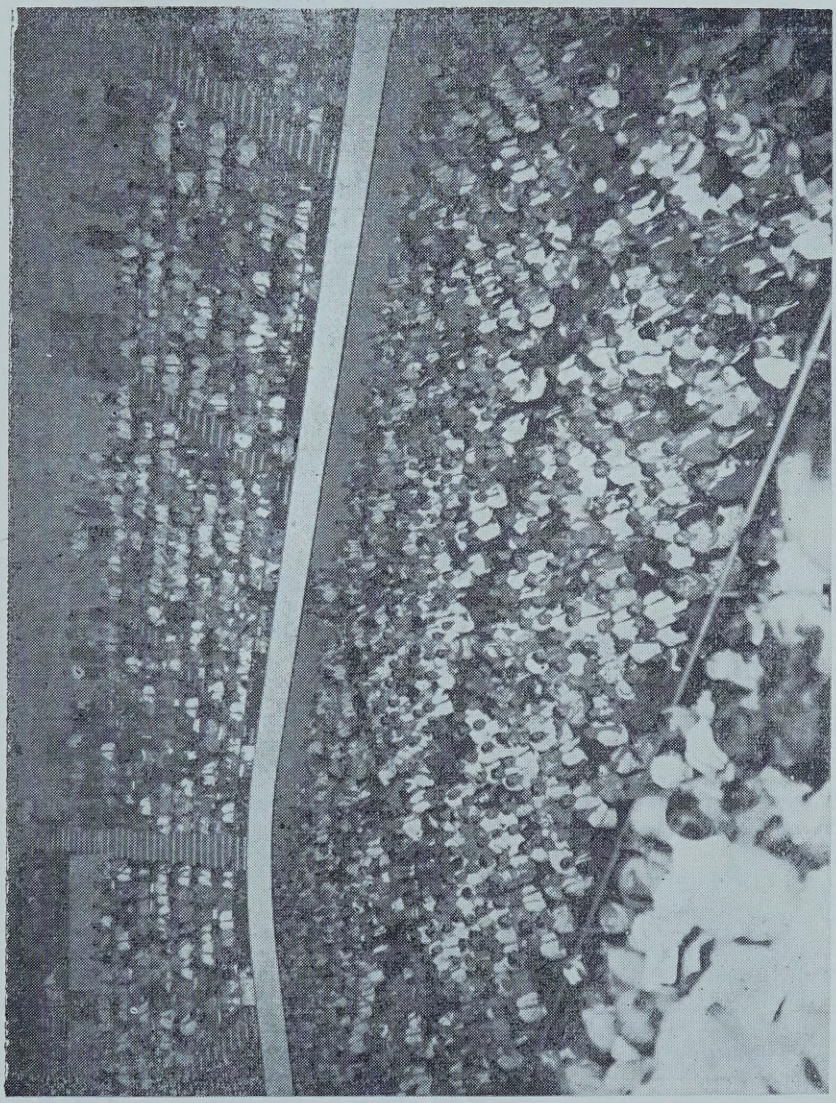

ЗАГАЛЬНИЙ ВИД НА ВИПОВНЕНУ ВЩЕРТЬ ЗАЛЮ МІСЬКОЇ АВДИТОРІЇ В ВІННІПЕГУ ПІД ЧАС СВЯТОЧНОЇ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ В НЕДІЛЮ, 9 ЛИПНЯ 1961 Р.

кестри дириґував проф. Ярослав Барнич з Лорен, Америка. Хор відспівав „Заповіт" Вербицького, „Хустину" — Л. Ревуцького і кантату М. Лисенка „Бють Пороги". Виступом оркестри, що мала свої точки, а саме Увертюру до опери „Тарас Бульба" і Симфонічну поему „Тарас Шевченко" — А. Данкевича, дириґував п. Л. Туркевич з Торонта. Із сольоспівом виступав европейської слави український оперовий співак М. Скала-Старицький. Безсмертну поему Т. Шевченка „Кавказ" продеклямував великий май-

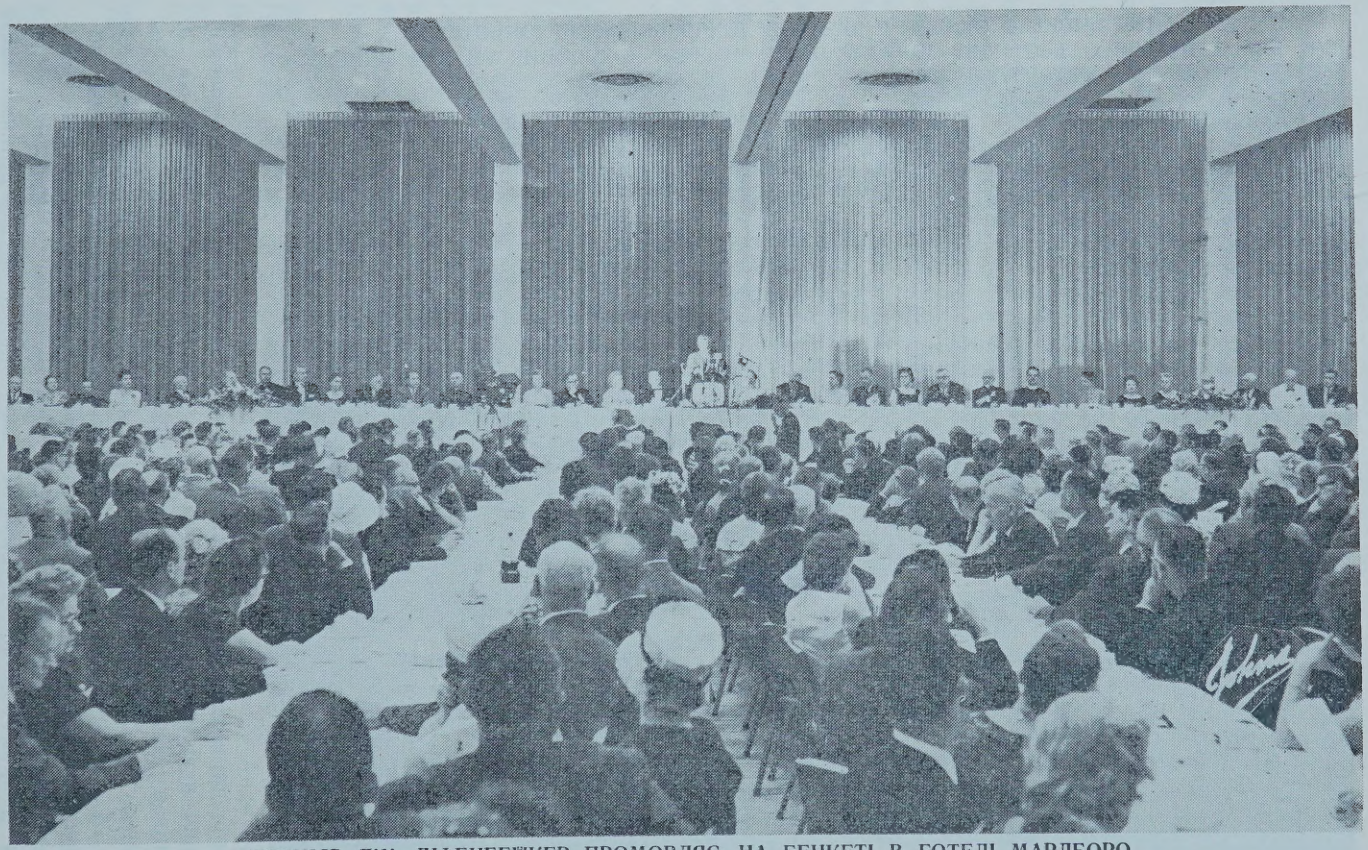

ПРЕМІЄР ДЖ. ДІФЕНБЕЙКЕР ПРОМОВЛЯЄ НА БЕНКЕТІ В ГОТЕЛІ МАРЛБОРО В ДНІ ВІДКРИТТЯ ПАМЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ У ВІННІПЕҐУ, 9-го ЛИПНЯ 1961 Р.

стер живого слова, визначний театральний артист і талановитий режисер Йосиф Гірняк з Ню Йорку.

На академії промовляли лефтенант-ґовернор Манітоби, Ерик Виллис, і перший заступник президента КУК редактор І. Г. Сирник.

Бенкет

В неділю 9 липня ввечері відбувся святочний бенкет в готелі Марлборо, в якому взяло участь коло 1,200 осіб.

Головну промову навязану до пам'ятника і тодішної ситуації в світі виголосив премієр Канади Діфенбейкер. Поетеса М. Лазечко Гаас прочитала свій вірш в англійській мові присвячений канадійському премієрові.

Під час бенкету вручено відзначення у виді великих позолочених медальйонів з подобою Шевченка бувшому премієрові Манітоби Л. Кемпбелові (на руки нового провідника ліберальної партії п. Молґата), урядуючому в часі відкриття пам'ятника премієрові Манітоби Дост. Д. Роблинові, Проф. В. Кірконнелові і проф. Дж. Симпсонові (обидва професори не були приявні на бенкеті і ці медальйони їм згодом вислано), о. д-рові В. Кушніреві, президентові КУК, о. д-рові С. В. Савчукові, бувшому довголітньому першому заступникові президента КУК, інж. В. Коссареві, заступникові президента КУК і п. Томі Кобзеєві, видному робітничому діячеві.

Від американських українців устний привіт виголосив представник Українського Конґресового Комітету п. Й. Лисогір. Проф. П. Юзик відчитав цілу низку писемних привітів між ними від: президента Української Народної Республіки в екзилі д-ра Степана Витвицького, голови УНРади І. П. Багряного, голови Виконавчого Органу УНРади М. А. Лівицького, голови Гетьманського Руху — гетьманівни Єлисавети Скоропадської, від Генерального Секретаріяту Української Визвольної Ради, від Союзу Українців Британії і інші привіти. Заключне слово виголосив голова Шевченківського Ділового Комітету п. П. Башук.

Під час двохденних Шевченківських святкувань, у Вінніпеґу стояла чудова літня погода. Помимо пануючої гарячі і великого здвигу народу не занотовано ніякого прикрого випадку. Санітарне рятункове поготівля ані разу не інтервеніювало. Дисципліна учасників здвигу була зразкова.

Вінніпеґ у ті дні мав вигляд українського міста. Ратуш Вінніпеґу був прикрашений привітом для учасників Шевченківського Здвигу. Головні вулиці міста Мейн і Портедж, були удекоровані крім канадійських теж і українськими прапорами. У вітринах багатьох крамниць і то не тільки українських, видніли портрети Т. Шевченка. У вітринах українських книгарень були влаштовані виставки Шевченкових творів і шевченкознавчої літератури.

Усюди чутно було українську мову. Деякі туристи, що останніми часами відвідували Україну, казали, що „Вінніпеґ у ті дні був більше український як Київ".

———o———o———o———

Михайло Ломацький

„Верховино, світку ти наш"

(Нариси з Гуцульщини)

Ці нариси... „чудова пісня, і чудовий спогад прекрасної частини землі української..."

Їх автором є відомий ентузіяст і надхненник Гуцульщини, Михайло Ломацький, довголітній учитель на Гуцульщині.

Подаємо уривок із одного з нарисів його збірки під наголовком „Лєбіштан". — Редакція.

Сімнадцяте століття... Століття — воєнних вибухів і заворушень та неспокоїв. А найбільше терпіла від них у тих часах Німеччина. Там, ще одна війна не скінчилась, а вже друга начиналась. Оті війни, а ще більше воєнні пригоди, манили до себе „блудних" лицарів із усіх сторін і країн. Ті „блудні лицарі", це були люди неспокійного духа, шукачі пригод і небезпек. А їх найти було можна в війнах, які то тут, то там вибухали. Тільки в війнах і воєнних діях могли виладовувати надмір своїх сил, і енерґії і заспокоїти жадобу пригод. З усіх сторін Европи спішили „блудні лицарі" туди, звідки нісся брязкіт зброї. Часто не питали навіть, хто проти кого війною іде. Їм це було байдуже. Щоб тільки не вести лінивого, засиділого життя, не бути „гречкосіями".

Лицарі тодішніх часів, були це люди сильного духа, мали залізну волю і сталеві м'язи. Невигоди, небезпеки, холод, а часом і голод, рани, чи хвороби й чигаюча смерть, все те не відстрашувало, а навпаки манило й притягало їх. Щоб тільки в „запічках" (коло печі) не сидіти й не марніти тілом та духом, не вмерти безславною смертю, смертю „на печі". А воєнну славу любили вони дуже. До безтями закохані в ній бували.

Березун в армії Валєнштайна

Вже мабуть ніде в світі не була воєнна слава в такій пошані, як була вона в нас, на нашій Русі-Україні. Від часів княжих походів на половців і на Царгород до Байди Вишневецького, Сагайдачного, Хмельницького, Сірка, Дорошенка й Мазепи.

Та й у війнах на заході Европи шукали наші предки воєнної слави. Багато українських лицарів були учасниками війни, що тридцять літ шаліла на землях Німеч-

чини. Одні по стороні ворогів німецького „кайзера", шведів, другі в арміях цісарських. В армії під славним вождем Валєнштайном, було теж немало українців. Між ними був і „березун". Так називали сусіди мешканців славного села Березова за Коломиєю — оту неспокійну шляхту староукраїнську, що в Березові від непам'ятних часів осіла. Оцей то березівський шляхтич, Березовський, беручи участь у тридцятилітній війні в армії Валєнштайна, заприязнився там із німецьким графом Лєвенштайном, великим і могутнім паном лицарського замку в Гайльброні над рікою Некаром, у швабському краю, В'юртемберґії. Завжди держались оба разом — і в боях, і на відпочинках. За козацьким звичаєм — вірними друзями і побратимами стали.

Березун рятує життя графа Лєвенштайна

У великій і кровавій битві, в якій згинув і сам король шведів, у бою біля Ліцен врятував Березовський життя своєму побратимові, графу Лєвенштайнові, при чому сам став важко ранений. З того часу приязнь і побратимство між ними ще більше затіснилось. Ніколи не розставались, все були разом. Велєнштайн, після цієї битви осів із недобитками своєї армії в Чехії, чи як казали, в Богемії. Тут сидів бездільно. Його ж вояки — безділля не любили. Лєвенштайн і Березовський шукали розради в блуканні по полях, лісах і горах, ходили на полювання, а вечорами сідали при ватрі й вели довгі розмови. Березовський зробив сопілку й грав на ній, або співав тужливих пісеньок. А граф, хоч не розумів, але дуже радо їх слухав. Пізніше навчив його Березовський на сопілці грати. Оповідав Березовський багато про свій Березів і про рідний край. А як почав про гори Карпати й карпатські ліси оповідати, то й кінця його розповідям не було. А граф слухає і просить ще й ще про гори й ліси розповідати.

Далека дорога

Валєнштайн сидів і дальше безчинно в Чехії. Цьому не хотіли його вояки терпіти. Почали, хто куди розбігатись, воєнних пригод шукати, а часто й на грабунки ходити та наживи шукати. Скучно ставало. От, каже раз Березовський, що і йому надоїло вже таке бездільне життя. Він думає додому, до свого Березова, вертатись. Засмутився його побратим, почувши це. Кілька днів мало що до Березовського говорив. Кудись ходив і блукав, а раз вечором, каже:

„Знаєш Березовський, що я придумав? Казав ти, що хочеш до свого дому вертати. Щасливий, що маєш дім, хоч він дуже - дуже звідсіля далеко. В мене „дому" немає. Був колись, а нині нема. Був у мене замок над рікою Некаром . . . Нині лежить він у руїнах. Вправді є там ще мої ліси й поля, але замку мого немає. Зруйнували його шведи й великі скарби з нього забрали. З тих скарбів, що колись їх я мав, мало що мені залишилось. Лиш те, що я зі собою взяв, на війну вибираючись. Коли думаєш вибиратися в дорогу? Я рішився іти з тобою. Отже, коли це має бути?"

„Я — хоч би й зараз готов покинути це гниле життя. Остогидло

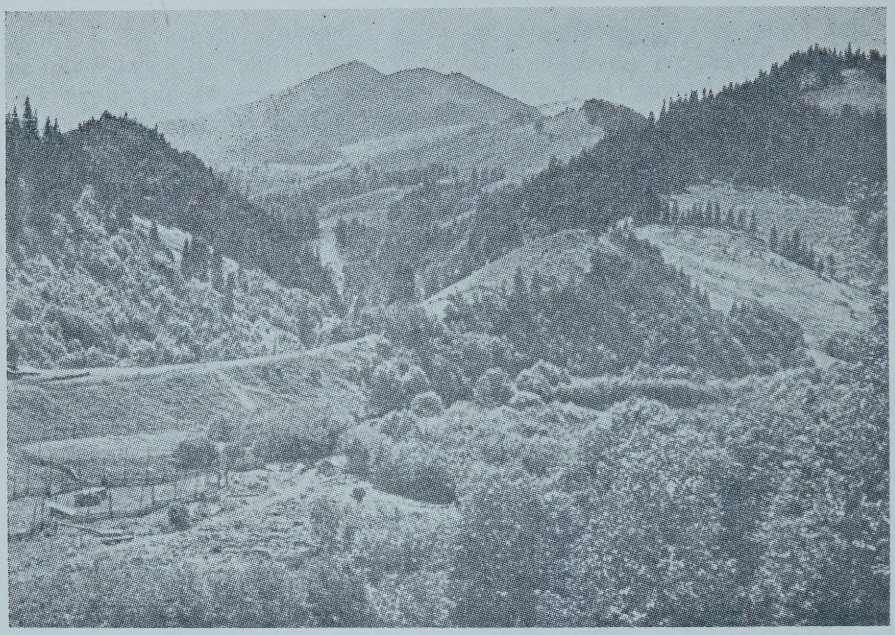

ГОРИ КАРПАТИ: ВИД З ГОРИ ДЖЕМБРОНІ НА ЧОРНОГОРУ.

мені!" — сказав Березовський. Я дуже рад би не сам, а разом із тобою ту далеку дорогу відбути, але ж така подорож важка й повна невигод, а в мене нема замку. Є там проста дерев'яна хата й звичайне, сільське господарство — ти ж до чого іншого звик".

Засміявся граф: „Ти думаєш, що я весь час у тому своєму замку жив і вигод і розкошів панських заживав? Ні, ні, так воно не було: З малого хлопця по лісах на звірину полював, на коні полями їздив, а потім походи відбував, часто на землі спав, а то й сире м'ясо їв. І так по сьогодні. Не було часу до вигод звикнути... До свого замку рідко коли заглядав. Невигод, то я зовсім не лякаюсь.

— „Отже їдемо!"

Прикликав граф до себе свого чуру, Ганса, та й сказав йому, що з завтрішнім днем звільняє його від служби при собі, може робити зі собою, що захоче. Але Ганс не такий. Він каже, що від свого пана ніде не відійде. На це каже пан, що він завтра залишає оцей табір і вибирається зі своїм другом у далеку дорогу.

„Ну, так що? Куди пан граф, туди і його слуга Ганс" — почув граф.

Він засміявся і радо позволив Гансові їхати з ним. Казав йому прилагодити все, але нікому про це не говорити.

Другої ночі, як увесь табір спав твердим сном, вирушили в доро-

---

На життя не вільно глядіти як на терпіння або як на насолоду. На нього слід глядіти як на справу, що її треба вести й чесно довести до кінця.

гу. Коні під ними були сильні й добре випочаті. Їдуть, а Березовський співає:

„Ой ніченька темненькая, —
Доріженька далекая"...

Не лише далека, але й важка, повна труду, невигод та небезпек.

Немало натрудились і немало всяких пригод мали в цій дорозі. Але всі ті пригоди й невигоди та небезпеки, це ж було те, що дає радість і прикрашує життя. Звісно ж: справжнє життя, це вічна боротьба! Яке ж скучне й порожнє було б життя посеред вигод і добробуту, без боротьби, без пригод, невигод і небезпек! Багато журби й клопоту мали нераз із кіньми: не все можна було для них корму роздобути. Але Ганс умів якось із кіньми раду собі давати. Хоч би й з-під землі, а все таки вівса й сіна для коней „здобував". Часом, то й крав.

Рідко коли ночували по якихось там заїздних домах, на ліжках, під дахом над головою. Більше доводилось „просто неба на землі" спати, як казав Березовський. Розкладали ватру, жарили над вогнем м'ясо з упольованої звірини, їли, та ще й добрим вином запивали. Мали зброю і гроші, а це в дорозі саме необхідне й важне.

В Березові

Наколи ж дістались на рідні землі Березовського, в Галичину, то граф надивуватись не міг, які тут добрі й гостинні люди. „Добрі, але які ж вони вбогі — говорив сам до себе, — і такі багаті землі мають. Добрі й щирі, що останню сорочку з себе зняли б і другому дали. А може вони й тому такі бідні" — подумав...

Гансові дуже подобались тутешні дівчата й молодиці. Самі красавиці! Мало не плаче, що він їх, а вони його не розуміють. Каже до свого пана, що він би тут отак ціле життя від села до села їздив і не скучав би за своєю Німеччиною.

Рахубу дням і ночам, тижням і місяцям забули, поки добились до села Березова під Карпати. Батько Березовського вже не жив. Була лише мати й два молодші брати. Старший з них оженився і жив у батьковій хаті. Тепер же, коли вернув найстарший брат, повинен би йому ґаздівство відступити. Але той сказав, що побудує для себе нові будинки, он там під лісом...

Графові дуже подобались тутешні околиці й люди. Подобалась йому березівська шляхта: люди горді, певні себе і своєї вартости. А вже найбільше подобалось графові те, що зараз за селом простягалися великі ліси, в яких було повно всякої звірини. Щораз дальше й глибше запускався граф в ті ліси. А вони його до себе тягнули й манили. Часом то й на цілі тижні зникав із Гансом у тих безконечно-великих лісах. Там днював і ночував.

Почерез звори й вертепи

Одного разу сказав свому побратимові, що задумав вибратись із Гансом у ті далекі гори й ліси, що на південний захід від Березова простяглись. Якщо десь там вб'є його ведмідь, яких тут у горах більше, як у Німеччині собак,

---

Людина може уникнути нещасть які зсилає на неї небо, але від тих нещасть, які людина сама стягає на себе, не має спасіння.

то Ганс дасть йому про це знати, — якщо ж не загине й буде жити, то може ще колись побачуться. А йти він мусить, бо люди його вдачі не можуть на одному місці довго сидіти. Знав добре це Березовський, для того й не пробував побратима задержувати. Відпровадив його аж у Космач, а там попрощався з ним...

Березовський вернув у свій Березів, а граф Лєвенштайн подався з Гансом почерез ліси й гори в Жаб'є. Нелегка це дорога з Космача почерез верхи в Жаб'є! Але для Лєвенштайна не було нічого важкого! Нічим були для нього всякі невигоди й труднощі. В ньому була непереможна сила, яка все гнала його в незнану далечінь на стрічу небезпекам. Це був грач, який грався власним життям. На одну карту потрапив покласти все. І, як досі — завжди вигравав. Як „березуни" казали: „Рогата душа" — був цей німецький граф.

Темними лісами, високими горами, почерез звори й вертепи, крутими стежками, заїхав Лєвенштайн із своїм Гансом у Жаб'є. Дивувались гуцули, дивлячись на цих двох „чудаків". Усе на них шкіряне. На ногах великі чоботи, заліззям окуті, штани й шкіряні куртки, ба й шапки зо шкіри та якісь такі чудернацькі. Одне гуцулам подобалось, це зброя, яку ті чужинці мали. А зброю гуцули все любили.

Станув Лєвенштайн у Жаб'ю над Черемошем. Задивився на ті прекрасні гори, налюбуватись ними не може... Куди ж йому тепер їхати? Горі, чи долі Черемошем?

Аж он високо-високо над ним орел кружляє... „Вб'ю того орла, — тоді долі, не вб'ю, — так горі рікою". Націлився, пустив стрілу і орел впав.

„Завертай Гансе вліво, поїдемо з бігом річки". Поїхали, почерез Криворівню у Ясенів, а потім у Устєріки. Переправившись через Чорний Черемош, станули над Білим Черемошем. А тепер горі рікою, все дальше й дальше в гори. Задержались довше щойно там, де Пробійна з Черемошем сходяться. Припочивши тут, опинились над водопадом Грамітного. Тут якась невидима рука повела їх горі. І, як колись Лабуда, так і тепер німецький граф, глянувши на прекрасну долину між горами, не міг надивуватись красі, яку перед собою побачив. А його Ганс лише рота роззявив.

У сина старого Лабуди

Тут і там побачили рідко розкинені гуцульські хати. Між ними он-там наліво на горбку, стояла під лісом, до сонця звернена, гражда, певно найбагатшого тут ґазди. Знаючи вже добре гостинність тутешніх людей, під'їхав Лєвенштайн до тієї гражди. Станув під зачиненою брамою і застукав у неї. Невеличкий хлопчина зараз же відчинив браму, і впустив обидвох їздців на подвіря. Коли ж вони зіскочили з коней, поміг Гансові розсідлати їх, приніс запашного зеленого сіна й поклав перед коней. З хати вийшов ґазда в білій сорочці, підперезаний широким ременем і попросив гостей у хату. Тут посадив їх за стіл. За хвилину було на столі вуджене м'ясо, кор-

жі, масло й бриндза, а до того ще й кріпке вино, власного виробу з афин. Гостей не треба було до їжі припрошувати, видно було, що вони голодні. Біда лише що не могли розговоритись, бо подорожні мало ще знали нашу мову. Але якось таки розуміли себе.

Ґазда, до якого подорожні повернули, це був син отого Лабуди, що сюди перший зайшов і тут осів. Міг ще й досі жити, якщо б не вбив його ведмідь на Козубейці. Ґаздівство по ньому обняв найстарший його син. Молодий ґазда задержав чужосторонніх у себе наніч. Запровадив їх у другу кімнату, де вже для них приготовлений був нічліг. Але Лєвенштайн не хотів про це й чути. Він волів на дворі під оборогом на сіні „просто неба на землі", спати.

Другого дня раненько, залишивши коні в Лабуди, граф пішов із Гансом по горах і лісах блукати. Перед вечором вернув Ганс, взяв осідланого коня, а за якийсь час привіз на коні вбитого оленя. На плечах приніс застріленого рися й дві куниці. Все це дали Лабуді. На вечерю їли свіже оленяче м'ясо. На наступний день була неділя. Посходились до Лабуди сусіди. Цікаві довідатись дещо від чужинців. Та це не дуже то легко „йшло", бо чужинці слабо по-нашому говорили. Побачив Лєвенштайн у Лабуди сопілку. Бере її в руку а потім починає грати. Грає, як навчив його побратим Березовський. Це гугулам дуже подобалось. Пізно вечором почали гуцули розходитись. Кожний мав зі собою топір. Це проти звірів, які часто ніччю аж під хати заходять.

В понеділок зрання попросив Лєвенштайн Лабуду, щоб позволив залишити коні в нього, бо він задумав на кілька днів вибратись у ліси. Розуміється, Лабуда радо пристав на це.

В полонинах

Лєвенштайн подався з Гансом горі потоком Грамітним. Страшно дикі там околиці й не легко крізь гущавину продиратись. Ще найлегше йти самим потоком, перескакуючи з каміння на каміння. Чим тихше в лісах, тим голосніший шум води потока. Довго йшли горі потоком. А все вище й вище спинались. Мали повні вуха „музики" потока, а в очах від темних лісів і їм потемніло. Як же втішились, коли залишивши потік, дістались на верхи, де кінчився ліс, а перед ними простелилось море зелених трав, на які сонце сипало своє золоте проміння... Це полонини. Перша з тих полонин — Дуконя. Посідали. Були втомлені й голодні. Вийняв Ганс із торбини печене м'ясо. Попоїли й напились із джерельця води, а тоді помандрували полонинами. До вечора ходили, блукали полонинами, а їм ні кінця, ні краю не видно. На краю ліса розложили велику ватру. Повечеряли. Ганс наламав зеленого чатиння й простелив недалеко ватри, щоб не було холодно спати. Знав, що ночі в горах холодні. Полягали. Ганс скоро заснув. Одначе граф, не міг скоро заснути. Гори заговорили, нічними голосами промовляють. Гори й ліси та полонини ведуть нічні, таємні розмови. Він слухає... Вслухується в той дивний розговір гірської природи. Нічний ше-

піт лісів, клекоти потоків і рев звірів — усе разом зливається в один величний гимн у честь Творця цих гір і їх краси. Довго-довго не міг граф заснути .

Прокинувся граф, коли ще сонце не зійшло. Аж ось якась невидима рука відсунула з гір темну заслону ночі, прогнала з полонин сріблисту мряку, яка зарожевівшись, сховалася у ліс, а тоді з-за гір викотилось червоне сонце й почало з полонинських трав струшувати холодну росу. Ожив світ, а ніч сховалась у Чорногорах... Глянув німецький граф на гори й ліси. „Ні, щоб увесь світ сходити, щоб Німеччину вздовж і впоперек перейти, таких див і чарів, такої краси, ніде не можна знайти..."

В гірській колибі

Ганс приготовив снідання. А потім куди? Туди, куди очі ведуть. Куди тягне й манить краса гір і їх лісів. Так блукав він зі своїм Гансом цілісінький тиждень. Треба повертати. Перейшли Дуконю, але на потік уже не сходили. Пішли полониною, Явористою і потрапили на плай, що темними лісами вів у долину... Спішились, щоб перед ніччю зайти до Лабуди. При кінці того плаю, серед ліса на поляні побачили невеличку хатину-колибу з круглого дерева. Заглянули до середини. Під стіною була прича з дощок, а на ній сухе чатиння. Видно, давно, хтось тут жив. По середині хатини вигоріле вогнище й стовп, а на ньому „вертлюх" для завішування на ньому кітла. Оглянули ту хатину і пішли вдолину, а потім через потік до Лабуди зайшли.

При вечері спитав граф Лабуду, чия це хатина там недалеко плаю на полонині. Лабуда сказав, що цю хатину побудував там його покійний батько. У ній він завжди взимку пересиджував, стріляв і ловив звірину, вудив м'ясо й сушив шкіри. Лише на Різдво приходив сюди до хати. Левенштайн спитав, чи не міг би він там на якийсь час осісти? „Чому ні?" — відповів Лабуда. Йому та колиба непотрібна. В понеділок рано відпровадив Лабуда чужинців у батькову колибу. Коні забрав назад до себе, бо там не було місця для них.

Граф і його Ганс узялись до роботи. Ганс зробив другу причуліжко. Наносив свіжого чатиння і моху та вистелив ними ліжка, провертів діри в стінах, позабивав колики, і на них позавішували свої скіряні торби з „добром", яке зі собою мали. Потім пішли в ліс і вполювали рогача. Ганс приніс із недалекого джерельця воду, налив у котел і вкинув туди м'ясо, а тоді завісив котел над ватрою. Граф сів надворі перед колибою і щось там думав, а Ганс готовив вечерю. По вечері полягали на свіжому моху і чатинні спати. На середині хатини палахкотіла ватра й розносила тепло, на дворі шуміли ліси, а вони спали сном щасливих і задоволених людей. Спали твердим сном...

Каяття лише тоді буває дійсним, коли людина здержується від того, за що кається.

Ніяке горе не буває таке велике, як великий буває страх перед ним.

Далеко від світу і людей

Від тепер почалось їхнє нове життя в горах Карпатах, далеко від світу і від людей. Рідко сиділи в хатині. Тижнями не було видно їх. Тут було де блукати. Нераз заходили в такі дебри лісові, що тяжко було з них вийти. Темний ліс, а в ньому повалені старі дерева; ні їх виминути, ні перескочити, та й не знати, чи он там з-за грубезної колоди не вискочить ведмідь, або з дерева не зіскочить хижий рись. Перейшовши полонини, сходили на Черемош. Купались в його чистій, але холодній воді, ловили пстругів і пекли їх на вогні. Цікавість і погоня за все новою красою гір не давали їм спокою, все дальше й дальше, все вище й вище, гнали їх. Граф упивався красою гуцульських Карпат, впивався і ніяк не міг угасити спраги. Не знав, коли і як із вільної людини ставав невільником цієї краси, тих безконечних, зелених просторів і усієї прекрасної, буйної гірської природи. Під осінь знав уже, що без цих гір і лісів він не може жити. В Німеччину не поверне ніколи. Тут буде жити, жити і вмирати. Сказав це своєму Гансові. А Ганс: „де пан граф, там і його Ганс". Сказав і взявся пристроювати графові „хату". На стіни позавішував роги з оленів, ліжко вистелив шкірами з ведмедів, долівку закрив шкірами оленів. Але лише при ліжку, бо ж на середині горіла ватра. Побіч хатини побудував із грубого дерева комору на різні припаси, а навіть придбав і собаку, щоб веселіше й не самітно було. Часто відвідували Лабуду і просили, щоб учив їх тутешньої мови. Ганс ще скоріше її вивчив, ніж його пан. Але ніхто не догадувався, чому. В неділі сідлали коні і їхали понад Пробійну в Гриневу, а часом ще дальше. Пізніше сідлав і Лабуда свого коня і тоді їздили разом у відвідини, до його знайомих. Бували не лише в Гриневі, але й на Шикманах, а то й у Перкалабі й Голошині.

Чуда гірської природи

Скоро, дуже скоро проминуло літо. Прийшла осінь, а за нею довші ночі й коротші дні. Гори і ліси, наче людина, важкою працею весною і літом змучені, ранками довго вже дрімають і мабуть про минуле снять. Втихли жайворонки на полонинах, відлетіли кудись у далекий край. Понад землею вітри віють, а вгорі попід хмарами журавлі летять і криком вівчарам пригадують, що вже час із вівцями з полонин сходити. Не видно лісів, їх оповили густі мряки, наче бажали б охоронити перед тим, що незадовго має прийти. Потім заплакали хмари над горами, дрібними сльозами — дощами скропили ліси. Тоді ліси й собі заплакали. Починають срібні сльози з золотого листя на землю падати. Та це не тривало довго. Вітер порозганяв хмари і знову показалося сонце. Прийшли погідні, ясні, осінні дні і місячні ночі. Вечорами чути з далеких гір рев оленів і пори-

---

Наслідки ваших вчинків будуть оцінювати другі; ви старайтесь лиш про те, щоб ваше серце було чисте і правдиве.

Спочинок це добра річ, але нудьга — це його рідний брат.

кування ведмедів, що шукають по лісах добичі. Мусять добре запастись, щоб десь у „ґаврі" заховатись і переспати довгу зиму. Тепер якраз пора полювання на ведмедів. Найкраща й найдорожча шуба з ведмедя, вбитого осінню. Тож граф Левенштайн не дармує...

Але ось одного ранку почав падати мокрий сніг. Упав на чатиння смерек і ялиць. Прийшов вночі мороз, і чатиння вже зелено-біле. Ліси в казку перемінились. Гордо стоять смерекові ліси, пристроївшись у нові, білі шати. Яка ж краса!

Та тут звіялась буря і струсила білий сніг із зелених смерек, а там повіяв знову тепліший вітер із півдня, наніс вогкої мряки, а за тим потиснув мороз і, ліси забілілись сріблистим інеєм. Дивується німецький граф, дивлячись на ті чуда гірської природи. Тут кожна пора року має свою красу й чар. Оці гори із їх лісами — наче химерна красуня, що любить часто зміняти свої строї. Зміняє строї, а змінивши їх, приглядається собі в дзеркалі хрустальних вод Черемошу й інших рік та потоків. Не лише гори, але й їхні мешканці-гуцули, любуються в ріжнобарвності одягу.

Гори і ліси, відповідно до пір року вдягають на себе іншої краски одіння: від голубо прозорного серпанку весняного почавши, до ясного, пізніше до темнозелених шат літом, щоб осінню замінити їх на темно-червоний і золотистий одяг, а пізніше приодітись у білі шати княгині, що до шлюбу готується.

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ЛЕҐІНЬ.

Розмови при ватрах

Покрили сніги гори й ліси, подули буйні полонинські вітри, зайняли снігом усе, лише дахи хат видно та дим, що з них куриться. Потім потиснули люті морози. Треба сидіти при ватрі й грітись, а зимові вечори тут такі довгі-довгі . . . Граф часто заходить до Лабуди, а то й ночує в нього. Полюбив цього поважного й розсудного ґазду. Приходили до Лабуди ґазди на розмову. Дивуються, що чужинець добре їх уже розуміє і не зле говорить тутешньою мовою. Оповідають ґазди про свої ловецькі пригоди та про стрічі з ведмедями, старовину згадують. А граф слухає. Часом то й від себе докине якесь слівце. Мило сходить час. Все в цих горах таке прекрасне й принадне: і природа й люди.

Щораз більше подобається йому тут життя. Не знав, німецький граф, що хто раз напився чарів-

ного зілля краси в гуцульських Карпатах, у того навіки вже затруєна душа. Він попав у полон гірської краси і з нього, з того полону, не визволить його жадна людська сила. Коли ж тепер ще побачив оту чаруючу красу гуцульської зими з її зелено-срібними лісами, з місячними ночами, з виттям бурей і голодних звірів у лісах, з розмовами при ватрах, то знав, що він тут у цих горах між гуцулами на все життя залишиться. Ганс теж уже зжився з горами й гуцулами, мав тут своїх добрих знайомих і до них заходив на розмови. Ніхто з тутешніх людей не питав у графа ані в його Ганса, хто вони і звідки сюди зайшли. Ніхто не питав, а вони про себе ніколи не говорили.

Різдво на Гуцульщині

Проходили поволі зимові дні й ночі, аж прийшло Різдво. Свят-Вечір. Свято радости і втіхи. Позбирали гуцули всі свої щоденні турботи і викинули їх геть із своїх хат. На ліси й на гори прогнали їх. Туди, куди людські голоси не доходять і півні не допівають, нехай ідуть, щезають, пропадають. А самі веселяться, у затишних хатинах сидять і колядують. На Свят-Вечір зайшов Лєвенштайн до Лабуди, а з ним Ганс із торбою всяких подарунків для Лабуди, його жінки й дітей. Це такий звичай у Німеччині. І чого там у тій торбі не було! Були там речі, яких Лабуда ніколи ще не бачив. Дуже дорогі речі. Лабуда не знав, що робити? Хто ж таке видав, щоб такі дорогоцінні речі від чужинця брати? Але ж не взяти, буде той чужинець гніватися, образиться. До того, за гуцульським звичаєм — „дар дару хоче". Чим же він чужинця обдарує? „Нічого, якось воно буде" — подумав Лабуда. Всю ніч гостилися, говорили й коляд співали. І так усі три святочні дні.

Ганс теж пішов до своїх знайомих з дарунками, до Корпанюка по тій стороні Грамітного і там гостили його весь час свят. Веселі були Різдвяні Свята в Грамітнім.

Лєвенштайн і Ганс в гуцульській одежі

Прийшли другі свята, Йорданські свята, чи як кажуть гуцули — „Відорші".

Запросив Лабуда до себе Лєвенштайна на гостину. Завів його у другу кімнату, а там на столі нова гуцульська одежа: постоли, крашені гачі, киптар, кожух, сердак і кресаня, та й широкий черес і тобілка. Все є.

„Це все ваше" — сказав Лабуда. „Так — дар дару хоче". Це за ті святвечірні подарунки. Скидайте зі себе все, що на вас і вбирайте оце" — сказав і вийшов, а чужинця залишив самого в коморі. За якийсь час вертає чужинець з комори, входить у кімнату, де був Лабуда, його жінка й діти, та й ще кількох ґаздів. Лабудиха скрикнула, а діти заплескали в долоні, побачивши незнайомого гуцула. А Лабуда сказав:

„От гуцул! От леґінь! Хоч на коня саджай і до шлюбу провадь!" А Лабудиха каже: „А що скаже тамтой другий, як побачить такого нового в нас гуцула?" Лабуда лиш під вусом усміхнувся. Він

знав, що Корпанюк постарався гуцульську одежу і для тамтого.

Незадовго потім прийшов Корпанюк і привів Ганса. Зразу граф не пізнав Ганса, а Ганс свого пана теж не зараз пізнав. Багато втіхи, і радости було цього вечора в хаті Лабуди. Довга гуцульська зима, довга завальна й морозна. Граф Лєвенштайн щораз більше зживався з тутешніми людьми. Ходив у гуцульській одежі, їв кулешу з маслом, бриндзею і кисле молоко-гуслянку та вуджену баранину. Хоч великі сніги були, він часто полював на дику звірину. Так проходив йому час...

„Верховино, світку ти наш"

Потім повіяли теплі вітри з півдня, почали сніги топитись. Зашумів весняними водами Грамітний, на царинках показалась зелена травичка й квіточки, розвилися клени й буки, прилетіла зозуля й людей своїх куканням привітала. Ожили гори й ліси. Не всидить граф у хаті. Цілими тижнями не видно його, по горах і полонинах блукає.

„Верховино, світку ти наш! Гей, як у тебе тут мило!..." Мило, весело й свобідно! Не знав, коли та весна прекрасна минула й літо прийшло. Задзвеніли коси на царинах, гуцули, буйні трави косять. А граф по горах ходить, блукає, там днює і ночує. І знову осінь... І знову довші вечорі...

Просить раз Ганс графа, щоб позволив йому оженитись. Хоче взяти собі за жінку Корпанюкову дочку, Василину, чи як її кличуть, Васюту.

Засміявся граф: „Гансе нерозумний, та ж я давно сказав тобі, що ти вільний і можеш робити, що сам хочеш. Пощо ж тобі мого дозволу на женячку?"

„Та, воно ніби так, але все ж таки без дозволу не можна" — відповів Ганс.

„Ну, добре, добре, даю тобі не один, а два дозволи, женитись. Нехай тобі Бог помагає стати ґаздою і добру ґаздиню мати" — сказав ґраф.

Через якийсь час відбулося в Корпанюка весілля. Всі люди з Грамітного були на тому весіллі. Багато всяких дарунків назносили молодятам, а дехто то й телицю подарував, пару молодих бичків і по одній, чи по дві овечки. Дивлячись на Ганса, ніхто не сказав би, що це якийсь там „шваб". Гуцул-леґінь! по нашому говорить, співає, танцює... Називається він Ганс Сак, а його діти пізніше називались Сачуки. Так і в метриках записано. Мабуть ще й нині живе в Грамітнім гуцульська родина Сачуків.

Марічка

Разом із осінню прийшов час полювання на лісну звірину. Тепер вибирався на полювання з графом Лабуда, а до них прилучився Іван Бойчук, ґазда з Гринева. Часом запрошував Бойчук чужинця й Лабуду до себе на гостину. Велике багацтво було в того Бойчука. Та й була в нього дочка, Марійка. Багато женихів було в неї, але во-

Є багато таких людей які зуживають першу половину свого життя на те, щоб другу його половину зробити нужденною.

на не спішилась заміж виходити, горда була й перебірлива. Оця Марійка подобалась графові. Чим більше пізнавав її, тимбільше йому подобалась. Дуже радів, коли Бойчук запрошував його і Лабуду до себе у відвідини. З часом побачив, що та Марійка таки на добре застрягла в його серці. Куди б не пішов, що б не робив, а Марійка все біля нього... Чує її голос, бачить її усміх і глибину синіх очей! Нераз то й снив про неї, а її принадний усміх бачив завжди враз із сходячим сонцем. Блукав горами, ходив стежками, що їх олені й сарни протоптали, а Марійка вслід за ним ходила.

Заходив нераз до вівчарів на полонинах, їв там свіжий сир і жентицею попивав . . . Чув, як не один вівчар співає:

„Коби знати файна любко, що ти [в буків'єні.
Лишив би я вівці пасти у цій [полонині.
Лишив би я вівці пасти, пішов [відознати
Із тобою файна любко та [порозмовляти..."

Так, так лишив би оце блукання по горах і сидів би при Марійці...

Раз, коли оба з Лабудою доходили до гражди Бойчука, почули здалеку тужливий жіночий спів... Це співала Марійка...

„Ой віддала мене мати за високі гори,
Не дала ми більше віна, лишень тії [бджоли.
Та бджоли си розлетіли, а я си лишила,
Щоби мені лиха доля голову сушила..."

Стійкість полягає не в тому, щоб робити завсігди одно й то саме, але в тому, щоб спрямовувати свої вчинки до однієї й тої самої цілі.

Від Бойчука довідалися, що були в нього в неділю свати аж із Голов. Прислав їх Микула Дронєк. Багатий головський ґазда та й син у нього гарний леґінь. Але Марічка сказала, що й не думає іти кудись там аж у Голови. Там, каже, нема Пробійної та й люди там задуфальні й опришкуваті.

Вертають граф з Лабудою з Гринева у Грамітне... Лєвенштайн задуманий, мало що говорить... Знає Лабуда добре, що тому чужинцеві долягає. Чому б йому не знати? Що, він сліпий, чи глухий? Знає, що та Марійка Бойчукова впала йому в око! Знає, знає... Та й пара була б з них двоїх! Почав Лабуда про Марічку говорити — так помалу й подалеку. Але чужинець лиш слово по слові відповідає. Не хоче признатися, що Марічка подобається йому.

Вибралися раз оба „за гору", на угорський бік. Натерхали коней дорогими шкірами з куниць, видер і рисів, так, що коні мали що нести й почерез верхи дістались над Чорний Черемош, а відтам Руським ділом, полонинами й лісами зійшли над Тису. Понад Тису заїхали у Сигот. Там попродали шкіру й накупили всякого добра, скільки коні понести могли.

Гуцульське сватання

Вертають... Починає Лабуда знову про Бойчукову Марічку говорити. Тепер граф уже не мовчав. Сказав Лабуді всю правду, признався, що Марічка подобалась йому, та що він готов би її за жінку собі взяти. Не знає лише, що на це сказав би Бойчук, і чи Марічка вийшла би за нього за-

між... Лабуда приобіцяв бути йому сватом.

Зараз потім, як вернувся домів, в неділю, вибрався Лабуда в Гриневу до Бойчука. Насамперед поговорив із Бойчуком. Не так то скоро й зразу дав йому Бойчук відповідь.

„Крутив" трохи то сюди, то туди, а врешті сказав, що це не його, а дочки справа. Як Марічка скаже. Та й трохи той чужинець вже застарий для Марічки. Але це вже її річ, не його, не дєді. Пробував Лабуда й з Марічкою говорити, але з нею годі було договоритися. Нічого певного, так, або сяк — не скаже, лише сміється й раменами здвигає...

„Або я знаю? Най дєдя скаже. Як дєдя скаже, так і буде..." — каже.

„Та, в тім то й діло, що дєдя не хоче нічого сказати" — відповідає Лабуда. „Дєдя каже, що буде так, як ти сама скажеш, а ти на дєдю відкликаєшся. І будь тут розумний".

Однієї неділі вибралися оба знову в відвідини до Бойчука. Той прийняв їх, як звичайно, дуже гостинно, а Марічка подає на стіл усякі страви й просить харчувати.

По обіді почав Лабуда оповідати про їзду за гори й побут у Сиготі. Скінчив оповідати. Тоді чужинець йде до своєї торби, що її був зняв зі себе й завісив на клинок, — витягає щось із неї і подає Бойчукові пістолю і люльку. Каже, що це дарунок для нього із Сиготу. Йде знову до торби і подає Марічці шовкову хустку й коралики. Зарум'янилась Марічка і не хоче тих подарунків брати. Тоді підходить до неї Лабуда, закидає їй хустину на голову, а коралі на шию вішає, сміється і приспівує:

Молода гуцульська дівчина.

„Купи мені коралики за лева, за лева,
Щоби люди пізнавали, що я Василева..."

Треба знати, що графа кликали всі гуцули — Василем. Як цю співанку почула Марічка, то забувши за подарунки подякувати, вибігла з хати.

Довго ще гості сиділи в хаті Бойчука й про різне балакали. Марічка не заходила в хату. Аж як гості були вже на подвір'ю, підійшла до Лєвенштайна, подякувала йому за подарунки і з обома попращалась...

Пригода з ведмедем

Зараз на другий тиждень вибрався Лабуда з графом на полювання. Зайшли в далекі ліси, Лабуда пішов лісом вліво, а граф вправо. Нараз почув Лабуда два вистріли, а потім стало тихо. Почав голосно кричати, але на його крики не було відповіди. Тоді по-

дався в сторону звідки чув стріли. Перескакував колоди, аж піт на чоло йому виступав. На малій прогалині побачив величезного ведмедя. Ведмідь лежав убитий, а трохи дальше від нього лежав у крові чужинець. Був без пам'яти. Щойно геть пізніше, як граф трохи виздоровів, довідався як воно було: граф вистрілив два рази до ведмедя і той упав. Граф був певний, що ведмідь неживий і сміло підійшов до нього. А тоді ведмідь схопився на ноги, зловив за плечі і повалив його на землю. Що дальше було, того граф не вмів сказати. Досить того, що ведмідь добре „порахував" йому ребра. Лабуда обмив рани й позав'язував їх, прикрив ґрафа своїм сердаком і розложив недалеко ватру, щоб яка звірина не кинулась на раненого а сам побіг до найближчої хати, попросити людей, щоб помогли знести важко раненого чужинця.

Занесли його до хати Лабуди. Там пролежав Лєвенштайн чотири тижні, заки рани загоїлись і, нарешті він міг встати й ходити. Кілька разів навідував його Бойчук, а з ним завжди була Марічка. Приносила якесь зілля і коріння та усякі напитки домашнього виробу. Радів дуже ґраф тими відвідинами. Вони допомогли йому скоріше видужати.

Правду сказати б, цей чужинець подобався Марічці, хоч вона нікому цього не казала. Подобався, але вона трішки його боїться. „Вправді, він по нашому носиться і по нашому говорить, але все ж таки, це чужий, не наш чоловік"— нераз собі думала.

Як лише Лєвенштайн виздоровів, посідали оба з Лабудою на коней і поїхали в Гриневу до Бойчука.

Розмова з Марічкою

Лєвенштайн ждав лише нагоди поговорити самому з Марічкою. Постановив, як казав Лабуда, поговорити з нею „нарозум".

Як лише Марічка вийшла з хати до хорім, вийшов і він за нею. Довгенько говорили. Говорив поправді він, а вона тільки кількома словами до нього відозвалась.

Але вкінці таки стиха сказала: „Та най буде. Як лише дєдя не буде боронити" . . . Потім подумавши сказала: „Не знаю, яка з нас пара буде . . . Я ж вас і добре не знаю навіть, хто ви такий і звідки? Та й чи добрий з вас ґазда буде? Небаром ґаздівство перебере мій брат і ми довго не зможемо у дєдевій хаті жити а у вас нема своєї хати. Нам треба будувати хати й колешні. Я дістану від дєді воли й корови та вівці: в дєді маржини дуже багато. Чи я знаю, як воно з нами буде?"

На це їй Левенштайн: „Хто я такий, довідаєшся пізніше. Але вже тепер скажу, що не маєш чого мене боятись і недовір'яти мені. А будинки: хати й стайні в мене будуть. Цим ти не журися".

Ще якийсь час поговорили зі собою і Лєвенштайн вернув у хату. Тут розповів він про розмову, яку мав у хоромах із Марічкою і попросив у Бойчука дозволу взяти Марічку за жінку. Бойчук сказав, що він не є проти цього. Як лише Марічка погоджується вийти за чужинця заміж, то він не є проти. Довго сиділи цього вечора й про майбутнє говорили. Ради-

лись і вкладали пляни. Пізно розійшлися.

„Погуцуливси"

Минула зима... Заграли знову води Грамітного, загримів і заревів водопад. Струснули гори із себе сніг і зазеленілись. Зашуміли буки й клени новим листям. Заквітчались царинки різнобарвними квітами. Заспівала весняних пісень Верховина. Застукотіли майстри сокирами, будуючи там на горі за потоком хати й колешні для того чужинця, що тут „погуцуливси" й гуцулку за жінку собі хоче брати, оту, Марічку Бойчукову з Гринева.

Ще літо не минуло, а будинки були вже готові. Стояла гражда точнісінько така, як у Лабуди. Цього літа мало блукав Лєвенштайн по горах і полонинах. Сам доглядав усього, а то й помагав майстрам і столярам. Помагав і його Ганс, що зробився таким господарем, що гуцули не могли його нахвалитись. За кожну роботу брався і все був веселий. Він багато допоміг своєму „панові" при будові. Коли ж будинки стояли готові, тоді почались приготування до весілля. Для жениха пошито постоли й червоні гачі (штани), киптар із мосяжними капслями, кожух і сердак із кутасами і кресаню з різнобарвними „хробачками" й „трісунками". Прилагоджено гори м'ясива з оленів, рогачів, биків і баранів. Напитки, всякі вина й горілки привезено на конях аж із Сиготу „з-загори".

Досвід — це школа, в якій лекції дуже дорогі, але це — одинока школа де можна багато навчитись.

Для Марічки казав жених виготовити згарду на шию з дукатів. Так. Дукатів мав він багато. Та й не лише дукати були в нього. Мав він багато таких грошей, яких у горах ніхто досі не бачив.

Документи відкривають тайну

Одного дня поїхали обоє до священика в Ферескулю. Поїхав і Лабуда з ними і батько Марічки. Їхали верхом на конях, бо ж доріг не було. Були лише стежки. Возів гуцули не мали.

Приїхали до священика, звітались, як каже гуцульський звичай. Сказали, з яким ділом приїхали. Починає священик передшлюбний протокол писати. Чужинець подає документ. Поглянув священик у документи і остовпів. Глядить то на чужинця, то в папери заглядає. Очам своїм не вірить. Там же в тих паперах написано: „Граф Лєвенштайн.

„Марічко" — каже священик, — а чи ти знаєш, хто оцей твій жених? Це німецький граф. Великий пан. Марічка стоїть наче в землю вкопана. Не може й слова вимовити. Глядить її батько на Лабуду, а Лабуда на нього. Оба ж на пана графа позирають. „Гляди — мой, що це за птиця в наші гори залетіла"!... Священик ще раз до Марічки звертається:

„Будеш графинею, якщо вийдеш заміж за цього пана графа".

На це Лєвенштайн: „Був колись граф Лєвенштайн. Був, — але там у німецькому краю, на землі швабів. Власник замку ворогами зруйнованого, власник великих земельних посілостей близько міста Гайльброну... Вояк і непосидющий авантюрник. Був, — але те-

пер уже його немає... Нема графа Лєвенштайна. І ніколи вже не побачить його німецька батьківщина. Його батьківщина від тепер це отой Бескид Зелений, у три ряди саджений, наїжений гострими верхами, замаєний смереками й ялицями, закосичений буйними травами полонинськими, мережаний квіттям, поперерізуваний рвучкими потоками".

Гуцульське весілля

Протокол списано. Прийшов день шлюбу. Тепер уже всі околишні гори знали, за кого Бойчукова Марічка з Гринева заміж виходить. За великого пана, за графа з далекої Німеччини. Називається Лєбіштан. Так перемінили гуцули прізвище Лєвенштайна.

Минуть роки, попливуть за водами Грамітного й Пробійної, а нащадки графа Лєвенштайна навіть і в метриках парафії Ферескулі записані будуть, як Лєбіштани, а не Лєвенштайни: графський титул піде в забуття, втопиться в Грамітнім... Ще пізніше забудуть гуцули і це прізвище, Лєбіштан . . . Нащадків графа Лєвенштайна назвуть „Талалаями" і тільки під цим прізвищем будуть їх знати. Але весілля німецького графа з гуцулкою з Гриневої Марічкою Бойчуковою, довго будуть пам'ятати гуцули. Обоє їхали на кріпких присадкуватих, гуцульських конях. Сідла мосяжем, міддю вибивані й цятковані, застелені взористими ліжниками срібні стремена. За ними на баских конях бояри і світилки. А далі троїсті музики. Гриміли пістолі, а гомін ішов далеко-далеко здовж Пробійної, вдарявся об верхи й знову вертав, котився вниз царинками. Цілий тиждень тривало весілля. Лилося струями старе, венгерське вино, грало в жилах, танцям не було кінця... Танцювали, земля дрижала, здригались гори. Танцювали старі й молоді. Лабудиха перед у танці веде. Зі старим Бойчуком, батьком Марічки, танцює та й приспівує:

„Ой чому ти не такий, як той хлопець [молодий?
На дорозі перейшов, поцілував [й пішов".

А Бойчук собі:

„На дорозі таке право, поцілував [та й пропало.
На дорозі перейшов, поцілував [та й пішов".

Музика грає, гості танцюють, їдять і п'ють і знову в танець ідуть. День за днем — цілий тиждень! Танцям і співам не було кінця... О, будуть гуцули довго пам'ятати весілля графа Лєбіштана з Бойчуковою Марічкою! І пам'ятали. Довго пам'ятали. Лише прізвище і титул графа призабули, а його нащадків „Талалаями" прозвали. Відгуляли весілля...

Щасливе життя

Проходили роки за роками. Марічка колисала синів і дочок і ґаздівства доглядала . . . „Граф" знову ж горами й лісами блукав. Кріса з плечей не знімав... Вечорами сідав отам за хатою під буками і пускав свій зір долинами й горами... „Отут найшов я те, чого не було й немає там у моїй давній батьківщині"... Найшов

Треба оцінювати людей не по цьому, чого вони не знають, а по цьому що, і як вони знають.

спокій душі. Забув бурхливі роки молодости... Найшов тут Бога в Його повній величі і силі... Побачив Його творчу руку. Тут людська рука не нарушила ще того, що створив Господь. На кожному кроці видно тут Божу творчу руку і чути Божий голос. Його ніхто й нічо не заглушує. Вдолі шумить Грамітний, вгорі шумлять ліси, а над ними кружляє орел, кує зозуля, скиглить каня, в водах золоті пструги до сонця скачуть. Тут навіть і тиша гір свою вимову має... Тут наймогутніший голос Бога. Гарні люди оті сердечні гуцули. В них нема ні зависти, ні ненависти. І звідкіля вони могли б тут братись? Тут же, куди глянути, все Боже й людське, Боже й „наше". Щира приязнь і любов єднають тут людей. Сердечність в'яже їх.

Проходили роки за роками. Постарівся „Лєбіштан" і Марічка не та, що була колись. Підросли діти. Чотирьох синів і три дочки. Радіють батьки. Роки йдуть і не вертають — чергуються пори року. Весна й літо скоро проминають. Приходять довгі, осінні вечорі. Паде дощ, плачуть ліси. „Лєбіштан" зі синами білить шкірки з куниць і рисів, вудить пструги й бараняче м'ясо. Марічка шиє, вишиває і тихо співає:

„Ой дощ іде, роса паде на білу березу,
А я мому миленькому сорочку мережу".

Співає та в сторону мужа підморгує... Гей, гей!... Пішли літа за водами. Пішли і не повернуть уже, — не вернуть ніколи...

На тихому цвинтарі у Ферескулі

Постарівся „Лєбіштан" — дуже постарівся. Захворів. Не помагали жадні ліки, ані зілля, ані коріння з Чорногори. Прийшла смерть. Певно з його Німеччини сюди в Грамітне прийшла... Його колишніми слідами йшла, аж зайшла в Грамітне і поклала свою холодну руку на сиву голову колишнього графа Лєвенштайна. Великий похорон справила йому, вірна дружина Марічка. Плакала, ох як плакала за ним! Волами відвезли його тіло на цвинтар у Ферескулю. Ті воли дала священикові за похорон. І ліжник, що ним трумна була прикрита, священикові дала — бо так наказував гуцульський звичай.

Отак спочило тіло Лєвенштайна-Лєбіштана-Талалая на тихому цвинтарі в Ферескулі над Білим Черемошем... Відпочиває колишній німецький граф по бурхливій молодости в Німеччині та спокійному ґаздівському житті, проведеному в далеких Карпатських горах над потоком Грамітним... Спить тихим сном між гуцулами, яких усім серцем полюбив був... А Черемош шумить та пригадує інший шум, — шум Некару, над яким зріс. Шумлять карпатські ліси, як колись за юних літ шуміли ліси Лєвенштайнівських гір, що на полудневий схід від Гайльбруну, ще й сьогодні шумлять...

Напевно ніхто з його свояків не знає, де жив і де по смерти спочив один із графів Лєвенштайнів родом із В'юртембергії, з країни швабів. Пропав... Але ж не пропав... Його нащадки живуть ще й сьогодні там, на залитій сонцем долині над Грамітним біля плаю в полонині. Та вони не знають, що їх пра-прадідом був граф Віллі Лєвенштайн...

———o———o———o———

Павло Грабовський

НАРОДОВІ УКРАЇНСЬКОМУ

(Павло Арсенович Грабовський — видатний український поет-революціонер, один з передових діячів в історії української культури кінця XIX і початку XX століття. Народився 11 вересня 1864 року в селі Пушкаркому на Харківщині. За свою політичну діяльність був засланий царатом в Сибір. Помер на засланні в Тобольську (Сибір) 12 грудня 1902 року).

Я бачу: ти до краю достраждався,
Нароне мій! О, чи на те ж хіба
З нещасним прошлим ти єдино здався,
Щоб буть рабом, потурачем раба?

Стогнав ти вік у муках лихоліття,
Не маючи податися куди;
Зідравши шкуру з тебе, верховіття
До ворога пролазило в ряди.

Ти сам оставсь... Страшенна завірюха
Гула, усе метавши навкруги . . .
Не згинув ти; зберіг високість духа,
Не витратив багатої снаги.

З-під шин тугих німого бідування
Життям лине отой могучий дух;
Позбудуться нащадки горювання.
Наздовженуть загальнолюдський рух!

С. Волинець

УКРАЇНА СЬОГОДНІ

Наші старі еміґранти, що залишили Україну приблизно 50 літ тому, ще й посьогодні носять у своїй душі образ тієї України, що вони її бачили своїми очима більш як півстоліття тому й передали той образ своїм нащадкам, родженим уже в Канаді.

Це була Україна розкішна своєю природою, приваблива своєю старовинною народною культурою, своїми зберіганими від століть традиціями, своїми гарними звичаями і обичаями.

Але враз з тим, це була відстала під господарським оглядом, здебільша селянська країна, з тонкою верствою робітництва, міщанства й української інтеліґенції.

Між двома світовими війнами а головно по другій світовій війні зайшли в Україні величезні зміни, як зайшли вони зрештою в цілому світі. З руїн двох воєн, що як апокаліптичні потвори пройшли по українських землях, зі сліз і ран завданих польськими пацифікаціями, совєтським і гітлерівським терором, неначе казочна птиця Фенікс із пожарища і попелу почала відроджуватись невміруща Україна.

Почала відроджуватись Україна не завдяки „мудрому керівництву комуністичної партії", як це на всі сторони світу трублять комуністична пропаґанда і її підбрехачі в Канаді. Почала вона відроджуватись завдяки трудолюбивості, здібності і життєздатності свого населення, завдяки безмежним природним багатствам української землі.

Цей процес відродження йде невпинно далі і сьогодні Україна це одна з передових країн Европи з високо розвинутим промислом, з численними кадрами висококваліфікованих робітників, інженерів і аґрономів, з численними кадрами інтеліґенції.

Це забезпечує Україні світлий розвиток в майбутньому, бо ж совєтська система (вживаємо терміну „совєтська" а не „радянська", бо та система народилась в Московщині, накинута Україні силою, чужа і ворожа українській душі) не є вічна. Пригляньмося, чим є Україна сьогодні і уявім собі, чим вона ще може бути.

Україна на світових мапах

У світових атлясах Україна, як окрема карта, ще не має місця. Фігурує вона там на спільній мапі СССР, хоч зазначена на тій мапі граничними лініями і видніє на ній напис „Україна" з різними додатками, залежно від того, в якій мові атляс видано.

Вже сама мапа показує, що Україна належить до так званих середніх европейських держав таких, як Західна Німеччина, Франція, Італія, Швеція.

Територія України

Територія України становить 601 тисяч квадратових кілометрів (один кілометер менший від ка-

ГОСПОДАРСЬКА МАПКА УКРАЇНИ:

копальні, фабрики і земні плоди України.

надійської милі; на одну милю йде 1.60 кілометра). З півдня на північ Україна простягається на 900 кілометрів, з заходу на схід на 1,300 кілометрів. („Світовий Альманах" подає простір України — 232,664 квадратових миль).

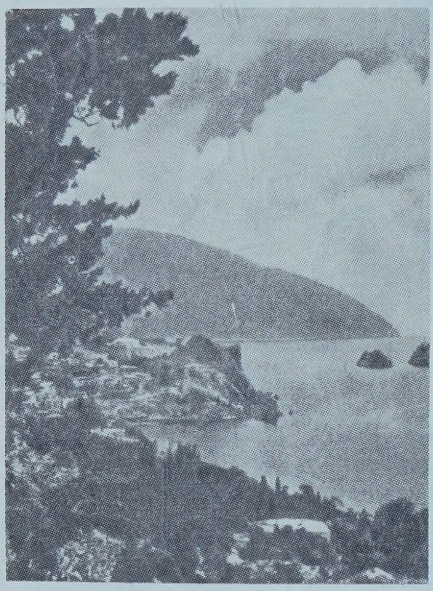

Вид на кліматичну оселю Гурзуф у Криму.

Своїми розмірами Україна більша за такі держави, як Англія, Австрія, Бельгія, Голяндія, Данія, Португалія і Швайцарія разом взяті. Сім европейських держав можуть розміститися в 601 тисяч квадратових кілометрів, які займає Україна.

Тихі рівнини Чорноморя з солоними морськими вітрами та мальовничі куточки Полтавщини чи Поділля не гірші ніж Бельгії. Зелені пасовиська і луги українського Придніпровя не гірші ніж у Данії.

Українські Карпати з гірськими ріками, потоками і полонинами не уступають красі перед австрійськими і швайцарськими Альпами. Найвища гора в Карпатах

ПОЧАЇВСЬКА ЛАВРА В МІСТЕЧКУ ПОЧАЄВІ НА ВОЛИНІ.

і Україні взагалі, це Говерля, що вистрелює в гору з зеленого масиву Чорногори. Вона має висоту 2,061 метрів (один метр трохи більший від канадійського ярда).

Скелясті береги Криму з буйною зеленню кедрів, кипарисів і пальм, нагадують чудові пейзажі південних середземноморських узбереж.

Україна має свою неповторну красу.

Україна, це здебільша рівнина трохи підвищена на правому березі Дніпра. Лише на південному заході підносяться Карпати, а на півдні — Кримські гори.

Води України

Україна має густу річкову сітку. На її території протікає понад 22 тисячі великих, середніх і малих річок. Майже всі вони несуть свої води до Чорного і Азовського моря. Лише Сян і Буг з притоками несуть свої води до Балтійського моря.

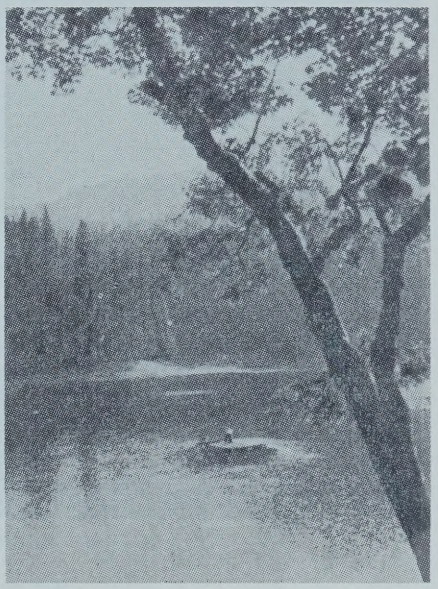

Вид на озеро „Морське озеро" на Закарпатті.

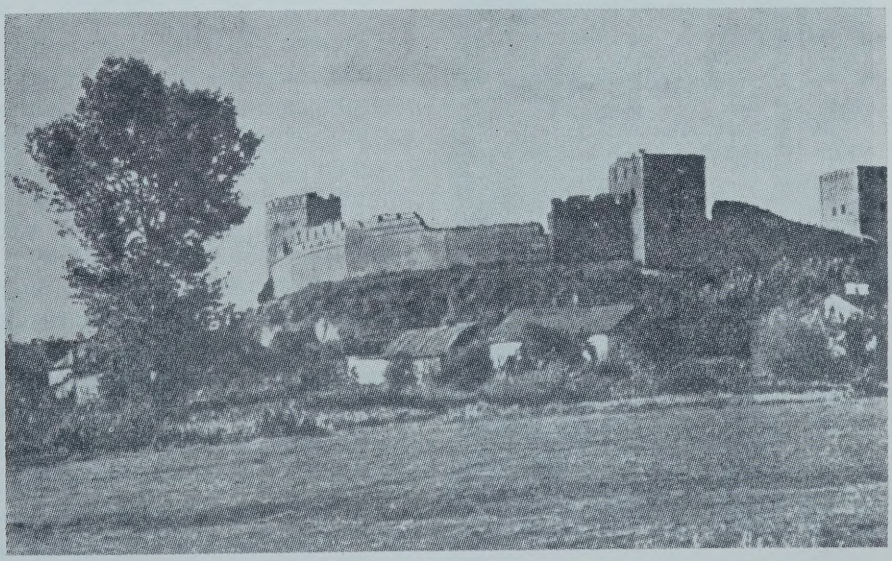

СТАРОВИННИЙ ЗАМОК У ЛУЦЬКУ НА ВОЛИНІ.

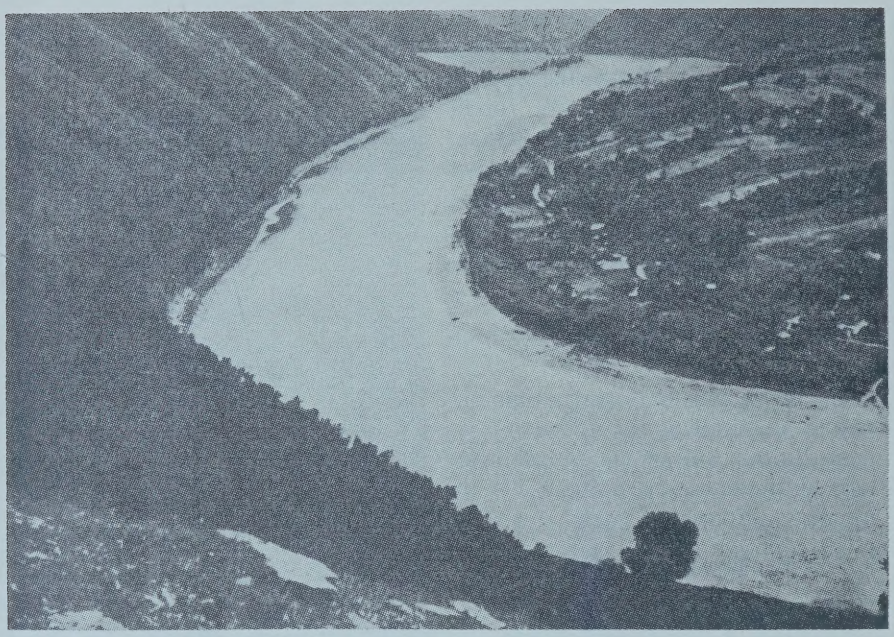

ВИД НА РІКУ ДНІСТЕР ПІД СОКИРЧИНОМ.

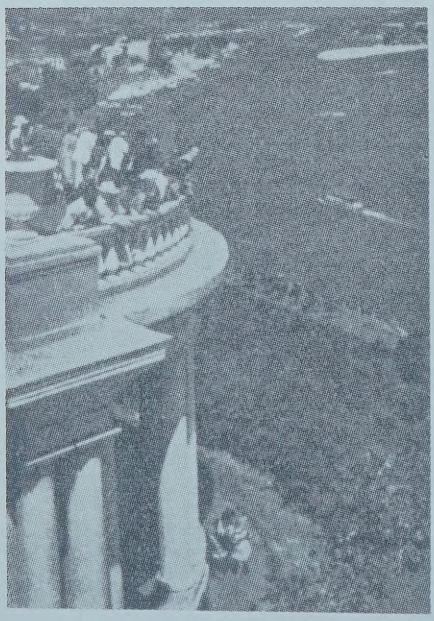

КИЇВ: ВИД НА ДНІПРО.

Найбільшою рікою України є Дніпро, а найбільшим природнім озером є Світязь на Волині.

Сьогодні Україна у звязку з побудовою водних електростанцій має три, так звані штучні моря. Наймолодше з них, але й найбільше це Кременчуцьке, що має далеко понад 2 тисячі квадратових кілометрів простору, Каховське в низу Дніпра, що має 2,111 квадратних кілометрів простору, і штучне озеро біля Дніпрової водної електричної станції так званого „Дніпрельстану", що має простір 370 квадратових кілометрів. Це озеро між іншим покрило славні Дніпрові Пороги на колишнім Запоріжжі враз із Ненаситцем.

Клімат України

Україна має чудовий поміркований клімат. На півдні — на уз-

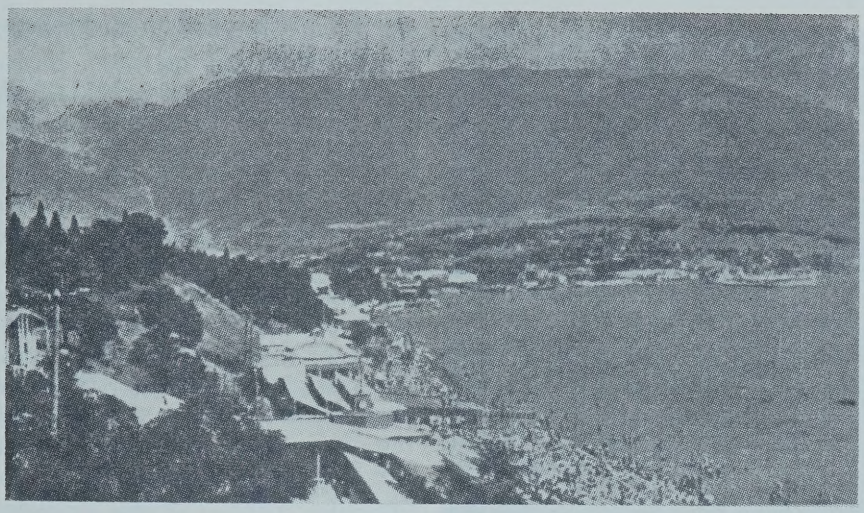

ЛІКУВАЛЬНА ПЛЯЖА В ЯЛТІ В КРИМУ.

бережжі Чорного моря і Криму, де переважно стоїть тепла соняшна погода, ростуть теплолюбні рослини. Мякий, теплий клімат має теж Закарпаття.

Рослинний і тваринний світ України

Україна має багатий рослинний і тваринний світ. На півночі України простягається лісова зона, так зване Полісся. В середній частині України простягається лісостеп, а в південній — степ.

В різних полосах Полісся, лісостепу, степу, на кримських і карпатських горах ростуть дуби, ясені, граби, смереки, сосни, клени, берези, осоки, тополі і багато інших порід. В Криму ростуть буки, кипариси, пальми, плющі та інші південні рослини.

В лісах України, в карпатських і кримських горах можна зустріти благородних оленів, диких кабанів, кузуль, куниць, бобрів, видер, норок, ведмедів та багато інших звірів.

З птахів можна зустріти тетерів, глухарів, лебедів, диких гусей, диких качок, чапель, журавлів, бузьків, чайок, рябчиків, жайворонків і солов'їв, якими славиться Україна.

Населення України

За переписом населення, що був переведений 15 січня 1959 року в Україні, в її сучасних межах жило 41 мілійонів 869 тисяч осіб. В тому 19 мільйонів 147 тисяч міського населення і 22 мільйони 722 тисячі сільського населення, або 46% міського і 54% сільського населення.

В 1913 році тобто перед першою світовою війною цей відсоток становив: для міського насе-

Памятник князеві Володимирові Великому в Києві, на Володимировій гірці над Дніпром.

лення — 19% і 81% для сільського населення.

Отже Україна в скорому темпі урбанізується. Усіх міст в Україні є сьогодні — 331. Найбільше міст, бо аж 39 має Сталінська область, по ній йде Луганська область з 22 містами. Найменше міст, бо всього 4, має Миколаївська область. Львівська область має сьогодні 35 міст, Станіславівська область 15, Харківська і Тернопільська області по 14 міст, Полтавська 11, Чернівецька 9, Закарпатська 8, а інші області по менше міст. Крім того в Україні є 751 робітничих селищ і селищ міського типу.

Найбільше щодо числа населення місто України це Київ, що має один мільйон 104 тисячі населення. Харків має 958 тисяч, Сталіно 699 тисяч, Одеса 667 тисяч, Дніпропетровськ 660 тисяч,

600-ЛІТНІЙ ДУБ У СЕЛІ ВЕРХНЯ ХОРТИЦЯ.

Запоріжжя 435 тисяч, Львів 411 тисяч, Чернівці 146 тисяч, Станіславів 66 тисяч, Тернопіль 52 тисячі населення.

Усіх сіл, де живе сільське населення України, є 11,118.

Густота населення

Україна зі своїми близько 42 мільйонами населення, найбільш густо населена країна в системі СССР. Найбільш густо населені території це Донбас, Львівська, Тернопільська, Станіславівська і Київська області.

Підземні скарби України

Україну можна назвати країною неоцінених скарбів і багатств. В Україні добувають руди чорних металів. Зложжя залізної руди находяться в Кривому Розі, в Криму (околиці Керчі), і недавно відкриті, дуже багаті зложжя в околицях Кременчука. В 1958 році видобуто в Україні близько 50 мільйонів тон залізної руди.

Находяться в Україні теж і титанові руди і ртутні руди і багаті родовища графіту.

Камяне вугілля

Але найбільше багатство України це — камяне вугілля. Його поклади розміщені в Донбасі, а також в наймолодшому вугільному басейні — Львівсько-Волинському і Придніпровському. В усіх байсенах камяного вугілля було чинних в 1958 році 114 шахт. Сьогодні має бути чинних понад 150 шахт.

В 1958 році добуто в Україні 165 мільйонів тон вугілля (в цілому СССР 425 мільйонів тонн). Для порівняння подамо річну продукцію камяного вугілля кількох передових країн світу: Америка 392 міл. тонн, Англія—219 мільйонів, Західна Німеччина понад 160 мільйонів, Франція понад 59 мільйонів, Японія близько 60 мільйонів, Канада близько 10 мільйонів.

Річка Тетерев коло Житомира на Волині.

Україна має теж величезні поклади бурого вугілля що залягають в Кіровоградській, Черкаській, Житомирській, Станіславівській та інших областях. В Україні находяться теж багаті родовища торфу і великі поклади так званих горючих сланців, головно в Карпатах.

Всі прагнуть щастя, але не всі знають в чому воно полягає.

Перша нагорода справедливости це свідомість, що ви справедливо поступили.

Нафта і земний ґаз

Україна багата в нафту і земний ґаз. Старі родовища нафти находяться на Підкарпатті в Дрогобицькому і Надвірнянському байсейнах. До них прибули недавно відкриті родовища в Долині на Підкарпатті, як теж в Полтавщині і Чернігівщині. В 1958 році українські родовища дали один мільйон 200 тисяч тонн нафти.

Родовища земного ґазу находяться на Підкарпатті в Дашаві і нововідкриті в Самбірщині (Галичина) і Шебелині (Харківщина). В 1958 році українські родовища дали понад 9 більйонів кубометрів ґазу.

Інші земні скарби

Має Україна теж великі поклади соли в Донбасі і нововідкриті та Полтавщині і Дніпропетровщині: Находяться вони теж на Підкарпатті і на Закарпатті.

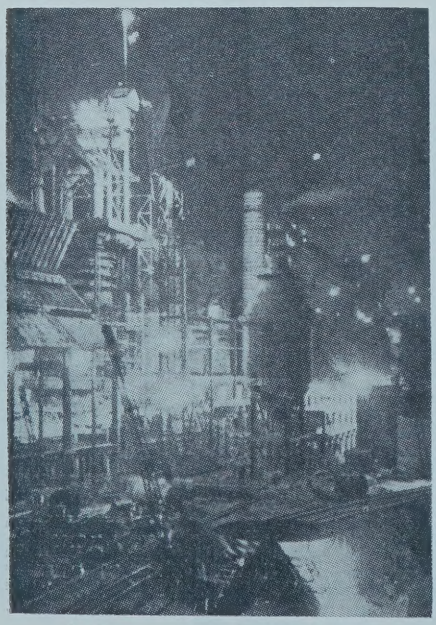

Залізна гута на Криворіжчині.

Майже поруч зі сіллю залягає сірка, так дуже важна у хемічній промисловості.

До скарбів української землі слід зачислити теж великі поклади каменю головно на Волині і в Карпатах.

Електрична енергія

Камяне вугілля і земний ґаз це дуже важливі джерела теплової енерґії на базі якої розвинулась промисловість України. До них долучилось нове потужне джерело, а саме електрична енергія яку постачають водні і теплові, тобто опалювані вугіллям, торфом чи ґазом — електростанції.

Україна має сьогодні три потужні водні електростанції: Перша з них це Дніпрельстан, збудована поруч з островом Хортицею, де була колись Запорізька Січ.

В нижній течії Дніпра збудована Каховська водна електрична станція потужністю 312 кіловатгодин.

В 1959 році стала до ладу Кременчуцька водна електростанція потужністю 625 тисяч кіловатгодин.

Плянуються ще три подібні електростанції, а саме в Дніпродзержинську, Каневі і біля Києва у Вишгороді.

В 1959 році в Україні вироблено 49 і пів більйона кіловатгодин електроенергії.

Український промисл

Україна сьогодні це велика промислова країна. Скорим темпом розвивається металюргійна

промисловість. Великі індустріяльні велитні існують в Запоріжжі, Дніпропетровську і Дніпродзержинську. Виростає новий такий велитень в Кременчуку на базі нововідкритого залізнорудного родовища.

Україна має великі фабрики тракторів, літаків, парових турбін, великих турбогенераторів. В Новокраматорську існує великий завод машинобудування, в Харкові — великий тракторний завод, в Києві — великий верстатобудівний завод.

Останніми часами розвивається хемічна промисловість. Великого розмаху набирає автомобільна промисловість. Легкі автомашини виробляються в Запоріжжі, автобуси у Львові, вантажні автомашини в Кременчуку.

Від 1951 до 1958 року введено в дію близько 2 тисячі нових великих підприємств в тому 297 вугільних шахт, 19 доменних печей і 34 Мартенівських печей.

Українська металюргія

Сьогодні індустріяльна сила країни міряється станом її металюргійної промисловости. Металюргійна промисловість України є потужна. В 1958 році Україна випродукувала понад 20 мільйонів тонн литого заліза (так званого чавуну), коло 22 мільйони тонн сталі і коло 18 мільйонів вальцьованого заліза (так званого прокату).

Для порівняння подамо в заокруглених цифрах виплавку чавуну і сталі в інших країнах за 1958 рік. Отож в СССР (без України) виплавлено в тому році понад 19 мільйонів тонн чавуну, в Америці понад 52 мільйони тонн, в Західній Німеччині понад 16 мільйонів тонн, в Англії понад 13 мільйонів

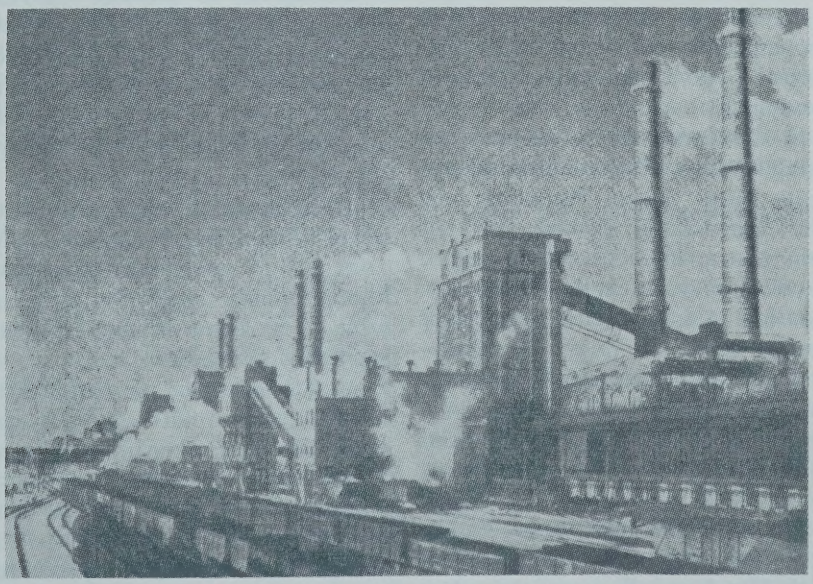

КОКСОХЕМІЧНИЙ ЗАВОД У ДОНБАСІ.

тонн, у Франції 12 мільйонів тонн, в Японії понад 7 мільйонів тонн і в Канаді коло три мільйони тонн.

Сталі в тому самому часі випродукувано: в СССР (без України) — 33 мільйони тонн, в Америці понад 77 мільйонів тонн (Америка продукує в дійсності більше сталі, бо деякі її машинобудівні заводи самі виплавлюють сталь, чого в поданій тут цифрі не узгляднено), Західна Німеччина коло 23 мільйони тонн, Англія коло 20 мільйонів тонн, Франція понад 14 мільйонів тонн, Японія понад 12 мільйонів тонн і Канада коло 4 мільйони тонн сталі.

На базі своєї металюргії Україна розвинула широкорозгалужену машино і варстато-будівну промисловість.

Легка промисловість

Легка промисловість України така як суконна, шкіряно-взуттєва, бавовняна, вовняна і шовкова зосереджена в Києві, Харкові, Львові, Сумах, Чернівцях, Одесі і Кременчуці.

В 1958 році випродуковано в Україні понад 77 мільйонів метрів (один метр трохи більший від ярда) бавовняних тканин, коло 16 мільйонів вовняних тканин, понад 36 мільйонів метрів шовкових тканин і коло 65 мільйонів штук взуття.

В ділянці харчової промисловости в Україні в 1958 році випродукувано коло 790 тисяч тонн мяса, коло 184 тисячі тонн масла і понад три мільйони тонн цукру.

По виробництву цукру Україна займає одно з перших місць у світі. Цукрова промисловість України зосереджена на Вінниччині, Київщині, Сумщині, Полтавщині та інших областях.

Транспорт

Україна має понад 20 тисяч кілометрів залізничних шляхів, понад 5 тисяч кілометрів річкових шляхів і понад 235 тисяч кілометрів автомобільних шляхів (в тому понад 41 тисяч кілометрів з твердим покриттям).

Трудова сила в Україні

Україна має сьогодні понад 9 мільйонів промислових робітників і службовців. Всього спеціялістів з вищою та середньою спеціяльною освітою — понад один мільйон (в тому понад 500 тисяч з вищою освітою і понад 700 тисяч з середньою і спеціяльною освітою).

Сільське господарство

Селянство в Україні сьогодні позбавлене землі. Земля належить або державі або так званим колгоспам, які, нібито, є сільсько-господарськими кооперативами, але находяться під повною контролею держави.

В державних фільварках, так званих радгоспах, яких є в Україні 816, і в колгоспах, яких є 13,300, селяни працюють не як хазяїни, а як наємні сільсько-господарські робітники.

Совєтська власть намагається змеханізувати сільське господарство. За совєтськими даними на

В розєднанні і роздорі загибає велике діло; у згоді і обєднанні й мале росте й робиться великим.

СТРУСІ З ПОРОДИ НАНДУ В СТЕПОВІМ ЗАПОВІДНИКУ АСКАНІЯ НОВА НА ПІВДНІ УКРАЇНИ.

колгоспних ланах України працює понад 200 тисяч тракторів і понад 62 тисячі зернових комбайнів, понад 130 тисяч вантажних автомашин та коло півтора мільйона різних сільсько-господарських ма шин.

Площа землекористування

Загальна площа землекористування становила в Україні і 1958 році близько 60 мільйонів гектарів (один гектар, це понад два і пів акра). В тому площа ораної землі становила понад 35 мільйонів гектарів, площа сіножатей коло 3 мільйони гектарів, площа ви гонів і пасовиськ понад 5 мільйонів гектарів.

„Час проходить", привикли ми казати не розуміючи справи. Час стоїть на місці — проходимо ми.

Із загальної земельної площі коло 41 мільйонів гектарів землі належить до колгоспів понад 6 мільйонів гектарів землі належить до так званих радгоспів (державних фільварків) і лише понад 2 мільйони гектарів землі припадає на так звані присадибні ділянки, що є в користуванні колгоспників.

Збір сільськогосподарських культур

В 1958 році зібрано в Україні всіх зернових культур понад 31 мільйонів тонн. В тому пшениці зібрано понад 14 мільйонів тонн, кукурудзи коло 10 мільйонів тонн. Картоплі зібрано коло 23 мільйони тонн і овочів коло 5 мільйонів тонн.

Україна займає одно з перших місць в Европі по збиранню врожаю пшениці. Урожай пшениці в

Україні вдвоє перевищує збір зер на в Арґентині і втроє в Австралії.

Поголівя худоби

В 1958 році в сільському господарстві України було коло 16 мільйонів штук рогатої худоби в тому коло 8 мільйонів корів. В тому ж часі свиней було коло 16 мільйонів штук, овець та кіз понад 11 мільйонів штук і коней понад два мільйони штук.

Сільське господарство України достарчило в 1958 році 14 мільйонів тонн молока, коло 20 мільйонів тонн мяса і солонини в забійній вазі, понад 25 мільйонів штук яєць.

Культура і освіта в полоні режиму

На культуру і освіту в Україні натягнуто тугі совєтські шори. Обидві вони мають служити не українському народові а совєтському режимові й славословити його.

Література і мистецтво вбгані в Прокрустове ложе совєтської потвори (Прокруст, легендарна людська потвора із старогрецьких переказів, яка своїм жертвам або розтягала кости або скорочувала, відрубуючи їм ноги, щоб ті жертви могли якраз пасувати до довжити ложа потвори). Література і мистецтво можуть проявлятись в приписаних рямцях так званого „соціялістичного реалізму" тобто славословити совєтський режим і його кожночасних можновладців.

Гуманістичні науки такі як історія, літературознавство, мовознавство, етнографія, етнологія і інші, находяться в цілковитому занедбанні й ледве животіють. А й те що животіє, поставлене на службу режиму і його ідеології.

Дано можливість розвитку лише природничим, технологічним і математично - фізичним наукам, бо їх здобутки потрібні для закріплення матеріяльної сили режиму.

Вся система шкільництва і різних наукових установ наставлена на те, щоб продукувати і виховувати послушну і вірну режимови інтелігенцію. Все це треба мати на увазі, коли познайомлюємось з деякими фактами і цифрами, що ілюструють сьогоднішний стан культури і освіти в Україні.

Шкільництво

В шкільному році 1958-59 було в Україні 34 тисячі 511 загальноосвітних шкіл із понад 380 тисяч учителями і коло 6 мільйонів учнями. В тому самому часі було в Україні 140 вищих учбових закладів (включаючи заочні) із понад 380 тисяч студентами і 588 технікумів (включаючи заочні) із понад 350 тисяч студентами.

Наукові заклади і наукова праця

В 1958 році було в Україні 487 наукових закладів в тому 189 науково - дослідних інститутів їх філіялів та відділів.

В тому часі було в Україні понад 36 тисяч наукових працівників в тому 11 тисяч 200 докторів і 12 тисяч 400 кандидатів наук.

Крім Академії наук існує Академія архітектури і будівництва та Академія сільсько - господарських наук.

Якщо в тебе самого не має на стільки сил, щоб давати світло то принаймні не заслонюй світла яке дають другі.

(Л. Толстой).

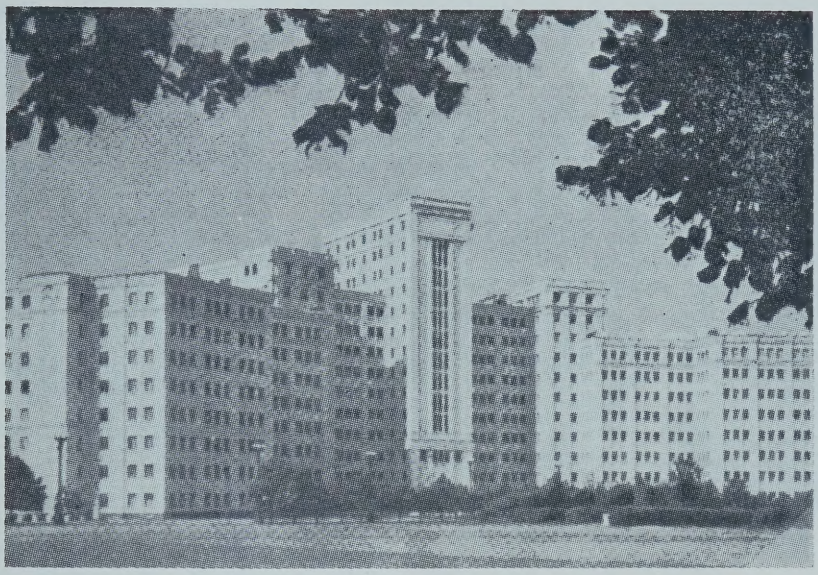

НОВИЙ БУДИНОК ХАРКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

В Інституті елетктротехніки Академії наук Української ССР було створено першу в СССР малу електронну обчислювальну машинку.

Ще на початку 30-их років біжучого століття працівники фізично - технічного інституту Академії наук Української ССР провели вперше в СССР дослідження по штучному розщепленню атому.

Українські вчені ще в 1934 році здобули „важку воду", поклавши тим початок науці про стабільні ізотопи.

В галузі ядерної фізики великі успіхи осягнули такі українські вчені як М. В. Пасічник і К. Д. Синельників.

Кадри кваліфікованої інтелігенції в Україні

Всього Україна має сьогодні коло три мільйони кваліфікованої інтелігенції, в тому: 469 тисяч інженерно - технічного персоналу, 102 тисячі агрономічного, зооветеринарного і землевпорядного персоналу; 37 тисяч працівників науки — професорів, викладачів і різних наукових співробітників; 386 тисяч учителів; 72 тисячі лікарів; 107 тисяч культурно - освітних працівників і працівників мистецтв; 256 тисяч серенього медичного персоналу; 403 тисячі планово-економічного і лічильно-бухгальтерського персоналу; 11 тисяч правничого (юридичного) персоналу; 213 тисяч студентів вищих учбових закладів і 470 тисяч осіб із інших груп інтелігенції.

Культурні установи

В 1958 році було в Україні 34 тисячі бібліотек в яких було по-

Праця це не лише джерело всіх багатств, але й основа гарних почувань і гарного настрою.

УМАНСЬКИЙ ДЕНДРОПАРК „СОФІЇВКА".

над 170 мільйонів книжок. Величезна більшість тих книжок пропагандивного змісту.

Музеїв було в тому часі 124 і їх за рік відвідало понад 6 мільйонів осіб. Музеї мають теж пропаґандивний характер.

Театрів було 80 і їх відвідало понад 14 мільйонів глядачів. Кіноустановок було понад 12 тисяч і їх відвідало за рік понад 60 мільйонів глядачів. В театрально-концертних закладах України працює понад 13 тисяч артистів. Театри і кіна теж поставлені на службу совєтської пропаґанди.

В Україні працює сьогодні чотири консерваторії: Київська, Одеська, Харківська і Львівська і 25 фільгармоній.

Книжки, журнали і газети

В 1958 році випущено в Україні понад 116 мільйонів примірників книжок. В Україні видається 89 журналів з разовим накладом 1 мільйон 350 тисяч примірників і 3 тисячі 219 газет загальним накладом понад 10 мільйонів примірників.

Величезний відсоток книжок, журналів і газет появляється в російській мові і є вони потужним засобом русифікації. Крім того всі вони служать совєтській пропаґанді.

Фізична культура

В Україні сьогодні високо розвинутий спорт. В ділянці спорту, українські спортовці встановили 14 світових рекордів. Москва цей факт промовчує й записує ці рекорди на рахунок СССР.

Адміністративно - територіяльний поділ України

За царських часів територія України була поділена на 11 губерній: Бесарабську — (лише ча-

стина тієї території заселена українцями, решта населення тієї території це молдовани), Волинську, Катеринославську, Київську, Подільську, Полтавську, Таврійську, Харківську, Херсонську, Холмську і Чернігівську. В склад тих губерній входило понад 80 повітів.

Решта українських земель тобто Галичина, Буковина і Закарпаття входили в склад Австро-Угорської монархії.

Большевики загарбавши Україну довгі літа експерементували адміністративним поділом її території і вкінці спинились на областях, районах, і міських та сільських радах.

Сьогодні в Україні є 25 областей: Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Київська (з містом Києвом), Кіровоградська, Кримська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Ровенська, Сталінська, Станіславська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська. Була ще Дрогобицька область, але її після перепису населення в 1959 році скасовано і прилучено до Львівської області.

В тих всіх областях є 331 міських рад, 736 сільських районних рад, 679 селищних рад і 11 тисяч 118 сільських рад.

Найбільша територіяльно область це Одеська область — 33 тисячі 100 квадратних кілометрів. По ній слідують Дніпропетровська — 32 тисячі квадратних кілометрів, Чернігівська — 31 тисяч 500 квадратних кілометрів і т. д. Найменша територіяльно область

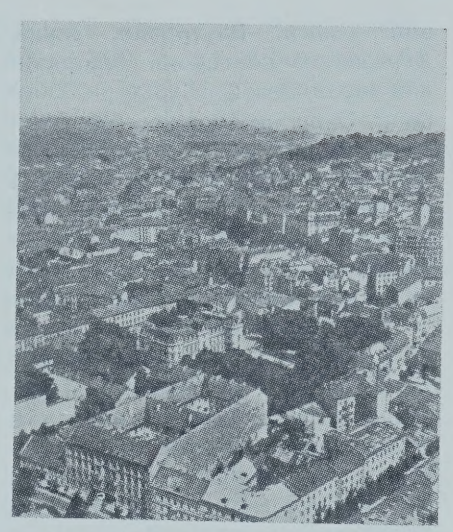

Старовинне українське місто Львів. Загальний вид.

це Чернівецька область — 8 тисяч квадратових кілометрів.

Устрій України

Сьогодні Україна має накинутий Москвою совєтський устрій. Є вона враз із 14 іншими совєтськими республіками, як 15-а з ряду, складовою частиною СССР.

Куца конституція УССР

Конституція Української ССР складається з 11 розділів і 127 статтей. Україна на основі тієї конституції є, ніби, самостійною державою і находиться, ніби, в союзі з іншими совєтськими державами. Але вже поверховний перегляд розділів і статтей конституції Української ССР показує, що вона цілковито залежна від Москви і без її дозволу в Україні нічого не може діятись.

Зі статті 48-ої конституції УССР довідуємось, що 12 найголовніших міністерств, а саме Ви-

щої освіти, Внутрішніх справ, Державною конторою, Закордонних справ, Звязку, Культури, Оборони, Охорони здоровя, Сільського господарства, Торгівлі, Фінансів і Хліборобства є так званими союзними республіканськими міністерствами, тобто звичайними філіями загальносоюзних міністерств, яких осідок є в Москві.

Для України залишено такі, ніби, самостійні міністерства як автомобільного транспорту, і шосейних шляхів, будівництва, освіти (тільки нижче шкільництво), промисловості будівельних матеріялів, юстиції (при чому найвища прокуратура має свій осідок в Москві).

Законодатні установи України не можуть самостійно встановляти свого бюджету. На основі 83 статті конституції вони мусять числитись з відповідними постановами і розпорядженнями Москви.

Парлямент Совєтської України

Парлямент Української ССР називається Верховною Радою УССР. Виборче право мають всі громадяни, що досягли 18 років життя. Депутатом Верховної Ради УССР може бути вибрана особа, що досягла 21 року життя. Справа лише в тому, хто тих кандидатів виставляє.

Отож стаття 122 конституції каже, що „право виставлення кандидатів забезпечується за громадськими організаціями й товариствами трудящих: комуністичними партійними організаціями, професійними спілками, кооперативами, організаціями молоді, культурними товариствами".

В практиці це означає, що по суті комуністична партія іменує депутатів до Верховної Ради й тому вибори їх зовсім непотрібні і вони є звичайною виборчою комедією.

КИЇВ: ВИД НА ГОЛОВНУ ВУЛИЦЮ ХРЕЩАТИК.

Депутати Верховної Ради УССР обираються по виборчих округах на речинець чотирьох років за нормою один депутат на 100 тисяч населення. Засіданнями Верховної Ради керує вибраний нею голова, або котрийсь із чотирьох вибраних Радою його заступників.

Верховна Рада вибирає президію зложену з голови, двох заступників, секретаря і 15 членів. Ця президія, до якої входять провірені і пересіяні через різні партійні решета і сита найбільш надійні і найбільш вірні режимови партійні функціонарі, є дійсним законодатним тілом Совєтської України. Ця президія декретує попросту всі закони, видаючи так звані укази, а скликана нею сесія Верховної Ради без ніякої критики і спротиву ці укази затверджує.

Президія Верховної ради звільняє теж і призначує міністрів, надає право громадянства, роздає різні нагороди і має право помилування.

Просто на глум скидаються такі постанови конституції, які кажуть, що президія Верховної Ради УССР призначає і відкликає повноважених представників Української ССР і приймає вірчі і відкличні грамоти акредитованих при ній дипломатичних представників іноземних держав. Ці дві останні функції президія виконує дуже рідко, бо крім представника Польщі, здається, в Києві якогось іншого дипломатичного представника немає. Україна теж немає закордоном ніяких представників крім, мабуть, Польщі і Обєднаних Націй.

Сесії Верховної Ради скликаються двічі на рік. В разі потреби можуть бути скликувані надзвичайні сесії. Це майже ніколи не трапляється, бо диктаторська большевицька система діє покищо дуже справно.

Нова Верховна Рада вибирається в речинці не довшім, як два місяці після розвязання старої Ради.

Конституційна теорія і гірка дійсність

Стаття 15-а конституції каже, що Українська ССР має свої республіканські військові формації. Це не відповідає дійсності, бо УССР ніяких власних збройних сил не має.

Стаття 15-а каже, що Українська ССР має право вступити в безпосередні зносини з іноземними державами, укладати з ними угоди та обмінюватися дипломатичними і консульськими представниками. Це право існує лише на папері. В практиці УССР не користується тими правами, бо Москва на це не дозволяє і сама виконує ті права.

Дуже характеристична є стаття 14-а конституції, яка каже, що „Українська Радянська Соціялістична Республіка зберігає за собою право виходу з Союзу Радянських Соціялістичних Республік". Це звучить як кепський жарт, бо без згоди СССР Україна цього зробити не може.

Очевидно СССР, тобто на практиці Москва, ніколи не погодиться на вихід України зі системи СССР і своє непогодження напевно буде обстоювати силою так, що право

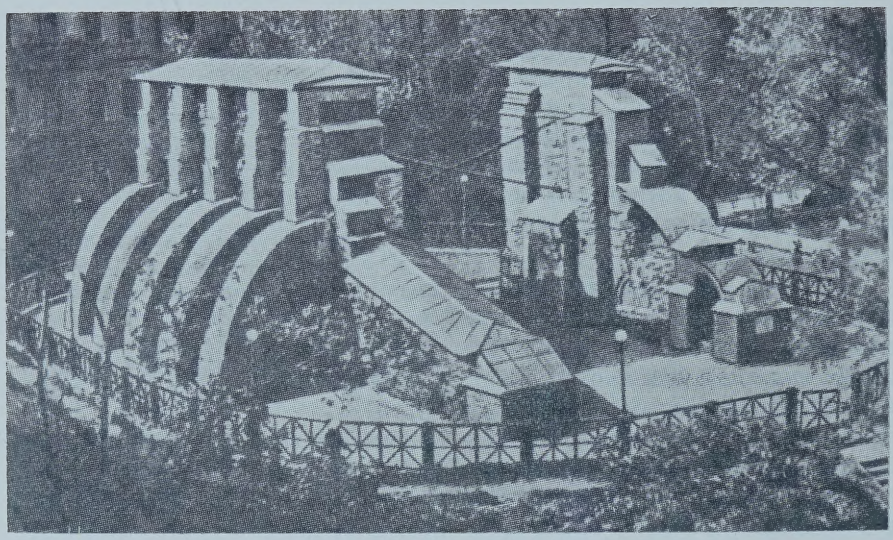

РУЇНИ „ЗОЛОТИХ ВОРІТ" В КИЄВІ.

України на вихід з СССР є звичайною фікцією.

Герб і прапор УССР

Статті 124 і 125 конституції говорять про герб і прапор Української ССР. Отож державний герб Української ССР складається з золотих серпа і молота зображених на червоному щиті, освітлених променями сонця і обрамлених колоссями пшениці, з написом на червоній стрічці: внизу вінка „Українська РСР, на правій стрічці російський напис (очевидно перший) „пролетари всех стран, соединяйтесь" і на лівій цей самий напис в українській мові. На верху герба є пятикутна зірка. Цей герб є лише відміною герба СССР і інших совєтських республік і нічого в нім ні оригінального ні тим більше українського немає. Він вірно зображує положення України в загальнім совєтськім казані.

Державний прапор Української ССР являє собою прямокутне полотнище, яке складається з двох горизонтально розташованих кольорових смуг: верхньої червоного кольору, яка становить дві третини ширини прапора і нижньої лазурового кольору, яка становить одну третину ширини прапора.

В горі прапору на червоному полотнищі є золотий серп і молот, а над ним пятикутна большевицька зірка.

У большевиків червоний колір символізує ніби пролетарську кров пролиту капіталістами, але на теперішньому прапорі України цей колір хіба символізує море крови, яку большевицькі кати виточили з жил мільйонів українських робітників, селян і трудової інтеліґенції, а лазуровий колір хіба символізує небо, яке прийняло душі українських патріотів вимордуваних і замучених большевицькими опричниками.

Автім червоний колір компромітує большевицький режим, бо він нагадує совєтським підданцям ті муки і терпіння, яких вони зазнають від того режиму.

Гимн совєтської України

З ласки Москви призначено Україні окремий державний гимн. Гимн цей складається із трьох строфок, по яких слідує однозвучний рефрен. Ось зміст цього, банального по свойому змісті гимну.

Живи, Україно, прекрасна і сильна —
В Радянськім Союзі ти щастя знайшла,
Між рівними рівна, між вільними вільна,
Під сонцем свободи, як цвіт, розцвіла.

Слава Союзу Радянському, слава, —
Слава вітчизні народів-братів!
Живи Україно, радянська державо,
Возз'єднаний краю навіки-віків!

Нам завжди у битвах за долю народу
Був другом і братом російський народ,
І Ленін осяяв нам путь на свободу,
І Сталін веде нас до світлих висот.

Слава Союзу і т. д. (рефрен як вище).

Розіб'ємо всі ми ворожі навали
Народнього гніву священним мечем.
Під стягом радянським ми дужими стали
І в світ комунізму велично ідем.

Слава Союзу і т. д. (рефрен як вище).

Цей незугарний формою і змістом гимн має всі ціхи звичайної совєтської аґітки з натяками на Леніна, Сталіна і „старшого брата". До речі цей гимн в Україні дуже рідко співають, а як і співають то аж на другому місці, після відспівання гимну СССР, який звичайно співають в російській мові. Подаємо першу строфу в українському перекладі:

Союзом незламним республіки вільні
Навік об'єднала Великая Русь.
Хай квітне народами створений спільно
Єдиний, могутній Радянський Союз!

В цій строфці виразно зазначена командна роля „старшого брата" в цілому СССР.

Ми гадаємо, що коли навіть під примусом приходиться українським людям співати часами ненависний совєтський гимн, то в їх душах відгукується інший, далеко більш змістовний і мельодійний гимн, що його творцем є геніяльний український поет-патріот Іван Франко. Цей гимн якого текст совєтські видавці старанно викинули із усіх навіть повних видань творів Івана Франка, звучить:

Не пора, не пора, не пора!
Москалеві й ляхови служить!
Довершилась України кривда стара,
Нам пора для України жить!

і остання строфка того бадьорого гимну:

Бо пора це великая єсть!
У завзятій, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю, і славу, і честь
Рідний краю здобути тобі.

(Виготовлено на основі таких джерел: Мирон Кордуба — „Територія і населення України, Відень 1918 р.; „Радянська Україна в цифрах", Статистичний Збірник; І. Цюпа — „Україна наша радянська", Київ — 1960).

* * *

Вже після написання цієї статті відбувся в Москві у місяці жовтні 1961 року XXII з'їзд комуністичної партії Совєтського Союзу. На тому з'їзді Сталіна проголошено вдруге кривавим злочинцем, і зараз таки його тіло викинено з мавзолею, де він лежав біля Леніна. Враз з тим почали зміняти назви місцевостей, споруд і установ названих колись іменем Сталіна. Таким чином і в Україні зникла назва великого промислового міста в Донецькому басейні Сталіно. Його переіменовано на Донецьк, а Сталінську область на Донецьку область.

———o———o———o———

Володимир Кобилянський

НАРОДЕ МІЙ!

(Володимир Кобилянський, талановитий український поет. Народився 27 серпня 1895 року в місті Яссах в Бессарабії. Виховувався і вчився в ґімназії в Чернівцях на Буковині. Був приятелем другого визначного українського поета, уроженця Буковини, Дмитра Загула. В 1913 році виїхав в Україну, де залишився до смерти. Помер на 24 році життя від черевного тифу в Києві в дні 10 вересня 1919 року. Похоронений на Байковому кладовищі в Києві).

Народе вбогий мій! Тобі віддам я душу,
Щоб сяяла тобі між терням на шляху, —
Я дух твій окрилю, до пориву примушу
І визволю із пут ганебного страху.

Вогнем своїм дихну в твої ослаблі жили,
Через вогонь страждань за обрій поведу,
Оддам тобі всю кров, останні власні сили
І трупом сам тоді до ніг тобі впаду.

І зійдеш ти в крові, неначе юний цвіт,
Немов пахучий крин на здобреному полі,
І після довгих літ запроменіє світ
Яскравим полум'ям — вогнем твоєї волі.

Розстеляться тобі шляхи нових стремлінь —
Розкутий, будеш ти змагатися із Богом
В суперництві німім... А я, як вірна тінь,
Стоятиму віки перед твоїм чертогом.

———o———o———o———

Іван Сенченко

Із записок Холуя

Івана Сенченка поруч із Юрієм Яновським уважають наймічнішим белетристиком в українській совєтській літературі. Він народився в 1901 році на Полтавщині, учився в Харківськім університеті. Найкращі його твори появились на сторінках „Літературного Ярмарку" і журналу „Вапліте", що його очолював Микола Хвильовий.

Поява „Із записок Холуя" (холуй, це згірдлива назва для безхребетного лакея — замітка редакції), викликала скажену лють казьонної критики, яка в образі Великого Холуя розшифрувала українську „пролетарську літературу" й саму казьонну послушну Москві комуністичну партію большевиків України (КПбУ), а в Пієві кремлівського сатрапа Сталіна.

Образ холуя створений Сенченком, як каже прихильна йому літературна критика — „вичерпно всеосяжний для всіх тих покірних і жорстоких слуг усякого деспотизму й диктатури, що живуть за принципами, які формулує у своїх „Записках" Холуй:

„слухняність, покора, мовчанка, пресмикання, а також: боятись сильнішого, безжалісно бити слабшого, підставляти обличчя під плювки, бути (охоче) ослом, не хвилюватись, не думати, триматись єдиномислія, дивитись в очі Пієві (його очі — ваші очі), дивитись у рот Пієві („його слова — ваші слова"), зневажати і бити, маючи за спиною всемогучого Пія, всіх нащадків Прометея в тому й рідного батька..."

Совєтська літературна критика впала була в гістерику і називала „Холуєві записки" безприкладним наклепом на „пролетарську літературу і членів КПбУ". За часів Сталіна Сенченка було репресовано. Останніми часами його регабілітовано.

„Не родись щасливий, а родись у сорочці" — так говорить народна приповідка. Я, очевидно, родився у сорочці і, мабуть, через те живу тепер більш, ніж щасливо. Правда, на це щастя можна по-різному дивитись, але я наперед кажу, що не належу ні до філософів, ні до людей з ідеалами (і порожніми кишенями), що все критикують і врешті дохнуть під тинами і парканами.

Я простий собі смертний з здоровим глуздом, гнучкою спиною і дотепними руками.

Ви усміхаєтесь: „з гнучкою спиною, хе-хе-хе".

Я чую ваш смішок, але мені зовсім байдуже, бо я вірю тільки в цю спину — гнучку, коли треба, і чудово струнку в інших випадках. Спина моя — мій біг, мій чудесний килим самольот, мій патрон і протектор. Вона гнучка, як вуж, і разом з тим слизька, як в'юн. Очі мої дивляться на всі сторони разом і відповідно до того, що вони бачать, мій хребет виробляє найдивовижніші фігури — від поземної до величавої пози удава — переможця: уші мої найчутливіша мембрана, і я люблю їх за ту чутливість, що не дають моїй спині застигнути в одному положенні: і уші — мембрани мої.

Смійся, скептику і філософе, — я маю панцер своєї філософії, і мені байдуже. Я маю писати свої записки, що протиставляю їх всьому, що було до цього часу написане, і певен, що буду мати успіх.

Бо що таке успіх, як не зелень ясноблакитного травня, золото тремтючої осени і женщини з пухнатими ручками зими? Ви не відмовитесь від цих благ — і ось ключі від них.

Перше з них: слух'яність, бо тільки той, хто слухає, має перспективи в майбутнє. За нею слідом іде покора. Блажен, хто покоряється мовчки і не дратує слуху понад вами сущого зайвими і непотрібними словами, а найпаче виглядом, що таїть в собі невдоволення і начатки бунту. Тікайте від такого, як від мору й чуми: вигинайте спину ужем і біжіть, біжіть...

От для чого вам потрібні не тільки гнучка спина, а й розум, а й совість, а й вся істота. Ще раз говорю вам: будьте гнучкими, як вуж, і слизькими, як в'юн.

Третя заповідь моя також розумна, як і необхідна: мовчання. Зашийте уста ваші і не писніть. А коли назбирається слів і не можна вже більше терпіти, біжіть за місто, копайте яму і тричі нишком, щоб ніхто не почув, гукайте: „у царя Траяна козє уши".

Це велика заповідь і повна глибокого змісту, і хто не зрозуміє її, той ніколи не зрозуміє ні мовчазної мови очей начальника, ні блиску шовків на плечах його вірної подруги, ні таємного змісту цифр на останнім, що він підписав, папері. Мовчіть. Будьте, як риба. І ви переуспінете і далеко і високо підніметесь по щаблях вашого щастя. І четверта заповідь ваша: пресмикайтесь. Лижіть черевики у папи, у мами, навіть у діток маленьких.

Вигинайте хребет, не жалійте спини: ви її раз погнете, а вона винесе тисячу раз із небезпеки. Не кажіть собі: „не можу" — плазуйте. Обніміть коліна, здуйте порошинку з лякерок вашого пана. Затайте дух. І вам скажуть: це прекрасний холуй, і черкнуть носком по вашому носі. І ви на вершку блаженства.

Бійтесь сильнішого.

Клюйте по силі, топчіть мертвого лева: ловіть за хвоста тигра у клітці. І вам скажуть: який він сміливий! Хапайте по змозі. Спочатку ніжки й ріжки. Нічого — в майбутньому чекає вас лев'я ділянка. Не бий ніколи перший, ще невідо-

---

Е. Бандуренко

ЩО ОТРУЙНІШЕ

Сусіда запитав мене якось:
„Отруйніш блекоти буває щось?"
Я відповів: — Та, певно, що цикута. —
„А ще сильніш?" — Мабуть, змії отрута. —
„А ще отруйніше?" — Анчара сік.
„А ще?" — Лихий наклепника язик. —
„А що, скажи, отруйніше за нього?"
— Нема, як він, отруйніше нічого.

мо, що пан скаже. Спокійно — руки в кишені, чекай.

Не жалій ніколи останнього вдару. Останній вдар завжди найбільш вірний.

Брехня, що лежачого не б'ють. Бийте, душіть.

— Це ретельний холуй, — скажуть вам — і ви на вершку блаженства.

Філософське обґрунтування

Читачу мій — я ретельний, я прекрасний холуй. Я не соромлюсь. Навпаки — я з гордощами ношу це ім'я. Бо що таке Холуй? Тисячу віків людство билось над розв'язанням цієї проблеми. Ви найшли мікроскопи, телескопи, математичні формули і чудові хемічні аналізи. І ви таки не змогли найти вібріона холуйства. Бо він не постійний: він мінливий і міняє образ свій і вигляд свій щочасу, щохвилини.

Скільки разів той чи інший безумець поривався сказати: еврика! Але слово застигало йому на устах. Він не міг з певністю сказати: се холуй. Аж ось прийшов врешті я і говорю: ось він холуй — дивіться на нього. Я говорю одверто, сміливо.

Холуй — не лайка, це честь. Холуїзм — це система, така ж прекрасна, як всі інші системи, але незмірно глибша за них.

Я ще зовсім не стара людина. Навпаки — мені тільки біля тридцяти років. Для нового пророка я ще надто молодий, але серце моє палає облагодіяти людство. Передо мною були тисячі тисяч пророків, що бажали вивести людство на новий шлях. Але за ними йшло неминуче банкрутство, як прокляття по стопах прокаженого. Всі витрачали силу прекрасних слів, молодість, здоров'я, а за ними й надію на те, що колись на землі буде по слову їх.

Божевілля, нісенітниця. Все йшло своїм порядком, бо ніхто не почув, чим дише і чого бажає незрівняний Пій. Пій — все суще над нами. Ніхто не поглянув на душу людини і не вивчив її такою, як вона є: — душа Холуя. Всі дерлись по зорі один з-перед одного і тільки збільшували суму людських страждань. Бо всі хотіли бути Прометеями і, йдучи цим шляхом, ішли проти своєї справжньої природи — природи незрівняно прекрасного Холуя. Хто вам сказав, що ви Прометеї? Це непо-

Д-р П. ЗАКУС
ДЕНТИСТ
592 Селкирк Евню
ВІННІПЕҐ 4, МАН.
Тел. JU 2-5103

С. Ф. СМИЛЬСЬКИЙ
(S. F. SMILEY)
ОКУЛІСТ
Екзамінує очі
Office — Royal Bank Bldg.
Cor. Selkirk & Salter
Winnipeg
Office Phone: JU 6-2482
Res. Phone: LE 3-8233

розуміння: Прометей — мрія, ви — реальність. Чого ж ви хочете тікати від своєї справжньої суті?

Обминайте криваву тінь Прометея. Юнаки — дивітесь на мене: мені тридцять років, але я проживу ще три рази по тридцять і буду щасливий — з дебелим тілом, червоними щоками, гнучким хребтом і ґумовими ногами.

Мене цінить начальство: женщини без ума від мене: коли я іду, всі з пошаною уступають мені дорогу і шепочуть своїм маленьким дітям:

— Дивітесь — це іде великий Холуй.

— Великий Холуй — чую я навколо себе і привітно похитую головою.

У себе вдома

Я зараз сильна і солідна людина. Я ще не лисий, але вже маю двоє діток і чудову жінку. У мене гарні привітні кімнати і навіть кілька покоївок. Піяніно, крісла, гардини, кілька прекрасних пальм і дубових полиць для книг — що мені ще треба?

Я стаю вранці і лягаю увечорі. Весь останній день я працюю поза домом.

Коли вранці до мене приходить мій маленький синок і говорить: „доброго ранку, таточку" — я відповідаю йому: „доброго ранку" — так велить звичай. Взагалі люблю різні звичаї, і коли не вистачає їх, я утворюю нові.

Я знаю: світ ще не весь охолуївся і багато там є непотрібного. Через те я стежу за дітьми, щоб не збились з призначеного їм землею холуйства. Я привчаю їх змалечку, як в старовину привчали молитися за „таточка, мамочку, бабусю, дідуся і всіх православних християн".

У мене своя система:

Я гукаю Ведмедя (так звуть мого сина) і ласкаво запитую його:

— Скажи мені, моя крихітко, перед чим ти повинен нагинатись?

— Перед Пієм, таточку.

— А що є Пій?

Він дивиться на мене і не збиваючись карбує: — Пій — все, що над нами суще.

— Наприклад?

— Іван Степанович Дуля — голова вашого правління: Параскева Юхимівна — його жона, Ляля і Льоня — його дітки.

— Хороше! — б'ю я в долоні і проваджу іспит далі.

— А чи вмієш же ти добре нагинатися?

Левко Боровиковський

ГОЛОДНІЙ КУМІ — ХЛІБ НА УМІ

Спитали Клима раз, яка найлучча птиця:
Чи чиж, чи соловей, чечітка чи синиця?
Голодний Клим озвавсь збаса:
„Найлучча птиця — ковбаса!"
Голодній, бач, кумі —
хліб на умі.

— Мама кажуть, що я добре це роблю. Мене навіть погладив колись сам Пій.

У мого сина завжди світле личко і ясні блискучі очі... Кров моя і плоть моя! І тоді в екстазі батьківського почуття я стаю на четвірки і кричу весело і радісно: плазуй, дивись, як це робить твій тато! Вигни спину. Припади до землі. Зроби щасливі очі.

І ми вдвох плазуємо по підлозі.

— Хто краще? — врешті питаюсь. І мій син відповідає мені:

— Я таточку, я молодший, і в мене хребет як із гуми.

Я люблю свій витвір і хочу, щоб таким було все людство. Слухайте, дивітесь далі.

— Ось він увивається вужем: блискавка, стріла, гума! Потім стає на задні лапки і покірно схиляє голівку.

Очі йому — безмежна покора.

Руки йому — безмежний терпець.

Ноги йому — стовп віри і утвердженія.

Скажи: „Стій", і він буде стояти сто, тисячу, мільйон літ. — Це найбільший майбутній Холуй.

Я життєрадісний, я бадьорий, я навіть веселий у себе в кімнаті. Я стаю на одну ногу і роблю довгу стойку. В дзеркалі я бачу велику, соділну фігуру в чорнім костюмі, ледви зігнуту — знак плазування. Біляве волосся артистично зачісане назад, голені щоки: сліпучо білий комірець, манішка і манжети говорять без слів: — „він в пошані у Пія". Я стою на одній нозі, верчусь на п'ятці і разом дивлюся на себе.

Очі мені великі і безневинно ясні: сірий м'який колір надає їм особливого світла, що може раптом спалахнути і, знищивши, ще ласкавіше розлитись.

Я в себе в кімнаті. Я міцно прикрив двері і запер їх: я милуюся з себе без свідків.

Тікайте від свідків. Як вогню, бійтеся їх.

Я не можу виносити чужих очей. Вони зазирають у душу, в кишені, у руки — вивертають їх: вони не дають спокійно закінчити розпочату справу: вони бруднять наші комірці, манішку і манжети: „Що коштує? — Відро сліз? Склянку крови? Дівочої чести? Чести чийого доброго імені?" Уникайте свідків. Робіть свої справи на самоті. Танцюйте в своїй кімнаті без свідків.

БАРИЛЮК І ҐЕНИК
АДВОКАТИ і НОТАРІ

BARYLUK & GENIK

4th Flr. Crown Trust Bldg. **364 Main St.**

WINNIPEG 1, MAN.

WH 2-5151 WH 2-5152

На роботі

(Клясичний зразок холуйства із моєї записної книжки за 1918 рік).

Їх привели дванадцять голодних обірваних бунтарів і серед них батька, що породив на світ такий пишний зразок найнадхненнішого холуйства.

Вони були брудні: замість одежі — гноття, замість рук — чорні узлуваті канати.

Я був у той час на вершку слави, і ім'я моє наводило жах на нащадків Прометея. Але чим більш ненавиділи мене в о н и, тим я був у більшій ласці Пія.

В і н пізнав мене і, глупа людина, набравши апостольського вигляду, вигукнув, простягаючи руки вгору:

— Боже, коли ти єси на небі, коли твій могутній й всесильний дух витає над землею і бачить все, що твориться тут, коли тільки від твого погляду летять громи і двигтить земля і трепече все живе і мертве створіння: люди, каміння і гори — зглянься надо мною: накрий мене темною ніччю смерти: вирви очі мої, печінку, розкрий серце моє, висуши до краплі кров мою і змотай жили, щоб я міг викупити прокляття своє в образі цього мерзотника, що на горе землі народився моїм сином.

Він стогне: запалі очі йому блискають злісно, стражданням, і руки, закуті в цепи, пориваються перервати мені горло.

Я, звичайно, сміявся. Що міг я робити з таким нерозумним хлопом? І я дав йому склянку води.

Він жбурнув мені її у вічі з дикими прокльонами і лайкою.

І я сказав: „дуже жаль, що так трапилось" і наказав підійти до себе.

— Бий, — закричав він, — мерзотнику, — і наблизившись плюнув мені в лице.

— Ще! — наказав я.

І він плює ще, ще і ще.

Плював злорадісно, жорстоко і, наївний гадав у слині презирства втопити честь великого із найбільших Холуїв. Але невже Холуй існує на те, щоб ображатися від плювка божевільного? Він не знає душі Холуя, не знає того, що найбільша шана для мене одержати плювок ще, ще і ще раз. Бо плювок те ж саме, що відзнака на грудях, що ласка великого Пія, що діямант погляду його радісних очей.

Не бійтеся плювків. Сміло підставляйте очі під них. Слина — тільки вода, і невже хтось із вас став би захищати свої ниви від дощу? Де є такий божевільний, щоб тікав від своїх прибутків?

— Я задоволений, — сказав Холуй, сказав я. — Але ти скінчив своє діло і дай мені змогу зроби-

---

Левко Боровиковський

ДО ДРУКАРЯ

Друкарю! Не дрімай: де треба, точку став,
Щоб мокрим нас рядном злий критик не напав,
Бо є й такі: не найде толку — буде тихо:
Не найде ж точки — лихо!

ти своє. Він витяг шию і підставив лице для ударів.

Я ударив його в щелепи сильно і дужо — так, як уміє бити Холуй, коли за спиною у нього стоїть всемогучий Пій.

Потім бив ще його в зуби, в ніс, в очі, уші і при цьому говорив щоразу:

— Це за Пієву кривду.

— Це за кривду його діток.

— Його подруги.

— Його маєтку.

— Його волів.

— Його корів.

— Його осла.

— А хто той осел? — утерши кров, запитав той, хто народив Холуя. На його думку — це мав бути сатанинський жарт, але я, сховавши зуби, ласкаво відповів:

— Осли не родяться в наших краях: це із десятої заповіді.

— Я був би дуже радий, але на своїх зубах пересвідчився, що це не так.

Наївний, глупий бунтар. Він хотів вразити мене в серце і не знав, що той удар упаде на нього самого.

— Осел — то ж я, — сказав великий Холуй. Він одсахнувся. Очі йому вилізли із орбіт, і лице набрало земляно-чорного кольору.

— Боже мій, — простогнав він — я батько не тільки холуя, а й осла?

І він закрив лице руками.

Він стогнав, рвав тіло, бився головою об стіну, і з грудей йому вилітали покваплені прокльони

Я сміявся: як, ти до цього часу не знав, що Холуй може бути ще й Ослом? І я ще раз тихо й спокійно проказав йому майже на ухо: „так, той, хто має бути твоїм сином, — не тільки Холуй, а й Осел".

І ставши на четвірки біля ніг Пія, я заревів високим і звичним голосом „Ї — га". — Так ревуть осли.

Я не хочу розказувати далі, бо всі зусилля мої повернути його на вірний шлях ні до чого не привели. Він залишився голодним бунтарем і за півгодини одійшов у вічну оселю дурнів.

Лікар констатував розрив серця.

***

Мої записки не закінчені. Я показав тільки фраґменти холуйства, найвищі зразки якого перейдуть перед нами далі. Це тільки початок. Холуйство, як і всякий процес, починається з дрібниць і

ВАСИЛЬ БОГОНОС
ОКУЛІСТ І ОПТОМЕТРИСТ
Екзамінує очі
615 SELKIRK AVENUE
(Selkirk & McGregor)
Winnipeg, Man.
Phone JU 2-3286
Вечорами після умовлення

Ю. БУРЯК
Lamont, Buriak & Zivot
АДВОКАТИ, НОТАРІ і т. д.
510—511 CHILDS BUILDING
(Portage Ave. and Main St.)
WINNIPEG 2, MAN.
Tel. WH 2-8595
Полагоджуємо справи цивільні, карні, земельні, розводові, спадкові і т. д.

поступово набирає діяпазону й розмаху. Воно виростає майже непомітно, хоч я не можу сказати, щоб був колись час, коли я не був Холуєм.

Як це прекрасно! Я милуюся з себе самого, як з дорогоцінної речі, що являється людству раз у віки. І через це показує себе людству на весь зріст.

Дивуйтесь — я весь перед вами.

Але я заговорився, хоч це властиво людині, що проводить свої думки і трошки гарячиться.

Свята і блаженна гарячка! — Ти властива всім людям, але для всіх ти печаль і зло, бо несеш з собою хвилювання і неспокій.

От через що я говорю — не хвилюйтесь, не мисліть. Кожна зайва думка — етап до життєвих незгод.

Уникайте думок, як свідків. Дивітесь у вічі Пієві — там океан надхнення для вас.

Прислухайтесь, як дише Пій — і досить.

„Мисль бо ізреченная єсть лож", і хто поручиться, що ви не скажете не те, що треба? От через що, дбаючи за вас, я говорю: затуліть рота, або краще попросіть, щоб вам затулили. Так безпечніше. Іноді, щоб продемонструвати свою волю, можете сказати собі мовчазно: „а все таки нічого". Ніби мовчите і говорите разом...

Дивітесь у рот Пієві: його слова — ваші слова. Звідсіль єдиномисліє. А де єдиномисліє — там спокій. У очі пильно вглядайтесь — бо його погляд — ваш погляд. І ви не будете скоса дивитися.

Ви вагаєтесь? Ви не хочете бути Холуєм? Дух Прометея ще живе у вас? Залиште. Ваш шлях величного і незрівняного Холуя.

**
*

(ВАПЛІТЕ. Літературно-художний журнал. (Харків) 1927, ч. І, стор. 3—11. В журналі твір має заголовок „Із записок", але в полеміці з приводу цього твору Сенченко називав його і „Записками Холуя".

НА ЗДОРОВ'Я!

Коли хто чихає ми звичайно кажемо „на здоров'я" або „дай Боже здоров'я". Звідкіля це пішло? Отож в 280 році по Христі у Римі вибухла страшна зараза в наслідок того що ріка Тибр, що пропливає через Рим дуже висохла і риба, слимаки і інші водні животини що залишились на висохлому руслі ріки гнили і затроювали повітря. Признакою захворіння заразою було чихання. Коли хто почав чихати йому тоді говорили: „на здоров'я!"; „дай Боже здоров'я!".

СТАРЕЦЬ І ЯБЛУНІ

Старець садив яблуні. Йому сказали:

— Нащо тобі ці яблуні? Довго треба ждати на їхній плід і ти не покушаєш тих яблук. Старець сказав:

— Я не покушаю то другі покушають і спасибі мені скажуть.

В. Іванович

СВИНЯ НА ІМЕНИНАХ

Ведмедя привітать
В торжественні хвилини
Придибала сама
Свиня на іменини.

— Ну що його робить?
Сказала Ведмедиха, —
Пусти Свиню за стіл,
Не обберешся лиха.

А не прийнять її —
Вона тоді тим паче
Почне паплюжить нас,
Набреше,
Насвинячить.

— Приймай! —
Рішив Ведмідь, —
Проси до гурту зразу,
Постав Свині бокал
І з виноградом вазу.

Два блюда принеси
З холодним і гарячим . . .
А далі що робить,
То то вже ми побачим.

. . . Весь день
Свиня в гостях
Сиділа.
Їла,
Пила,
Хазяїна вона
Захоплено хвалила.

Бажала завжди мать
Здоров'я та удачу
І танцювала з ним
Фігурну „Кукарачу".

Коли ж прийшов кінець
І тостам,
І музикам,
Йдучи з гостей Свиня
Зустрілася з Індиком.

— Ну, як, — спитав Індик, —
Гулялось,
Випивалось?

— Ох, — рохнула Свиня, —
І вражень я набралась!
Там Горлиця і Шпак
Плели про тебе склоки,
Ведмідь не танцював,
Бо зовсім кривобокий.

А на столах у них
Все вази та бокали . . .
І навіть на десерт
Помий не подавали!
Пропав ні за що день. —
І, хрюкнувши сердито,
Пішла Свиня шукать . . .
З помиями корито.

Що ж ми доводим
Байкою цією?
Свиня завжди
Лишається свинею.

Щадіть через закупи в українській фірмі „Фудленд"

NATIONAL Foodland

878 Main Street — WINNIPEG — 557 Selkirk Ave.
121 Regent Ave., Transcona

SELL-RITE WHOLESALE LTD., 317 Elgin Ave., Winnipeg, WH 3-3669
POLTAVA RESTAURANT, 792 Main St., Winnipeg

Павло Ключина

ЮВІЛЕЙ

В святковий день Ведмідь зібрав гостей.
Він відзначав свій ювілей.
Веселі гості за столом сиділи
І голосно господаря хвалили.

Від тих похвал шумів і гув барліг.
Хвалили, вихваляли, хто як міг.
(На ювілеї так воно й годиться),
Та носа втерла всім Лисиця.

Вона хвалила все: ведмежий зір, і слух,
І стан, і ґрацію, і незвичайну вроду,
І світлий розум, і чудовий нюх,
Дідів і прадідів бурмилового роду,
Його начальницький талант і хист
І, накінець, вчепилася за хвіст:

— З усіх хвостів найкращий хвіст у нього,
У ювіляра дорогого . . .
Хтось перебив: — Ей, Лиско, зупинись!
Який там хвіст? Хвоста немає майже. —
Лисиця ж далі — наче медом маже:
— Немає? Виросте колись.

Лисицям всіх мастей дамо пораду щиру:
Хваліть, та знайте міру.

ВИМАГАЙТЕ ЦІЄЇ
МАРКИ ЯКОСТИ
КОЛИ КУПУЄТЕ

МОЛОКО – СМЕТАНУ – МАСЛО
СИР – МОРОЖЕНЕ
ЯЙЦЯ та ДРІБ

MANITOBA DAIRY and POULTRY CO-OPERATIVE LTD.

Head Office — 570 Roseberry Street
ST. JAMES WINNIPEG 12, MAN.

ПІДСОВЄТСЬКІ АНЕКДОТИ

Життя в СССР

— Ну, як же тепер в СССР? — питає старий емігрант нового.

— Та точнісінько так, як в автобусі, — одні вже сидять, а інші трясуться . . .

——x——

Викинути літеру „М"

Для робітників Харківського Тракторного Заводу було влаштовано мітинг у зв'язку з невиконанням виробничого пляну. Багато говорили партійні достойники про оборонне значення заводу, про низькі норми виробництва тощо. Але ніхто з них не заікнувся навіть про умови життя робітників ХТЗ.

Один старший робітник вийшов на трибуну та й каже:

— За зароблені гроші робітник не може прохарчувати свою родину. Доводиться працювати напівголодному. По харківських крамницях чого тільки немає: молока — немає, макаронів — немає, мила — немає, масла — немає, м'яса — немає . . . Щоб так ще не було Мікояна, я б пропонував викинути літеру „М" з нашої абетки.

Соціялізм на практиці

Американського журналіста возили по деяких містах СССР і показували йому досягнення „соціялістичного будівництва".

— Тепер ви переконалися, що соціялізм в одній державі побудувати зовсім можливо.

— Так, можливо, — відповів задумано журналіст, — але жити в такій державі неможливо.

——x——

Хороша... тільки довга

Чужинецькі журналісти, зустрівши випадково прохожого українця, запитали його:

— Чи хороша совєтська влада?

— О, так! Совєтська влада дуже хороша, тільки шкода, що дуже довга!

——x——

Ми африканці

Один совєтський обиватель, побачивши у вікні крамниці банани, звернувся до свого приятеля:

— Ми вже тепер африканці! . . .

— Чому? — здивувався приятель.

— Тому, що ходимо голі й босі, а ось бач, і банани . . .

SAWULA & PILUTIK

АДВОКАТИ й НОТАРІ

Заступаємо справи карні, цивільні, розводові, спадкові й земельні.

308 Confederation Bldg.
457 MAIN ST., WINNIPEG 2
Phone WH 2-8565

A. PILUTIK — Res. ED 9-2720
S. SAWULA — Res. JU 2-4674

ПАЧКИ В УКРАЇНУ

з оплаченим митом.
ПОВНА ҐАРАНТІЯ
Найнижчі ціни тільки у

VEGA **Overseas Parcel Service Ltd.**

919 Main St., Winnipeg 4, Man.
Phone WH 3-8813

На першій сторінці

Старенький дідусь щоранку навідувався до кіоску, просив дозволу поглянути на „Вісті" й відразу ішов додому. Одного дня продавець запитав його:

— Дідусю! Чого ви все шукаєте на першій сторінці?

— Я, бачите, чекаю вістки про смерть...

— Та ж про смерть завжди повідомляють на четвертій сторінці, — сказав продавець.

— Ні, сину! Про ту смерть, якої я чекаю, подають на першій сторінці!

——x——

Освічена людина

У сільському клубі закінчилась доповідь заїжджого лектора. Двоє дідуганів виходять на подвір'я, витягають люльки...

— Оце лектор, так лектор... Учений, одне слово... І як говорить... — зітхає один.

— То так... — згоджується другий. — Не те, що у нас, в селі. Що не скажуть — все ясно. А тут — дві години слухав, аж упрів, але нічогісінько не второпав. Одразу видно освічену людину.

——x——

Обов'язки совєтського громадянина

1. Не думай.
2. Якщо подумав, не говори.
3. Якщо говорив, не записуй.
4. Коли написав, не друкуй.
5. Якщо надрукував, не підписуй.
6. Коли ж підписав, то спростуй і покайся.

MANITOBA POOL ELEVATORS

Багато мають знання,
але мало мають мудрість.
— Сократ

"Легке те завдання, в яке многі вносять свій труд".

— Це є дійсне значіння КООПЕРАЦІЇ.

Що таке НКВД?

Незнати Коли Вернешся Додому.

——x——

Що совєтська влада з конем зробила!

До зоопарку зайшов вірменин. Довго розглядав він верблюда, якого ніколи в житті ще не бачив, а потім, кивнувши головою, промовив:

— Що то, дивіться, совєтська власть з коня зробила...

——x——

Запит

— Гей, сусідо! Чого то ваша корова цілими днями в кошарі реве?

— Бо в колгосп іти не хоче!

Ох — Ох — Ох!

В автобусі сидить чоловік з дружиною. Проти них якийсь незнайомий чоловік зітхає:

— Ох — Ох — Ох!

А чоловік, що їхав з дружиною, й собі почав:

— Ех-хе-хе-хе-хех.

А дружина, штовхнувши чоловіка ліктем вбік, каже сердито:

— Скільки разів я тобі напоминала не говорити із сторонніми людьми про політику!

——x——

Загадка

— Чому совєтські громадяни ходять босі?

— Щоб легше їм було наздогнати капіталістичну Америку...

Д. А. Загарія
президент

TALBOT REALTY LTD.

874 Main St. Winnipeg 4, Man.

ПРОДАЄМО – КУПУЄМО – МІНЯЄМО

Хати — Бизнеси — Морґеджі

ВІДДІЛ РЕАЛЬНОСТЕЙ

- Продаємо всякі маєтности у Вінніпеґу.
- Можете набути у нас фонди для фінансування продажу.
- Маємо досвідчений та добре вишколений персонал.
- Установлюємо ціни на хатах, апартаментах та бизнесових маєтностях.

ВІДДІЛ МОРҐЕДЖІВ

- Інвестуйте свої гроші в добрі перші і другі морґеджі для кращого і безпечнішого зиску.

Телефон **JU 9-5351** **Мешкання HU 9-7128**

"НАША ОБСЛУГА — ЦЕ ВАША ОХОРОНА"

ТАЙНА ЗНАКУ ЗЕРА (НУЛІ)

У 1915 р. коли я був учителем у Саскачевані, де треба було вчити й аритметики, я попав на відкриття одної з тайн нулі (зера).

На кожному зошиті, на окладинках була друкована табличка множення від 1 до 12. Кожна дитина (школяр) мусів ту табличку множення знати напамять і знати відповідь без пера і олівця і без рахункової машини. Ще перед 1898 р. я десь бачив спосіб обчислення (множення) від 12 до 19.

По 17 літах пізніше мені пригадалася думка про табличку множення від 12 до 19. І я пригадав собі принцип того способу так: що відкрив що тайна нулі придається у кожному множенні. Наприклад:

15 x 18. (Рахуйте у голові без олівця, без пера).
За основу беріть перше число, 15.
До 15 додайте 8 з другого числа і дістанете 23.
Додайте до тих 23 нулю (зеро) буде 230.
Потім помножіть одиниці з двох чисел, 5 x 8, то буде 40.
Додайте тих 40 до 230. Буде 270.
Перечисліть олівцем на папері і переконаєтеся, що помилка неможлива.

Другий приклад. 14 x 17: до 14 додайте 7 буде 21. Додайте нулю (зеро) буде 210. Помножіть одиниці 4 x7 буде 28. Додайте тих 28 до 210 буде 238.

І подумав я собі, що коли у множенні є така симфонія, то треба поширити табличку множення від 12 до 99. Зачав множити числа від 21 до 29.

Приклад: 24 x 26. Додайте до 24 одиницю 6 з другого числа. Буде 30. Помножіть тих 30 на два. Буде 60. Чому на 2? Бо ми вже у двадцятках! Додайте нулю до 60, і маєте 600.

Помножіть одиниці з двох чисел 4 x 6 буде 24. Додайте тих 24 до 600 і маєте правильну відповідь. Множення між 21 і 29 треба множити на два, бо маємо до діла з двадцятками.

Хто знає табличку множення, той може перестудіювати мій спосіб ментального множення чисел між десятками.

Способи числення таких чисел як 27 x 42, 88 x 47, тобто мішання між десятками, не є моїм відкриттям. Тому раджу дістати собі книжечку за 50 ц. Мат. Лестер Маєра і Максвел Макрсе. Це є книжечка для самоуків. Вона дає приклади на інші множення, ділення, віднимання, додавання ментально.

Мих. Стечишин

УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКА ПОЛЕМІКА СТО РОКІВ ТОМУ

Полеміка між українцями і жидами має вже свою довгу історію. У звязку з недавною полемікою між українською і жидівською пресою в справі головного отамана Симона Петлюри, якого деякі жидівські круги намагаються зробити відповідальним за протижидівські погроми, що нібито на його приказ мали відбуватись в Україні в часах українських визвольних змагань, варт пригадати українсько-жидівську полеміку, що відбулась рівно сто років тому. Відбулась ця полеміка на сторінках „Основи", тодішнього одинокого українського журналу, що появлявся на терені царської імперії і то навіть не в окупованій царатом Україні, а в столиці імперії, Петербурзі. З української сторони в тій полеміці взяли участь визначний український письменник Панько Куліш і визначний історик і письменник Микола Костомарів.

Поштовхом до тієї полеміки послужив лист до редакції „Основи", якогось молодого жидівського інтеліґента, підписаний буквами „П—в", з приводу того, що „Основа" часом уживала для євреїв назву „жид".

Замітки проф. Грушевського

Професор Михайло Грушевський передруковуючи полемічну статтю М. Костомарова під наголовком „Іудеї" з „Основи" у 18 томі „Записок б. Українського Наукового Товариства" в Києві, що появились в 1928 р. як видання Історичної секції Всеукраїнської Академії Наук, у свойому коментарі до

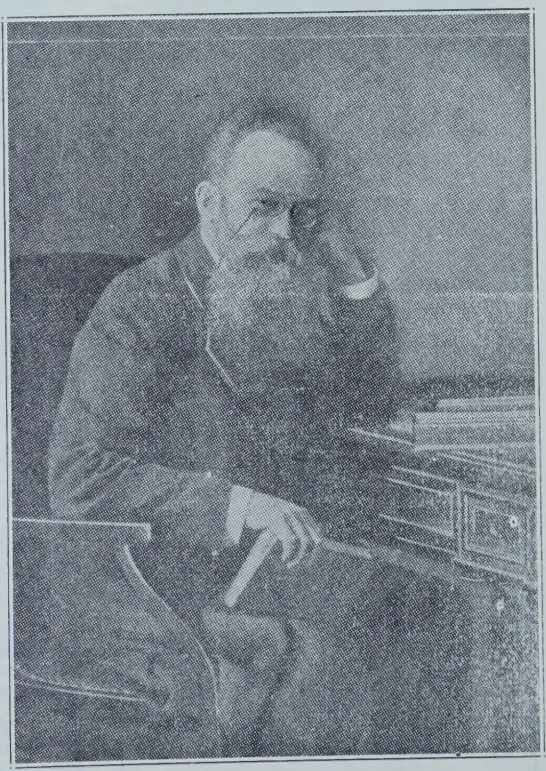

Проф. МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ (1886—1934), український історик і перший президент Української Народної Республіки.

статті М. Костомарова пише між іншим таке:

„Сей П—в не бажаючи розводити на сю тему друкованої полеміки, „іменем євреїв", просив редакцію „Основи" залишити це „гнусне" імя і називати євреїв „національним іменем", бо імя „жиди" стало синонімом шахрая, і вживання сього імени вертає людей до середньовічних упереджень і стелить стежку погромам".

Редакція надрукувала сей лист із своїм поясненням, що імя „жид" власне єсть національне ім'я, само по собі нічого образливого в собі не містить, а коли з ним зв'язуються певні неприязні настрої, то се тому, що євреї, живучи між українською людністю не шукали з нею зв'язку, не наближались до неї, а навпаки, часто поступали проти духу і користи нашого народу".

На це відізвався „Сион" — одеський орган єврейської великої зросійщеної буржуазії. Признаючи „Основі" правду, що ім'я „жид" не має в собі нічого образливого, він одначе обрушився на сей заклик зближення, обслідування причин відчуження і через обопільне розуміння — до замирення. Слова „Основи", що для нації не може бути нічого шкідливішого, як існування серед неї інших народностей, які тримають себе осторонь, індеферентні до її інтересів, або ще гірше — силують підбити її під свою владу і свої впливи „Сион" представив так, ніби українська національність ставить догму: або асимілювати євреїв, або знищити їх.

Заразом поставив українському рухові обвинувачення в узькому націоналізмі і бажанню „роз'єднати народи (розумій український і велико - руський), які мусять творити одну цілість з огляду на племінне споріднення і спільні політичні та економічні інтереси, — себто закинув те, що з того часу набрало назву українського сепаратизму. А що до євреїв заявив, що вони готові асимілюватися не з українцями, а тільки з велико-росами: „Зрікатись своїх одвічних особливостей євреї можуть тільки в користь цілого, а не якоїсь частини".

Виступ Куліша

Перший в полеміку із „Сионом" вступив Панько Куліш написавши статтю під наголовком „Передові жиди". У тій статті він нагадував, як три роки тому разом із Шевченком, Костомаровим і Марком

Д-р В. Ф. БАЧИНСЬКИЙ
M.D., L.M.C.C., F.A.G.S., F.I.C.S.
Broadway Medical Bldg.,
263 Broadway,
WINNIPEG 1, MAN.
Office Ph. WH 3-5474
Res. Ph. HU 9-3825

Я. О. МАСЦЮХ
АДВОКАТ і НОТАР
Заступає в справах судових, цивільних і карних.. Полагоджує маєткові справи. Веде канцелярію під понижчою адресою:
Y. O. MASCIUCH, LL.B.
618 McIntyre Blk.,
Winnipeg 2, Man.
Office Phone: WH 3-0416
Res. Phone: JU 6-3974

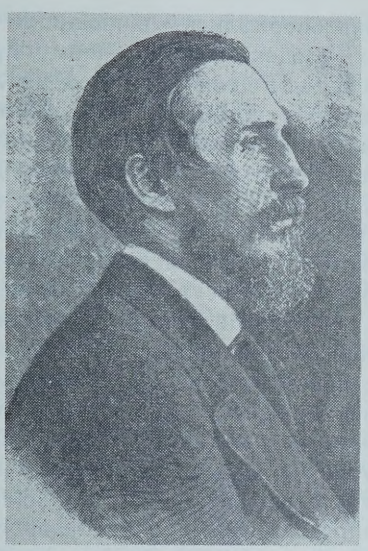

ПАНЬКО КУЛІШ (1819—1897), визначний український письменник.

МИКОЛА КОСТОМАРІВ (1817—1885), український історик і письменник.

Вовчком він виступив з колективною декляраціею в обороні жидів, прилучаючись до виступу письменників російських і польських. Висловлював своє обурення, що — тепер тіж самі передові жиди, з котрими він виступав проти російських реакціонерів, забігають в російський патріотизм і в сфери „гуманности и образовання" випихаючи відти Основян і ставлячи їх в підозрілім світлі одночасно і перед московськими реакціонерами і перед московськими поступовими кругами. Куліш заявляв, що публіцисти „Сиона" зловживають такими словами, як „поступ, гуманність, освіта" а заразом випереджують самих московських царів отих Іванів Калит в „собирании земли Руской", і що з „такими літераторами" українці не можуть мати діла.

„Сион" відкликався до російської преси, закидуючи різні смертельні гріхи „Основі", а головно націоналізм і сепаратизм, і очевидно російська преса, як чорносотенна так і ліберальна виступили проти „Основи".

„ІУДЕЯМ"
(стаття Костомарова).

Стаття Костомарова під таким наголовком була надрукована в січневому числі „Основи" за 1862 рік на сторінках 38-58. Вона починається виясненням авторові напасливого листа до „Основи", що слово „жид" в українській мові не є образливе для жидів і воно є історичною назвою прийнятою у словянському світі мабуть від італійців, які жидів називали Giudeo (Джіудео). Дальше Костомарів приходить до полеміки з неменш напастливою статтею вміщеною в 10-ім числі „Сиона" за 1861 рік.

Стаття була написана в російській мові, Ми подамо в українському перекладі лише уривки тієї великої статті, в якій говориться про ролю, яку жиди відогравали і ще сьогодні відограють в суспільствах серед яких живуть а зокрема серед українського суспільства. До тих уривків подамо наші піднаголовки.

Якими в нас були іудеї.

„Народність, якій обоятне добро країни де вона живе, і держить себе осторонь, не може вважатися шкідливою лише з тієї причини: у нас в містах живуть ремісники і торговці німці, французи, греки, татари і інші. Ми не можемо бачити в цьому нічого поганого і по правді сказать — вони в більшості зовсім не заінтересовані добром нашої країни. Чужа народність, жиюча серед переважаючого своєю масою туземного населення, буває шкідлива тоді, коли користуючись обставинами тієї країни захоплює виключно у свої руки якунебудь галузь суспільної діяльности і враз з тим зберігає свої окремі цілі і стремління.

Такими по суті були у нас іудеї. У польському світі, якого основи зберігались і в пізніших часах, завдяки панщизняному праву народ підчинений панам міг лише через промисли, ремесла і торгівлю підноситись в гору і протиставитись хоч трохи страшній долі, що постійно спихала його все глибше і глибше в безпросвітну яму безправства і болючого терпіння. Так по суті й було на заході, де середній стан поставив таму самоволі баронів, і хоч все таки не визволив враз із собою усю нижчу клясу, то постійно мав вплив на цю клясу і став на майбутнє горнилом народньої самобутности і цивілізації, що діяла у напрямі розвитку рівноправности.

В Польщі і Україні (Костомарів уживає терміну Малоросія або Південна Русь — замітка редакції) ця роля не припала народові: її взяли на себе іудеї, народ, який по своїй старій історично розвинутій природі не міг діяти інакше, як лише маючи на увазі свої власні, відмінні від туземців цілі.

Ментальність жидів

Щоб не говорили іудейські патріоти про гуманність і загальну людяність жидів, які б відрадні факти вони не наводили із писань своїх рабінів, то все це будуть

KING'S HOTEL
114 HIGGINS AVE., WINNIPEG
Модерний готель з першорядною ЇДАЛЬНЕЮ. Смачні страви канадійської та европейської кухні.
Ввічлива обслуга.
Приємна атмосфера.
Юрій Середич, власник

Compliments of
RITE-WAY DRIVE-IN
CLEANERS
SHIRT LAUNDRY
ONE HOUR SERVICE
1829 Main St. Winnipeg 17, Man.
Phone ED 9-2043

лише другорядні явища жидівської ментальности, а не дух іудейства. Вистачить знати „Старий Завіт", щоб побачити, що іудеї весь час, як довго залишались правдивими жидами, мусіли жити відокремлено від других племен і вважати себе єдиним вибраним Богом народом. Через увесь довгий період свого вигнання, жиди черпали і черпають свої соки з надії на народження і прихід Мессії, а ця епоха (приходу Мессії — замітка редакції) в їхній уяві представляється як епоха їх влади і могутньости над усіма земськими племенами. Буквально сприймані місця Старого Завіту (які християнська Церква розуміє у вищому духовному змислі) прямо вказують на це.

Україна, в якій вони живуть, не є їхньою батьківщиною: вона ще перед ними, вона буде відкрита для них тоді, коли здійсниться обіцянка Мессії, а те, що часово обєднує їх на землі, це іудейське племя. Таким чином вся діяльність дійсного іудея повинна бути спрямована виключно в користь свойого племені.

Живучи серед інаковіруючих і іноплемінних народів, іудеї не змішувались з ними і шукали серед них лише засобів власної вигоди, хоча б вона йшла в парі з невигодою чужого для них населення.

Сама біблія навчає їх користуватись добробутом країни, де вони живуть, виключно для себе.

Нема що й казать, жиди це народ взагалі спосібний і розумний, що у великій мірі співдіяв у розвитку людської освіти і це в більшій мірі, ніж нам зясовує до цього часу історична наука. Це важне питання ще слід вирішити, але безсумнівне й те, що вони перешкаджали тому розвиткові, якщо справа торкалась більш широких питань, що покликували до життя нові сили із глибин поневолених від століть мас. Це тому, що іудеї у своїх стремліннях завсігди вибирали найближчу практичну дорогу, що вела прямо до заспокоєння їх народніх цілей, а ця дорога була все дорогою догоджування існуючій силі — хоча б навіть несправедливому насильству.

Роля жидів в Польщі і Україні.

Таким чином, коли іудеї розсіялись по Польщі і Україні, вони зайняли місце середнього стану і зробились вільними слугами і аґентами всесильних панів. Вони прилипли до сильнішої сторони, і

Один набутий досвід важніший ніж сім розумних порад.

Той, що багато говорить, рідко проводить в діла свої слова. Розумна людина завсігди боїться, щоб її слова не перевищили її діл.

(Китайська мудрість).

IDEAL PRODUCE Co. Ltd.

WHOLESALE PRODUCE

ЯЙЦЯ — МАСЛО — ДРІБ

982 Main St.,
WINNIPEG 4, MAN.

Власники
БРАТТЯ ФЕДОРУКИ

їм було дуже добре, поки народ поставши проти панів осудив також і їх помічників.

Іудеї маючи на увазі лише свої вигоди і вигоди свого племені, почали тягнути користи з тих взаємовідносин, які склались між панами і мужиками. Таким чином іудей став factotum (такий, що все робить — замітка редакції) пана; пан довірив йому всі свої джерела приходів, свої корчми, млини, заводи — тобто свої маєтки і своїх підданих, а навіть часом і їх віру, коли вона в очах його фанатизму перестала бути святістю. Іудей уважав, що він діє справедливо і законно (бо законом було те, що було вигідне сильній верстві яка правила країною).

Козаки повставши проти панів, винищували іудеїв безоглядно. Прислуховуючись до міркувань українців на тему жидів, ми нераз мали нагоду замітити, що вони в малій мірі глядять на них неприхильно з релігійної точки зору. Іудей українцеві немилий тому, бо він уважає іудея здатним обманути його, скористуватись його тяжким положенням для своєї вигоди придавити його — якщо буде нагода. Він знає, що іудей все для нього чужий: висіче його економ — іудей не буде співчувати його ранам: візьмуть у нього дочку для знасилування — іудей посміється над його горем, а може бути що й сам причиниться до того горя. Заберуть сина в рекрути — іудей не буде співчувати його сімейному горю. Якщо — трапиться неурожай або пожежа — іудей не буде його жалувати, якщо не побачить, що ці нещастя діткнули й його самого. Немає в нього ні дружньої розмови з іудеєм, ні спільної трапези: селянин звертається до нього лише тоді, коли є у потребі, знаючи відразу, що іудей буде мати на увазі лиш свою власну користь.

Ці характеристичні черти іудейської національности, на нашу думку випливають із духа старозавітности, який вимагає відгородження від прочого світа.

Використовування обставин і холодний розрахунок

Історія нераз грозила стерти з лиця землі іудейське племя, але на злість історії іудейське племя поширюється по усіх кінцях землі. Жидові кажуть: „ти гірший від усіх земних племен", він не спорить з тим, він кланяється і погоджується, а в його душі залиша-

Всяка АСЕКУРАЦІЯ
і ПРОДАЖ РЕАЛЬНОСТЕЙ
П. Крипякевич
СТАНДАРД ІНВЕСТМЕНТ Ко.
715 МекІнтайр Блок
Вінніпеґ, Манітоба
Телефон
WH 2-3892
Днями й вечорами.

CROPO FUNERAL CHAPEL
НОВА КАПЛИЦЯ НА 300 МІСЦЬ. ОБСЛУГА СОЛІДНА
MAIN & LUXTON, WINNIPEG
Telephone JU. 6-6373

ється свідомість вищости над усіма.

В нашій батьківщині іудеї поступали так, як і всюди. Вони улаштовувались у спеціяльний спосіб, а залежало це від обставин, які вони знайшли в нашій землі. Найслабша сторінка нашої суспільности в часі нашого зєдинення з Польщею була у розєднанні між панством і народом у взаємовідносинах між владою отого панства і народом. Іудеї вдарили прямо в цю струну. Помагаючи поневоленню і приниженню народа, вони в той самий час використовували для себе те вигідне положення, яке мали пани — мазали тих панів по тілі їх власним салом (так висловився один із наших старих літописців).

Підневільний стан хліборобів, що встановився згодом, став причиною, що іудеї продовжували держати в руках промисли і торгівлю, плекали панську лінь і апатичну лінь прибитого мужика. Вони не мали симпатії ні до одного ні до другого, а користувались лише тим станом, який існував.

Етично-моральні інтереси країни і народу існують для них лише у відношенні до себе. Коли іудей натрапить на людину моральну, яку ніяк не можна спокусити на зло, він користується тим відношенням, в яке його обставини поставили до тієї людини: він навіть може штовхнути її на якесь добре діло, але має на увазі лише те, що йому перепаде із того доброго діла. Коли ж має до діла з неморальним типом, він буде потурати його поганим норовам, щоб добути з них користь для себе.

Ті, що жили в південних і західних губерніях, знають, як часто іудеї розвивають у селян склонність до пиянства, радо дають йому горілку на борг, щоб опісля опутати і зруйнувати його маєток. Підштовхують селян до злодійства і приймають крадені речі, пособляють розпусті і деморалізують жінок, вміють виправдати всякі можливі пристрасті і довести людину до стану вигідного для себе, хоча б це був і стан цілковитого знищення.

І це робиться не із якихсь глибоко неморальних спонук, не зі схильности до зла, а з холодного розрахунку і обоятности до світа, що стоїть поза межами іудейства. Іудей рідко коли буде свідомо ро-

За всякими аптекарськими речами вдавайтесь до:

CHARLES DRUG

291 Selkirk Ave.
Cor. Charles St.,
WINNIPEG

Phone JU 2-4898

ЕВГЕН УГРИНЮК, власник

MERCHANT HOTEL

541 Selkirk Ave., WINNIPEG

Ph. JU 6-9182

B. ZELCOVICH, Manager.

бити зло як і добро: для нього обоятні ті причини, які правлять тим, що довкруги нього діється. Для нього обоятні і світлі і темні життєві явища. Його справа — це користуватись ними, коли є для цього нагода, коли вони самі — напрошуються бути для нього корисними".

В такому дусі, як пише дальше Костомарів, поступив і жидівський журнал „Сион". Він станув в позу єдино-неділимських російських патріотів, обвинуватив „Основу", а тим самим усіх українських патріотів в сепаратизмі, накинувся на окрему українську літературу і йому вдалось натровити на „Основу" усіх обрусителів так чорносотенних, як і тих, що вважали себе лібералами і поступовцями.

В ім'я історичної правди.

При кінці своєї статті Костомарів робить між іншим таку заввагу: „...а що булоб, якби на тих жидів подав свою жадобу до літератури простий український нарід і представив би у всіх подробицях ту картину многовікових терпінь, де жиди були вірними помічниками-слугами і нерідко тими, що відкуплювали права його недругів? Але яке кому діло до цього народу: він тепер не в моді".

Кінчиться стаття М. Костомарова такими словами: „Ми шануємо жидівську релігію тим більше, що до цього зобовязує нас авторитет вчення нашої власної релігії (Лист до Римлян, гл. XI, 23-27). Говорити речі немилі іудеям, ми примушені тому, що до цього нас зобовязує історична правда".

Іван Нечуй-Левицький

БАБА ПАРАСКА ТА БАБА ПАЛАЖКА

(уривок)

А це знов розсердилась Палажка на мене, що я пожартувала з нею, та й то не я, а моя сусіда Левадиха вигадала той жарт. Надворі була страшна спека: в хаті душно, а я думаю: піду я та зварю на городі вечерю коло криниці, поки син та невістка вернуться з поля. Взяла я таган, казанок, набрала трісок та сухого хмизу й хамла. Прийшла до криниці, коли зирк! На цямрині стоїть залізне відро. Подивилась я, — відро Палажчине: я його зараз впізнала, бо я знаю всі відра на кутку. Це ж, думаю, Палажка ходить до моєї криниці по воду, бо Соловейко саме тоді чистив свою криницю. А тут прийшла по воду моя сусіда, стара Левадиха. „Хто це забувся відра?", — питає вона мене. „Та хто ж, — кажу, — Палажка! Хіба ж ти не бачиш, що відро неначе погризене зубами. Мабуть, їй не було кого гризти, та, надісь, од злості погризла свої відра. Ну та й хазяйка! Добре, що не забулась отут, коло криниці, своєї голови". Взяла я те відро та й кинула в кропиву: нехай думаю, Палажка трохи пожалить литки, як буде доставати відро. Ото розклала я під вербами багаття, поставила таган, почепила казанок. Сидимо собі з Левадихою та балакаємо то про се, то про те. А Левадиха каже: „А давай пожартуємо трохи з Палажкою! Облиймо бісову бабу холодною водою, як вона прибіжить за відром: може, не буде така палка та лиха". Левадиха сердилась тоді на Палажку за те, що Палажка давала їй дулі та ще й при громаді. „Скупаємо ж ми тебе, щоб знала, як мені дулі сукати!" — каже Левадиха. Тільки що вона це сказала, а Палажка лізе через перелаз. Ми з Левадихою шусть у коноплі та й присіли. А Палажка присурганилась до криниці, глянула на цямрини, заглянула в криницю та бубонить сама до себе: „Де ж ділося моє відро?" Вона туди круть, сюди верть, блиснула маленькими чорними очима по коноплях, по бур'янах. А очки так і блищать од злості, наче в гадюки, неначе з їх іскри сиплються,

GREGORY J. RATUSKI,
B.A., LL.B.
(Григорій Й. Ратуський)
АДВОКАТ, НОТАР і т. д. В СПІЛЦІ
SWYSTUN and RATUSKI
601 Paris Bldg., Portage & Garry St.
WINNIPEG 2, MAN.
Office Phone: WH 3-1589
Res. Phone: JU 2-8023

ЧИ ТЕРПИТЕ НА ШЛУНКОВІ БОЛІ? Випробований лік на шлункові хвороби. Часто усуває біль немов маґікою. Високо рекомендований тими, які терпіли роками, а по уживанню STOMACOL знову улюблюються життям без ніякої або з мінімальною невигодою. Чому терпіти коли можете улекшити шлункові болі. Перша фляшка вас переконає. Питайте свого аптекаря за STOMACOL або вишліть $3.00 до: Stomacol Drug Co., Ethelbert, Manitoba.

а далі вгляділа відро та й полізла в кропиву. Кропива жалить її в литки, в руки, а вона чухає литки та лає кропиву. Взяла вона відро, шелепається до криниці по кропиві та таки й мене не забула: „Це, мабуть, — каже вона голосно, — ота іродова душа, Параска, закинула моє відро в кропиву!" Мабуть, догадувалась, що я тут недалечко. Я насилу всиділа в коноплях, трохи не вискочила, та мене вже Левадиха придержала за спідницю. „Їй-Богу, — кажу до Левадихи, — нарву кропиви, та простягнімо Палажку коло крини-

БАБА ПАРАСКА ТА БАБА ПАЛАЖКА. (Малюнок В. С. Кравченка).

ці та даймо їй доброї прочуханки та пам'ятного, щоб не забувала відер".

Дивимось ми, Палажка тричі перехрестилась, щось пошептала — вже й не знаю, чи молилась, чи відьмила, — витягла відро з водою і тільки що поставила на цямрині, а ми з конопель та до неї. Левадиха вхопила її за плечі, бо дужча од мене. „Держи ж, — кажу, — та добре, бо буде пручатись!" Я вхопила відро з водою та й линула їй передніше межи очі: „Оце, — кажу, — тобі од очей, щоб очиці не боліли!" Линула вдруге на самісіньку голову: „А це, — кажу, — тобі од голови, щоб не була така дурна!" А потім линула раз на потилицю, а другий — за пазуху. А вона стоїть, як дурна вівця, та тільки: ух! ух! ух! „Ухай, — кажу, — серце, ухай на здоров'ячко. Водиця холодненька, як з льодом. Це од пристріту дуже добре".

Скупали ми її й регочемось обидві. А з неї вода аж дзюрчить: і з запаски, і з підтички. Кляне вона нас, і слів не добере: „Бодай вас свята земля поглинула живцем! Бодай вас чорти на тім світі облили гарячою смолою!" А я кажу: „Поки нас чорти обіллють, а ми тебе вже й облили".

Взяла Палажка порожнє відро та й потяглася додому. А Левадиха кричить: „Здорова зноси та в краще вберись! Це ми тебе скупали, щоб блохи вночі не кусали". Після того Палажка і не говорить зо мною, і не дивиться на мене, а як коли стрінеться зо мною на вулиці, то обминає мене попід самісінькими тинами. Хіба ж вона дитина? Не знає, що то були жарти? А як парубки колись її пхнули з греблі в ставок, ще як вона була дівкою, то вона й не сердилась. Три роки після того все хвалилась: „Оце мене дурні парубки скупали в ставку в квітках, та в стрічках, та в червоних чоботях". А як я з Левадихою трохи покропила її водою, то вона вже і губи надула.

NORTHERN HOTEL

Phone JU 2-6346
826 Main St., WINNIPEG

Модерні кімнати з приватними ваннами.
Охолоджуване повітря в пивній
для вашої вигоди.

Власники:
STAN BARTMAN,
BILL and JOHN ANTONIUK

НА ПІДСТАВІ
довголітнього досвіду

домашнім способом
вироблені:
шинки, ковбаси з часником і полядвиневі, сальцесони, заяці, та кишки, як теж ріжних ґатунків **СВІЖЕ М'ЯСО** поручає загально відома на терені Вінніпеґу

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
M. & S. MEAT MARKET
444 King St. Winnipeg
Tel. JU 2-4943

Власник
Степан Янківський

В. Іванович

БУНДЮЧНИЙ ПЕНЬ

Був собі Пень . . .
Пустий, трухлявий Пень,
Який нічим
В гаю не відзначався.

І раптом Пень
В один прекрасний день
І загордився,
І зазнався.

Став задирати він
Свій суковатий ніс, —
І дуб йому не брат,
І ліс йому не ліс.

— Та що мені дуби! —
Розперезався він, —
Їх сотні навкруги,
А я між них один.

Їх долу гнуть вітри,
Тоді як я стою,
І дехто вже спіткнувсь
Об голову мою.

Тому
Прохожі всі
У нашій стороні
З пошаною завжди
Вклоняються мені . . .

— Дурниці ти плетеш!
Воно не зовсім так, —
Озвався з-під куща
Розсудливий їжак. —

Ти краще придивись
І висновок зроби, —
Тут люди спину гнуть,
Шукаючи гриби.

А щодо цих дерев,
Між ними ти — штурпак...
Оце й запам'ятай, —
Підсумував їжак.

Почувши ці слова
Не в сні, а наяву,
Присів зазнайка Пень
По самий ніс в траву.

Сміялися пташки
У той погожий день,
Один лиш Пень мовчав —
Ні слова,
Ні телень!

Хоча і прикро це,
Але і в наші дні
Трапляються, на жаль,
Такі бундючні пні.

———o———o———

ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
У ВІННІПЕҐУ
Обслуговуємо українців
в Манітобі від 1917 р.
ZAWIDOSKI
FUNERAL HOME
Досвідчена й гідна обслуга.

WINNIPEG
WHOLESALE GROCERY
& CONFECTIONERY LTD.
128 James Ave. E.
Winnipeg 2, Man.
Telephone WH 2-5469
Fred Ingaldson
President and General Manager
Res. JU 2-7654

Як воювали козаки

Подаємо уривок праці П'єра Шевальє, французького королівського радника, сучасника козацьких воєн під проводом гетьмана Богдана Хмельницького. В часі тих воєн він побував в Польщі і мав нагоду зібрати джерела до своєї праці „Історія війни козаків проти Польщі", що появилася друком в Парижі в 1663-му році. Повний переклад тієї книжки появився в Києві в 1960-му році у видавництві Академії Наук Української ССР. Це взагалі перший переклад тієї книжки на українську мову.

За порогами Борисфена (назва Дніпра — замітка редакції) є багато островів. Серед них нижче гирла річки Чортомлик височить один, оточений понад десятьма тисячами інших малих острівців: всі вони заросли очеретом — ось чому не можна виразно розпізнати протоків, які їх поділяють. Саме в цьому лабіринті козаки мають пристановище, яке вони називають військовою скарбницею, тобто по-французькому trésor de l'armée, де вони ховають усю здобич, що привозять зі своїх походів на Чорне море; доступ до цього місця такий утруднений і небезпечний, що численні турецькі галери, які гналися туди за козаками, там і загинули.

Саме на цьому місці збираються козаки, щоб іти в похід. Після того як вони зберуться і виберуть з-поміж себе отамана, який поведе їх у похід і командуватиме ними, козаки починають будувати свої судна завдовжки в шістдесят і завширшки в десять або дванадцять стіп. Вони без кіля, (кіль, це 4-гранчастий брус, що в судні проходить від корми до носа в підводній його частині, даючи стійкість), а побудовані як човен з липи або з верби, обшитий на бортах високо дошками, які козаки прикріплюють одну до одної за допомогою шипів (снопи з очерету). Козаки ставлять два весла, щоб краще повертати човен, коли вони змушені тікати; для більшої стійкості човна на хвилях прикріплюють до бортів в'язки очерету завтовшки з бочечку. Звичайно судна мають десять-дванадцять або п'ятнадцять весел на кожному борту і більше швидкохідні, ніж турецькі ґалери; у козаків погані вітрила, але вони користуються ними тільки під час хорошої погоди і волять веслувати, коли дме сильний вітер. З харчів козаки в дорогу беруть лише сухарі, які вони тримають у бочці і в міру потреби виймають через отвір для чопа. Крім цього вони мають ще барило вареного пшона та барило хліба, змоченого водою, який вони споживають разом з пшоном. Це служить їм одночасно і їжею, і питвом і здається їм надзвичайно смачним. Вони не везуть з собою ні горілки, ні якихось інших міцних напоїв, бо хоч цей народ любить напиватися більше, ніж будь-який інший народ півночі, все ж він напрочуд стриманий під час війни.

Збираються звичайно п'ять або шість тисяч козаків, приблизно чоловік з шістдесят будують човен; протягом трьох тижнів вони виготовляють вісімдесят або сто човнів. Сідають вони по п'ятдесят або шістдесят чоловік у кож-

не судно, в якому є п'ять або шість фальконетів (невеличка старовинна гарматка). Кожен козак озброєний двома аркебузами(старовинні рушниці) з необхідною кількістю пороху та куль. Старший має на своїй щоглі прапорець, який відрізняє його човен від інших. Козаки пливуть разом і так щільно, що їх весла торкаються одне одного. Для виходу з Борисфена вони очікують останньої фази місяця, щоб у темряві безмісячної ночі залишитися непоміченими з ґалер, які пильнують козаків біля Очакова, турецького міста при гирлі Борисфена. Як тільки турки запримітять козаків, тривога поширюється відразу по всій країні і доходить до Константинополя, звідки розсилають гінців повсюди: в Анатолію, Румелію та Болгарію, щоб кожний був на сторожі. Проте швидкість козаків така велика, що звичайно вони переганяють усіх гінців з повідомленнями про їх прибуття і так уміло використовують час і пору року, що через сорок годин приходять в Анатолію.

Інколи вони зустрічають декілька ґалер або суден, які помічають значно легше і з більшої відстані, ніж ті можуть їх помітити, оскільки козацькі човни височать лише на дві з половиною стопи над водою. Козаки наближаються до цих ґалер і протягом усього вечора залишаються приблизно за одну милю: потім, добре запам'ятавши місце, на якому було помічено судно, вони починають десь коло півночі знову веслувати з усіх сил і за кілька хвилин оточують кора-

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

„ВІСТНИК"

РЕЛІҐІЙНИЙ ЧАСОПИС ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.

„ВІСТНИК" є орґаном Української Греко-Православної Церкви в Канаді. На його зміст складаються статті на релігійно-моральні та церковно-історичні теми, гарні й повчальні оповідання для молоді й старших, матеріяли для Недільних Шкіл, новинки з церковного світу й т. п.

„ВІСТНИК" стоїть на сторожі найдорожчого скарбу українського народу — на сторожі його Віри й Церкви, — й тому повинен знаходитися в хаті **кожного православного українця.**

ПЕРЕДПЛАТА:

У Канаді ..... $3.00 на рік
За кордоном ..... $3.50 на рік

THE HERALD

7 St. Johns Ave., Winnipeg 4, Man.

Canada

бель та захоплюють його відразу, бо неможливо судну, оточеному безліччю човнів, які всі одночасно його атакують, уникнути їх чи оборонитися. Козаки забирають з ґалери гроші, гармати і весь товар, який можна легко перевезти, потім пускають ґалеру на дно, бо їм не вистачає вправності, щоб забрати її з собою.

Якщо козаки мають перевагу вночі, то ґалера та інші судна добре відплачують їм вдень: зустрівши їх, вони розкидають їх сильним гарматним вогнем та вбивають багато їхніх людей, головне, коли козаки запаляються до бою, з якого часто назад повертається лише половина екіпажів. Правда, їх ніколи не можна наздогнати, якщо вони, переслідувані, відступають в очерети і в сторону берегів, куди ґалери не можуть доплисти. Султан часто скаржитвся на їхні піратські наскоки королю Польщі, який так само не задовольняв його скарг на козаків, як і султан не задовольняв скарг польського короля на татар, проти яких Бог не міг наслати більш відповідніших ворогів, ніж козаки.

Щодо способу ведення війни на суходолі, то козаки ліпші піхотинці, ніж кіннотчики: вони витривалі й невтомні, підкоряються своїм керівникам, з надзвичайною вправністю виконують земляні роботи та укріплюються не лише за допомогою шанців, а також використовують свої вози на марші. Вони такі сильні за цими пересувними укріпленнями, конче потрібними на безлюдних степах, де раз у раз наскакують татари, що тисяча козаків, захищена так, чинить опір шести тисячам невірних, які зовсім не злазять з коней і яких затримує будь-який рів чи найменша перепона. Було б важко десь в іншій, ніж Польща, країні так вести військо серед возів, бо в цілому світі немає таких плоских і рівних просторів.

ВИБІР СУДДІ

Король Кастилії (колишнє королівство на території сьогоднішної Еспанії) Петро Жорстокий сам вибирав суддів у своїй державі. Одного разу звільнилось місце судді, на яке зголосилось трьох кандидатів. Король запросив їх до себе і показуючи рукою половину помаранчі що плавала в воді запитав:

— Що це таке?

Це помаранча, — недовго думаючи відповів перший із запитаних.

— Це пів-помаранчі, — бистро перебиваючи сказав другий.

Третій нічого не сказав; тому король повторив свій запит. Тоді останній, взяв палицю, притягнув плаваючий предмет до себе, став уважно розглядати його, повертаючи на всі сторони, і, вкінці, сказав:

— Ваша величність, на мою думку це половина помаранчі.

Король поклав свою руку на його рамя й сказав:

— Ви розумна людина, і ви повинні зайняти опорожнене місце судді. Ви не задовільнились так як оці два лише одним киненням ока, а ви заглибились у справу і розглянули її уважно з усіх сторін.

Памятник Співцеві Піонерів

В дні 17-го вересня 1961 року на цвинтарі Бічмавнт в Едмонтоні відкрито і посвячено памятник на могилі співця перших українських піонерів в Канаді, автора повісті „Сини Землі" Іллі Киріяка, що народився 29 травня 1888 року в селі Завалю на галицькому Покуттю і помер 28 грудня 1955 року в Едмонтоні, Алберта, Канада.

Памятник споруджено заходами Колеґії Св. Андрея у Вінніпеґу. Він виготовлений з сивого мармуру, дуже пристійної і нерозкладної форми, з відповідним написом у двох мовах.

Урочистости звязані з відкриттям памятника приготовив спеціяльний Комітет створений в Едмонтоні. Вшануванню письменника присвячено цілоденну програму що складалася з трьох частин і відбулася в неділю 17 вересня, 1961 року.

В Катедрі св. Івана, по св. Літургії, відслужено урочисто панахиду за спокій душі бл. памяті Іллі Киріяка. Панахиду відправив Владика Андрей, Єпископ Едмонтону й Західної Канади, в сослуженні о. протопресвітера д-ра С. В. Савчука, о. Григорія Криштановича та парохів Катедри св. Івана о. прот. Михайла Фика і о. Олександра Хомяка.

В 3-ій годині пополудні на Бічмавнт цвинтарі Едмонтону, Владика Андрей, в сослуженні вище згаданого духовенства УГПЦ та Всечесних о. о. Остапа Фляка, Ми-

Панахида в Катедрі Св. Івана в Едмонтоні за спокій душі бл. п. письменника Іллі Киріяка. Зліва на право: прот. Григорій Криштанович, о. д-р С. В. Савчук — голова Президії Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, Владика Андрей, — Єпископ Едмонтону і Західної Канади, прот. Михайло Фик, о. Олександер Хомяк.

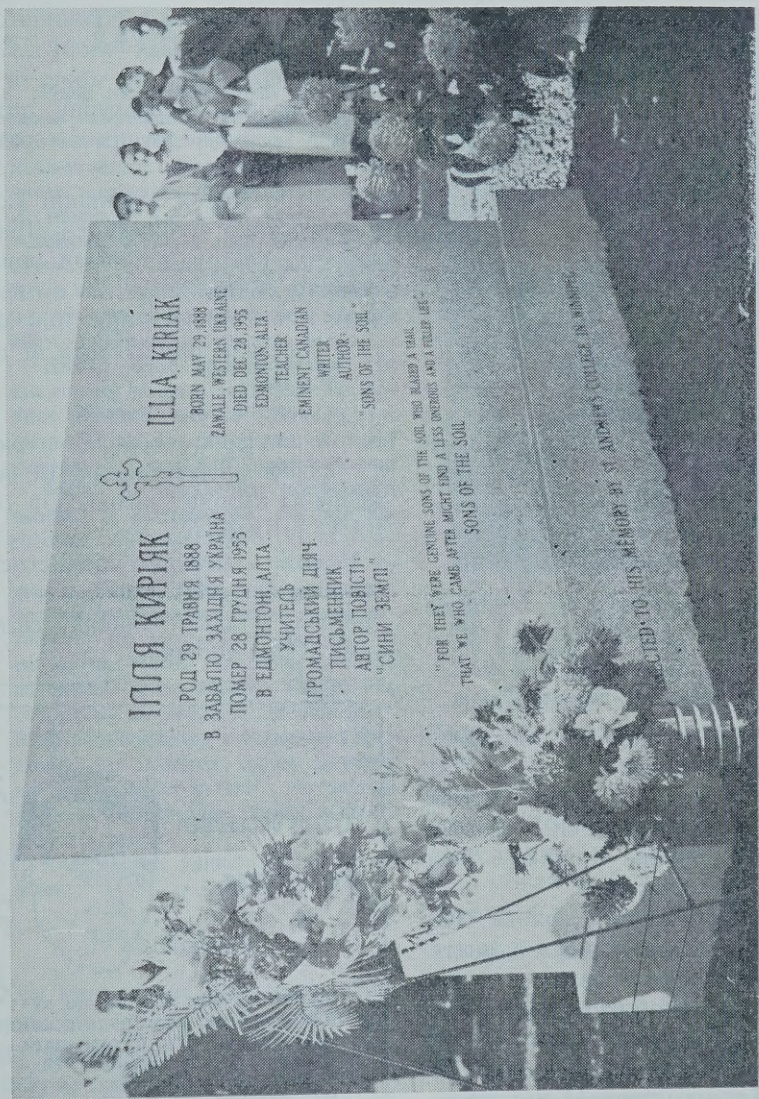

ПАМЯТНИК НА МОГИЛІ ПИСЬМЕННИКА ІЛЛІ КИРІЯКА НА ЦВИНТАРІ БІЧМАВНТ В ЕДМОНТОНІ.

рослава Крищука й Андрія Тетеренка, довершив чину посвячення памятника. Під час посвячення памятник було удекоровано пишними китицями квітів, між якими була одна від похрестників і похресниць на вшанування памяті їхнього хрестного батька. На панахиді і посвяченні співав хор Катедри св. Івана під дириґентурою проф. Олександра Євфимчука.

Увечері, в залі Катедри св. Івана, відбулися Пропамятні Сходини з укладеною комітетом програмою. На удекорованій сцені стояв великий фотопортрет Іллі Киріяка,

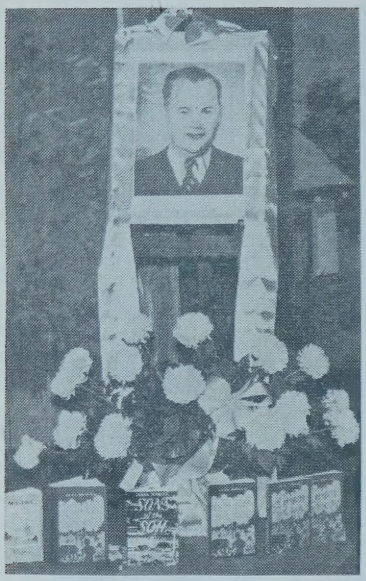

Фотопортрет бл. п. Іллі Киріяка, виставлений на сцені в залі Катедри Св. Івана в Едмонтоні під час програми Пропамятних Сходин у неділю 17 вересня 1961 р.

прикрашений живими квітами і його творами.

Голова сходин о. д-р С. В. Савчук, у вступному слові, подав відомості про Іллю Киріяка і його літературну творчість.

Д-р Л. Г. Фарина, голова Централі СУС, подав уривки з життєпису Іллі Киріяка, в яких висвітлив його пройдений життєвий шлях та особливість його особистих добродушних рис, що натхнули його до пильної спостережливости та письменницької творчости.

П. І. Лазарович, голова Централі ТУС-СУНД, з'ясував позитивну літературну оцінку твору „Сини Землі" европейських і канадійських літературних критиків.

Михайло Лучкович, колишній федеральний посол, розповів про труднощі перекладу твору „Сини Землі" на англійську мову та зачитав високу літературну оцінку цього твору видатних літературних критиків.

Дмитро Пелих, колишній актор Українського Державного Драматичного Театру, прочитав уривок з твору „Сини Землі" — моменти, коли герой повісті, Григорій Воркун, востаннє прощається зі своєю землею.

На закінчення сходин, хор Катедри св. Івана відспівав церковну пісню „Задостойник Воздвиження" і народну пісню „Ой горе тій чайці небозі".

На всіх згаданих урочистостях була велика кількість людей, що прийшли піддати пошану світлій памяті Іллі Киріяка.

подумайте над цим...

Чи ви подбали про те, що думаєте робити, коли будете мати 65 років? Чи будете мати фінансову незалежність? Відповідь є у ваших руках, бо те, що зробите від тепер до 65 років вашого віку, є найбільшої ваги. Можемо допомогти вам стати власником так званого персонального пляну відставки — як ми вже допомогли тисячам інших. Тільки зайдіть або напишіть.

THE
Great-West Life
ASSURANCE COMPANY
HEAD OFFICE - WINNIPEG, CANADA

ПОДОРОЖ НА МАРС

Рівно пів-століття тому міжпланетарна комунікація уважалась мрією-фантазією, якою займались письменники-утопісти. Сьогодні ця мрія починає прибирати форми, хоч ще дуже мізерних, але все ж таки реальних технічних осягів у виді штучних сопутників і міжпланетарних ракет. Вчені вже зовсім серіозно й конкретно починають говорити про можливості дістатись на планету Марс.

Цікаво буде познайомитись, як цю справу уявляла собі освічена людина першого десятка біжучого століття. Як зразок фантазування такої людини подаємо два короткі уривки з утопії А. Богданова, російського економіста і літератора, яка має наголовок „Червона зоря".

Героєм тієї утопії є молодий інженер Леонід, блискучий математик, котрим зацікавилась марсіянська експедиція на Землю і забрала його зі собою на Марса. Марсіянці прибули на землю велитенською воздушною спорудою, що звали її „етеронефом". Вона порушувалась в безмежних просторах під впливом діяння винайденої ними „мінус-матерії", що невтралізувала притягання їхньої планети Марса і Землі.

Ось ці два уривки утопії Богданова:

Відчалення

Хоч і які цікаві були мені „страховиська", проте найдужче увагу мою притягало наближення урочистого моменту відчалення. Я уважно приглядався до снігової поверхні під нами та до прямовісної ґранітної скелі, що стреміла за нею. Я чекав, що ось раптом відірвемось ми від землі і все це хутко замигтить перед очима, віддалюючись. Але нічого подібного я не дочекався.

Від снігової поверхні почали ми відділятися без жадного звуку, повагом, ледви помітним рухом. Кілька секунд піднесення було майже непомітне. — Прискорення — два сантиметри, — зауважив Менні. Я зрозумів. За першу секунду ми мали пройти лише один сантиметр, за другу 3, за третю 5, за четверту 7 сантиметрів. Хуткість мусіла весь час зростати, невпинно міняючись відповідно до закону аритметичної проґресії. Через хвилину ми мусіли мати хуткість ходи людини, через 15 хвилин — кур'єрського поїзду і т. д.

Ми рухались в згоді з законом падання тіл, але падали вгору і в 500 раз повільніше, аніж звичайні тіла поблизу землі.

Шкло вікна починалося від самого помосту, створюючи з ним тупий кут, відповідно до напряму кулевої поверхні „етеронефа", частиною котрої воно й було. Завдяки цьому ми, нахиляючись уперед, могли бачити й те, що було просто під нами.

Земля хутко тікала з-під нас і обрій розсовувався. Поменшали темні плями скель і селищ, береги озер малювалися як на пляні. Небо що далі, то темніло і коли синя смуга незамерзлого моря простяглася по всьому обрію з заходу, мої очі почали помічати більші зорі в повному світлі опівденного сонця.

Повільне вертіння етеронефа округ вертикальної осі, дозволяло нам оглядати всю просторінь під нами.

Нам видавалося, що обрій підноситься вкупі з нами і земна поверхня здобуває вигляд велитенської вгнутої мисочки з рельєфними оздобами. Але контури дрібніли, рельєф спадав, весь краєвид все дужче починав нагадувати географічну мапу, гостро викреслену по середині, розпливчасту й невиразну з боків, де все затягалося напів прозорим блакитним туманом. А небо зовсім почорніло і безліч зірок, аж до найдрібніших, сяяли на нім спокійно й не мигтючи, ані трішечки не боячись сліпучого сонця, проміння котрого стало пекуче аж до болю.

— Скажіть, Менні, наше прискорення в два сантиметри ми збережемо аж до кінця подорожі?

— Авжеж, — відповів він. — Лише на середині путі його напрям зміниться на неґативний і хуткість тоді вже не ростиме, — кожної секунди знов же на ті два сантиметри. Отже, хоч найвища хуткість етеронефа буде біля 50 кілометрів за секунду, а середня — біля 25 кілометрів, проте в хвилю прибуття вона стане так само малою, як була і в початку руху, і ми причалимо до Марса, не струснувшись і не вдарившись. Без цих велитенських змінних хуткостей ми не могли б дістатися ні до Землі, ні до Венери, бо навіть їхні найближчі відлеглості — 60 і 100 мільйонів кілометрів — вашими, наприклад, поїздами пощастило б проїхати лише протягом кількох століть, а не місяців, як ми оце з вами нині робимо. Що ж до способу „гарматного пострілу", про котрий я читав у ваших фантастичних романах, то це ж, звичайно, простісінький жарт, бо в згоді з законами механіки — цілком однаково, чи сидіти в момент пострілу в набої, чи зустрінути його своїм тілом зокола.

— А яким же чином здобуваєте ви собі це рівномірне припізнення й прискорення?

— Етеронеф штовхає нам сила одної з радійних матерій, котру нам щастить здобувати в великій кількості. Ми віднайшли спосіб прискорювати роспад її елементів в сотні тисяч раз: це робиться в наших моторах за допомогою досить простих електро-хемічних процесів. Таким способом вилучується величезна кількість енергії. Частинки розкладених атомів розлітаються, як ви знаєте в десятки раз хутчій, аніж гарматні набої. Коли ж вони можуть вилітати з етеронефа тілько в однім напрямі, себ-то з каналу, що має непроникливні для них стінки, — тоді весь етеронеф простує в противний бік, чисто так, як це буває з рушницею, чи гарматою, в момент пострілу. Взявши відомий вам закон живих сил, ви без жадних труднощів зможете вирахувати, що мізерної частки міліграма цих частинок вам цілком вистарчить, щоб дати етеронефові його рівномірно - прискорений рух.

Протягом нашої розмови всі марсіянці повиходили. Менні запросив мене до своєї каюти полуднувати. Я пішов за ним. Каюта його тулилася просто до стіни

Не будь щедрий, як ти ще не сплатив своїх довгів.

Не нагадуйте тому що кається про його провини.

етеронефа і мала велике хрустальне вікно. Ми повели розмову далі. Я знав, що мені доведеться зазнати нових почувань в звязку з утратою ваги свого тіла: я й запитав про це у Менні.

— Так, — сказав Менні, — хоч сонце й притягає нас, але тут впливу його не помітно. Вплив землі так само зникне, завтра — позавтра. Лише завдяки невпинному прискоренню етеронефа ми збережемо 1/500 своєї нормальної ваги. На перший раз звикати до цього досить тяжко, хоч зміна відбувається дуже повільно. Легшаючи, ви втрачатимете спритність, будете робити багато не до ладу розраховуваних рухів, що вестимуть вас по-за вашу мету. Втіха від літання видасться вам доволі сумнівною. Не минеться вам, щоб не билося серце, не вертілася голова, щоб навіть не нудило вас: та Нетті пособить вам всього того позбутися. Важко вам буде також поратися біля води та й усякої іншої рідини котра, як тільки ви її порушите, виплигуватиме вам з посуду і скрізь розкидатиметься величезними сферичними краплями. Але ми пильно пристосувалися до всіх цих незручностей: меблі й посуд прикріплюється у нас до своїх місць, рідини зберігається заткнутими, скрізь понаставлювано придержувачі і протягнуто ремінні пояси, щоб спинювати небажані підлітування в разі нерозрахованих рухів. Та ви звикнете, часу на науку вистачить.

З моменту відплиття минуло біля двох годин, а зменшення ваги вже давало себе почувати, і покіль що — найприємнішим способом: тіло ставало легшим, рухи

"Alec" Tricity says —

ТЕПЕР! Ви можете

ВИНАЙМАТИ

ЕЛЕКТРИЧНИЙ ОГРІВАЧ ВОДИ

СИТІ ГАЙДРО дає домовласникам нагоду вставити або заміняти електричний огрівач води без тих коштів, коли купується його. В додатку замовник звільнений від всякої відповідальности і обслуги. Можна набути ріжної величини відповідно до ваших особливих потреб по низьких місячних цінах винайму.

ЗА ПОВНИМИ ПОДРОБИЦЯМИ ВДАЙТЕСЬ ДО City Hydro

SHOWROOMS:
405 Portage Ave.
WINNIPEG
PHONE: WH 6-8201

вільнішими — та й годі. Атмосферу ми вже встигли минути цілком, але це нас ніяк не турбувало, бо кисню на нашому герметично-закритому кораблі було, звичайно, до схочу. Видима половина земної поверхні стала остаточно нагадувати географічну мапу — з переплутаним, правда, маштабом, дрібнішим посередині і більшим до обрію: подекуди її вкривали ще й білі плями хмар. На півдні, за Середземним морем, північ Африки та Арабію крізь блакить можна було бачити досить добре: на північ, за Скандинавією, погляд безнадійно блукав по сніговій та льодовій пустелі, — лише скелі Шпіцберґена малювалися ще самотною темною плямою. На сході, за зеленкувато - рудою смугою Уралу подекуди перетятою сніговими плямами, починалося знову суцільне царство білого кольору з лише де-не-де зеленкуватим відблиском — блідим натяком на велитенські чатинні ліси Сибіру. На заході, за яскравими контурами середньої Европи, розпливалися під хмарами береги Англії і північної Франції. Я не міг довго без відпочинку дивитися на цю величню картину, бо думка про страшну глибину безодні, над котрою ми були, швидко викликала у мене почуття, подібне до непритомности. Я відновив розмову з Менні.

— Ви капітан корабля, правда?

Менні притакуючи кивнув головою і додав:

— Але це зовсім не свідчить, що мені належить те, що у вас зветься владою начальника. Просто, я маю найбільший досвід у справі керування етеронефом і мої вказівки беруться на увагу так само, як я приймаю астрономічні рахунки Стерні, або ж — як усі ми приймаємо медичні поради Нетті для підтримання нашого здоровля й робочої сили.

— А скільки ж років цьому докторові Нетті? Він видається мені ненадто молодим.

— Не пригадаю, 16 чи 17, — з посмішкою відповів Менні.

Так само вгадував і я. Але мене не могла не здивувати така рання вченість.

— І такого віку вже бути лікарем! — несамохіть вихопилося в мене.

— Ще ж і додайте: тямущим і досвідченим лікарем, — притиснув Менні.

В ту хвилю я не зміркував, а Менні може навмисне не нагадав мені, що роки марсіянців майже вдвічі довші за наші: Марс обхо-

---

ЛЕВ НА ЛОВАХ

(Казка)

Собака, лев, вовк і лисиця рішили спільно полювати на добич і склали таку умову, все що вполюється, ділити по рівній части.

І ось лисиця піймала оленя і позвала товаришів, щоб ділити добичу. Прийшли оті товариші. Лев почав ділити добичу, розірвав оленя на чотири части і сказав: Глядіть, оця перша частина належиться мені по договорі; ця друга частина належиться як левові; ця третя частина належиться мені, бо я найсильніший; а хто простягне свою лапу до тієї четвертої частини той з місця живий не підніметься.

дить сонце за 686 наших днів, — отже 16 років Нетті відповідали 30 нашим земним рокам.

Прибуття

Керований світлою головою Менні етеронеф без жадних нових пригод летів далі до своєї далекої мети. Я встиг уже сяк так призвичаїтись до умов життя без ваги, як також і побороти більші труднощі марсіянської мови, — коли Менні заявив нам, що ми долітаємо вже до половини путті, осягнувши найвищу межу швидкості, яка відтепер почне упадати.

Саме в призначений Менні момент етеронеф швидко й м'яко перевернувся. Земля, що давно вже з великого серпа встигла стати маленьким, а з маленького — яскравою зеленкуватою зорею поблиз соняшного диска, тепер з нижньої частини чорного неба перескочила у верхню: червона ж зоря Марса, що до цього часу весело сяяла над нашими головами, опинилася внизу.

Минули ще десятки й сотні годин і зоря Марса стала яскравим маленьким диском, а скоро після цього заблимали і дві малесенькі зірочки її сопутників — Деймоса і Фобоса, невинних планеточок, що нічим не заслужили на ці грізні імена — „Жах" і „Страх" по — грецькому. Поважні марсіянці пожвавішали і почали частіше навідуватись до обсерваторії Енно, — позирнути на рідні краї. Дивився на них і я, але мало розумів те, що бачив, хоч і як старанно й терпляче давав мені різні пояснення Енно. Там, справді, було для мене чимало чого дивного.

Червоні плями ставали лісами й левадами, а зовсім темні — ланами, готовими до жнив. Міста малювалися якимись синіми плямами і лише води та сніги мали зрозумілий для мене колір. Веселий Енно змушував мене іноді догадуватись, що я бачу в полі зору апарату, і мої наївні помилки дуже бавили його й Нетті: я ж їм дякував за це жартами зо свого боку, називаючи їхню планету царством учених сов та переплутаних барв.

Тим часом червоний диск поволі більшав: незабаром він у кілька раз переважив своїми розмірами диск Сонця, що значно поменшало, і нагадував тепер астрономічну мапу без написів. Починала прибувати і сила ваги, що надзвичайно гарно впливало на самопочуття. Деймос і Фобос із яскравих зірок

ДАРУНКИ РІДНИМ В УКРАЇНІ

Висилайте посилки своїм рідним та знайомим почерез нашу фірму "УКРАЇНСЬКА КНИГА".
Достава ґарантована. Мито оплачуємо тут. Уживані речі не висилаємо. Медицину висилаємо повітряною поштою.
Заходіть, пишіть або телефонуйте за нашим цінником та інформаціями.

UKRAINSKA KNYHA
613 Selkirk Ave., Winnipeg 4, Man.
Ph. JU 6-1106

STRELL'S PHARMACY
ARLINGTON at BOYD
Phone JUustice 6-1152
WINNIPEG, MAN.
"Prompt Service with Free Delivery"
A. STRELL — Pharmacist

теж стали маленькими, але чітко окресленими кружечками.

Лишилося 15—20 годин їзди. Марс широко розгортається під нами: звичайним оком бачу я більше, ніж дають усі астрономічні мапи наших учених. Деймос лине по цій круглій мапі, а Фобоса не видно — він зараз по той бік планети. Всі навкруги мене радіють, один лишень я не можу побороти тривожної журби очікування.

Ближче й ближче... Всі покинули всяку роботу, — всі дивляться вниз, де розгортається інший світ, для них рідний, для мене — повний загадкової таємниці. Один Менні не з нами, він біля машини: останні етапи подорожі найнебезпечніші — треба перевіряти віддаль і регулювати швидкість.

Чому ж я, цього світу не по своїй охоті Колюмб, чому ж я не почуваю ні радощів, ні гордощів, ні навіть того заспокоєння, яке мусів би викликати твердий беріг, після довгої подорожі океаном невловимого?

Події майбутнього вже кидають свою тінь на сучасне . . .

Лишилося останніх дві години. Скоро ми вступимо в атмосферу. Серце починає люто битися, я не можу більше дивитися і йду до своєї каюти. Нетті йде за мною. Він починає мені говорити, — не про сучасне, а про минуле, про далеку Землю, там, — вгорі.

— Ви мисуте ще туди вернутися, коли упораєтесь зо своїм завданням, — каже він мені і його слова дзвенять для мене, як ніжне нагадування про мужність. Ми міркуємо про це завдання, про його необхідність і труднощі. Час минає для мене непомітно.

Нетті дивиться на хронометер. — Приїхали, ходім до них! — закликає він.

Етеронеф спинився. Одсовуються широкі металічні двері, свіже повітря лине в середину. Чисте, зеленкувато-синє небо над нами, юрби народу навкруги нас. Менні й Стерні виходять перші. Вони несуть на руках прозору труну, де лежить одубіле тіло втраченого товариша — Лєтти.

За ними виходять інші. Я з Нетті вихожу останнім і ми вкупі, плече в плече, йдемо через кількатисячну юрбу людей, подібних до нього . . .

ГУСКА І ЖУРАВЕЛЬ

(байочка)

Плавала гуска по воді і голосно сама з собою говорила:

„Яка ж я подивугідна птиця. І ходжу я по землі, і плаваю по воді і літаю в повітрі. Немає такої птиці. Я королева над усіма птицями.

Підслухав самозакохану гуску журавель й сказав їй:

„Дурна й проста ти гуска! Ну, скажи, чи можеш ти плавати як щука бігати як олень і літати як орел? Лучше знати щось одне але добре його знати ніж все знати але погано?

НА ВІЙНІ

Цю ворожу позицію ніяк не можна здобути: ви лише глядіть як вона укріплена.

— Нема що думати про це... Це неможливе.

— А як прикажуть її здобути.

— Ну, як прикажуть, то, очевидно здобудем.

УСМІХНІМОСЬ

ПОРОЖНЕЧА

Синок питає батька, що це є порожнеча. Заклопотаний батько:

— Чекай, хай подумаю... ні не вмію тобі зараз сказати, але маю це в голові...

ПОШЛЮБНА ПОДОРОЖ

Шотляндець летить до Італії. По дорозі він оповідає, що це його пошлюбна подорож.

— А де ж дружина? питають.

— О, вона вже була в Італії...— відповідає щасливий молодий.

ЗАСПОКОЄНИЙ ШОТЛЯНДЕЦЬ

Шотляндець лежить у лікарні. Він у розпуці і безрадний. Аж після відвідин дружини він повеселішав, неначе відмінився.

— Як це ви зробили? — питає сестра - жалібниця.

— Просто — відповідає дружина хворого, — я запевнила його, що коли б операція не вдалася, не треба буде платити.

НАЙКРАЩЕ ОПОВІДАННЯ

Одна з американських газет оповістила конкурс на найкраще веселе оповідання, яке мусіло мати рівно сто слів. З багатьох надісланих оповідань першу нагороду отримало таке:

„Сержант Смит пішов на інспекцію латрин. Став на одну дошку і вона провалилася. Це є разом 13 слів. Решту слів до 100 сказав сам сержант Смит, коли вилазив з ями".

ТЯГАР

Раз їхав мужик дорогою, а жінка йшла до міста і несла на плечах великий клумак.

— Сідайте кумо, — каже чоловік, — я вас підвезу трохи, бо й я до міста! Жінка сіла та й тримає клумак на плечах.

— Ви чому кумо, не поставите клумака на фіру? Таже вам тяжко його тримати!

— Е, дай вам Боже здоров'я, що мене везете, нащо ще такий тягар класти на фіру?

ЗРОЗУМІВ

Під час лекції учитель спитав одного неуважного учня:

— Коли найкраще рвати яблука?

Учень, не задумуючись, випалив:

— Тоді, коли собака прив'язаний.

ТРИ ПРОФЕСОРИ

Три достойні професори в почекальні залізничої станції. Вони не бачать світу, вони дискутують. Навіть не завважують, що заїхав поїзд. Спохопившись, біжать, і двом вдається вскочити, третій не встигає.

— Ваші знайомі в прекрасній формі, як юнаки — завважує один із свідків тієї сцени.

— Воно так! Але яка з того потіха? — відповідає професор, — це ж я мав їхати, вони тільки мене провожали . . .

БІДОЛАШНА БАБА

Пішла стара баба до церкви та й почула, що там вичитували, якто на тому світі буде плач і скрежет зубів. Іде вона з церкви та так гірко плаче. Зостріває її чоловік:

— Чого ви, бабо, плачете?

— Та як же мені, синочку, не плакати, прочитали в церкві, що буде на тому світі плач і скрежет зубами, а чим же я скреготатиму, коли в мене ні однісінького зуба нема...

ПОЯСНИВ

Син питає батька:

— Тату, чому коли дмухати на вогник свічки, то він загасає?

— Гм... тому... м-м... Таак... Тому... (нервово). Не дмухай, дурню, от і не загасне.

ДІД І ОНУК

Діду, а ви були колись малим? — питає онук.

— Був, дитино, був.

— То ви, мабуть, були дуже смішні з своєю лисиною і бородою...

РОБИТЬ ЗОВСІМ ТЕ САМЕ

— Чи ти поводишся у відношенні до своєї дружини так, як поводився перед одруженням?

— Цілком так само. Пам'ятаю, як то бувало, коли я закохався. Я стояв звичайно перед її домом, дивився і просто боявся увійти. Тепер іноді в ночі я роблю зовсім те саме...

НЕ ЗАВВАЖУВАВ РІЗНИЦІ

— Кажуть, що чорнявки мають лагіднішу вдачу, ніж червоноволосі.

— Це звичайна вигадка! Моя дружина була вже і одною і другою, але я не завважував ніякої різниці...

ДІЙНА КОРОВА

Кумо! Скільки в день надоєте від своєї корови молока?

— Десять кварт.

— А скільки продаєте?

— П'ятнадцять.

У ЗВІРИНЦІ

Тату, чи слонячий батько тягає слонят за вуха?

Ні.

— От шкода! Отакезні вуха пропадають даром!

ДОБРИЙ СЛУХОВИЙ АПАРАТ

Старший, багатий патріярх родини почав сильно недочувати. Вкінці пішов до складу ушних апаратів. Після двох тижнів зупиняється перед тим самим складом, заходить до середини і дякує за знаменитий слуховий апарат. Він докладно чує, навіть що говорять у другій кімнаті.

Вдоволений купець: — То ваша родина десь дуже тішиться, що ви так добре чуєте.

Старший пан: Що це ви? Я їм цього не казав. І знаєте що? За той час я вже двічі міняв завіщання.

Остап Вишня

„ЧУХРАЇНЦІ"

ПЕРЕДМОВА

„Чухраїнці", як ми знаємо, це дивацький нарід, що жив у чудернацькій країні „Чукрен".

Країна „Чукрен" була по той бік Атлянтиди.

Назва — „чухраїнці", повстала від того, що нарід той завжди чухався.

В цій нашій науковій праці ми спробуємо, за викопаними матеріялами, зазнайомити з характеристикою вищеназваного дивного народу.

Розділ 1.

Країна „Чукрен", як про те свідчать матеріяли, знайдені при розкопах гробниці чухраїнського царя Передериматнюріохора, розлягалася на чималій просторіні від біблійської річки Сону аж до біблійської річки Дяну. Біля річки Сону простягалося пасмо так званих Кирпатих гір. Це на заході...

Південь країни „Чукрен" обмивало море з водою синього кольору. Синім те море зробилося дуже давно, ще тоді, коли найбільша в світі катаклізма оддїлила океан від землі. Тоді те море хотіло зробитися океаном — надулося, посиніло, та так синім на весь свій вік і залишилося.

В синє море текла найулюбленіша чухраїнцями річка Дмитро.

А на південному заході була друга велика річка — Дситро. Від цих річок і чухраїнці прибрали назву: наддмитрянці і наддситрянці. Наддмитрянці — це ті, що жили над річкою Дмитром, а наддситрянці — над Дситром.

Чухраїнців було чимало: щось понад тридцять мільйонів, — хоч здебільша вони й самі не знали хто вони такі суть...

Як запитають було їх:

— Якої ви, лорди, нації?

Вони, почухавшись, відповідають!

— Та хто й зна... Живемо в Шенгеріївці. Православні.

„Чукрен" була країна хліборобська. На ланах її на широких росли незнані тепер хліба-книші, паляниці, перепічки... А найбільше чухраїнці любили на вгородах соняшники.

— Хороша, — казали вони — рослина. Як зацвіте — зацвіте — зацвіте! А потім, як ісхилить голову і стоїть перед тобою, як навколюшках... Та ніби він — ти, а ти ніби — пан. Уперто покорлива рослина. Хороша рослина.

Розділ 2.

Мали чухраїнці цілих аж п'ять глибоко національних рис. Ці риси настільки були для них характерні, що коли б котрийсь із них загубився в мільйоновій юрбі собі подібних істот, кожний, хто хоч недовго жив серед чухраїнців, вгадає:

— Це — чухраїнець.

І ніколи не помилиться...

Нудьга — це лихо, якого не можна легковажити. Нудьга може вкінці перейти в справжню розпуку.

Його (чухраїнця) постать, його рухи, вираз, сказать би, всього його корпуса — все це так і випирає оті п'ять головних рис його симпатичної вдачі.

Риси ці, як на ту старинну термінологію, звалися так:

1. Якби ж знаття?
2. Забув.
3. Спізнивсь.
4. Якось - то воно буде.
5. Я так і знав!

Розглянемо поодинці всі п'ять характерних для чухраїнців рис. Нагадаємо тільки, що розкопані матеріяли сильно потерпіли від тисячолітньої давнини, а декотрі з них і понадривані так, ніби на цигарки, хоч матеріяли ті ні на книжки з сільського господарства, ні на газети не подібні.

Одну з книжок ,писану віршом, викопано разом із глечиком.

Академіки кажуть, що, очевидно, — чухраїнці накривали глечики з молоком поезією — настільки в їх була розвинена вже тоді культура. Книжка дуже попсована, вся в сметані. Сметана та взялася струпом. Хемічний дослід того струпа виявив, що то — крейда.

Як догадуються вчені, сметану ту було накрито книжкою біля якогось великого міста.

Отже, дуже тяжко працювати над тими матеріялами. Через те характеристика кожної національної чухраїнської риси може бути не зовсім повна.

Ми зарані просимо нам те дарувати. Не ми в тому винні, а тисячоліття.

Якби ж знаття.

Найхарактерніша для чухраїнців риса. Риса — мати. Без неї чухраїнець — не чухраїнець, а риса ця без чухраїнця — не риса.

Повстала ця риса в чухраїнців от з якого приводу. Вшивав один із них хату. Зліз аж до бовдура і посунувся. Сунеться й кричить:

— Жінко! Жінко! Соломи! Соломи! Соломи!.. Геп!

— Не треба...

Це значить, кричав чухраїнець жінці, щоб вона, доки він гепне, соломи на те місце, де він гепне, підіслала. Не встигла жінка цього зробити. Тоді виходить: „Не треба"!

І от після цього укорінилася глибоко ця риса в чухраїнцеву вдачу.

Як тільки яка причина зразу:

— Якби ж знаття, де впадеш — соломи б підіслав.

Або:

— Якби знаття, що в кума пиття...

І так в кожнім випадку життя чухраїнського цивілізованого.

От будують чухраїнці якунебудь будівлю громадську. Збудували. А вона взяла й упала. І зразу:

— Якби ж знаття, що вона впаде, ми б її не сюди, а туди будували. Є серед матеріялів характерний запис, як попервах чухраїнці свою культуру будували. Узялися уже ретельно... А потім за щось завелись, зразу за голоблі (була в них така зброя, на манір лицарських середньовічних списів), та як ізчепились полемізувати... Полемізували, аж дивляться — у всіх

Зробити один крок взад це небезпечніше, ніж зробити сто миль вперед.

(Китайська пословиця).

кров тече... Тоді повставали й стогнуть:

— Якби ж знаття, що один одному голови попровалюємо, не бились би!

Сильно в них тоді культура затрималася... Та й не дивно: з попровалюваними головами не дуже культурне життя налагодиш...

Вирішили якось вони театр організувати. Запросили спеціяльну людину. Бігали, говорили, обговорювали. Хвалилися, перехвалювалися. Підвела їх та людина: не організувала театр, а зовсім навпаки.

— Якби ж знаття!...

І почали знову.

І не було жоднісінького без отого знаменитого:

— Якби ж знаття...

З цією головною рисою з'єднані четверта й п'ята риса в чухраїнців, а саме: „якось-то воно буде" та — „я так і знав".

Коли чухраїнці, було, починають якусь роботу, хоч би в якій галузі їхнього життя та робота виникла, і коли хтонебудь чи з боку, чи може трохи прозорливіший зауважив:

— А чи так ви робите?

Чухраїнець обов'язково подумає трішки, почухається і не швидко прокаже:

— Та! Якось-то вже буде!

І починає робити...

— Коли ж побачить, що наробив аж пальці знати, тоді:

— Я так і знав!

— Що ви знали?

— Та що отак буде!

— Так навіщо ж ви робили?

— Якби ж знаття...

— Так ви ж кажете, що знали?!

— Так я думав, що якось-то воно буде!

Один індійський мудрець, коли йому про це тоді розповіли, сказав:

— Дивне якесь perpetuum mobile.

***

Друга риса „забув" і третя — „спізнився" — характерні таксамо риси для чухраїнцнв, але вони особливих пояснень, гадаємо, не потребують...

— Чому ви цього не зробили?

— І-і-і ти! Забув! Дивись!

або:

— Чого ж ви не прийшли?

DARLING HOUSE OF BEAUTY

Тільки одна ціна за комплетну фризуру $4.95

За $1.00 екстра можете мати

LANOLIZED COLD WAVE

Не треба робити попереднього умовлення

Відкрито 6 днів на тиждень.
Телефон JU 6-3679
872 Main Street, at Stella Ave.
Winnipeg 4, Man.

MANOR HOTEL

На розі Higgins Ave., близько сіпіярського залізничого двірця у Вінніпеґу.
НАСКРІЗЬ ВІДНОВЛЕНИЙ ГОТЕЛЬ.
Чисті, вигідні кімнати, які винаймається на день або тижнево.
Phone WH 2-1343
Управитель:
ІВАН МЕЛЕНИК

— Та засидівсь, глянув, дивлюсь — спізнивсь!

Так я й той... облишив. Якось-то, сам собі подумав, воно буде.

— — — — — — — — —

Істинно дивний народ.

Розділ 3.

Країну „Чукрен" залила стихія разом із Атлянтидою.

Один чухраїнський поет, грізної стихії не перелякавшись, заліз на височезну вербу й чекав смерти. Коли вода вже залила його притулок, він продеклямував журно:

Ой, поля, ви поля,
Мати рідна земля,
Скільки крови і сліз
По вас вітер розніс.

А в цей момент пропливав повз ту вербу атлянтидянин і, захлинаючись уже, промовив:

— І все по-дурному.

Післямова.

Читав я оці всі матеріяли, дуже сумно хитаючи головою.

Прочитавши, замислився і зітхнув важко, а з зітханням тим само по собі вилетіло:

— Нічого! Якось-то воно буде. Тьху!

РЕКОРД СЛІДЧИХ МЕТОД

В Мадярщині живе повір'я, що Аттіла, король гунів, похоронений саме в Мадярщині. Але певних доказів на це не було. Аж оце недавно знайшли кістяк і знавці ствердили, що це кістяк Аттіли. Але мадярський уряд рішив ще таки спитати Москву, бо ж вона має в усіх справах останнє слово. Обережно опакований кістяк відослали до Москви. За якийсь час Москва повернула цілком поламаний кістяк із рішенням: Так це Аттіла. Він признався.

Це найновіша версія давнього гіркого дотепу про те, як учитель совєтської школи спитав старшого учня: хто написав Анну Кареніну. Учень збентежено відповів: — Це не я!

— Учитель зажурений низьким рівнем знання учня, пожалівся управителеві школи. Той стараючись заспокоїти схвильованого педагога відповів: — Але ж товаришу, може й справді він не написав.

Це до решти збентежило літературника. На вулиці зустрічає його приятель, що працює в НКВД. Завваживши смуток приятеля, питає про причину. Той з жалем і обуренням оповідає про те, що відповіли йому на питання про Анну Кареніну і учень і управитель.

За кілька днів добрий приятель з НКВД дзвонить до учителя: — Не журись, усе полагоджене! Я арештував обидвох, учня і управителя, і оба признались. Це вони написали.

(„Український Огляд").

———o———o———

КОЛОМИЙКИ

Ці коломийки, чи як дехто каже співаночки, списав від своїх родичів молоденький сумківець Ярослав Лозовчук з Гефорд, Саск.

Ярослав раніше був пильним дописувачем до Відділу для молоді в „Українськім Голосі". Його листи відзначалися своєю оригінальністю тим, що в нього є добра уява і що він є свідомий молоденький українець. Хтось одного разу закликав його по імени Джері, але він відразу відповів, що він є Ярослав, а не Джері. Серед сумківців він відзначається своєю активністю. Був він і на оселі в „Зеленім Гаю".

Над списом Коломийок він таки чимало натрудився, бо списав досі 253 коломийок і ще обіцяв більше зібрати.

Співаночки, мої любі,
Де я вас подію,
А я свої співаночки
У гаю посію.

Ви будете, співаночки,
У гаю співати,
А я буду молоденький
За вами плакати.

Якби не ті співаночки,
Давно бим загинув,
Із недолі та із горя
Давно бим світ кинув.

Ой кувала зазуленька
Та коло криниці,
Отам собі дівча вибрав
У тої вдовиці.

Болить мене головонька,
Не знаю від чого,
Пізно ляжу, рано встану
Відай то від того.

Ой не піду до ті мила,
Ніколи, ніколи,
Бо до тебе хлопці ходять,
Як жиди до школи.

***

Бо до школи жиди ходять
Книжечки читати,
А до тебе хлопці ходять
Личко цілувати.

Сварилася сусідонька
З мою матусею,
Що я ходжу співаючи
Її вулицею.

Сусідонько, голубонько,
Зі мнов не свари сі,
Купи собі фіру прутів
Та й відгородисі.

Ой піду я до милої,
Дверми потермошу,
Пусти ко мні моя мила,
Як ті файно прошу.

Ой піду я до милої,
Дверми помоцую,
Пусти ко мні моя мила,
Най переночую.

Купив бим ти мила пива,
Відав бис не пила,
Ти до мене по щирости
Не заговорила.

**
*

Товаришу, я тя лишу,
А сам помандрую,
А я тобі, товаришу,
Любку подарую.

А я тобі, товаришу,
Свою любку лишу,
Щобис мене нагадував,
Любий товаришу.

Ой ішов я дорогою,
Там ся заталапав,
Давав мені багач сотку,
Щоб я дівку сватав.

А я сотку від багача
Сховав у кишеню,
Вібачай ми, багачику,
Я ще ся не женю.

Ой вже смо сі поженили
Та й попарували,
Лише мені молодому
Стару бабу дали.

А я бабу за рученьку
Та й сів у куточку,
Та й так бабу подушую,
Як другий дівочку.

А Господи милосердний,
Свєтий понеділку,
Дав бим бабу і кобилу,
Аби дали дівку.

**
*

Зеленая ліщинонька,
Не горит, лиш курит,
Молодая дівчинонька
Не любит, лиш дурит.

Ой їхав я з Тернополя,
Горіла тополя,
Дорожчу я милу маю,
Як сто морґів поля.

А що мені з того поля,
Що є його много,
Коли я ся подивити
Не маю на кого.

А з-за гори високої
Колясочка їде,
Така буде дівчинонька,
Що за мене піде.

Відколи мні наганили
Згори на долину,
Поломив я троє ребер
На дітчу ворину.

Удар коню копитами
Перед воротами,
Та най вийде дівчинонька
З чорними бровами.

**
*

Оженюся, мамко рідна,
Буду ґаздувати,
Попід чужі перелази
Нічку ночувати.

Попід чужі перелази,
Попід чужі кучі,
Погубив я постолєта,
Погублю й онучі.

Немає нічого, що було б так тяжко стерпіти людині, як повне безділля, без пристрасти, без заняття, без розваги, без жури. Бо тоді людина відчуває, яке вона ніщо, відчуває своє відокремлення, свою невистарчальність, залежність, свою неспроможність, свою порожнечу.

Убую си в постолєта,
Волоки ремінні,
Та як стану утікати
У тото Ясіні.

Але у тім Яснінечку
Студененькі води,
Гину мила за тобою
Вже чотири годи.

Ой солодкі ябка були,
Солодке качинє,
Та солодке закоханє,
Гірке розлучинє.

Бодай тебе Господь побив,
Дрібне камінячко,
Та за мою щиру правду
Та за сумлінячко.

Та нагадай, моя мила,
За то гідне літо,
Та нагадай як то було
Не раз розмаїто.

Як то вітер шумів, шумів
По тії діброві,
То мні не раз сон ізморив
На любій розмові.

То мні не раз сон ізморив,
Не раз я не спала,
Не раз мені темна нічка
Годиноньков стала.

Та нагадай, моя мила,
Як ми сі кохали,
Заки наші вороженьки
Та й за нас не знали.

А як вони дізнали сі,
Та й нас розлучили,
Що би ми сі молоденькі
Разом не любили.

Ой вороги, вороженьки,
Ви погані люди,
Як я свою милу лишу,
Що вам з того буде?

„НАЙКРАЩА ДЛЯ ВСЬОГО ВАШОГО ПЕЧИВА"

PURITY

ЗБАГАЧЕНА МУКА ДЛЯ ВСІХ ПОТРЕБ.

Purity Rolled Oats

MONARCH

Fresh-Egg Cake Mixes
White, Chocolate, Golden Yellow, Dutch Spice, Coffee Mocha
Pie Crust, Tea-Bisk, Angel Food, Gingerbread, Sponge
Puddings, Cobblers, Brownie Mix, Date Square Mix

MAPLE LEAF — PURITY MILLS LIMITED
Toronto, Ont. Winnipeg, Man. Calgary, Alta.

Що я тебе мила просив,
Щобис не забула,
Щобис не йшла понад воду
Абис не втонула.

Бо якби ти втопилася,
Поплила водою,
То плакав бим та тужив бим
Мила за тобою.

Ой тужив бим за тобою,
Тужив бим, плакав бим,
Дрібні сльози по личеньку
Втирав бим, втирав бим.

Куди були шуги, луки,
Теперка дороги,
Куди були добрі люди,
Теперка вороги.

***

Ой Іване, Іваночку,
Мамка ті родила,
Та й на мою головоньку,
Щоби м ті любила.

Як я скочу, перескочу
Гридку з бураками,
Вчепила сі мого любка
Друга з кучерами.

Та як го сі не відчепит,
Щось буду робити,
Рік буде ї мордувати,
А зо два кришити.

Тече вода з-під города,
Я ї не вгамую,
На біду ми любки треба,
Як за нев баную.

Ой сиджу я коло стола,
Вішиваю ковнір,
Чи я така нещаслива,
Що мій милий жовнір.

Любо ми сі подивити,
Очима повести,
Куди ходять і що роблять
Мого любка сестри.

***

Ой Господи милосердний,
Як мнє болять плечі,
Бігаючи до дівчини,
Як настане вечір.

Веселосте, моя люба,
Деж ти сє поділа,
Ой чи з водов ти поплила,
Чи в гай полетіла.

Горілочка, оковита,
А пиво варене,
Я не винна, що я пяна,
Коли пют до мене.

Горілочка оковита
Із ярого жита,
Через тебе горілочко
Не раз була бита.

Хоч би, мамко, скрипки грали,
На цимбали били,
Вже би моє сумне серце
Не розвеселили.

Хоч би, мамко, скрипки грали,
Били на цимбали,
Вже би мені молоденькій
Веселість не дали.

Пусти-но мя, моя ненько,
На танчик, на танчик,
Та най виджу з ким танцює
Мій любий коханчик.

Та най виджу з ким танцює,
Кому славу робить,
Най він мене молоденьку
З розуму не зводить.

Свої недостачі можна бачити лише чужими очима.

Буває три роди невіжества: нічого не знати, погано знати і знати те чого не слід було б знати.

Як ся напю горілочки,
То плету ногами,
Та й ся не раз підпираю
Носом та й зубами.

Ой що мені за доганка,
Що маю коханка,
Одна нога як кочерга,
А друга як санка.

Під моїми воротами,
Солома горіла,
Вставай милий, йди додому,
Бо вже днина біла.

Вставай милий, йди додому,
Бо коні в ячмени,
Кажуть люди, най так буде,
Що ти любиш мене.

Жито, мамо, жито, мамо,
Жито не пшениця,
Як дівчину не любити,
Коли чарівниця.

А Господи милосердний,
Що то помагає,
Що мій милий щовечора
Д мині прибігає.

Нічо мені не поможе,
Лише збавлю ночі,
Встану рано, дрімається,
Болять мене очі.

Ой піду я до церковці
Богу ся молити,
Як погляну на погану,
Не мож ся хрестити.

Коло млина яворина,
Явір похилився,
Як не возму кого люблю.
Не буду женився.

***

Парасочко Мельникова,
Чи підеш за мене,
Та не будеш хліба печи
Ніколи у мене.

У мене ся сам хліб пече,
Кітка дрова носить,
Попід хату річка тече,
Аж хатов підносить.

Попід хату річка тече,
Миски промиває,
Парасочка Мельникова
Лиш сі позирає.

Пане, брате, товаришу,
Одну гадку маймо,
З сего боку на тамтой бік
Дівчини не даймо.

Я косити, громадити
Не вмію, не вмію,
Цілувати біле личко
Навчуся в неділю.

АСЕКУРАЦІЯ ВСІХ РОДІВ

Union Insurance Agencies

M. W. HORBAY, Mgr.

290 Garry St. Phone WH 2-6626
WINNIPEG 1, MAN.

Коли приїжджаєте до Вінніпеґу, то ліпшого місця на відпочинок не знайдете як у

YALE HOTEL

860 Main St., WINNIPEG, MAN.

Телефон: JU 6-3134

Ой у мене чорні очи,
А у тебе сиві,
Поберімся, моя мила,
Будемо щасливі.

Пішла мила у малини,
Та й я йду, та й я йду,
Гіркі її малиночки,
Як я її знайду.

І ти козак, і я козак,
Обасмо козаки,
Ти хороший, я без грошей,
Обасмо однаки.

**
*

Коли хочеш моя мила,
Щоби м до ті ходив,
Постав кладку на потоці,
Щоби я не бродив.

Постав кладку на Дунайку
Та й нове поруччя,
Та й щоби я не замочив
Новенькі онучі.

Любилам ті, мій миленький,
Так як свою душу,
А ти мене покидаєш,
Я тужити мушу.

Як настає Божа весна,
Все листє зелене,
Що ми з того, що тя люблю,
Коли ти мене ні.

Ой гіллячко із калини
Вдолину нависло,
Але мене за миленьков
Коло серця стисло.

Ой гіллячко із калини
Вгору підіймисі,
А ти люба дівчинонько
Д мині притулисі.

Любо ми сі подивити
У горішний конець,
Як мій милий заганяє
Сірі бички в хлівець.

**
*

Я не хочу зятем бути,
Хочу води пити,
Як ти файну доньку маєш,
Хочу подивитись.

Іще води не напився,
Лише нахилився,
А сподобав дівчиноньку,
Лише подивився.

У котрої дівчиноньки
Кучер над очима,
Тота мене дівчинонька
Гуляти навчила.

Ой стану я під горою,
Та й махну рукою,
Верни, Боже, літа мої
Та й молодість мою.

СТАРОВИННІ ПРАВДИ

Хто розумний? — Той що у всіх чого-небудь навчається.
Хто сильний? — Той що себе опановує.
Хто багатий? — Той хто задовільняється своєю судьбою.
Хто герой? — Той хто вміє ворога зборити своїм другом.

Посійте один вчинок і з нього зродиться привичка; посійте привичку і з неї виросте характер; посійте характер і з нього зродиться ваша судьба. В долі не має випадковости: людина радше створює її сама, ніж стає віч на віч з нею.

———o———o———

Кажіть, мамо, татусеви,
Щоб мене женили,
Я сказав би та боюся,
Щоб мене не били.

Конику мій вороненький,
Дам ти вівса, сіна,
Занеси мя кониченьку
До мої дівчини.

Ой піду я, брате, в танець,
Та як свисну в палець,
Ти передна відступисі,
Задна ходи в танець.

Ти передна відступисі
З кіньми та волами,
Ходи, мила, погуляєш
З чорними бровами.

Ти Михайло, я Михайло,
Обас-мо Михайли,
Або тото дівча любім,
Або занехаймо.

Або тото дівча любім,
Або її лишім,
Або її чорні очи
На папери пишім.

Писав би я на папери,
Паперу не маю,
Пішов би я за папером,
Дороги не знаю.

Пішов би я за папером
До Заболотова,
Відпала ми з-під коника
Золота підкова.

Та не жаль ми за підковов,
Що ся загубила,
Але жаль ми за дівчинов,
Що ся зажурила.

***

У милої заручини,
У милої грают,
У милої на тарели
Моє серце крают.

Та най крают, та най грают,
Воно подається,
Не слухала мене мила,
Нехай віддається.

Чи я тобі та й не казав
Солодєтко моє,
Не йди сама на толоку,
Підемо обоє.

Не йди мила на толоку,
Не йди на музику,
Бо перейдеш, моя мила,
На біду велику.

Не йди мила на музику,
Не йди мила на гру,
Принесу ти колачиків,
Ще й музику найму.

JACK'S FOOD BAR

Смачні обіди. Чемна й скора обслуга.

838 Main St. WINNIPEG

J. D. LICHARSON, Prop.

Пересилаємо ліки в Україну й до інших країн.

EMPIRE PHARMACY

Микола Залозецький, аптекар
Обслуговує громадянство поверх 40 років.
Адреса:
EMPIRE PHARMACY
Cor. Selkirk & Andrews
Тел. JU 6-2074
Winnipeg 4, Man.

Н. Вахнянин

ОКО ЗА ОКО

Анатоль Вахнянин, український письменник педагог і композитор (1841—1908), видатний громадський діяч у Галичині другої половини XIX століття. Основник і перший голова Товариства „Просвіта" у Львові. Співробітник багатьох українських часописів. Залишив по собі теж збірку гумористичних оповідань під наголовком „Оповідання і гуморески", з якої подаємо оповідання „Око за око". Як композитор, скомпонував чимало хорових і сольових пісень і оперу „Купало".

Пану єрентону, Григорію Табачці, скупареві на все село, післав Бог маленького гостя в хату. Він одягнувся в нову бекешу, взяв шапку і палицю і посунув в село просити кумів. Вернувши, він став посеред обійстя і почав міркуватим, чим би то завтра прийняти своїх гостей?... Йому на зустріч вискочив з хлівця годований веприк.

— Ти скачеш? — говорив Табачка до свого годованчика, — а не знаєш, яку страшну долю судьба тобі на завтра лагодить! Завтра...

Табачка не докінчив, зітхнув тяженько і повісив голову. В тій хвилині скрипнули ворота і в них появилася висока, худощава постать пана Бриндзі, писаря громадського. Бриндзя був чоловік бідненький, але за те мав дітей купочку. Заглянувши Табачку, він пустився до него з благожеланнями.

— Добре, що ви тут, пане Порфірий, — почав Табачка. — У мене клопоти: завтра, бачите, хрестини, а тут жаль колоти веприка...

Бриндзя глянув з укоса на кругленького годованчика і проликнув слинку. Він знав його добре. Перед роком ще малий веприк був його власністю, тільки Табачка взяв його на силу, яко процент від позиченого реньского.

— А через що жаль вам колоти веприка? — спитав Бриндзя.

— Через те, — замітив Табачка, — що шкода його для тих широких мужичих ротів. Дивіть самі, яке тут сало...

— То не коліть його, — порадив Бриндзя.

— Ет, вам сміх, а мене люди осудять, скажуть: Табачка до дітей скорий, а хрестини обійти не уміє...

— А що дасьте за добру раду?

— Передну шинку дам, єй Богу, дам!

Бриндзя призадумався, в голові його роївся якийсь великий плян...

— А послухаєте мене у всім? — спитав по хвилині.

— Як рідного батька!

— То нині вечером заколемо веприка, а завтра розголосите по

Краще мало обіцяти і багато виконати, ніж багато обіцяти і нічого не виконати.

Ніколи не слухайте тих, які перед вами ганять других а ввічі вам хвалять вас.

всім селі, що в ночі злодії його украли. Чи добре?

Табачка аж підскочив з радости та вечором того самого дня колов свого годованчика власними руками, і вже колов його нарочно так полегоньки, що через чверть години вепринний крик розлягався по селу. Трупа втягнено відтак на тік до стодоли, випатрошено, вимито, гей того жида на шабас, і вже сам Бриндзя замкнув його на колодку. Табачка лиш усміхнувся до всего.

Другого дня зійшло сонце як звичайно. Табачка проснувся і зареготався на всю хату. Йому снилося, будьто довкола стола позасідали голодні куми та дожидають запашної ковбаси з часником... а він стоїть коло них, сумний, зігнувся у двоє та править їм: Рад би я вас, любі гостеньки, всім пошанувати та ба, трапилось нещастя: з вечора вчора заколов пацючка, а в ночи украдено його, єй-Богу, украдено!..

Табачка встав і заглянув до стодоли.

— Добрий - день тобі, мій... — почав він веселим голосом та не докінчив свого поздоровлення. Лице його простягнулося на аршин, ротик і очі розлізлись широко, дух завмер в грудях. — Боже, що се? Чи мені заступило?.. Де мій веприк?.. застогнав сердешний і ледве з ніг не повалився: на току не стало і сліду з веприка.

— Злодії, злодії! — кричав Табачка мов несамовитий, а дальше вибіг на улицю і шулікою увігнався у двір Бриндзі.

На крик сей виглянув Бриндзя з хати.

— Украли, єй-Богу, украли! — репетував Табачка всіми голосами.

Бриндзя покивав головою і усміхнувся злегонька.

— Не смійтеся, пане писар, се не жарти, а таки украли!

— Украли? — повторив Бриндзя, мов би нічого не догадуючися, і знов усміхнувся.

— Ви смієтесь? — заревів вже крізь сльози недобитий єрентий.

— Та як не сміятися мені, коли так добре граєте комедію. Грайте лиш до вечора, а війт і вся громада повірять, що вам і справді украдено веприка.

***

Сумно і невесело минули хрестини у Табачки, сумно і невесело минув цілий піврік по нещасній пригоді. Табачка не глянув навіть на давного приятеля, плював в слід за ним. Аж ось і треба було, що одної неділі Бриндзя зайшов у крилос і став підтягати здоровим, кріпким басом.

— Де в нього такий голос взявся? — питав себе в душі Табачка і якось від нехотя глянув на Бриндзю. — Чи се він, чи не він? — подумав счудований.

Продовж цього півроку Бриндзя і справді змінився до непізнання: тіло його розрослося в троє, лице вибіліло, вигладилося, аж вилискувалося.

Ми дуже любимо розгадувати других, але не любимо, як нас розгадують.

Людина може зробити все що хоче, якщо вона буде братись за те, що може зробити.

— Так, тепер я певний свого! Він, а не хто другий украв мого веприка, — подумав Табачка і списав жалобу до суду.

Через тиждень одержав Бриндзя письмо: „В справі крадежи веприка завзивається пана Порфірия Бриндзю, в цілі переслухання завтра о годині девятій рано в судейську канцелярію".

Бриндзя змішався. — Біда! — подумав він: — Табачка чогось догодується! — Але скоро прийшла йому така думка до голови, щоби будь-що-будь не явитися в суді.

Другого дня скоро світ, Табачка заїхав фірою під хату писаря.

— Не втечеш мені тепер пташку! — міркував веселий єрентий — посидиш хоч рочок, аж твоє салочко крихточку опаде!.. Але на горе, Бриндзя не виходив з хати. Табачка ждав і не міг діждатися: вкінці вступив в кімнату свого ворога.

— Ходіть до суду! — почав недобрий.

— Не піду!

— Мусите!

— Не мушу!

— Чого ж не підете?

— Не маю в чім: сурдутина легка, ще заморожуся, умру, не піду!..

— Не викрутитесь, пане писар, аби-м бекешу з себе мав вам дати, а таки приставлю вас до канцелярії.

— Дасьте бекешу? — спитав скоренько Бриндзя, котрому в голові новий плян засвитав.

— Дам!

— А чоботи дасьте?

— І чоботи дам!

— А шапку дасьте?

— Дам і шапку!

Через деякий час оба неприятелі сиділи на возі і їхали у місточко.

— Ви взяли веприка пану Табачці? — питав судія писаря.

— Я?.. крий Боже! — відповів Бриндзя, здвигнув плечима.

Т. Осьмачка

ІДУТЬ СЕЛЯНИ

Ідуть селяни в темні далі
[босі...
. . . . . .
...біліють коси матерів, —
ридають неньки разом із
[вітрами
і руки простягають над
[степами
до брам високих городів.
. . . . . .
Іде конвой, і стогне камінь,
спиня трамваї голосні.
Ідуть оточені селяни
густими жалами заліз.
Торби із хлібом за плечима,
обличчя чорні од ріллі,
а ворони ведуть над ними
круг сонця кола вогняні.
. . . . . .
Іде конвой, і гнеться камінь,
Мов крига рання на воді:
ідуть похилені селяни,
як гори чорні, до лісів.

———o———o———o———

— Таж пан Табачка обжалував вас о крадіж? Щож скажете на свою оборону?

— Щож маю казати? — оправдувався Бриндзя, — хіба те скажу, що пан Табачка від якогось часу з глуздів зсунувся!.. Давніше були ми найліпшими приятелями, аж від якогось півроку, мов би до нього що приступило: і плює на мене і заєдно згадує про якогось веприка! От і нині влізло йому приміром в голову, що отся бекеша, що на мені, не моя, а його...

— А чия ж би, як не моя? — перебив стрівожений Табачка.

— Може і чоботи ваші? — питав дальше Бриндзя, посміхуючися.

— Так є, і чоботи мої!

— То може і ця шапка ваша?

— Єй Богу, моя, єй Богу, моя! — кричав Табачка з досади.

— От вам і доказ, пане суддя, що у Табачки не всі дома, — продовжав осьмілений вже писар. — Перше морочив мене лиш веприком, а тепер вже і бекешею, і шапкою, і чоботами!.. Скажіть ліпше, що я цілий ваш...

— Табачка остовпів і ледве не зомлів. Його всаджено на фіру і справді на половину дурного привезено домів. А Бриндзя ходить по сьогодні в єрентівській бекеші і сміється в кулак.

— Се тобі, пане Табачко, за того веприка, що в процентах взяв єси...

1882 рік.

СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РЕЧЕЙ

ОДИНОКИЙ СКЛЕП ЦЕРКОВНИХ РЕЧЕЙ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО СТИЛЮ.

У Складі можна набути всі потрібні Церковні та Богослужбові речі, якнайкращої якости та по умірковaних цінах, на приклад:

ЄВАНГЕЛІЇ, КИВОТИ, ДАРОХРАНИТЕЛЬНИЦІ, СВІЧНИКИ, ХРЕСТИ, ХОРУГВИ, ОБЛАЧЕННЯ (ризи), ЧАШІ, ІКОНИ, ЦЕРКОВНЕ СВІТЛО, ІКОНОСТАСИ, і т. п.

Пишіть за каталогом та бажаними інформаціями.

Листи, замовлення і гроші слати на адресу:

CONSISTORY CHURCH GOODS SUPPLY,

7 St. Johns Ave., Winnipeg 4, Man.

Canada

УСМІХНІМОСЬ

Коли перестане боятись

Роман сидить з гарною дівчинкою в залізниці. Поїзд (без електричного освітлення) зближається до тунелю.

— Чи ти боїшся? ніжно питає хлопець.

— Коли виймеш папіроску з уст, перестану боятись... відповідає дівчина.

Розумна відповідь

Хлопець проводить своє кохання до дверей мешкання, Говорить і говорить, аж вкінці перемагає несміливість і питає:

— Як я тебе поцілую, чи кликатимеш маму?

— Навіщо тобі? Чи після того хочеш ще й її цілувати.

Чоловіколюбець

— Яким щасливцем буде той, хто стане вашим мужем.

— А чому ж ви не хочете бути тим щасливцем?

— З чоловіколюбства: я не хочу відбирати щастя у других.

Не поможе

Лікар вислухавши на що скаржиться пацієнт, каже:

— Вам треба часто купатись у ванні.

— Ох, докторе, це не поможе!

— Чому ви так думаєте?

— Мені жінка кожного дня справляє лазню, й це не помагає.

Відповідне мешкання

В одній газеті Ню Йорку було таке оголошення:

Шукаю мешкання. Воно повинно бути таке просторе, щоб жінка не мала охоти вертатись до своєї матері. І одночасно воно повинно бути таке мале, щоб мати не мала охоти переїздити жити з дочкою...

Сильна воля

Дві приятельки розмовляють про своїх чоловіків. Одна з них має чоловіка, що до того часу любив дуже заглядати до чарки.

— Знаєш, моя люба, мій чоловік вже не п'є навіть каплини горілки.

— О, це є доказом дуже сильної волі...

— Так моя, люба, я слава Богу, маю сильну волю.

Різниця

Чоловік: Ти знаєш, жінко, що верблюд може вісім день робити і нічого не пити?

Жінка: Овва, я знаю такого верблюда, що вісім день п'є і нічого не робить.

Довгі сходи

Лізе п'яний по залізничних шпалах і не може розібрати, де він.

— Господи, які довгі сходи. Уже, мабуть, на десятий поверх виліз.

Поводив злодія за носа

В одному селі було троє багачів та до того ж і дурні. От вони на Спаса поїхали в Липове на ярмарок волів продавати. Один продав за 600 карбованців, і в нього зразу ж і витягли гроші.

Другий продав у обід. Гроші теж витягли в обід. А третій теж продав в обід, а гроші і в нього вкрали але ввечері.

От той, що в нього гроші витягли ввечері, приїжджає додому і хвалиться жінці:

— От дурні мої куми! Вони тільки продали, у їх зразу гроші й витягли.

— А в тебе? — питає жінка.

— Е, ти думаєш, що я дурний! Я їх поводив за носа! Попомучив! У кумів зразу гроші витягли, а у мене аж увечері! Не на такого напали!

***

Невістка винна

Хто винен?

— Невістка.

— Та її ж дома нема!

— Так он її плахта висить.

***

Новини слухав

Питалася якось жінка чоловіка:

— Де це ти був так довго?

А чоловік і каже:

— Та на базарі був. Новини слухав.

Жінка знову питає:

— А що ж ти чув цікавого?

— Та хіба за народом доступиш? Далеко стояв, так нічого й не чув.

***

Брехун і підбрехач

Йшли дорогою брехун і підбрехач. Побачив брехун стовпа вдалині та й каже підбрехачу, своєму учневі:

— Подивись, он на стовпі сидить муха.

А той поглянув і відповідає:

— І справді сидить, та ще з більмом на лівому оці.

***

Не вірить

Така картинка: стоять двоє хлопчиків під хатою сільського старшини, і один з них кричить:

— Дядьку Микито! Дядьку Микито!

— А що там таке? — поважно питає огрядний старшина, виходячи на ґанок.

— Та ось Грицько Степанишин не вірить, що у вас від горілки ніс червоний, то нехай подивиться.

SWYSTUN, SWYSTUN, SKWARK & LIZAKOWSKI

АДВОКАТИ, ПОВНОВЛАСНИКИ і т. д.

V. John Swystun, LL.B. **Nestor W. Swystun**, B.A., LL.B.

Michael Skwark, B.A., LL.B. (also of Ontario Bar)

Theodore J. Lizakowski, B.A., LL.B.

608 Great Western Building 356 Main Street

WINNIPEG 1, MANITOBA **WHitehall 2-5191**

Аби не москаль

Тату, тату! Чорт до нас лізе в хату!

— Дурниця! Аби не москаль.

***

Хитрий хлопець

Мамо, дайте мені горіхів.

— Добре, візьми собі повну жменю.

— Аж повну жменю? То ви, мамо, дайте самі, бо ваша жменя більша.

***

Відважний

Жерлися в ночі пси надворі, а чоловік лежить в хаті на постелі та й каже: „Гуджа, гуджа!"

— Йой, — повідає жінка, — який ти, чоловіче, відважний!

— І-і-і, — каже чоловік, — я би ще й до вікна пішов!

ПРИВІТ

від

FEDERAL GRAIN

LIMITED

830 Grain Exchange Building

WINNIPEG

CANADA

Чого кому бракує

Говорили раз польські шляхтичі запорожцям:

— Ми от, шляхетське військо, воюєм завжди за честь, а ви запорожці, за гроші.

А запорожці їм:

— Ну що ж, чого кому бракує, той за те і воює.

***

Щедра мачуха

Обділила мачуха двох своїх пасинків — кожного цілим пиріжком, а синові ні одного не дала та й каже пасинкам:

— А ви ж дайте моєму синові хоч по половинці.

***

Добре торгувалось

Одному чоловікові та треба було в місті купити дьогтю. От не потрапив він куди треба та й зайшов у таку крамницю, де всякі фіґи-міґи продають.

Увійшов, мазницю поставив біля ніг та й дивиться.

А в крамниці тільки один крамарчук, і питається він того чоловіка:

— А чого тобі?

— Дивлюсь, — каже чоловік,— що тут продається...

— А тобі ж чого?

— Та мені дьогтю!

— Та не дьоготь же, а дурні тут продаються.

Подививсь чоловік на його та й каже:

— Оце ж як тих дурнів здорово купують — тільки один усього й зостався!...

ПОРАДИ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я

Картопля у щоденній поживі

Д-р Л. Б. Петт, шеф відділу харчування при департаменті здоров'я канадійського уряду висловив кілька цікавих думок про місце картоплі у нашій дієті.

„Не страва спричинює товстіння, але спожита її кількість. Кожна страва дає кальорії, але збільшена вага у людини виникає тільки тоді, коли прийнята пожива постачає більше кальорій, як їх тіло може зужити. Між прийнятою поживою і зужитою енерґією існує завжди рівновага, з тим, що товстіння є наслідком переваги поживи над зужиттям енерґії. Іншими словами, не рід поживи додає ваги людині, а кількість її у відношенні до активности (руху) даної особи.

Цукор — це тільки чисті кальорії, тоді коли картоплі мають ще інші відживчі складники, які є необхідні для життя. Звичайно, що „репета" (друга порція) може бути похибкою. Тут грає ролю активність: багато рухаєтесь, працюєте фізично, тоді може й потребуєте цих „повторень" і солодких потрав.

Чимало людей не їсть хліба і картоплі, щоб не товстіти, але сягає по шоколяду, або гризе земні горішки. Тимчасом одна мала шоколядка має звичайно більше кальорій, як велика картоплина, а один земний горішок (пінат) має коло 5 кальорій. При тому вони постачають тільки самі цукрові чи товщеві кальорії без якихнебудь інших споживчих вартісних складників.

В тому теж менша вартість чимало інших споживчих продуктів, що вони не постачають побіч своїх кальорій, також досить інших споживчих вартісних складників, як напр. мінеральних солей чи вітамін. Небезпека браку тих складників стає більш загрозлива в старшому віці, бо старші люди потребують щораз менше кальорій.

Картопля має в собі крім кальорій також багато інших споживчих вартісних складників, як вітаміна Ц, вітаміна БІ, залізо та інші мінерали. Вітаміна Ц, яку находимо також у городині, цитринах, помаранчах, ґрейпфрутах, хоронить перед важкою недугою, званою „цинга" або „шкорбут".

Треба підкреслити, що найбільше цих вітамін є тоді у картоплі чи городині, коли вона є в сирому стані, бо вода виполікує вітаміни, а горяч ступнево нищить їх. Отже, коли картопля чи капуста, або яка інша городина вариться надто довго, тоді вода, в якій вони варяться, забирає велику кількість їх вітамін та мінералів.

J. R. HNIDAN, B.A., LL.B.

АДВОКАТ, ПОВНОВЛАСНИК і НОТАР

614 Avenue Bldg.
265 Portage Ave.

WINNIPEG 2, MANITOBA

Office WH 3-5216
Res. Ph. HU 9-6532

Тому слід пам'ятати, що картоплю треба варити в дуже малій кількості води, а цю воду не виливати, а зужити пізніше до інших страв.

Нирки і їх функція

Нирки — це чудові цідилка тіла. Крізь них постійно проціджується кров. Коли б нирки постійно не відділювали непотріби з крови, то в крові призбиралось би так багато отруйних речовин, що людина від них могла б затруїтися і вмерти. Та нирки не лише відціджують з крові непотріби, але вони є й регулятори, скільки в тілі повинно бути води й деяких хемікалій, щоб воно було здорове. Коли людина щоденно п'є й соки з садовини або городини, то улегшує працю ниркам, бо вітаміни, що знаходяться в таких соках, помагають у праці ниркам.

Серце

При важкій умовій або фізичній праці серце б'є сильніше і скоріше. Тим то наступає втома даної людини. Праця серця є величезна протягом 24 годин. В тім часі серце в середньому в дорослого чоловіка б'є 103 тисячі разів, легені віддихають 23 тисячі разів і втягають до себе і витискають 438 кубічних стіп повітря. Коли людина ходом чи працею „задихується", то це знак, що серце є перепрацьоване і тому треба тоді сісти або лягти й спочити.

Надквасота шлунка

Багато людей хворіє на різні хвороби шлунка. Одною з хворіб шлунка є надквасота шлунка. Д-р Надія Сороківська, обговорюючи цю хворобу каже, що найчастіша причина надквасоти (hyperacidity) це запалення шлункової оболони (gastritis) та хронічний боляк шлунка, чи дванадцятки (peptic ulcer). Хворі на ці хвороби мусять дуже строго придержуватися дієти. Вони мусять мати уложений спис страв на цілий день з таких продуктів:

Вранці: варені вівсяні платки або каша з білих пшеничних крупок (farina), м'яко зварені яйця, молоко або кава без кофеїни (Sanka, Postum), білий хліб або „товст" із маслом, помаранчевий сок (перецідити та розрідити півна-пів із водою) пити після сніданку. Хліба разового чи житнього їсти не можна.

Вполудне і ввечері: молошна або городинна юшка. Городина до вибору: морква, шпінат, горох, шпараги перетерті через ситко. М'ясо печене над жаром (broilex). У печі, або варене, яловичина(волове), баранина, печінка, курятина, індик. Риба печена або варена. Салата дрібно посічена з сиром (cottage cheese). Садовина й солодке: варені грушки, печені яблука, компот із яблук, будинь із рижу, кашка перлова, кисіль, дриглі, банани.

Пити можна такі рідини: молоко, кава без кофеїни, квасне мо-

Безсумнівно важніше є те як людина сприймає свою судьбу, ніж те яка вона дійсно є.

Сперечайтесь, робіть помилки, але ради Бога застановляйтесь.

локо. Поміж полуденком і вечерою склянка молока.

Не можна хворим на надквасоту шлунка і хронічний боляк їсти таких страв: гострі, солоні й засолювані м'ясива та риби, устриці, раки. Із городини треба уникати огірків, капусти, цибулі, перцю, квітної капусти.

Із солодощів треба уникати тісточок і тортів із начинкою, заварювань. Вистерігатись горіхів, мигдалю та родзинок.

Не можна пити кави з кофеїною, чаю, алькоголю та содової води, кока-кола.

При тім треба уникати всяких смажених страв, юшок і підлив із засмажкою, чи сметаною підбитих.

Температура їжі повинна бути відповідна. Треба вистерігатись надто гарячих чи холодних страв і напоїв.

Їсти треба поволі, пережовуючи добре.

Що їсти, щоб довше жити

Тепер, лікарі кожному чоловікові радять: їдж менше — будеш жити довше".

Чому вони так радять? Дуже просто тому, що вони є переконані на основі своєї довголітньої практики, що скоро вмирають ті люди на серцеві хвороби, як в свойому житті не дотримувалися міри в харчуванні. Д-р С. Т. пише, що харчування людини лежить у зв'язку із щораз більшою смертністю людей на артеріосклерозу (звапніння жил) і на так званий „серцевий удар".

Дослід лікарів показав, що народи, які їдять мало товщів, рідко хворіють на артеріосклерозу. Але не треба робити з того заключення, що ми просто повинні їсти поменше товщів. Це було б зовсім фальшиве заключення, каже д-р С. Т. Наукові досліди виказали, що артеріосклерозі сприяють не кількість, але рід товщу, який ми споживаємо. Товщі не є однакові. Залежить від того, скільки даний товщ має в собі ненасичених товщевих кислот.

Ненасичені товщеві кислоти, які у великих кількостях находяться в рослинних оліях таких, як кукурудзяна, соняшникова, пшинична, і інші пливкі олії, є потрібним додатком до поживи, при чому вони, діставшися до крови не гамують розпускання малих згустків крови, що постійно творяться в кровоносних судинах. Зате т. зв. насичені товщі, що приходять до вживання у ціпкому стані, діставшися у більших кількостях до кровоносних судин, стримують розпускання цих малих згустків крови і ці згустки, осівши напр. у коронарних судинах серця можуть легко привести до смерти. Це може статися головно тоді, коли жили вже звужені з причини звапніння.

Попередніми роками багато говорилося про т. зв. холестероль. Цей холестероль, це також тов-

---

Краще людині належати до тих яких переслідують, ніж до тих які переслідують.

Колотнечі не проволікались би так довго, якби лише одна сторона була винувата.

щева речовина, яка осаджується при звапнінні жил на стінках кровоносних судин. Була тоді загальна думка, що треба давати людині страви якнайбільше вбогі на холестероль, щоб припинити це осаджування холестеролю і звужування через те кровоносних судин. Але показалося, що тільки 20 процентів холестеролю у крові походить із поживи, а решту його творить саме тіло, отже тим самим показалася і недоцільність такої безхолестерової дієти.

Що ж їсти?

До життя ми потребуємо крім товщів також білковин, вуглеводнів, вітамін і мінеральних солей.

Різнородна пожива забезпечує нас у відповідну кількість вітамін та солей, при чому треба вважати, щоб вона мала м'ясні і сировинні складники. Запотребування тіла на головні поживні складники регулюється в першу чергу вагою тіла, а також виконуваною працею.

Людина у віці 25—30 років потребує щоденно на кожних 2 фунти своєї ваги 50 грамів (1 і пів унції) води; 1 грам білковини; 1 грам товщу; 8 грамів вуглеводанів. Це відповідає разом 45 кальоріям. Ці скількості вистачають для вдержання людського організму при звичайному зайнятті. При фізичному відпочинку треба відтягнути від цього 20 проц., а при важкій фізичній праці додати 20 процентів.

Кальорії в поживі обумовлюють вашу спроможність спалювання, бо для різнородних функцій людських органів потрібно їх також для втримання температури тіла.

Що ми при уживанні товщів мусимо безумовно більше притримуватися рослинного олію як звіринних товщів, це ми вже сказали. Але також при білковинах не є все одно, чи ми беремо його з рослинного чи звіринного матеріялу. Деякі складники білковини приходять тільки в звіринних про-

LUMBER FOR EVERY PURPOSE

Plywood, Mouldings, Builders, Hardware, Paint, Berry Steel Garage Doors

SPECIAL PRICES

RUDYK LUMBER CO.

1630 Arlington St.

S. W. Corner Arlington & Mountain

WINNIPEG

JU 2-4957

СЕПАРАТОРИ І ДОЯРКИ

C. A. DE FEHR & SONS LTD.

78 Princess St. Winnipeg, Man. — 10970—84 St. Edmonton, Alta.

дуктах як м'ясо, яйця і молоко, інші в рослинних. Тому наші страви повинні бути різноманітні і вимішані. До них мусять належати молоко, м'ясо, яйця так само, як овочі та городина.

Два яблука денно

Так радять тепер лікарі тим людям, що мають слабий обіг крови. На конґресі американського наукового товариства для справ серця, який відбувся у Ст. Луїз, фізіологіст Ансель Кейн виявив на основі своїх дослідів, що італійці тому багато менше нездужають і багато менше вмирає їх на коронарну тромбозу як американці, бо їдять багато більше листястої городини та овочів. Зокрема в овочах є субстанція, звана пектиною, яка поважно зменшує кількість холестеролю в крові. Споживаючи 15 грамів пектини денно, тобто скількість, яка міститься у двох дозрілих яблуках даємо велику допомогу нашому організмові.

Англійці мають приповідку: „An apple a day keeps the doctor away".

Харчування після сороківки

У нашій поживі криється секрет довготи нашого життя. Переступаючи п о р і г сороківки, сконтролюймо наші звички в їжі та стараймося виправити наш щоденний харч. Назагал люди, які живуть найдовше, це ті, що їдять прості страви та ведуть нескомпліковане життя.

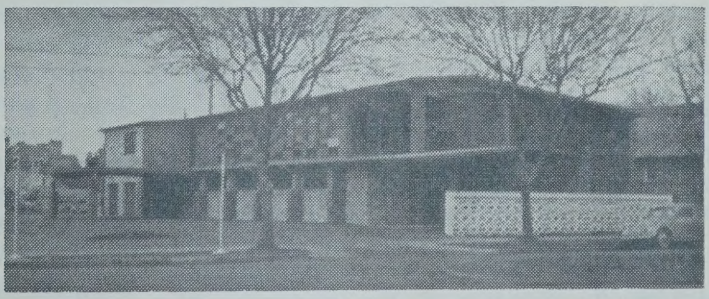

НАЙНОВІШЕ І НАЙМОДЕРНІШЕ
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ В ЕДМОНТОНІ

Покірне зрозуміння, симпатії і сумлінна услуга — оце головні мотиви нашої професійної услуги. Можете бути певні, що всі деталі будуть поладнані з професійним умінням і ненастирливою ввічливістю, коли ми виконуємо свої обов'язки під час церемоній. Без уваги на годину, віддаль ми завжди до ваших послуг.

SOUTH SIDE MEMORIAL CHAPEL LTD.

ПОХОРОННІ УПРАВИТЕЛІ

Український представник, В. ЯДЛОВСЬКИЙ

8310 - 104 Street **Edmonton, Alta.** **Phone GE 3-8733**

Зрілий вік сповільнює всі процеси нашого організму. Ми потребуємо далеко менше харчу, як колинебудь у минувшині, зате харч, який споживаємо, мусить бути правильний, щоб втримати нас при здоров'ї. Коли ми зовсім здорові, можемо сміло перестерігати такі правила:

1. Їджмо мало. Краще залишити страву на тарілці, ніж встати з переповненим шлунком від стола.
2. Зменшім плини під час їжі.
3. Зменшім уживання солі, перцю, коріння, товщів, цукру, крохмалю.
4. Їджмо багато свіжої городини.
5. Сконцентруймося на худому м'ясиві, просто приправленому.
6. Пиймо більше молока.
7. Зменшім денну дозу кави й чаю.
8. Їджмо свіжі овочі.
9. Уникаймо алькоголевих напитків.
10. Вистерігаймося перекуски поміж їжами, особливо перед спанням.

Приступ епілепсії

Епілепсія або падучка, це дуже поширена в давнині і сьогодні нервова недуга. Вона виявляється корчами, непритомністю, піною з роту. Її причини ще не досліджені докладно, але її сьогодні не вважають такою небезпечною як колись. Між епілептиками було багато визначних людей. Згадати б лише таких як Юлій Цезар, великий французький канцлер Рішельє, цар Петро І. Між великими письменниками були епілептиками: Руссо, Молієр, Байрон, Дікенс, Фльобер, Мопасам, Достоєвський. Між музиками: Гендель, Бетговен, Шуман, Чайковський, Паґаніні. Між ученими: Гельмгольц, Нобель, Бюффон. Було їх більше, тут згадано лише- най більш відомі імена.

Найбільш видною формою епілепсії це є наглий її приступ. Хворий крикне й нагло впаде на землю, посинілий, випрямлений як дошка, зуби затиснені, і так він лежить кільканадцять секунд, а потім починає труситись голова, руки, ноги, впродовж 3—4 хвилин. Після того хворий лежить непритомний, яких 5—10 хвилин.

В такій ситуації треба передовсім уважати, щоб хворий не покалічився до острих предметів: дати щось мякого під голову. Конвульсій здержувати не потрібно, стараючись держати за ноги чи руки, бо їх стримати не можна.

Після такого приступу треба лишити хворого в спокою, щонайбільше вивести його на свіжий воздух. Не вільно робити паніки, ні збіговиска. Цікавих, що звичайно збігаються в таких випадках, відогнати. Коло хворого слід залишити одну або найбільше дві особи для пильнування.

Під час конвульсій часто хворі тратять моч, отже як мене приступ то треба їм дати змогу переодягнутись в сухе білля і лишити в спокою.

Коли ви добре приглянетесь до тих людей, які нікого не похваляють, усіх ганять і ніким не вдоволені, то ви побачите, що це іменно ті самі люди, якими ніхто не вдоволений.

Зощенкові усмішки

Михайло Зощенко, (1895—1958), блискучий російський сатирик, що висмівав обставини і людей післяреволюційної доби та совєтську систему. За це був засуджений офіційною совєтською критикою і репресований. Народився в Одесі і був українського роду, як і Аркадій Аверченко (1881—1925), теж блискучий сатирик, що писав свої твори російською мовою.

КІНО-ДРАМА

Театра я не гуджу. Але кіно все-таки ліпше. Особливо наше, — совєтське. Сховайся, Европа! Кіно вигідніше, від театру. Роздягатися, скажемо, не треба, — гривенники[1]) від цього все складаєш. Голитися знову ж таки не обов'язково, — потемки обличчя не додивишся.

У кіно тільки в саму залю входити не благородно. Таки трудновато входити. Вільно можуть на смерть зачавити.

А так усе інше — дуже благородно, шляхетно. Легко дивитися.

На іменини моєї супружниці поперли ми з нею в кінашку, кінодраму дивитися. Покупили квитки. Почали чекати.

А народу таки багатенько наперлося. І все біля дверей мнуться.

Аж відкриваються двері, і панна благородно так закликає:

— Валяй, товариші!

Першої хвилини почався малий тиск. Бож кожному охота зайняти місце поцікавіше.

Рунув народ до дверей. А в дверях сталася затичка, — ані тобі вперед, ані назад.

Задні начавлюють, а передні нікуди не можуть.

А мене раптом стиснуло, як ту рибу, і понесло вправо.

Матінко, думаю, щоб ще дверей не розбити!

— Товариші, — кричу, — легче за ради Бога! Двері, кажу, чоловіком розколоти можна!

А тут така тобі течія пішла, — пруть без угаву.

А позаду ще військовик на мене некультурно начавлює. Просто, гад свердлує в спину.

Я цього чорта військовика ногою ляп.

— Полишіть, — кажу, — товаришу, свої арапські штучки.

Аж раптом мене піднесло, — і об двері мордою.

---

[1]) Гривенник, — 10 копійок. Копійка сьогодні рівна одному центові.

Так, думаю, уже почали кришити двері публікою. А двері ж державні!

Хотів я від цих дверей відійти. Почав говолешкою дорогу собі пробивати. Не пущають! А тут, бачу, зачепився я штаньми за дверну ручку. Кишенею.

— Товариші, кричу, та легче ж, караул! Чоловіка за ручку зачепило!

А мені кричать:

— Відчеплюйсь, товаришу! Задні теж хотять.

А як тут відчепитись, коли волочить без угаву, і взагалі ані рукою тобі ворухнути.

— Та стійте ж, кричу, чортяки! Зачекайте штани здіймати. Дозвольте ж перше чоловіку з ручки зняти. Начисто матерія рветься...

Та хіба слухають? Пруть...

— Панно, кажу, відверніться хоч ви то за ради Бога. Зовсім тобі із штанів виймають проти волі...

А панна сама стоїть посиніла, і вже хрипить. І взагалі не цікавиться дивитися.

Аж ось, спасибі, знову легче стало.

Це або з ручки, думаю, знявся, або із штанів вийняли.

А тут відразу стало ширше.

Зідхнув я вільніше. Штанята, бачу, тут. А одна холоша ручкою на дві половинки розірвані, і при ході вітрилом полощеться.

От, думаю, як тут глядачів роздягають.

У такому вигляді вдався я супружницю шукати. Дивлюся, а її забили в самісінький тобі оркестер! Сидить там, небога, і боїться виходити.

Тут, спасибі, світло погасили. Стали ленту пускати.

А яка була це лента, — просто трудно мені сказати. Я ввесь час штанята зашпилював.

Одна шпилька, спасибі, у супружниці моєї знайшлася.

Та ще якась добросерда пані чотири шпильки зо своєї білизни зняла. Та ще й мотузочка я знайшов на підлозі. Пів сеансу шукав.

Попідв'язував, попідшпилював, а тут, спасибі, і драма закінчилася.

Пішли ми додому.

***

НАША КООПЕРАЦІЯ

Доженем і переженем!

От, братухи, і весна придряпалась. А там, гляди, і літо незабаром!

А хорошо воно, товариші, літом! Сонечко шкварить. Спекота. А ти ходиш собі таким чортом без валянок[1]), в самих штанятах. І дихаєш!

А тут тобі де-небудь і птичечки пурхають. Козявочки поспішають. Черв'ячки цвірінькають. Метелики кукають... Зозульки квакають...

---

[1]) Валянки — товсте вовняне обув'я по коліна.

DECORE, KOSHUTA, SULLY, BRODA & KAWULYCH
АДВОКАТИ
901 McLeod Building, Edmonton, Alberta
Offices also at Vegreville, Alberta

Хорошо, браття, літом!

Хорошо, звичайно, літом, та не зовсім.

Два роки тому працювали ми по кооперації. Такий напрямок у нашій жизні підійшов. Бо ж ми розвиваємось! Довелося стояти в крамниці за лавкою.

Так для кооперації, товариші, нема, знаєте, нічого гіршого, коли спекота. Бож продукта псується. Тухне продукта, чи ні? Звичайне діло, протухає.

А коли продукта тухне, є від цього шкода кооперативі? Є

А тут, щоб ви знали, разом з цим кинено з центру гасло, — режим економії. Ну як це сполучити, подозвольте вас запитати? Літо — і режим економії?

Не можна ж, громадяни, з таким повним егоїзмом підходити до явищ природи, і радіти, і танцювати, коли наступає тепло. Треба ж, товариші, і про громадську користь подумати.

А пригадую, у нашій кооперативі спортилась капуста. Засмерділась, — вибачте за таке негарне порівняння.

І мало того, що від цього в нас проста тобі втрата для кооперації, так ще й додатковий розхід. Виявляється, що треба вивезти цю стухлу продукту. Цебто капусту.

У тебе ж, виходить, зіпсулася, а ти на це ще й свої живі грошики викладай. От кривда, — просто тобі Америка!

А бочка в нас стухла величее-зна! Таке бочище, пудів[2]), може, на вісім. А коли на кілограми, так і рахунку нема. От таке бочище!

І такий від неї скучний дух пішов, — могила!

Наш завідуючий, Іван Хведорович, від цього духу просто зміст життя загубив. Ходить і нюхає.

— Кажись, братці, — говорить, — чути?

— Не токмо, — кажемо, — Іване Хведоровичу, чути, а прямо тобі пахне.

І запашок, справді, треба сказати, гострий був. Прохожа людина по нашому боці навіть ходити остерігалась. Бо, бачте, з ніг валило, так пахло.

— Кооперація, — казали люди, і чимчикували, ніби за ними тічка собачні гналася.

І треба б це бочище скоріше вивезти куди до чортової баби, так завідуючий, Іван Хведорович, мнеться. Усе таки грошей йому жаль. Фіру треба наймати, п'яте десяте. І везти дияволові на роги аж десь за місто. Чомусь на вулицю забороняють викинути.

І все таки завідуючий говорить:

— Хоч, говорить, і жаль, братці, грошей, і відсоток заробітку від цього ослабне, а доведеться

---

[2]) Один пуд це коло 33 фунти.

BASSIE, KEMPO, HOCHACHKA & SHEWCHUK

АДВОКАТИ й ПОВНОВЛАСНИКИ

10237-98th Street, Edmonton, Alta. Phone GA 4-7152

таки вивезти це бочище. Душок уже надто тяжкий!

А був у нас такий прикажчик[3]), Васька Віровкин. Так він і каже:

— А на якого біса, товариші, це бочище вивозити, і на те народні соки-грошики витрачати, і відсотки собі ослабляти? А ну викотімо цю бочку у двір. І зачекаємо, що до ранку станеться з нею.

Виперли ми бочище у двір. Уранці приходимо, — аж тобі бочка чисті-і-сінька стоїть, як коліно!

Товариші сперли капусту за ніч... Кооперація!

Від цього факту ми, робітники кооперації, дуже пораділи. Робота прямо в руках закипіла, — такий підйом пішов. Не треба зайвих витрат!

А завідуючий наш, голубчик, Іван Хведорович, ходить і ручки свої потирає.

— Славно, каже, товариші!... Тепер нехай тобі хоч увесь крам протухне, то все так робити будемо. Не будемо мати додаткової втрати... Це тобі не Америка, де за все плати! А ми доженем і переженем!

А незабаром протухла в нас ще одна бочка капусти. А до того ще й кадка огірків.

— Пусте діло! Радіємо. Це тобі не капіталістична Европа якась, чи голодна Америка. І раділи ми.

Викотили добро у двір, і навіть хвіртку трохи відчинили. Нехай, — як той казав, видніше з вулиці буде.

І валяйте, товариші!

Та тільки на цей раз ми проштрафились[4]). Приходимо вранці, а товариші не тільки капусту виволікли, але й бочку, дияволи, винесли. І кадочку злямзили!

О, то ми вже навчені! Другими разами смердючу продукту ми на рогожку вивалювали. А товариші так тобі й з рогожкою виносили!

А ми:

— Не біда! Нехай хоч уся кооперація просмердиться, тепер докладати не будемо. Не будемо тягти народні соки...

Це тобі не Америка!

(Переклав І. Р.).

***

ЗЛОДІЇ

Щось воно, товариші, злодіїв розвелося в нас ніби забагато. Кругом тягнуть[1]) без розбору.

Людини тепер просто не знайдете, щоб у неї чогось не сперли.

Але, звичайно, — жити стало краще, жити стало веселіш... От коли б тільки не тягли!

Оце недавно в мене також валізу злімонили, не доїжджаючи Жмеринки.

І чим би то цьому соціяльному лихові запобігти? Руки, може, злодіям відтинати? Порадьте.

Он, кажуть, у Фінляндії в старі часи злодіям руки відтинали. Прокрадеться, скажемо, якийсь там фінський товариш, зараз йому чик-чик, і ходи, песький сину, без руки!

Зате й люди там пішли статечні. Там, кажуть, мешкання можна й не замикати. А коли, скажемо,

---

[3]) Служачий у крамниці.

[4]) Помилились.

[1]) Російська мова дуже багата на синоніми для красти, напр.: тягнути, сперти, слімонить, слімзіть, свиснуть, тянуть, царапнуть, і т. ін.

на вулиці товариш гаманця загубить, то й гаманця не візьмуть. Покладуть його на видного якогось стовпця, і нехай собі лежить до кінця віку...

От дурні!...

Ну, гроші з гаманця напевне очистять. Це вже не може бути, щоб не взяли, не говоріть! Тут не тільки руки відтинай, — голови начисто відтяпуй, і то нічого певне не поможе.

Але гроші — діло наживне. Хоч гаманець зостався, і то мерсі. Піди, купи де гаманця!

От у мене, не доїжджаючи Жмеринки, валізу свиснули, і то справді начисто, зо всіма тельбухами. Обв'язки від валізи, — і тієї не зоставили.

Мочалка[2]) була в валізі, — п'ятак їй ціна, — і мочалку злімонили. Ну нащо їм, дияволам, мочалка? Кинуть же, гаспиди. Так ні. З мочалкою сцибрили.

А головне, присідає до мене ввечері в потязі якийсь громадянин.

— Ви, каже, будь те ласкаві, їдьте бережненько. Тут, каже, злодії дуже одчайдушні. Просто кидаються на подорожніх.

— Це, — я йому, — не лякає мене. Я завжди, кажу, на валізу ухом кладуся. Почую. Інакше не сплю.

А він:

— Та діло не в усі. Тут, каже, такі ловкачі, — чоботи з людей злимзять.

— Чоботи, кажу, знов таки в мене вузенькі. Не здіймуть.

— Ну вас до диявола, каже. Моє діло — попередити. А ви там, як хочете...

На цьому я й задрімав.

Коли це, не доїжджаючи Жмеринки, хтось у темноті, як не шарпне мене за ноги! Мало — їй Богу — не відірвав... Я як не скочу, і як не тарахну злодія по плечі... А він як скоконе на бік... Я за ним з горішньої полички... А бігти не можу.

Бо чобіт, бачите, наполовину стягнений, — нога в халяві мотається. Як тут побіжиш?

Знявся крик. Сполошився ввесь вагон.

— Що? — питають.

— Чоботи, кажу, — громадяни, мало не злімонили.

Став натягати чоботи, аж зирк, — валізи нема! Матінко рідная!

Знову зняв я крик. Обшукав усіх подорожніх, — що там цере-

[2]) Мочалкою в лазні миють (труть) тіло.

The Independent Wholesale Ltd.

WHOLESALE GROCERS
and CONFECTIONERY,

10326-107 Street,
Edmonton, Alberta.

PHONE GA 2-6196

JOHN'S HAT & SHIRT SHOP

SPECIALIZING IN FINE CLOTHES.

10704 Jasper Ave.,
Edmonton, Alberta.

мониться! — нема валізи. Як камфора зникла...

А на великій станції пішов я до Осібного Відділу Поліції, — заявити про крадіж. Нехай шукають. Тепер же не царська поліція. Не старий режим.

Ну, поспівчували там, записали. А я кажу:

— Як зловите злодія, повідривайте гадові до диявола руки!

Сміються.

— Гаразд, — кажуть, — повідриваєм. Та тільки олівця нашого покладіть на місце! Нащо ви взяли?

І справді, як це воно трапилося, просто ума не прикладу... Та тільки справді взяв я зо стола їхнього чернильного олівця й сунув собі в кишеню...

Поліцай говорить:

— У нас, каже, дарма що Осібний Відділ, а за короткий час подорожні увесь писальний прилад розлімонили. Один вражий син навіть каламаря виніс... З чорнилом... Прийде скаржитись, а сам тяпає, що бачить...

Вибачився я за олівця і вийшов.

„Еге, — думаю, — як у нас почати відрізувати руки, то ще всі інвалідами стануть. Собі дорожче. Нехай уже буде так, як є"...

Та все ж, товариші, щось би придумати проти злодійства треба було б.

Хоча... та в нас же сміливе й радісне життя! Життя з кожним роком веселішає, і незабаром й зовсім покращає, а тоді й злодіїв не буде. Та й чи буде що красти тоді?

Оцим лихо й вирішиться. Почекаєм.

(Переклав І. Р.).

***

ЛАЗНЯ

Кажуть, товариші, в Америці лазні знамениті.

Туди, скажемо, товариш приїде, скине білизну в окрему скриньку й піде собі митися. І турбуватися не буде, — якась там кража чи пропажа. Навіть номерка не візьме.

Ну, може там який неспокійний американець і скаже лазничому:

— Ґут бай, — цебто доглядай. Тільки всього!

Помиється собі цей американець, вернеться назад, а йому чисту білизну подають, — випрану й випрасовану. Онучі, дивись, біліші від снігу. Підштанці зашиті, полатані. Оце тобі життя!

А в нас бані теж нічого. Але гірші. Та проте також помитися можна.

У нас тільки з номерками біда. Минулої суботи пішов я в лазню (не їхати ж, думаю, в Америку!), — дають два номерки. Один на білизну, а один на пальто з шапкою.

А голій людині куди номерка подіти? Просто сказати — нікуди. Кишень нема. Кругом — живіт та ноги. Гріх тільки з номерками. Не до бороди ж його прив'язати.

Ну, прив'язав я до ніг по номерку, щоб не разом загубити. Увійшов у лазню.

Не слід із злишною урочистістю починати будь яке діло: урочисто слід відмічувати закінчене діло.

(Ґете).

Номерки теперка по ногах стьобають. Ходити скучно. А без ходи не можна. Бо ж ряжки[1]) треба. Без ряжки яке там миття? Гріх тільки.

Шукаю ряжки. Дивлюся, один товариш у трьох миється. В одній стоїть, у одній головешку свою намилює, а одну лівою рукою притримує, щоб не сперли.

Протягнув я третю ряжку, — хотів, знаєте, собі її взяти, а товариш не випускає.

— Ти що ж це, — каже, — чужі ряжки крадеш? Як ляпну тобі ряжкою межи очі, не зрадієш.

Я кажу:

— Не царський, — кажу, режим ряжками ляпати. Егоїзм, кажу, який. Треба ж, кажу, й іншим помитися. Не в театрі, кажу.

А він задом повернувся та й миється собі.

„Не стояти ж, маракую, — над його душею. Теперка, мислю, він навмисне три дні буде митися".

Пішов я собі далі.

Через годину дивлюся, аж якийсь дядя загавився, — випустив ряжку з рук. За милом нагнувся чи замріявся, — не знаю. А тільки тую ряжку я собі взяв. Не стояти ж мені до ранку.

Теперка ряжка вже є, та сісти нема де. А навстоячки митися, — яке ж це миття? Гріх тільки.

Добре. Навстоячки стою, держу ряжку в руці, миюся.

А навкруги, — людоньки мої добрі! — прання самосильно йде. Один штани пере, один підштанці тре, а той ще щось крутить. І такий вам рейвах від прання — митися неохота. Не чути, куди милом треш. Гріх тільки.

— „Ну їх, — думаю, — в болото. І вдома домиюся".

Іду в передлазню. Видають на номерок білизну. Дивлюся — все моє, та штани не мої.

— Товариші, кажу, на моїх дірка отут-о була. А на цих аж он де.

А лазничий мені:

— Ми, каже, до дірок не приставлені. Не в театрі, каже.

Добре. Надягаю чужі штани (вони були ліпші за мої!), іду за пальтом. Не видають пальта, — номерка їм подай. А номерок на нозі забутий. Розбиратися треба. Зняв я штани, шукаю номерка, — нема номерка! Мотуз тут, на нозі, а папірця нема. Змився папірець!

Подаю лазничому мотуза, — не хоче.

— За мотузом, — гавкає, — не видаю. Це, каже, кожен тобі товариш настриже мотузів, — пальт

[1]) Ряжка — посудина до миття, відерце.

Western Cabinet Ltd.
Western School Furniture Co.

JOHN SULYMA
President

11002-101 Street
Edmonton, Alberta.
Phone GA 2-4135

Чим дорога ближча до кінця — тим милі здаються нам довшими; чим ближче наше життя до кінця — тим літа здаються коротшими.

не настачить. Зачекай, каже, як народ розійдеться, — видам, яке лишиться.

А я йому:

— Братічку, а ну сама погань полишиться. Розберуть, що краще. Не в театрі ж, кажу. Видай, кажу, за прикметами. Одна кишеня, кажу, пірвана, а другої нема. А щодо ґудзиків, то, кажу, горішній є, а долішніх не передбачується.

І все таки видав. І мотуза не взяв. Сердечний товариш!

Зодягнувся я, вийшов на вулицю. Та й нагадав: я ж мило забув! Кавалок мила — маєток. Цілу ніч у черзі простояв.

Вернувся я знову, — в пальті не впускають.

— Роздягайтесь, кажуть. І номерки беріть.

А я кажу:

— Я, товариші, не можу утретє роздягатися. Не в театрі ж, кажу. Видайте тоді хоч вартість мила. Та ж цілий кавалок!

Не дають.

Не дають — не треба. Пішов я без мила.

Звичайно, читач може поцікавитись: яка це, сказати, лазня? Де вона? Адреса?

Яка лазня? Звичайна. Котора за гривенника.

(Переклад).

ВОВК І ЖУРАВЕЛЬ

(Казка)

Вдавився вовк кісткою й не міг її викинути з горла. Він покликав журавля й каже:

— Гей, ти, журавель, в тебе довга шия, засунь мені в глотку голову і витягни кістку: я тебе нагорожу.

Журавель засунув голову, витягнув кістку й каже:

— Давай же нагороду.

Вовк заскреготав зубами й каже:

— Тобі ще мало нагороди, що я тобі не відкусив голови, як вона була в мене в зубах?

ЗАЙЦІ І ЖАБИ

(Казка)

Зійшлись раз зайці й почали нарікать на свою гірку долю:

— Гинемо ми й від людей і від собак, і від орлів і від інших звірів. Вже краще раз загинути ніж в страсі ціле життя мучитись. Давайте потопимся!

І побігли зайці в напрямі озера щоб потопитись. Жаби почувши тупіт зайців почали скакати у воду. Тоді один заяць і каже:

— Пождіть хлопці! Не топімся: видно що жабяче життя ще тяжче від нашого: Ось вони й нас бояться.

Досвід дуже часто нас повчає що людина найменше вміє панувати над своїм язиком.

Ніхто не завдає стільки клопоту другим, як лінтяї, що нараз хочуть показати себе дуже діяльними.

Наші вороги видаючи осуд про нас бувають ближчі до правди, ніж ми, даючи осуд про себе.

Люди що присвячують надто багато уваги дрібним справам звичайно не здатні полагоджувати великі справи.

Валентин Чемерис

Капітальна рецензія

ПАРОДІЯ

(Пародія — це рід сатири, що у смішній формі наслідує поважний твір. Тут автор наслідує критичний розгляд твору совєтського молодого письменника й показує безглуздя такого роду творчости. — Редакція).

Ми з хвилюванням відкрили новий роман відомого Стецька Заяложенка „Господарка білого золота". У нашій голові виникли такі думки-запитання:

а) Чи не хотів, часом, автор замаскувати убогий зміст роману звучним заголовком?

б) Чи це не просто ремісницький детектив про золото?

в) Чи дістанемо ми естетичну насолоду від читання?

Багато виникло в нашій голові отих „чи". Щоб знайти на них відповідь, ми прочитали роман і, не в силі себе стримати, прочитали вруге, втретє... Автор так вразив наше емоційне сприймання, що ми мусили піти провітритися. Один наш знайомий дідусь із пишною білою бородою, в солом'яному брилі та в білих полотняних штанях (щойно з села) сказав нам, коли розмова зайшла про роман: „Читать не читав, але бачу, коли ним того... по голові гуркнути... Одним словом, памороки заб'є".

Як це сказано істинно в народному дусі! Адже, висловлюючись літературною мовою, це зміст роману своєю силою, снагою і проблематикою забиває памороки. О, мало хто з маститих письменників зможе похвастати такою популярністю. У світлі цих фактів твердження, що буцімто Стецька Заяложенка не читає народ, глибоко помилкове і навіть антинародне. Так, чим же роман полонив читача, або, висловлюючись народною мовою, забив памороки? Коротко:

а) Безсумнівно, талановитістю (про це нижче);

б) Глибокою актуальністю (на 755 сторінках роману автор успішно розв'язав проблему колгоспної птахоферми);

в) Сучасністю (на сторінках 203, 450 і 575 згадано двічі „супутник" і тричі — „ракета" та „космічний корабель".

Однак, щоб не збитись на сухий перелік (чим страждають усі сучасні рецензії), спробуємо розглянути роман більш-менш детально.

Перші сто сторінок роману присвячені показу відсталої героїні

Victoria Real Estate Agency
IVAN VOROBEC-KARPATSKY,
власник
Off. Ph. GA 2-0770 Res. Ph. GA 4-7957
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ДОМІВ, КРАМНИЦЬ, ГОТЕЛІВ, ФАРМІВ, ПАРЦЕЛЬ-ЛЬОТІВ, АПАРТАМЕНТІВ та ІНШИХ НЕРУХОМОСТЕЙ.
Всякі інформації одержите в нашому бюрі
по адресі 10749-97 Ст.
Edmonton, Alberta.
Бюро відкрите від 9 ранку до 9 вечора.

Галі, яка під крильцем відсталої матінки мало не виросла егоїсткою. Вона закінчує десятирічку і їде в Київ, але, провалившись на екзаменах у медінституті, повертається додому. Далі, висловлюючись народною мовою, вона „ні палець об палець". Відстала матуся кричить: „Не для того я тебе вчила, щоб ти пішла працювати в колгосп!!!".

Якось до Галі, що лежала під грушею з французьким романом, прийшла сивенька бабуся (символ народу!). „Як тобі не соромно, — сказала вона коротко. — Тебе держава десятки літ вчила, а з тебе виросло велике ледащо!"

На наступних п'ятдесяти сторінках автор докладно описує муки і переживання героїні, що почула гнівний вирок народу. На двісті п'ятій сторінці вона прозріває і вирішує стати пташницею. Одначе тут виникає гостра драматична ситуація. Відстала матінка проти. Тоді Галя роз'яснює матері її капіталістичний пережиток. З сльозами на очах ми читаємо, як мати Галини теж прозріває і дозволяє Галі працювати. Як пластично виписана ця сцена! Автор не констатує поверхово вчинки героїв, а глибоко, проникаючи в психологію людей, їх душевні переживання, дає типовий малюнок для багатьох подібних романів. Це, так би мовини, своєрідна експозиція роману.

Друга частина роману починається з майстерного опису колгоспної птахоферми. Слід зауважити: в рецензованому романі автор виявив неабиякий музикальний слух, глибоко і своєрідно індивідуалізувавши спів півнів. Дякуючи авторові ми дізнаємось, що півень співає так: ку-ку-рі-ку-у-у! (о першій, третій і четвертій годині ночі. Яка точність!). А курка, коли вона бігає з яйцем і не знає, де знестись, сокорить: ко-ко-ко-о-о. Ця музикальна обдарованість Стецька Заяложенка, що зумів створити в прозі справжню(!) симфонію курячого співу, послужить вдячним матеріялом для наших композиторів...

Галя приймає відсталу групу курей, що через низький рівень свідомості майже не несла крашанок. Ось як поетично, одним яскравим штрихом змальовує Стецько Заяложенко цей епізод. „Загальним числом за Галею було закріплено 2300 курей. З них: 200 півнів (по півню на десяток несучок) і 2100 несучок. Галя зобов'язалася дати на 100 несучок 140 крашанок, вводячи для цього в раціон вапно, кісткове борошно і т. д..."

Деякі тугуваті на вухо критики (Музиченко) не змогли відчути поезію в цитованому абзаці і звинуватили автора в скупомовності. Але ж цитований епізод є новаторський. Візьмімо старе, дідівське слово „кури", а поруч автор ставить „інкубатор", і нам зрозуміло, яка це епоха. Звичайно, Стецько Заяложенко тут не ори-

---

Можна бути хитрішим від когось другого, але не можна бути хитрішим від усіх.

...Здоров'я так як і щастя ми починаємо цінити лиш тоді, коли його втратимо.

гінальний. Аналогічних термінів багато в подібних романах, та не про це зараз мова.

Стецько Заяложенко гостро полемізує з тими лакувальниками, які змальовують наше життя в рожевих фарбах, замовчуючи окремі його недоліки.

У рецензованому романі автор показує катастрофічну нестачу віників для замітання курників. Де взяти? Виникає гостра ситуація. З наростраючою увагою ми стежимо за пошуками героїні. На п'ятдесяти сторінках описано комсомольські збори, присвячені цій проблемі. Нарешті, комсомольці їдуть в гай і ріжуть лозу. Під час різання лози передовий тракторист Петро Світлий покохав Галю. Автор з великим натхненням описує їхнє кохання. Тут ми читаємо: і „шалено стукотіли серця", і „кров загорялась у жилах", і „тремтіли руки", і багато інших поетичних перлин. Щоб більше опоетизувати кохання, автор навіть вводить риму: „любов — кров".

А ось герой і героїня вперше зустрілись місячної ночі біля ставу під плакучими вербами. Ми не можемо не порадувати читача цим шедевром.

„— Любий! — прошепотіла Галя, — подивись, яка чудесна місячна ніч. Я оце думаю: щоб піднести несучість курей, треба давати їм вапно. Адже ти знаєш, що вапно це..."

За браком місця не будемо повністю наводити цей епізод (на 25 стор.). Та видно і так обдарованість автора. Адже не даремно деякі послідовники Заяложенка творчо стали використовувати цю манеру, вводячи в розмову ідеальних закоханих цілі розділи з „Агробіології", „Техніки безпеки", „Фізики" і т. д. Залежно від тієї чи іншої професії героїв.

Та, на жаль, другого вечора сталася трагічна й прикра помилка. Петро, задивившись на місяць, ненароком перечепився і побив, таким чином, крашанки від курки-рекордистки, які Галя щоденно носила з собою. Петро і Галя розійшлись, як в „морі кораблі". Конфлікт наростає все з більшою і з більшою силою. В цей час Галя витримує жорстоку боротьбу з завідуючим пташнею, який носив кумі курей, а списував їх на лисицю. Голова колгоспу різними способами ігнорує Галини групу курей. Він дає для годівлі не кукурудзу, а ячмінь. Галя на сімдесяти п'яти сторінках доводить голові: від ячменю нападає на курей хво-

Найбільший борець той, хто бореться із своїми пустими помислами.

Бережіться добродійства від тієї людини, яка хвалиться ним перед вами.

UKRAINIAN BOOK STORE
P.O. Box 2414, 10348-101st St.
Edmonton, Alberta.
Маємо найбільший вибір:
УКРАЇНСЬКИХ КНИЖОК — ГРАМОФОНОВИХ ПЛИТ.
Полотна — Канва — Нитки — Стінні календарі — Серпи — Сапи — Коси з приборами — Краски на писанки.
На бажання шлемо каталоги:
1. *Стінних календарів,*
2. *Рекордів,*
3. *Книжок і різноманітного товару.*

роба „кирка", тобто зерно застрягає в горлі, і кури кирчать. Тут трапилось ще одне лихо. Галя повірила зоотехнікові, що він її кохає, а в результаті лишилась одна з дитиною. Героїня близька до самогубства. Кури „кирчать", і гострий драматичний конфлікт безперервно наростає. Автор драматизує побічну лінію. Сторож пташні, відсталий дід, зарізав півнярекордсмена, що своїм співом заважав дідові(!) спати. Ось як автор змальовує цей епізод:

„З дико виряченими очима, з окривавленим ножем у руках дід прибіг у село і закричав страшним голосом:

— „Люди, карайте мене!" (Яка глибина психології!).

Однак колектив села бере діда на поруки, і він стає передовим.

Районне керівництво картає відсталого голову, і той, врешті, відпускає кукурудзу. В курей зникає „кирка", і вони безперервно несуть крашанки. Галя зустрічається з Петром Світлим.

„— Карай — винна, — каже вона, — в мене чужа дитина, але я кохаю тебе.

— Тепер байстрюків немає, — суворо мовить Петро. — І взагалі це дрібниці. Пережиток. Яка різниця, від кого дитина".

Роман закінчується врочистим весіллям. Танцюють гопак і так далі. Нам було гірко, що естетична насолода від читання скоро закінчиться, та як ми зраділи, коли прочитали в кінці:

„Кінець першого тома".

Ми не стримали себе й вигукнули: „Дай, Боже, силоньки для автора". Треба ж то подолати другий том. Тепер зрозуміло, чому народ, не читаючи цього роману, сказав, що він „забиває памороки". І даремно деякі критики одним розчерком пера списали цей труд у макулатуру. В ньому, звичайно, є недоліки (напр., на стор. 75 в другому абзаці знизу, перед „що" бракує коми, та автор, до речі, мій друг, хвалився в ресторані, що в другому виданні ліквідує цей недолік).

Головне, автор написав глибоко актуальний роман, за що ми йому дуже вдячні. На закінчення хочеться сказати: багато молодих письменників переймають творчу манеру Заяложенка.

(За журналом „Дніпро").

UKRAINSKA KNYHA
(Edmonton) Ltd.
10803-95 Street, Edmonton, Alta.
Phone GA 2-3855
Parcel Service
to
Gift shop — **Ukraine Russia** — Drygoods
Records — **all Republics of** — Textiles
Books — **the USSR** — Leather

Drs. Verchomin & Holubitsky
Лікарі і Оператори
Х-Рей і Фізіо-Терапія
207 Union Building
10023—102nd Ave.
EDMONTON, ALBERTA

КОЛИ ВДЯГАТИ ВИШИВАНІ СОРОЧКИ І ШАРАВАРИ?

Про етнографізм в культурі і політиці

Написав Р. ІЛЬНИЦЬКИЙ

В українському культурному і політичному житті етнографія відіграє велику ролю. І то не тільки на внутрішньому відтинку, але також на зовнішньому, а зокрема в нашій пропаґанді.

Коли якась українська громада хоче зарепрезентувати перед чужинцями щире і непідфальшоване українство, тоді вона вдягає своїх представників у вишивані сорочки, шаравари, спідниці і віночки та посилає їх репрезентувати українську справу. Коли в Ню Йорку була влаштована українська маніфестація проти Хрущова, а французькі телевізійні кореспонденти хотіли зробити фото з української молоді, що символізує духа спротиву проти Москви — то організатори маніфестації повдягали українських дівчат у вишивані строї, казали розпустити їм волосся, або заплести в коси, покласти на голову віночки і так йти перед телевізійну камеру репрезентувати духа українського спротиву. Очевидно, що й хлопці „достосувались до ситуації" і повдягали вишивані сорочки.

Навіть тоді, коли українці висилають своїх делегатів до губернаторів стейтів і просять їх, щоб на 22 січня проголосили день української самостійности, то й тоді щонайменше жінки вдягаються в народні строї, а вже обов'язково роблять це юнаки і юначки, коли вручають в імені українців цвіти державним достойникам. Так було напр. в Шикаґо, коли українські жінки вручали цвіти Ніксонові і його дружині в часі їх приїзду на республіканську конвенцію.

Що символізує народня ноша?

Народня ноша — це твір широких народніх мас, звичайно селянської верстви народу. Ніхто не може назвати її творців поіменно. Хто створив наші полтавські, гуцульські, подільські і т. д. вишивки — невідомо. Найправдоподібніше це твір збірний, правдивонародній. Його творили, перетворювали, доповнювали і зміняли сотні, а то й тисячі людей впродовж десяток і соток років. Через те він свідчить про естетичний смак народу в його масі. Але народня ноша це тільки один відтинок народної творчості. Так само мається справа з народніми піснями, переказами, леґендами, казками тощо. Все це витвір збірного

YANDA & GREGORY
BARRISTERS, SOLICITORS
& NOTARIES
307 Royal Trust Bldg.,
EDMONTON, ALTA.

народного генія, збірного світогляду, уподобань, поглядів і стилю життя.

Етнографія — це не є твір провідної верстви народу. Представники еліти — в противагу до широких народніх мас — дають твори, які є витвором їх індивідуального духа. І тому в противагу до **безіменної**, анонімної творчости народніх мас, маємо **індивідуальну** творчість талановитіших представників народу знаних всім під їх іменами і прізвищами. І так напр. український нарід крім народної поезії має ще поезію Т. Шевченка, І. Франка і десяток інших відомих поетів. Крім народної музики — має музичні твори Бортнянського, М. Лисенка, Людкевича, Ревуцького і т. д. І так майже в кожній ділянці літературної і мистецької творчости.

Як розцінює Захід етнографічну творчість?

Західні народи, якщо хочуть зарепрезентувати свою культуру, висувають на перше місце творчість своїх талановитих **одиниць.** В їх розумінню мірилом культури даного народу є не те, що створили народні маси, але те, що дали талановитіші представники його духової еліти. Вартість літератури міряють на Заході відомими іменами поетів, прозаїв, драматургів тощо. Про вартість музики рішають імена композиторів.

Зате, коли на Заході говорять про культуру недорозвинутих народів, або таких, які ще стоять на нищому поземі розвитку — тоді звичайно думають про етнографію. Таке мірило стосують на Заході до народів Африки, деяких областей Азії, Південної Америки та Полінезії. Про індивідуальну творчість в тих країнах ще не приходиться говорити, бо її або нема, або вона на такому незначному поземі розвитку, що не заслуговує на увагу. Через те, коли напр., на Захід приїжджають мистецькі ансамблі з відсталих країн, то глядач або слухач згори є приготований на те, що зустрінеться з продукцією перш за все народної творчости. І навпаки. Рідко коли мистці Заходу виступають з етнографічними показами. Вони звичайно відтворюють твори своїх геніяльних індивідуальних творців.

Треба мати вичуття: що, коли і де

Маючи це на увазі, нам треба бути обережнішими з етнографічними показами і тут в Америці і в Европі. Непотрібно і некорисно, щоб Захід утотожнював українців тільки з етнографією і щоб набирав переконання, що наша народня ноша, музика, поезія — це все що маємо. Очевидно, це аж ніяк не значить, що ми маємо приховувати наші багаті етнографічні здобутки, якими цілком виправдано можемо гордитися. Але треба знати **коли, де і при якій нагоді** наш етнографізм може нам допомогти і може нас зарепрезентувати, а де він може викликати протилежне враження від того на яке ми сподіваємося.

Зокрема при всяких політичних нагодах не треба виступати в шатах етнографізму. Політика це діло провідної верстви народу і видніших її представників. Отже, це щось цілком далеке від етнографізму. Політика, яка ще зодягає себе в шати етнографізму і думає категоріями маси — мусить викликати сумніви в свою дозрілість. Такий підхід — ще раз повторяємо — має свою виправданість зокрема в Европі і в Америці, де чітко розрізняють між етнографією і індивідуальною творчістю. Варто пригадати, що на Заході народні гуляння, масові розривки-забави, імпрези призначені для масової участі „всіх і вся" майже все є аранжовані під кутом етнографізму. Зате репрезентативні імпрези, а зокрема такі, що зв'язані з політикою — мають свій окремий стиль непов'язаний з етнографією.

(З „Нашого Світу").

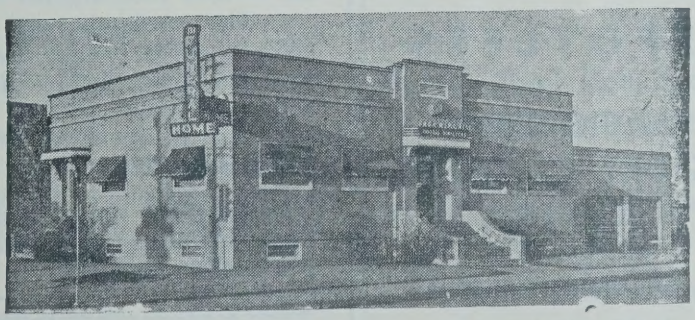

Одиноке УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ в АЛБЕРТІ

В годину смутку по втраті особи в родині, приятеля чи знайомого — удавайтеся за совісною і ввічливою обслугою в похороненні, бальзамуванні й в закупленні домовини та нагробних хрестів з міста чи фарми до:

PARK MEMORIAL FUNERAL DIRECTORS

9709-111 Ave., Phones GA 2-2331, GA 4-1633, Edmonton, Alta.

Філії в таких містах Алберти:

Vegreville, Ph. 2011; Lamont, Ph. 53; Vilna, Ph. 13; Smoky Lake, Ph. 16; Myrnam, Ph. 37 or 51; Mayerthorpe; Wildwood

В. М. Смолик, управитель

ПРИДИБАШКИ

Коли бабуся, найшла гроші?

— Чи ти, бабусю, найшла гроші?

— Найшла, паночку.

— А коли ж ти найшла?

— Як замуж ішла: в страсну пятницю, під зелену неділю, як на дворі колядки співали. Я лежала на постелі, а капуста в печі тороро, тороро... От тоді я, паночку, гроші найшла.

***

Шшик

Був собі коваль мудрий, забрав у мужика багато заліза та й каже:

— А що тобі, холовіче, скувати? Леміш?

— Най буде леміш — одвічає чоловік.

Коваль кує, спалив багато заліза.

— Ні — каже — чоловіче, скую тобі сокиру.

— Та чи сокиру, то і сокиру!

— Кує, кує коваль, спалив знову.

— Ні — каже — не сокиру, а серп.

— Та най вже і серп.

— А може швайку?

— Най би й швайку!

— А може пшик? Розпік залізо шматочок та в воду: От тобі — каже — і пшик!

***

Вовк і бабині телята

Садить баба капусту в городі, а теля увязане на припоні, пасеться здорово. Підходить вовк, сперся на тин, дивиться, куди би йому зайти по телятко.

— А гуж, а гуж! — кричить баба, — щоб тебе морока побила!

— Ов, розкричалася! — каже вовк — через бабине телятко не мож і в город подивитися.

***

Замерзла горілка

Розказують, що в однім селі умирав старий козак та забажав перед смертю горівки.

SPOTLESS

LAUNDERERS & DRY CLEANERS CO. LTD.

1511-20th Street West

SASKATOON, SASK.

4-годинна обслуга через ляду на прання і сухе чищення.

Телефон **OL 2-1511**

Д-р Ю. ДРАҐАН

M.D., C.M., L.M.C.C.

Лікар — Акушер — Оператор

509 Canada Bldg.

SASKATOON, Sask.

(коло сіенарської стації)

— Ох, трудно мені, діти! Дайте хоч чарочку, може мені полегшає хоч трошки.

Діти внесли.

— Підождіть, тату, хвилинку, най відтане.

— Хиба замерзла?

— І! вже не варта на світі жити, коли і горівка замерзає!

Повернувся на другий бік та і вмер.

***

Снідання пасинка

Мачуха дала на снідання дітям ласенького, а пасинкови нічого. От той боїться попросити та тілько співає собі під носом: „І я би з'їв, і я би з'їв"!

— А пранців не хочеш? — гримнула мачуха.

— Хибаж вже і співати не можна? — каже пасинок.

***

Кравець від мішків

То був такий чоловік, що прийшов до добрих людей в село та й назвався кравцем. Ті йому раді: напоїли, нагодували, а відтак і сукно внесли. Подивився кравець на сукно, на вікно: перегорнув сюди-туди тай каже — два мішки і торба!

— Е ні, будьте ласкаві, нам з сего юбку та свиту!

— Е, я такий, що мішки шию!— тай бувайте здорові.

Душа народу, виявляється в його піснях.

Природа — це єдина книга з великим змістом на кожній сторінці.

Гаразди жидівської наймички

Жид брав до себе наймичку.

— Тобі, Галочко, буде у мене як у небі! Встанеш ранком, підметеш хату тай сядь: винесеш сміття, тай сядь: подоїш корови, тай сядь, тай сядь, тай сядь! Страва для тебе буде добра. Чи звариш картоплю — юшка твоя, раки — юшка твоя, яйця — юшка твоя.

***

Циган на чужій кобилі

Зловили цигана верхом на чужій кобилі.

— Ти вкрав? — питають люди.

— Єй Богу ні! — каже циган.

— Якже?

— Ішов собі лісом, дивлюся: лежить кобила поперек стежки. Хотів через неї перелізти а вона, вовк би її з'їв, піднялася та аж тут опинилася.

Noront Steel Construction Company Limited

James Nemis, President

510 Whissel Street,

Sudbury, Ont.

Прохаємо засилати ваші запити про СНОВМОБІЛ-и. Маємо чотири моделі до вибору.

Дмитро Немис, президент.

ВСЯЧИНА

Мешканці планет слідкують за нами

Є такі вчені, які твердять, що мешканці інших планет слідкують за нашим життям. Такі твердження подав президент Всесвітньої проти-атомної Ліґи. Він заявив перед представниками преси, що вже понад 12 років ми находимося під постійною обсервацією мешканців інших планет. Вони спеціяльними астрономічними прилаами спостерігають всі головніші рухи нуклеарних та атомних дослідів.

На відбутій недавно протиатомній конференції, зазначено, що мається цілий ряд документальних даних про цей факт, що наша планета (Земля) находиться під постійним доглядом різних обсерваційних апаратів, споруджених і керованих мешканцями інших планет, які хто зна чи інтелектуально нас не перевищують.

Згідно з припущеннями, зацікавлення нами викликали вибухи атомної бомби та різні ракетні досліди стратосфери, що спричинило частинно замішання а частинно зацікавлення серед мешканців інших планет. Вони літають попри земну кулю відповідними літаючими апаратами. Одначе вони не мають відваги осісти на Землю, бо вони мабуть менше войовничі ніж мешканці Землі.

Про це, як у дійсності виглядають ці уявлені дослідники, та чим порушуються їхні літаючі апарати, наразі немає ніяких даних.

„Електричний наповнювач"

Щоб полекшити працю кельнерів у ресторанах і їдальнях в ЗДА сконструовано апарат, який за допомогою електричної фотокамери сам наповнює їжею тарілку. На думку фахівців „електричний наповнювач" надзвичайно гіґієнічний, економічний та значно прискорює обслугування відвідувачів.

Скільки з'їдає молодий слон

Щоб утримати молодого слона віком 6 місяців, треба йому щоденно давати 26 фунтів баганів, 10 фунтів яблук, 6 фунтів трави або сіна, та до 10 кварт молока. Як бачимо вирощувати слона — це коштовна річ.

NEW ONTARIO HOTEL

- Модерні кімнати.
- Ванни й душ.
- Напроти CPR стації.

206 Elgin St. S., **SUDBURY, ONT.**

Phone OS 4-5215

JACKSON & BARNARD

Funeral Home

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

233 Larch Street,

Sudbury, Ont.

Завоювання глибин морів

20-30 років тому водолази і підводні човни заглиблювались всього на сто ярдів. Лише останнім часом здійснилася мрія людини — опуститися на дно океану на величезну глибину. Отож Жан Пікар (француз) разом з океанологом Рехницером кілька літ тому опустилися в спеціяльно збудованій камері (батискафі) на дно океану на глибину 11.000 ярдів.

Рідкісна риба

В південних морях і океанх на глибині не менше 500 ярдів в постійній темряві живе риба-вудильник, яку дуже рідко вдається зловити. У цієї риби на голові виступають ніби дві високі антени, кінці яких світяться. Цим світлом ця риба приваблює малих рибок, які стають її поживою. В останній час серед мешканців океану виявлено нові незвичайні риби. На великих глибинах живуть риби з ротом, що дорівнює половині довжини її тіла, а також такі, що можуть проковтнути рибу більшу за себе, бо їх шлунок дуже розтягається.

„Дерево-корова"

Жителі багатьох районів у басейні Амазонки відчувають гостру нестачу одного з основних продуктів харчування людини — молока. На допомогу приходить „дерево-корова", яке росте в джунглях. Місцеві жителі називають його „соска". Вистачить надрізати дерево ножем, як з нього починає текти біла рідина. Смаком вона дуже подібна до коров'ячого молока. Біологи з'ясували, що й своїм хемічним складом ця рідина дуже схожа на молоко. „Дерево-корова" за один „надій" може дати від двох до чотирьох кварт молока.

Цінний винахід українського вченого

Велике зацікавлення викликала на Міжнародному Конґресі Ендокринологів, який нещодавно відбувся в Копенгагені, доповідь українського вченого д-ра Комісаренка, який з тваринної селезінки одержав спеціяльний гормональний препарат, що діє як протиотрута при лікуванні отруєння крови під час вагітности. „Спленін" — так називається цей новий лік, — з успіхом застосовується також при лікуванні так званої промінної хвороби, викликаної насвітлюванням рентгенівським промінням, покращує обіг крови, лікує шизофренію та нервові хвороби.

За ПЕРШОРЯДНОЮ ОБСЛУГОЮ
усього вашого ЧИЩЕННЯ
звертайтеся до:
Sudbury Steam Laundry Ltd.
171 Larch Street — Sudbury, Ontario.
Phone OS 5-6445

КУПУЙТЕ З ДОВІРЯМ ЩОДО
ЯКОСТИ Й ОБСЛУГИ
у фірмі
JOHN BAZAR
Jewellery Ltd.
Задоволення на 100 відсотків
100 Durham St. S., Sudbury, Ont.
Phone OS 4-1955

Ще один антибіотик

Вивчаючи життя пінгвінів, вчені виявили, що в кишечнику цих антарктичних птахів не живуть мікроорганізми, немає їх також у морських тварин, якими живляться пінгвіни. Отож встановлено, що рослинний плангтон, їжа цих тварин, виділює речовину, яка нищить мікроорганізми. Таким чином виявлено новий антибіотик в боротьбі з мікроорганізмами.

Скорість говорення

Найскорше говорять французи. Вони на одну мінуту вимовляють 350 букв, а найменше 50 букв на мінуту вимовляють мешканці полудневих островів. Американські жінки вимовляють 175 букв на мінуту, а чоловіки — 150.

Хлібне дерево

Пригадує воно новорічну ялинку. Все галуззя обвішане жовтими плодами, схожими на великі яйця. Хлібне дерево росте на острові Цейлон. Плоди його нагадують нашу картоплю. Їх їдять вареними, або смаженими з сосом, печуть коржики. Без цієї страви на Цейлоні не обходиться жоден обід. Врожай з одного дерева вистачає на прохарчування протягом року однієї сім'ї з трьох осіб. Так-то щедро нагороджує людину тропічна природа.

Що таке мільйон

Щоб з'ясувати собі що таке мільйон знайдім відповідь скільки років складається на один мільйон днів. Напевно зі здивуванням довідаємось що аж 2,735 років. Від народження Христа ще не минуло мільйон днів.

Отож це є часи коли старинні греки колонізували Сицилію і південну Італію далеко ще перед так званими перськими війнами під час яких відбувся славний бій під Термопілями. Це часи коли щойно був заложений Рим і в ньому панували перші Римські напівлеґендарні королі.

Пташине молоко

В народних казках згадується „пташине молоко", як річ, що її неможливо здобути. І тут не доводиться дивуватись, адже творці казок ніколи не зустрічали в житті „пташине молоко", а тим часом цей продукт існує, хоча за ним справді треба йти за тридев'ять земель.

Коли в Антарктиді в розпалі короткочасне полярне літо, в імператорських пінгвінів з'являються малята. Пташенята, виклювавшись з яйця, майже не вкриті пухом і зовсім безпомічні. Вони сидять на лапах дорослих птахів, які прикривають їх шкіряною складкою свого живота. Дорослі пінгвіни не

Donovan Service Station
256 Jean St., SUDBURY, ONT.
Phone OS 5-5045
Направляємо авта всякого виробу.

"You can WHIP our CREAM
but you can't BEAT our MILK."
Sudbury P. & C. Co-operative Dairy Ltd.
231 Spruce St., Sudbury, Ontario.
Phone OS 5-6485

можуть залишити своїх малят і виходити на полювання. А пташенят необхідно годувати.

Здавалося б, становище зовсім безвихідне. Але у пінгвінів природа виробила цікаве пристосування. Спеціяльні залози переробляють жир дорослого птаха на сметаноподібну білу масу, якою й харчуються пташенята. Ця жиро-білкова маса має в собі все необхідне для розвитку організму — це „пташине молоко".

„Інкубатор" диких курей

У південно - східній Азії живуть дикі кури. Ці птахи не висиджують яйця, а для їх обгрівання використовують тепло, яке витворюється при розкладі рослинних решток. Своєрідний „інкубатор" будує самець. Коли купа листя вже підготовлена, курка зносить в ній яйця. Самець слідкує за станом яєць та „інкубації". Він час від часу ворушить листя, залежно від температури прикриває або відкриває яйця. Виклювавшись з яєць, малі курчата відразу здатні до самостійного життя, — ніхто з родичів ними не опікується.

---

6 років без води

Кактуси мають у своїх грубих листях 95% води, при чому витрачають її дуже ощадно. В одній з американських лабораторій залишено без води два кактуси, один вагою 80, другий — 90 фунтів. Протягом року втратили вони лише 28% ваги. В іншій лабораторії кактус вагою 75 фунтів, тримали без води протягом 6 років. За цей час кактус втратив лише 22 фунти ваги, причому з року на рік випаровував щораз менше води.

Сила мурашки

Чи знаєте що, мурашка може нести на собі личинку, або інший тягар в 10 або 15 разів тяжчий від тягару її тіла. Якби людина мала таку силу, то могла б піднести корову, вола, коня або інший тягар. А так людина може піднести звичайно лише такий тягар, що рівняється власному тягареві людини.

Кольоровий хліб

Появилися уже реклями в Америці, що деякі пекарні почали випікати кольоровий хліб. За ціну 25 центів вищу, чим за звичайний, можна буде купити червоний, зелений, синій, або й у кількох кольорах хліб. Він дорожчий, бо продукція кольорів з ярин вимагає більше праці. Випік кольорового хліба має на меті вплинути на дітей, щоб вони споживали більше хліба.

Dr. G. TOKARYK
дентист
161 Larch St.,
Sudbury, Ont.

McLeod Motors & Equipment Ltd.
НОВІ та УЖИВАНІ АВТА
Ґреґорій Лесюк, представник
65 Larch St., Sudbury, Ont.
Phone OS 3-9501

Скільки мов на світі

Три тисячі мов є тепер у світі, а крім цього є ще вдвоє стільки різних діялектів. Зі всіх мов найбільше людей говорить мовою китайською, а найбільш поширеною мовою є мова англійська.

Людське тіло променює

Людське тіло промінює невидимим для людського ока промінням, що його вчені біологи називають „авра". Ця „авра", кажуть вони, має різні кольори і її довжина сягає до двох стіп. Авреоля над головами святих та огненні язики в день зіслання Святого Духа на апостолів, це не байка, а дійсність, це сильніше діяння „аври".

Рослина - мандрівник

В Південній Америці росте рослина селагінела. Як тільки настає посуха, „витягає" вона з землі своє коріння і скручується в клубок. Підхоплений вітром клубок котиться доти, аж потрапить у вологе місце. Тоді рослина знову розкручується, запускає коріння і починає рости.

Цілий місяць — свято

Дуже врочисто відзначають свято Нового року в Японії. Триває воно цілий місяць січень. Будинки прикрашують галуззям сосни, квітами тощо. Навіть харчі в новорічну ніч є особливі. На кожному столі — рижові страви, починаючи від коржів і кінчаючи різними макаронами, супами, риби тощо. В кожній хаті мусить бути горох, бо це є символ здоров'я. Цілий місяць тривають гулянки. Любимою розвагою молоді в ці дні є „сісімай", які дуже нагадують українські коляди. Тоді з хати до хати ходять танцюристи у львиних масках, виконуючи різні комічні танці.

Володарі джунглів

В непрохідних джунглях Конго мешкає загадкове племя пігмеїв, або як їх називають „лісових людей". Невеликі на зріст з темночоколядовою шкірою, пігмеї не люблять виходити з гущавини. Лише зрідка з'являються вони на рівнині, щоб виміняти в сусідніх негритянських племен наконечники для стріл та ножі. Найулюбленіше і найпочесніше заняття пігмеїв — це полювання. І треба бути неабияким воїном, щоб за допомогою дерев'яного списа здобути добичу. Жінки помагають чоловікам у приготуванні отруйних стріл, а коли вони вийдуть на полювання, збираються до купи і тоді починаються косметичні вправи, яка з них краще розмалює своє обличчя. Пігмеї зовсім неписьменні, не оброблюють землі і не займаються землеробством. Захищені непрохідними лісами живуть так, як жи-

Mobile Radio Television
РАДІО й ТЕЛЕВІЗІЯ
269 Jean St., Sudbury, Ont.
Phone OS 3-6410
Богдан Катулка, власник

J. T. Paquette & Sons Ltd.
Найбільша крамниця чоловічого одіння в Содбурі
84 Durham St., Sudbury, Ont.

ли їх предки сотні років тому, вони про цивілізацію не мають майже ніякої уяви.

Витривалість організму людини

Людина без їжі може прожити 40 днів, без води лише 6—7 діб, а без кисня 5—6 хвилин. Добре тренована людина може затримати дихання 2—3 хвилини.

Мельбурн

Минуло 125 років, коли англійський купець Джон Батман, пливучи яхтою вверх по річці Яри, доплив до місця, де сьогодні знаходиться друге по величині місто Австралії Мельбурн. Тут він сказав: „Оце чудове місце на поселення". Околиця була справді чудова і дуже подобалася Батманові. Тому тут же на березі річки відбулось підписання найбільш корисної умови про купівлю, яку знає історія. За 2400 кв. ярдів урожайної землі Батман дав місцевим кацикам: 40 ковдер, 130 ножів, 42 сокири, 40 дзеркал, 62 пари ножиць, 250 хусток до носа, 18 сорочок, 4 жіночі кофточки, 4 чоловічі вбрання та 150 фунтів борошна. Через кілька місяців після підписання цієї умови приїхав туди перший поселенець Джон Фаубкнер, який заснував на цьому місці невеличке селище, яке на честь тодішнього премієра Великої Британії назвав його іменем „Мельбурн". Сьогодні, після 125 років на цьому місці на площі коло 600 кв. миль розкинулось велике місто Австралії, яке нараховує понад мільйон мешканців. До 1927 р. Мельбурн був столицею Австралії.

ЗОЛОТІ ДУМКИ ПРО МАТІР

Добра матір — найкраща в світі пам'ятка.

Матір — це корінь життя.

Багато з нас оцінює свою матір лише тоді, коли її вже немає.

За свою любов і жертвенність мати заслуговує на дитячу любов і відданість, вдячність і слухняність.

Хто погано говорить про жінок, нехай подумає про свою матір і засоромиться.

Моральну вартість людини можемо оцінити по тому, як вона звертається до своєї матері.

Без батька — сирота, без матері — подвійна.

Добрість матері безмірна, як море.

ROGERS DAIRY LTD.

Перша Українська Молочарня в Торонті

459 Rogers Rd. ● TORONTO, ONT. ● Tel. RO 9-7193

доставляє до домів, крамниць, ресторанів, пекарень **високоякісне молоко,** різнопроцентову **сметанку,** а зокрема інші **молочні вироби на европейський спосіб.**

Все те виробляємо під керівництвом довголітніх, досвідчених фахівців.

Просимо ласкаво звернути увагу на якість нашої добірної продукції.

АВТОМАТИ

(УТОПІЯ)

Темпо — темпо! Збільшити темпо. Ми заповільно ходимо, заповільно літаємо, заповільно їздимо і заповільно працюємо! Кричать фабриканти і консументи. Продукція! Більше продукції! Кричать продуценти і мальконтенти! Норма. Більше норми! Кричать промисловці і суперінтенденти і бизнесмени! Людина — абсолютно заповільно працює — отож доконче потрібна автоматизація! Людина заслаба до сьогоднішньої системи праці, бо сьогоднішня продукція вимагає більше сил і скорішого темпа. Робітник надто хитрий, забагато вимагаючий, а замало видатний і не оплачується. Треба придумати щось практичніше, продуктивніше і дешевше, але зовсім дурніше. Так, як вола чи коня заступила моторова тяглова сила, так і робітника мусить заступити машина автомат.

І так у році 2500-ному зійшлися продуценти і науковці на спеціяльну конференцію. Конферували, дебатували і вирішили сконструювати АВТОМАТ, який у всьому заступив би робітника-людину. Тому, що світ наш привик до постаті людини, то ж той автомат має мати вигляд людини-робітника, сконструйованого з того самого матеріялу, що людина, але комплекс АВТОМАТ-МАШИНА.

На одному безлюдному острові побудовано велитенські фабрики і склади. Взялися завзято до праці кращі й найбільші науковці світу, як анатоми, гістологи, неврологи, артеріологи, і т. д. По кількох роках зусилля вдалося їм сконструювати робітника-автомата з точнісіньким виглядом людини, але без душі, без думки і без усяких людських почувань. Так, як це потрібно продуцентам.

Усі фабрики світу замовляли, а радше купували тих „автоматів" сотнями, тисячами і мільйонами, бо автомати виявили себе абсолютно практичнішими від людини. Такий автомат-робітник виконував усі доручені йому функції при помочі атомової енергії, але тільки впродовж двох літ. Виконував усі роботи як людина, але багато солідніше і практичніше, бо навіть не вимагав того, що машина, себто ніяких смарів, оливи, ані навіть води — тільки мав одну недомогу-дефект: як ушкодився або зіпсувався, не можна було його направити, а тільки викинути на смітник.

Людство віджило, відідхнуло, бо йому осталися тільки самі приємності життя. Жити було з чого, бо на людей працювали автомати.

HUMENIUK & ROMANKO
АДВОКАТИ й НОТАРІ
57 Queen St. W. **Toronto 1, Ont.**
Telephones: EM 3-0630 & EM 3-0626

Людям служили, догоджували і уприємнювали життя малокоштовні і нічого не вимагаючі автомати.

Лихо тільки в тому, що людство, по своїй природній вдачі, так розлінивилося і здеґенерувалося так, що народини дітей щораз то зменшувалися. І людський рід почав зменшуватися. Ненаситні фабриканти і продуценти почали виявляти своє незадоволення із тих автоматів, не тільки тому, що вони були придатні лише два роки, але й тому, що ті автомати — не маючи ні розуму, ні душі, ні думки ніякої, через необережність і бездушність — часто навіть масово псувалися і самонищилися. Автомат не розумів і не відчував ніяких небезпек, ні каліцтва, чи знищення-кінця. Бувало, такий автомат заліз у вогонь і згорів, скочив у воду і пропав, запхав руку чи ногу в машину і знищився, або заліз під авто, поїзд і — кінець йому.

Промисловці і власники автоматів зажадали практичніших автоматів, тобто мудріших, осторожніших. Науковці вмить придумали: Дитина, звичайно, дурненька, і всюди пхає свого носа, руку чи ногу туди, куди не треба. І хоч кричи, хоч бий, нічого не помагає, аж поки сама не попече руки; тоді знає, що в вогонь краще не пхайся, до води не лізь, бо втопишся, під авто не лізь, бо буде біда й болітиме . . . Тож і науковці вложили в той „автомат" біль, а коли й цього було замало, додали ще й гнів, щоб пам'ятав, від чого той біль.

Приказка каже: „дрючок має два кінці", або „чим воюєш, від того гинеш". Автомати, маючи почуття болю і гніву, гнівалися на все те, що

STAFFORD FOODS LTD.

LEADERS IN FINE FOODS

HEAD OFFICE: TORONTO

Branches: Montreal, Hamilton, Winnipeg, Calgary, Edmonton, Vancouver

845 King Edward St., St. James, Manitoba

їм спричинювало біль. І врешті, той гнів звернувся проти їхніх власників — людей.

На лихо, люди використовували автоматів і для своїх особистих порахунків із своїми противниками. Захотів, напр., Івась набити Славка — післав свого автомата. Генерали ликували, бо дістали чудове військо, й почали воювати, аж свистіло-гуділо.

Та одного дня сталося те, що мусіло статися. Автомати відчули пекучий біль від людей і вибухли гнівом проти всіх живих сотворінь й усього на світі: кинулися нищити все на цілій земній кулі. Вбивали всіх людей і нищили все, що не було автоматом-машиною, а навіть повбивали своїх винахідників і продуцентів. Кінець. Людина пішла проти Бога й пригоди, тож мусіла згинути. „Сам себе не перескочиш" — каже приповідка.

В головнім центрі автоматів — нарада. Що ж дальше? Продовжувати продукцію автоматів! Ми ж не вміємо. У нас нема розуму, це тільки люди потраплять. Шукати людину! Знайшли одного старого чоловіка, живого; не вбили його були, бо був подібний до автомата. Продукуй людей-автоматів! Дарма! Я не вмію, вбийте і мене, бо я не хочу сам-один жити на світі. Ідіть і шукайте людей, бо тільки люди можуть продовжувати життя, не автомати! Пішли автомати шукати інших живих людей, а наш старий чоловік упав на коліна й щиро молився: „Господи, прости нам наші гріхи. Нехай святиться ім'я Твоє, хай буде воля Твоя".

Автомати знайшли й привели молодих людей: хлопця й гарну дівчину. Ми знайшли оцих двоє: більше нема. Чи можуть вони продовжувати дальше життя на нашій землі? — питали вони старого. — „Ні, автомати! Усе є в руках Божого Провидіння. Люди й автомати знищили життя на землі, а відродити його може тільки Господь Бог по своїй волі. Мене можете вже вбити, бо я старий і не потрібний, але тих молодих відпустіть вільно. Ідіть, Адаме й Ево, і відродіть новий світ, нове життя, якщо така буде воля Божа . . ."

* * *

Може це казка, утопія, але в майбутньому може навіть стати дійсністю . . .

Н. Р.

ДУМКИ-ПЕРЛИНИ ІВАНА ФРАНКА

Клониться дерево, плодом обтяжене;
Чесний, розумний, і ти так клонись!
Висохле дерево, безмізкії голови
Зломляться, та не похиляться вниз.

★

Гість, дитя, і цар, і жінка
Мають всі один звичай:
Є що чи нема — байдуже,
Їм усе лиш дай та дай.

★

Та й глупі ж ті багатирі,
Що люблять спать на подушках!
Я спав лиш на однім пері,
І твердо так було, що страх!

★

Щасливий той багач подвійно:
Піч повна дров, огонь горить, гогоче;
А в мене лиш одно поліно,
Та й те горіть не хоче.

★

Отрута є зле вивчена наука,
Отрута є не травлена їда;
Для бідних трута — взаїмна порука,
Старому трута — жінка молода.

★

Великі дерева шануй,
Що плід дають і в спеку тінь;
А як і плід часом хибне,
Чи ж тінь сама не є добром?

★

Мухи сідають на ранах,
Бджоли на квітках пахучих;
Добрий все бачить лиш добре,
Підлий лиш підле у других.

★

На двоє сотворено Богом вино:
Розумним на радість, на згубу дурному;
Багатство — на двоє теж дане воно:
На добро милосерним, на згубу скупому.

———o———o———o———

Золоті думки

Побороти погані привички легше сьогодні ніж завтра.

*

Будь губкою слухаючи мудреця і всмоктуй все, що він говорить; будь ситом слухаючи дурня і перепускай крізь нього все, що він говорить.

*

У кого болять кості, той хай не вибирається в гості.

*

Один раб потрапить служити й двом панам.

*

Кого не всилі побити слово, тому й палка не поможе.

*

Раб своїх пристрастей — це найгірший раб.

*

У всіх твоїх справах памятай про це, що глибини броду не випробовують обидвома ногами разом.

Про дуже важні речі треба говорити по можности якнайпростіше. Ніщо їм не може так пошкодити, як високопарність.

*

В життю знання без досвіду — це так як видющий на незнаній йому дорозі; а досвід без знання — це сліпець на знайомій йому стежці.

*

Те що ми знаємо — обмежене, а те чого ми не знаємо, безмежне.

(Ляпляс).

*

Дав би Бог здоров'я, а щастя найдеться.

*

Вчись хороше слухати: це корисніше, ніж хороше говорити.

*

Будь завсігди хазяїном своєї волі, зате будь слугою своєї совісти.

ЗМІСТ

Стор.
Текст напису на пам'ятнику Т. Шевченкові 5
Календарні справи 6-29
Історичний календар 30
Поштова тарифа 37
Міри й ваги 38
Міри й ваги в Україні 41
Тепломіри (термометри) 43
В. Самійленко: Українська мова (вірш) 44
С. Волинець: Найбільша українська маніфестація в Канаді 45
М. Ломацький: Верховино, світку ти наш (Нариси з гуцульщини) 60
П. Грабовський: Народові українському (вірш) 77
С. Волинець: Україна сьогодні 78
В. Кобилянський: Народе мій (вірш) 98
І. Сенченко: Із записок Холуя 99
В. Іванович: Свиня на іменинах (вірш) 107
П. Ключина: Ювілей (вірш) 108
Підсовєтські анекдоти 109
М. Стечишин: Тайна знаку зера 112
Українсько-жидівська полеміка сто років тому 113
Іван Нечуй-Левицький: Баба Параска та баба Палажка (уривок) 121
В. Іванович: Бундючний пень (вірш) 124
Як воювали козаки 125
Памятник співцеві піонерів 128
А. Богданов: Подорож на Марс (уривок) 131
Усміхнімось (гумор) 137, 154
О. Вишня: „Чухраїнці" 139
Коломийки 143
Н. Вахнянин: Око за око 150
Т. Осьмачка: Ідуть селяни... (вірш) 152
Поради для збереження здоров'я 157
Зощенкові усмішки 163
В. Черемис: Капітальна рецензія (пародія) 171
Коли вдягати вишивані сорочки і шаравари 175
Придибашки 178
Всячина 180
Автомати (утопія) 186
Перлини-думки Івана Франка 189
Золоті думки 190

Редактор Календаря-Альманаха — **Степан Волинець**

Ілюстрація на обкладинці: Перші колони учасників Шевченківського здвигу входять на парляментарну площу в Вінніпеґу, неділя, 9 липня 1961 р.

———x———

INDEX OF ADVERTISERS

Page

Bachynski, Dr. V. F., Winnipeg 114
Baryluk & Genik, Winnipeg 103
Bassie, Kempo, Hochachka & Shewchuk, Edmonton 165
Bohonos, Wm. J., Winnipeg 105
Buriak, Julius, Winnipeg 105

Charles Drug, Winnipeg 119
City Hydro, Winnipeg 133
Consistory Church Goods Supply 153
Cropo Funeral Chapel, Winnipeg 118

Darling House of Beauty, Winnipeg 141
Decore, Koshuta, Sully, Broda & Kawulych, Edmonton 164
De Fehr, C.A. & Sons, Winnipeg 160
Donovan Service Station, Sudbury 182
Dragan, Dr. G., Saskatoon 178

Empire Pharmacy, Winnipeg 149

Federal Grain Limited, Winnipeg 156
Five Roses Flour 120

Great-West Life Assurance Co. 130

Herald, Winnipeg 126
Hnidan, J. R., Winnipeg 157
Humeniuk & Romanko, Toronto 186

Ideal Produce Co. Ltd., Winnipeg 117
Independent Wholesale Ltd., Edmon. 167

Jack's Food Bar, Winnipeg 149
Jackson & Barnard, Sudbury 180
John Bazar Jewellery Ltd., Sudbury 181
John's Hat & Shirt Shop, Edmonton 167

King's Hotel, Winnipeg 116

M. & S. Meat Market, Winnipeg 123
Manitoba Dairy & Poultry Co-operative Ltd. 108
Manitoba Pool Elevators 110
Manor Hotel, Winnipeg 141
Maple Leaf-Purity Mills Ltd. 145
Masciuch, Y. O., Winnipeg 114
McLeod Motors & Equipment Ltd. Sudbury 183
Merchant Hotel, Winnipeg 119
Mobile Radio & Television, Sudbury 184
Montreal Fur Co., Winnipeg, Back Cover

National Foodland, Winnipeg 107

Page

National Grain Company Ltd., Back Cover
New Ontario Hotel, Sudbury 180
Noront Steel Construction Co. Ltd., Sudbury 179
Northern Hotel, Winnipeg 123

Paquette, J. T. & Sons Ltd., Sudbury 184
Park Memorial Funeral Directors, Edmonton 177

Ratuski, Gregory J., Winnipeg 121
Rite-Way Cleaners, Winnipeg 116
Rogers Dairy Ltd., Toronto 185
Rudyk Lumber Co., Winnipeg 160

Sawula & Pilutik, Winnipeg 109
Smiley, S. F., Winnipeg 101
South Side Memorial Chapel Ltd., Edmonton 161

Spotless Launderers, Saskatoon 178
Stafford Foods Ltd. 187
Standard Investment Co., Winnipeg 118
Stomacol 121
Strell's Pharmacy, Winnipeg 135
Sudbury P. & C. Co-op. 182
Sudbury Steam Laundry Ltd. 181
Swystun, Swystun, Skwark & Lizakowski, Winnipeg 155

Talbot Realty Ltd., Winnipeg 111
Tokaryk, Dr. G., Sudbury 183

Ukrainian Book Store, Edmonton 173
Ukrainian Fraternal Society of Canada ..... Front Cover
Ukrainska Knyha (Edmonton) Ltd. 174
Ukrainska Knyha, Winnipeg 135
Union Insurance Agencies 147
United Grain Growers Ltd. ..... Back Cover

Vega Overseas Parcel Service 109
Verchomin & Holubitsky, Drs., Edmonton 174
Victoria Real Estate Agency, Edmon. 171

Western Cabinet Ltd., Edmonton 169
Winnipeg Wholesale, Winnipeg 124

Yale Hotel, Winnipeg 147
Yanda & Gregory, Edmonton 175

Zakus, Dr. P., Winnipeg 101
Zawidoski Funeral Home, Winnipeg 124

—X—

Що криється за збіжевою особою?

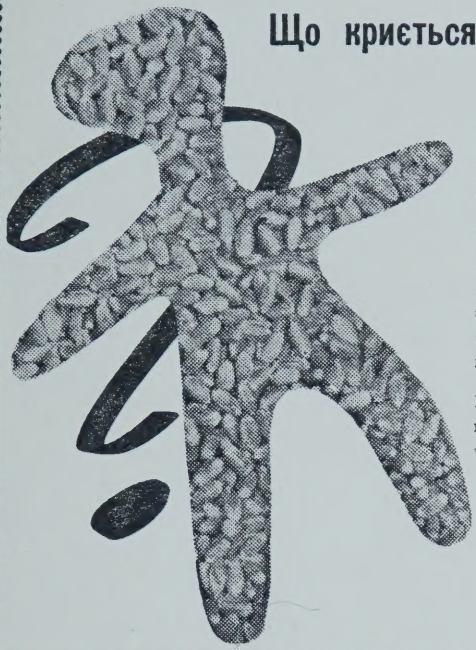

Звичайно, мільйони долярів вартости справжніх і невидимих активів. Додайте ще щось, що не має собі ціни — напрямні компанії.

Напрямні компанії, що ставлять услугу костумерам понад все інше, поєднуються перфектно із засадами доброго збіжевого торгівця, відображуються корисно в його бизнесі — і в бизнесі його компанії.

Бизнес Нешонал Ґрейн зріс в шість разів стільки від часу постання фірми 60 років тому.

...SERVING AGRICULTURE

National Grain
COMPANY LIMITED

WINNIPEG REGINA SASKATOON CALGARY EDMONTON

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ, ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ

"УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"

Перший народний часопис в Канаді — піонер громадського й культурного життя в цій країні.

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС" приносить вісті з різних сторін світу і рекордує важливі події української еміґрації, а також і на рідних землях.

Статті на різні теми, спеціяльна літературна сторінка, Відділ „Довкола Дому", „З царини знання й науки", Відділ для фармерських справ і Відділ для Молоді, — все це дає різнородний, повчаючий і цікавий матеріял для всіх членів української родини.

Передплата в Канаді **$5.00**, поза Канадою **$5.50.**

UKRAINIAN VOICE

Box 3629, Sta. B., WINNIPEG 4, Manitoba, Canada.

B37162
U 35
K
1962

БІЛЬШ ЯК
50,000 Фармерів-Власників,
які мають вклад у
понад $11,000,000 Компанії

UNITED GRAIN GROWERS LTD.

CALGARY • REGINA • WINNIPEG • SASKATOON • EDMONTON

Футра! **Футра!**

Виконуємо нові футра для жінок і чоловіків та переробляємо старі по найновіших зразках моди. Теж маємо готові футра на продаж.

ЦІНИ УМІРКОВАНІ!
РОБОТА СОЛІДНА!

Для висилки рідним в УКРАЇНУ можете купити у нас по гуртових цінах („голсейл") ШКІРИ й МАТЕРІЯЛИ на УБРАННЯ як також інші речі.

РУЧИМО ЗА ВДОВОЛЯЮЧУ ОБСЛУГУ ТА ДОБРУ ПОРАДУ.

MONTREAL FUR CO.

СТЕПАН КУШНІР, власник

502 Selkirk Ave. **Телефон JU 9-4445** **Winnipeg 4, Man.**